PAVLI IOVII
NOVOCOMENSIS
EPISCOPI NVCERINI

Elogia

Virorum literis illuſtrium,
quotquot vel noſtra vel a-
vorum memoria
vixêre.

Ex eiuſdem MVSAEO (cuius deſcriptio-
nem vnà exhibemus) ad viuum
expreſſis imaginibus
exornata.

PETRI
PERNAE TYPOGRAPHI
BASIL.
OPERA AC STVDIO
CIↃ IↃ LXXVII.

IN EFFIGIEM PAVLI IOVII.

Cuius ope æternum vultusq́ animusq́ virorum
Doctorum ſupereſt, talis erat IOVIVS.

B. V. B.

IN ICONES ET ELOGIA DOctorum virorum.

HVmanis oculis cerni virtutis imago
Si poſſet, miro illa ſui inflammaret amore
Pectora: nunc, homines animis quorum illa reſedit
Mirandos orbi vt cæleſtia numina reddit.
Sæpe ſed illorum vultus ſpacia ampla locorum
Eripiunt oculis, aut mors fluxo eximit æuo.
At virtutis amans ſimul & virtutis amantum
Huius in his viuam effigiem, ipſorumq́ tueri
Dat IOVIVS *tabulis expreſſa fidelibus ora*
Et coram & quocunq́ loco, haud obnoxia morti:
Quid maius præſtari humana poſſit ab arte?
Quis IOVIVM *certare Ioui non dixerit ipſi?*

BONAVENTVRÆ VVLCANII BRVGENSIS.

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI IVLIO, BRVNSVICENSIVM ET LVNEBVRGENſium Duci, Domino ſuo Clementiſſimo.

AD Deorum immortalium aras, vel exorandi vel deprecandi ergo acceſſuri, qui munera non habent, mentem ſaltem deuotam afferunt: qui habent, non niſi cum mente pura eadem offerre poſſunt. Ego igitur, qui omnes in vniuerſum principes ob hoc ipſum, quòd dij ſunt, & filij excelſi omnes, ſummi illius rerum moderatoris vicarij & adminiſtri, veneror & ſuſpicio; tum verò eos cum primis, in quibus prȩter communes illas, & vulgares, heroicæ quædam virtutes eluceſcunt. Quorum cum nullum vnquam ferax admodum fuerit ſeculũ, tum verò hocce noſtro ſeneſcentis penè mundi tempore quantò pauciores, qui cum priſcis illis virtute & eruditione conferri queant, reperiuntur principes, tanto ampliore gloria ij, qui vt ſeſe ad Dei immortalis ideam, quantum quidem mortalibus datur, componerent, ſeriò ſtuduêre. De Illuſtriſſ. C. T. erga Eccleſiam & Rempub. ſtudio & amore, cum æterna nominis tui fama hiſtoriarum monumenta olim teſtabuntur. Eiuſdem verò erga literatorum ordinem beneuolentiam cum pari magnificentia coniunctam nobilis illa tua, tuis nuper auſpicijs, animo ſumptuq́ue verè regio inſtituta, confirmataq́ue Academia, ſatis ſuperq́ue teſtatur. Ergo quum ditionem, quam C. T. poſſidet ampliſſimam, viuis doctiſſimorum virorum ſtatuis pluſquam dædaleis animatam ſciam: eidem quoque has Iouiani Muſæi in omni genere literarum clariſſ. virorum mutas quidem imagines, ſed ad ipſum prototypon ſumma fide expreſſas, ex ſuburbano illo Nouocomenſe, non minoribus quàm in illud traductæ fuêre ſumptibus denuo productas, omnibus omnium vel publicis vel priuatis Bibliothecis communicandas, neutiquam diſplicituras confido. Etſi enim Epictetus Stoicorum princeps nullam ſui corporis imaginem extare voluit, quòd indignum facinus eſſe duceret, corporis formæ, cùm animi ſepulchrum eſſet, poſteros inhærere, quin potius ad animi immortalis excellentiam recolendam animos traducendos putaret: fuerit tamen illi vel ad inanis gloriolæ fucum eluendum ſuus hac in re ſenſus: ſit nobis econtrà magni illius Alexandri Macedonis exemplo, etiam noſter: vt quorum ingenij monumentis Reſpub. literaria cum nominis æter-

):(2

nitate grato fruitur animo, eorundem quoque imaginibus oculi ipſi delectentur: prçſertim cùm non verba modo & voces, ſed etiam ſolum aſpectum virorum magnorũ, ad virtutem plurimum habere momenti, quotidiana doceant exempla. De operis inſtituto nihil hîc dici poteſt, quod non ex ipſius met Iouij Præfatione rectius intelligatur. De meo verò ſtudio hoc vnum profiteor, qui maioribus propè, quàm res mea familiaris pateretur, impenſis à nobiliſſ. pictore Iouianas imagines exprimendas curaui: ſi illuſtriſſ. C. T. conatum huncce meum probari intellexero, cùm neque exemplum, neque ſatis magna iam, & quidem luculenta deſit materia, me Elogijs ſimul & Imaginibus, multo inſtructiorem deinceps editionem daturum. Haſce igitur deuotæ obſeruantiæ, tantæ & tam illuſtri virtuti debitas, neque, vt opinor, ingratas primitias, à C. T. ſerena & benigna fronte excipi, meq; inter cliẽtes tuos vel extremos ſuſcipi, vnicè cupio atque opto. Deus ſummus Imperator Illuſtriſſ. D. T. & vitam & incolumitatem in multos proroget annos. Baſileæ, Idibus Martij, anno Chriſtiano M. D. LXXVII.

Illuſtriſſ. C. T.

deditiſſ.

Petrus Perna Typographus.

CLARISSIMI GENE- ROSIQVE IVVENIS, DOM. RO- BERTI A' BERNEMICOVRT, BARO- nis in Lieſveld, Domini Otlandiæ, piis manibus pa- cem, ac quietem Ioannes Latomus.

AN mihi præcipites etiam, Mors inuida, quæ tu
Vulnera feciſti, vulnera vt eſſe negem?
Nec mihi concedes, vt iuſto verba dolori
Impendam? & iuſtus qua ratione, loquar?
An quem tu perimis, vel aperto crimine, noſtris
Senſibus ereptum, carminibusq́ voles?
Ah, Mors, non poſſum, nec erit tua tanta Tyrānis,
Vt parta in viuos regna tenere velis.
An ne etiam gaudes (vt falsè es liuida) factum
Ornari lachrymis, carminibusq́ tuum?
Et tua tum demum iactas illuſtria facta,
Inſigni è luctu quum grauiora vides?
Vtcunq́ eſt: ſeu te doleat, ſeu dura, iuuabit
Me ſanè in lachrymis, & gemitu eſſe iuuat:
Et iuuat in miſtros deducere carmina queſtus,
Carmina cupreſſo conſpicienda nigra:
Et tecum miſcere elegos, miſcere querelas,
Et caſum generi, Schete, dolere tui.
Et iuuat hoc etiam, defuncti manibus illam
Quam poſſum vita ferre decenter opem.
Ah, nō tam validis, vt quondā Epidaurius, herbis
Non quibus eſt medicis Phaſias vſa focis:
Sed cātu & numeris, vtinā vel qualibus Orpheus
Plutonem fregit, perdomuitq́ canem.
Noſtra, nec addubito, Geticā illam cauſa grauaret
Dignior & lachrymis, & pietate foret.
Illi rapta licet fuerit creſcentibus vxor
Annis: in ſolo pectore adultus eras,
Vxor primus amor fuit, at non vltimus illi:
Hoc niſi, non alio tu potes igne frui.
Prolibus at petijt forſan ſpatia apta creandis:
Sed fuit in ſterilis pronior ille mareis.
Quo minus aſt iterum bis denis menſibus extes,
Si quid obeſt, oberunt hæc sua Fata, pater.
Ne dicam, lachrymas quòd iam deterſeras illa,
Caſum iterum Fati ſegnis obire noui:
Quid tua non luget? quid non dolet Aguia fletu
Exoraturos impediente ſonos?
Cum qua inſtauramus ſocij, quibus ille carebat:
Cum lachrymis blandas, turba prolixa, preces
Hac ego Biſtonia cauerem ſi voce, mouerem
Perſephonem, durum Perſephonesq́ virum.
Non grauis ille foret Stygias inflectere leges,
Et ſinere ad reditum ſtagna patère tuum.
Tu neq́ reſpiceres: neq́ quòd Ioue nata timèret,
Ne quid Auernalis ſumpſeris antè cibi.
Ipſe opere inſueto gauderes nauta: nec è quo
Littore conſueuis cymba referre onus.
Hoc demum officij noſtrum exæquaret amorem,
Et pietas animo par feret iſta meo.
Quod cano ſed minus eſt: non eſt potis iſta mouere
Vena Meduſæis horrida monſtra comis.
Infra animum longè ſubſidit carmen: ad ima
Fertur vt inſuetus, dum petit alta, faber.
At quæ cymba minus firma eſt procurrere in altū,
Littora, nil prohibet, per vada tuta legat.
Sed neq́ tuta lego: nam me meus ardor in æquor,
Altus, ingenij pro ratione, rapit.
Scilicet excolui doctos in imagine vultus,
Quos in Muſæo condidit ille ſuo,
Ille, inquam Iouius, cui ſcriptus piſcis, & herba,
Et tenor hiſtoriæ nomina longa dedit.
Quēq́ per ingenua laudis genus omne vagātē, &
Carpentem titulis optima quæq́ ſuis:
Impulit hūc ſtudium pietatis, vt ora virorum,
Ingenij proprijs qui ſtruēre bonis,
Seu noſtra miſeri, ſeu ſunt meliore beati
Sorte, ſua in villa videnda daret.
Quam mirè extruxit victuro in nomine Comū,
Qua patriam Lari verberat vnda lacus.
Picta videnda dedit: ſed multò illuſtriui, addit
Ex merito laudes quando cuiq́ ſuas.
Huic ego conatus noſtris ſubſcribere Muſis,
Carmina quæ luſi dedo dicoq́ tibi.
Quæ precor vt viuant, ne tu moriaris in illis,
Et ſubeas vitæ damna iterata tuæ.
Sed benè quòd mors eſt, nō hic, velut antè timēda:
At tinea & blatta, tempus & illud edax.
Et ſanè hæc timui: tamen & protrudimur vltra,
Tardenseiq́ meos ſpes rapit acris equos:
Tū quòd noſtra aliquot forſan quoq́ pōdus habebunt,
Quæ nullo laudes ſunt mihi felle lita.
Tum mea quòd pietas in te præluſtrior eſſet,
Firmior ad longos ſi queat eſſe dies.
Spes eſt, quum fida mea vitis inhæreat vlmo,
Pondere quæ proprio preſſa iaceret humi.
Donec erunt Muſæ, donec qui diligat illas,
Et iam non totus barbarus orbis erit,
Muſæum Iouij, Iouius dicetur & ipſe,
Illaq́ pictorem docta caterua virûm.

Et puto iam famam tranſiſſe Themiſtidos oram,
Inq́ Perurbanis conſenuiſſe locis.
Quis ſcit, ſi noſtra hac illò vſq́, Roberte ſequātur?
Mancipia à Dominis non decet eſſe ſuis.
Quos inter medicos non ibis vt anſer olores,
Vt pudor Aonij, parsq́ pudenda chori.
Sed tua te virtus, doctaq́ ſcientia mentis
Aſſeret, illuſtri conſtituetq́ loco.
Quem licet octaua iuuenem trieteride raptum
Viſum bis linguis nouit Apollo tribus.
Nouit & ingenij quàm multa recondita in ipſo
Tempore prompturus, ſi licuiſſet, erat,
Iudicium accedit ſoceri poſt omnia Scheti,
Et quaſi de rapto nunc quoq́ patre dolor.
Nomine doctrina de mille ſodalibus vnum
Legerat ex eius ſtirpe futurus auus:
Nomine doctrina curarum dulce leuamen.
Ingemit, eſtq́ ſui (credite) parte minor,
Proin ſi quid mereor, ſi factum Paule probabis
Sit fas hunc libro praepoſuiſſe tuo.
Quod quis vt inuideat: ſatis eſt hac gloria nobis,
Materies morbi creſcat vt vſq́ ſui. (bras,
Tu mea apud doctas quum carmina legeris vm-
Grata celebratis ſintq́, Roberte, viris,
Hac per me Latomus vobis encomia ſcripſit,
Dic, & amicitia pignus id eſſe mea.
Sic tibi det requiem, qui verſas ſortibus vrnam
Aeacus, & longum, care Roberte, Vale.

1556. Idib. Decemb.

AD PAVLVM IOVIVM IVNIOREM
IOANNES LATOMVS.

PAule, ſi adhuc ſuperas, Iouiani nominis hares,
Ad te hac miſſurus qualiacunq́ fui.
Sed quia longa via eſt, inſeſſaq́ forſan ab hoſte:
Ah, nimium, dixi, longus hic error erit.
Non dare patronum, qui vindicet iſta, verebar:
Qui tamen è viuis hoc agat, vnus eris.
Nam tu, cui volui, pars es mihi magna, placere,
Muſas dominum quum reor eſſe ſacri,
Cuius in extrema precor hac quoq́ parte locari,
Si tamen hoc gratum eſt: immò erit: es Iouius.

HONORATI FASITELLI.

NAE debent Iouio viri elegantes
Bonis artibus omnibus politi:
Na debent Iouio elegantiarum
Parenti, artibus omnibus polito,
Quantū vix animus capeſſat vllus:
Nec viui modò, qui vident, amantq́
Vrbani ſenis & ſalem, & lepôres:
Sed quos lumine adempto auarus Orcus,
Quis ſcit, quo cohibet loco miſellos?
Nam facit Iouius ſuis tabellis
Excultis lepido ſuo labore
Leti funera non timere viuos,
Vitam viuere mortuos perennem.

ELEN-

ELENCHVS DOCTORVM VIRORVM, QVORVM ELOGIA HOC IN OPERE deſcribuntur.

A

AEgidius Cardinalis 102
Actius Syncerus 98
Albertus Magnus epiſc. Ratiſpon. 5
Albertus Crantzius 143
Albertus Pighius Campenſis 124
Albertus Pius Carporum princeps 100
Alexander Achillinus 72
Ambroſius Camaldulenſis 16
Andreas Maro 87
Andreas Matthæus Aquauiuius 88
Andreas Naugerius 93
Angelus Politianus 48
Antiochus Tibertus Caſenas 64
Antonius Campanus 26
Antonius Galatheus 131
Antonius Nebriſſenſis 77
Antonius Panhormita 16
Antonius Tibaldæus 113
Antonius Teleſius Coſentinus 132
Antonius Perrenotus Atrebatēſium Antiſtes 145
Auguſtinus Iuſtinianus Genuenſis 136
Auguſtinus Niphus Sueſſanus 111
Aurelius Augurellus. 83

B

Baldus Peruſinus 12
Balthaſſar Caſtellio 92
Baptiſta Mantuanus Carmelita 74
Baptiſta pius 121
Bartholomæus Cocles 67
Bartholomæus Facius 127
Bartholus à Saxoferato I.C. 16
Beatus Rhenanus 143
Benedictus Iouius Nouocomenſis 125
Bernardinus Corius Mediolanenſis 72
Bernardus Bibienna 79
Bernardus Iuſtinianus Venetus 130
Beſſarion Nicænus Cardinalis 29
Bilibaldus Pirckheimerus Nuremberg. 143
Boccacius. 9

C

Callimachus Philippus 53
Camillus Ghilinus Mediolanenſis 140
Camillus Quernus Archipoeta 99
Chriſtophorus Longolius 81
Chriſtophorus Perſona Romanus 130
Cælius Calcagninus 135
Conradus Goclenius 144
Copus Baſilienſis Medicus 143
Cornelius Scepperus 145
Coſmus Pactius Florentinus 142

D

Dantes Aldigerius 7
Deſcriptio Muſæi 2
Donatus Acciaiolus 20
Domitius Calderinus 25
Demetrius Calchondyles 37

E

Eliſius Calentius 58
Emanuel Chryſoloras 28
Eraſmus Roterodamus 113

F

Flauius Blondus Foroliuienſis 18
Franciſcus Arſillus 122
Franciſcus Marius Grapaldus 76
Franciſcus Petrarcha 8
Franciſcus Philelphus 20
Franciſcus Vatablus. 146

G

Gabriel Altilius 134
Gaguinus Gallus 138
Galeottus Martius Narnienſis 58
Garcias Laſſus 146
Gaſpar Contarenus Cardinalis 118
Gaſpar Vrſinus Vindelicus 143
Georgius Logus 146
Georgius Merula 48
Georgius Sauromanus Germanus 135
Georgius Trapezuntius 31
Georgius Valla Placentinus 129
Germanicæ nationis Elogium 148
Germanus Brixius 139
Georgius Tiphernas 136
Guarinus Veronenſis 128
Guido Poſthumus Piſaurenſis 84
Gulielmus Budæus 115
Gulielmus Pellicerus. 146

H

Hector Boethus 137
Henricus Cornelius Agrippa 120
Hercules Strozza 66
Hermolaus Barbarus 46
Hieronymus Aleander 117
Hieronymus Donatus 70
Hieronymus Sauonarola. 55

I

Iacobus Angelus Florentinus 137
Iacobus Bracelius Ligur 129

Iacobus Cardinalis Papienſis 24
Iacobus Faber Stapulenſis 132
Iacobus Sanazarius 96
Iacobus Zieglerus 139
Iacobus Tuſanus 146
Ianus Parrhaſius 135
Iaſon Maynius 80
Imaginum ordines 4
Ioachimus Camerarius 143
Ioachimus Perionius 146
Ioachimus Vadianus ex S. Gallo 143
Ioannes Pannonius 143
Ioannes Argyropylus 34
Ioannes Cotta 68
Ioannes Cuſpinianus Viennenſis 143
Ioannes Dantiſcus Varmienſis epiſcopus 143
Ioannes Franciſcus Picus Mirandula 103
Ioannes Laſcares 39
Ioannes Manardus Ferrarienſis Medicus 80
Ioannes Marius Catanaeus 94
Ioannes Picus Mirandula 50
Ioannes Regiomontanus 145
Ioannes Reuclinus Germanus 140
Ioannes Ruellius Sueſſionenſis Medicus 112
Ioannes Scotus 6
Ioannes Sepulueda Cordubenſis 146
Ioannes Simoneta 129
Ioannes Tortelius 127
Ioannes Bellaius 146
Iouianus Pontanus 60
Ioannes Oecolampadius. 143

L

Lampridius 118
Lancinus Curtius 74
Lazarus Baiphius 146
Laurentius Laurentianus 64
Laurentius Medices 43
Laurentius Valla 17
Leo Baptiſta Albertus 43
Leonardus Aretinus 13
Leonicus Tomaeus 110
Ludouicus Arioſtus 108
Ludouicus Caelius Rhodiginus 131
Ludouicus Viues Valentinus. 141

M

Maphaeus Vegius Laudenſis 127
Marcellus Virgilius Florentinus 134
Marcus Antonius Caſanona 91
Marcus Antonius Coccius Sabellicus 62
Marcus Antonius Turrianus Veronenſis 73
Marcus Muſurus Cretenſis 38
Marinus Becichemus Scodrenſis 138
Marius Molſa 123
Marſilius Ficinus 56
Martinus Cromerus 145.
Martinus Silicaus epiſcopus Cartag. 146
Matthaeus Palmerius Florentinus 137
Michael Marullus Tarchaniota 35
Michael Syluius Cardinalis 147
Muſae deſcriptio. 2

N

Nicolaus Leonicenus Medicus 84
Nicolaus Borbonius 146
Nicolaus Copernicus 143
Nicolaus Machiauellus 104
Nicolaus Perottus 22
Nicolaus Tegrimus. 140

O

Ordines imaginum 4
Otho Truchſes Cardinalis. 145

P

Pandulphus Collenucius 59
Paulus Aemilius Veronenſis 138
Petrus Alcyonius 133
Petrus Candidus December 19
Petrus Crinitus 69
Petrus Grauina 89
Petrus Leonius 44
Petrus Martyr Angleria 133
Petrus Nannius Alcmarianus 145
Petrus Paulus Vergerius 128
Petrus Pomponatius 85
Philippus Beroaldus 65
Philippus Decius 106
Philippus Moraus 145
Platina 23
Pogius Florentinus 14
Polydorus Virgilius 138
Pomponius Gauricus 90
Pomponius Laetus. 52

R

Raphael Volaterranus 131
Robertus Valturius 137
Rodulphus Agricola Friſius 41
Roffenſis Cardinalis 108
Rutilius. 115

S

Salmonius Macrinus. 146

T

Theodorus Gaza 32
Thomas Aquinas 6
Thomas Linacrus Britannus 76
Thomas Morus Britannus 107
Thomas Nadaſtus 145
Tranquillus Andronicus 145

V

Vdalricus Zaſius. 143

Z

Zuinglius 143

FINIS.

PAVLI IOVII NOVO-COMENSIS EPISCOPI NVCERINI

IMAGINES CLARORVM AC DOCTO-*rum virorum ad Octauium Farneſium Vrbis præfectum.*

PERILLVSTRI quidem exemplo, & verè more maiotum facis Octaui Farneſi Princeps iuuentutis, qui ſocero Cæſari ſingularis diligentiæ, inuictæq; virtutis imperatori armatus comes, vel in tanto caſtrorum fremitu, incetta dubij ocij momēta Muſis impertis: hac enim imitatione pernobili, non modò C Cæſaris, qui vnus ſummi iudicij ſummæq; virtutis faſtigium tenuit, ſed Antonij, Bruti, Catonis, Octauij memoria recolitur. Quando hi, quod legimus, tui ſanguinis, vereq; Romani Heroes, vel paludati & canente claſſico nunquam literarum ſtudia remiſerint. Quo fit, vt hanc excelſi generoſiq; ingenij indolem, quam non adulanter admirari licet, tibi magnoperè gratulemur: quum è Belgis iucundiore quadā epiſtola, quæ non in caſtris cum peracri Gallo hoſte collatis, ſed in præpingui ocio perſcripta videri poſſit, vltimam hiſtoriarum mearum partem efflagites: repetasq; item vehementer tanquam promiſſam, & gerendo bello Gallico valdè opportunam, Argentoni viri grauiſſimi hiſtoriam, quam mihi nuper expetenti Nicolaus Rentius, vetus ac humaniſſimus amicus meus è Gallica lingua in Italicam caſta fide traduxit. Ante omnia verò, tanquam eruditæ iucunditatis munus deſideras clarorum virorum imagines, quæ in Muſæo noſtro ad Larium ſpectantur, & eas quidem per Elogia, quod niſi longo, difficiliq; labore paruis in tabellis aſſimilanter expingi nequeant, ſcilicet, vt tantorum ingeniorum dotes admirabili varietate ſtylo deſcriptæ elegantiores oblectamenti nomine ad animi iudicium tranſmittantur. multo enim grauius pulchriusq; videtur, ingentium animorū virtutes proprijs annotatas Elogijs ad admirationem intueri, quàm ductas ex vero diligenter effigies, inani quanquam, iucunda oculis voluptate ſpectauiſſe. Verùm & obiter quoq; requiris, quod nequaquam, ſaluo pudore, & integra fide præſtari poſſe videtur, vt Muſæum iucundè graphiceq; deſcribam, poſtquam id tibi ſecus, ac maximè cupiebas, properante Cæſare, adire, ſpectareq; non licuit. Parebo itaque lubenter honeſta petenti, ſed egregia fide debitum profeſſo, aliquid mihi benignè condonandum exiſtimo, ſcilicet, vt per partes huius æris alieni graue onus commodiſſimè diſſoluatur. Tu verò ſingulari humanitate iuuenis, facilè hoc dederis iam planè ſeni ægroq; pedibus, ac his præſertim intempeſtiuis caloribus circumuento, quos nobis longè maximos ab æſtuoſo Brixeto, dum Cæſar belli quàm pacis auidior, ad algidas Germaniæ Alpes properaret, in multo & puluerulento itinere ſubeundos reliquiſtis. Mitto igitur ante omnia libellum, dulci breuitate periucundum, quo Elogia tabulis pictis ſuppoſita continentur. E ſingulis enim imaginibus, ſingulæ exemptiles tabellæ dependent in membrana, vitæ atque operum ſummam præferentes. Argentonus autem, qui Veneto prælo excuditur, totius Italiæ ciuitate donatus ad te; ac ideo libenter, quòd ad Belgas ſuos redit, poſt paucos dies perueniet. Quod verò ad hiſtorias meas pertinet, eas nequaquam tutò tabellarijs committi poſſe putauerim, ne interceptæ quorundam animos offendant. Nunquam enim vel æquiſſimus rerum geſtarum ſcriptor victis pariter atque victoribus ſatisfecit, quo minus vtrinq; gratiam ſuam extenuet, vel odium quærat, quod cum facilè ſit factioſa ſuperbaq; iudicia ſubire, qui inter viuos libero ore locutus, tanquam poſteris gratum facturus, non procul ab inuidia Fortunæ ludos perſcribit.

VALE.

MVSAEI IOVINIANI
DESCRIPTIO.

PVBLICATIS ac in Muſæo tãquam auguſto Virtutũ templo dedicatis clarorum virorum tabulis, illa ipſa veluti ſpirantes imagines æquiſsimo iure depoſcunt, vt Muſæum quoque ſua ſacrata ſedes eodem conditoris ſtylo deſcribatur: ſed id vetat ingenuus pudor, qui tamẽ eruditis ſubruſticus videtur. Quis enim vanitate ingenij non præclarè ſtultus & ineptus eſt, qui quum ſua miretur, ea demum pluris æſtimet quàm aliena? At is hercle multo ſtolidior euaſerit, qui ſeuerè parceq́ narrando, conſilij atque operis ſui dignitatem eleuet, vt modeſtia laudem feras: ille porrò inſanus poterit videri, qui dum ſibi teneriùs blandiendum exiſtimat, certos veritatis fines ambitioſis exceſsibus perturbet. Sed ego, ſi Muſis hoſpitibus placet, aureæ mediocritatis modum tenebo, vt has ſuburbani, literatiq́ ocij delitias ita exprimam, vt inuidiam eorum iudicio, qui hæc viderint, facilè deuitẽ, indeq́ mihi ſecurior ac vberior voluptas obueniat: quando & hæc omnia Donius Etruſcus vates miſcellaneo opere edito, ac ob id incolumi pudore meo diſertiſsimè decantarit. Neq́ enim cum nihil maius, & ſupra fortunam meam luculentius exprimi velim, vel adulantibus adeò verecundè ſubiraſcor, vt diſpudeat læta fronte confiteri, id eſſe Muſæum, quod elegantes, clariq́ hoſpites ſæpius inuiſunt, perpetuò ciues frequentant, ipſeq́ ante alios Alfonſus Daualus vtranq́ lauream meritus, & præclarus inchoati abſolutiq́ operis adiutor, omnibus æſtiuis ſeceſsibus anteponit. Villa eſt in conſpectu vrbis peninſulæ modo in ſubiectum circumfuſi Larij pelagus exporrecta: nam ad ſeptentrionem quadrata fronte, directiſq́ lateribus in altum excurrit, arenoſo puroq́ in littore, ob idq́ maximè ſalubri, in ipſis Plinianæ villæ veſtigijs excitata. hoc enim præclaro religioſæ vetuſtatis teſtimonio plurimum augetur ædificij decus, ac plena gloria, ac admirationis authoritas paratur. Iuuit herclè longo obrutam ſitu, & penitus iacentem in patria clariſsimi ciuis memoriam, non ignobili ſtudio, & digna pietate ſuſcitaſſe. Manet adhuc ſtabili naturæ munere latiſsima loci facies, ac æternæ præcellentis ſtructuræ fundamenta extant: quanquam abſolutis operibus, & tempus edax, & Larius ipſe, vel ſubitis incrementis admirabilis, potius quàm ſanus, dum perpetuò alliſit, & fluctibus pulſat, vehementer inuiderint. Viſuntur in profundo vado, quum lacus molli & vitreo æquore ſtratus, & liquidus conquieſcit, quadrata marmora, ingentes columnarum trunci, deuorataq́ pyramides, quibus antè portum lunatæ molis fauces ornabantur. Ab Oriente enim totius ædificij obiectu, & producta in cubitum lapidea mole aduerſus Aquilones tranquillus portus efficitur, duplici quidem, & decenti podio coronatus: alterum è xauadij porta effuſos ſpectanteſq́ marmoreis ſedibus excipit, quum applicantes ab vrbe amicorum naucula ſalutantur: alterum ob longam areæ marginem, quæ portui imminet, pectore tenus exornat. In hoc ſiquidem læta area deſinit, binis incluſa viridarijs, murisq́ pinnatis, quæ hippodromi ſpeciem præbet. Ad dextram medio lacu inſula exurgit, firmiſsimo pariete circumſepta, iucundaq́ eminentibus pomiferis arboribus: hæc auſtri flatus arcet, & portum obducto latere protegit: à continente dirimitur Euripo, quem Plinius viridem & gemmeum, nihil adulatione mentitus, appellabat. Hunc prealto ponte, vt nauigia inclinatis malis permeent, iungere cogitamus, ſi parta pace miſeriarum finis oſtendatur, vt ſi lubet, vel inuito Neptuno, ad inſtitutam piſcinam tranſire liceat. Illi enim ab alto laſciuè prouecti piſces, ac in inſulam per oblata, & cæcis anfractibus inſidioſa foramina penetrantes, erepto reditu tanquam latis carceribus aſſeruantur, vt duris tempeſtatibus excluſa piſcatio nihil expetitum dubijs menſis eripiat. Ab ipſo quoque inſulæ aduerſo latere, illa immortalis virgo abdita intus, quæ Dorica vocatur Echo, excitantibus quum læto clamore ſalutatur, celeri liberaliq́ obſequio ſemper reſpondet: eam duplicatas reddit voces, ac hiſdem accentibus recantat, & tum quidem ex hoc inani, ſed dulci loco blandiſſima capitur voluptas, cum circumuehimur cymbis, natanteſq́ pueros ad certamen adhortamur argenteoloſq́ nũmos audaciæ præmia vrinantibus in alto diſpergimus. Altera porrò ad occaſum area, minor quidem, ſed liberiore cæli facie, & multa oculis occurrentium montium varietate iucundior, quàm nominis veſtri merito Farneſiam vocamus, matutinis opaca vmbris ita pateſcit, vt ſub podio tutam ab Euris ſtationem relinquat, ſinuoſoſq́ Larij receſſus, ac oppida apricis promontorijs impoſita, innumerabiles item villas, & veliferas commeantium claſſes longiſsimè proſpectet. At hi à læuà dextraq́ diuerſi portus, quod opportunè decenterq́ euenit, toto interiacentis Iſthmi ſpacio coniunguntur: ſic vt non abſurda bimaris Corinthi ſimilitudine, dum iocamur, hunc tãquam ab Aegeo Cenchræum illum à Ionio Lechæum vocitemus:

vocitemus: nam quà terreſtris aditus ad villam patet, Iſthmus binis ingentibus munitus portis, oblongo tractu totius ædificij frontem æquatè complet, & exornat, dignumq́ prorſus primaria ianua & perpicto atrio veſtibulũ præbet. hinc alia atq́ alia ex oppoſito aperiuntur valuæ, quæ rectiſſimo tranſitu, & valde grata introſpectantibus ſerie per concameratas topiario opere Iulianas vites, ad hortos & ſyluoſos montes ducunt. Ab his per fictiles tubulos ſalientes aquæ perẽnem & limpidiſſimum fontem duximus in Doricam porticum, magno quidẽ labore, & reluctante ſæpe Nympha, quòd ea tanquam ex Orcadibus egregiè ſylueſtris, opaci & ſilentis ocij cupida, hac tecta frequentia, occurſumq́ hominum timidiſſimè deuitaret, nunc effecta blandior ſponte aſcendit in ſtatuam Deæ naturæ erectam, & per papillas erumpit, vt in marmoreum labrum effundatur. Hoc vno pulcherrimo fonte mirè gaudet Muſæum: inde enim ad ſummum apicem florentis elegantiæ peruenit: nam interiora conclauia porticus, diætas, æſtiua hybernaq́ cubicula inſtauraſſe multò luculentius, eximijsq́ picturis nobilius exornaſſe, quiuis alius opibus, ingenioq́ validior facilè potuit: nos autem loci genium ſecuti ardenti quidem ſtudio, ſed dubia ſpe abſoluendi operis, ita per partes ædificauimus, vt ſæpè ſera pœnitentia de Fortunæ liberalitate deſperaſſe videamur. Sed qui villas à beatioribus & Regulis, ac ideo ſupra ciuilis fortunæ cenſum, magnificè ædificatas non viderunt, aut benigniore iudicio non inſulſi operis elegantiam, paruum eruditis ſumptibus antepouunt: facilè mirantur primam porticum ab hilari atrio ſtatim occurrentem, quam à pictura argumento Perſonatam vocamus, quòd priſco more hiantes Comœdorum perſonas per intercolumnia volitantibus ſuſpenſas ſtrophijs: dum oculos morantur & detinet, intrantibus oſtendat: nam inaurata perſona elegantioris vitæ præcepta, Laconica breuitatis effundere videntur. Hanc hyeme tepor eximius commendat: nam totam collectis radijs plurimus Sol implet: quum ad meridiem pertendens, æſtiuam (quam Doricam diximus) adeò celeriter relinquat, vt prandere ſimul, ac cœnare propter fontem ſpumoſo ſtrepitu ſonantem opaciſſimo loco poſſis, niſi te Apollo vates, nouemq́ ſorores in illud ſpacioſum perilluſtreq́ conclaue, à quo tota illa villa Muſæi nomen accepit, blandientes alliciant. Hoc enim pluribus vndiq́ feneſtris ac ianuis circumuectum Solem, exortasq́ eodem curſu perennes auras, aut admittit, aut quum lubet, obductis valuis excludit. In medio enim omnibus horis æquata ſpirant aura, adeò moderato & ſalubri ſpiritu, vt Syrium in cælo ardere non ſentias, ob idq́ damnatos menſes, tanquam verna temperie mitigatos, nondum veniſſe, aut certè ſilenter effluxiſſe, quum nec æſtus, nec planè ſitus, prorſus exiſtimes. Tota enim villa ante meridiem, quum ex alto Sol vrget, obortis Aeteſiis blandiſſimè ventilatur. In fronte quoq́ podium ab inſigni protectura clatris ferreis circumſeptum, in ſubiectas vndas prominet, quo nihil ad proſpectũ iucundius excogitari poteſt. Inde enim ad protectam eſcam allectos piſces hamata linea extrahere iuuat, & cum ſingulari voluptate innumeras natantium acies intueri. Nam Larius ipſe argenteo nitore translucidus, dum colores & ſpecies piſcium ad oculos tranſmittit, ſpectantibus arridet. Introrſus autem Apollo citharœdus, & Muſæ ſuis inſtructæ organis, cœnantibus applaudunt. Iuuitat exinde loci mutatione gaudentes in proximum cubiculum ſuum Minerua, vbi priſcorum ciuium ſimulachra viſuntur, viriusq́ ante alios Plinij, antiquiorisq́ Cæcilij & Rufi Caninij poetarum, Attilij item grammatici & Fabatı, Neronis odio inſignis. Mineruæ autem iuncta eſt bibliotheca, parua quidem, ſed lectiſſimis referta libris, à depicta imagine Mercurio dicata. Ab hoc demum itur ad Sirenas, id eſt cubiculum aliquantò retractius, tanquam honeſta tributum voluptati, ac inde ad armamentarium, quod iuxta atrium, iure ipſo, inuicti Cæſaris Caroli auguſta inſignia tuentur. Cæterùm maximo conclaui adiuncta eſt nobilis illa cœnatio tribus Gratijs meritò conſecrata, quæ florido lacueari, minoribusq́ ſeptem Doricis columnis, & facetiſſimo picturæ genere mirabiliter adornatur, quum peritus optices pictor periſtylij fugientis receſſus, ex obliquo deceptis oculis expreſſerit. Hinc quoq́ vrbs ipſa penè tota conſpicitur, & Larius peramœnus meandris ad Germaniam reflexus, frequentiq́ olea & lauro virentia litora, vitiferi colles, & nemoroſa aut læta paſcuis naſcentium Alpium iuga, nec plauſtris quidem ardua deſpectantur. quocunque te verteris, noua atq́ hilaris loci facies occurret, quæ oculos reficiat, nec vnquam exatiet. Sed cum optima pleniorq́ voluptas oſtenditur, quum ad piſcantes, extremaq́ trahentes retia nauiculis aduolamus, ac incertæ ſortis iactum mercari lubet, & captura piſcium intentis manibus & oculis intereſſe percupimus. Quid dicam de ſuperioribus cœnaculis, in queis de nomine virtutis, ac honoris argumenta lepidiſſimis inſcriptionibus oſtenduntur? His hyeme nihil apricius, luminoſius, atq́ tepidius experiri, videreq́ contingit, quum toto ferè ambitu per varias feneſtras, vitreis ſpecularibus admittant ſoles, & ſine face diem: & Larius ipſe, vtpote qui uſquam gelaſcit, maritimi litoris naturam æmulatus, mirum teporem præbet, duritiemq́ hyemis ſuauiter frangit. Interior autem villa, quod magnoperè Muſis expetitur, ſtrepitu vacua, & alti plena ſilentij, nitidaq́ mundities ad ſecretiora ſtudia, vel feſtiuis luſibus occupatum comi-

ter inuitant. Nam (vt diximus) dirimente Iſthmo, tanquam in aliam minorem domum, & equilia hippodromo coniuncta, & penuarias cellas, & culina totiusq́; familia tumultum penitus excludit, aurea profectò quietis beata ſedes, ac exoptata potius quàm conceſſa libertatis tranquillus & ſalubris portus, ita vt hac nobis Alexander frater tuus, idem maximus Cardinalis, & gratiſſimus Mecœnas, in aſtuoſa Roma publicis muneribus occupatus, inuidere poſſit.

ORDINES IMAGINVM.

Imagines verò clarorum virorum vultus in tabulis pictis exprimentes, quas pertinaci multorum annorum ſtudio, ſumptuoſaq́; ac ob id propè inſana curioſitate, toto ferè terrarum orbe perquiſitas in Muſæo dedicauimus, quatuor omnino claſſibus diſtinguuntur.

Prima eorum eſt qui fato functi, quum ingenij fœcũditate floruerint, felicium operum monumenta poſteris reliquerunt. Horum elogia primus hic liber, Octaui Farneſi, nomini tuo dicatus continet, eo quidem ordine diligenter ſeruato, vt ad exactam temporis rationem qui primò vita exceſſerint, ſubſequentes antecedant. Nulla enim alia ordinis nobilitas quæretur, niſi quæ fatali vitæ exitu præſcribetur. Hac enim ſaluberrima lege totam litem, quæ de loco dignitateq́; ambitioſè & turbulenter excitari poſſit, pacatis omnibus ſuſtulimus.

Secunda claſſis horum erit, qui hodie viuunt, & publicatis ingenij dotibus, illuſtri fama, tanquam certiſſimo vigiliarum fructu perfruuntur. Sed horum Elogia accuratiore demum ſtudio proferemus, quum mollioris ocij locus parato & cupienti benigna ſeculi ſorte concedetur. Religioſa enim grauioris cenſura trutina viuentium laus expendenda videtur, ne amicitia, quæ mihi cum literis integerrima ſemper fuit, & hic ipſe, quo ſemper latiſſimè viximus perſpicuæ voluntatis candor, recti iudicij elidat neruos, laudandiq́; pariter, & notandi libertatem eripiat. Quis enim ſumma felicitatis ingenia ſatis laudauerit, aut non inſulſè notauerit, quum iam prouiſa nominis æternitate, omnem inuidiam ſuperarint? & quod non diſpudeat ad eliminandum æquiſſimus locus diligentiæ relinquatur. In his recitandis, ab ætatis honore ſeries ducetur, quum iuniores æquiſſimo iure, natu maioribus honeſtiſſimum locum concedant.

Tertia porrò claſſis præcellentium operum artifices excipiet. Hac perincundo libello explicabitur, quum præter picturæ, cælaturæq́; decus, ex certis nobilium artificum monumentis demonſtratum, facetiſſimorum etiam hominum, qui dictis aut ſcriptis excitato riſu, ægrorum animorum curas alleuarint, memoria renouetur.

Quarta erit maximorum Pontificum, Regum & Ducum, qui pace & bello gloriam conſecuti, præclara ingentium facinorum exempla imitanda, aut vitanda poſteris tradiderunt. Harum imaginum populus ſtupenda varietate mirabilis, tum maximè incredibilem ſpectantibus afferet voluptatem, quum per Elogia ſigillatim arguta breuitate deſcribetur.

FINIS.

Albertus Magnus.

SIT hoc tibi,quanquam breue Elogiorum omnium merito luculentiſſimum Alberte Sueue, Artobrigenſium ſanctiſſime antiſtes, poſtquam docendo ſcribendoque Theologiæ philoſophiæq; totius locos omnes miris celſiſſimi ingenij tui luminibus illuſtrati,vt illud in literis nemini adhuc conceſſum, & quod viuo rara felicitate contigit, Magni cognomen aſſequerêre. Vixiſti quippe cæteris aliquantò beatius,hoc eſt.alterum & octogeſimum ætatis annum:ſcilicet,vt immortalitati tuæ iuſta gloria plenus intereſſes,accumulatoq; fœcundiſſimi ingenij merito, clarioris tituli munere dignus cenſerêre.Deferebat enim Maximi cognomentum Gymnaſiorum omnium conſenſus,niſi publico voto,Chriſtiana verecundia reſtitiſſes. Sed quid tibi maius Dij immortales dare potuerunt,quàm vt diu in terris viuus & incolumis, inuſitatæ, nec vnquam, niſi poſt fata obuenientis gloriæ fructum perciperes?

FERDINANDI BALAMII.

Magna parens altrixq́ virûm Germania alũns
Incedit meritò laude ſuperba ſui.
Natura ac rerum vires,cauſasq́ latentes,
Hoc nemo nobis doctius explicuit.
Magnus ob egregias fœcundi pectoris artes,
Dictus es,at longè nunc ope maior eris.

IANI VITALIS.

Natura has violas, ratio hac tibi lilia paſſim
Ad tumulum ſpargũt, Theutone magne tuũ,
Purpureis quarum tribules auellis ab hortis,
Et pulchris violis lilia miſta ſeris,
Anxiaq́ abſtruſa pandis penetralia cauſa,
Verè igitur Magni nomine dignus eras.

LATOMI.

Quantũ erat, hoc quõdã cognomẽ, Magne, tuliſſe
Quum ſolidè doctus nullus in orbe fores?
Eſto: vetuſtatis factum laudatq́ probatq́,
Et tibi poſteritas ſancit, habetq́ ratum.

Thomas Aquinas.

DIVI Thomæ Aquinatis hæc erat facies, cum in primis ſtudiorum honoribus decoræ iuuentæ hilaris verſaretur. Nondum enim vt poſtea inflexu ætatis euenit, illa ſubtriſtis ac omni alia ferè durior parciſſimæ menſæ diſciplina, iugesque demum lucubrationum vigiliæ, nobile, ac ideo tenerum corpus afflixerant. Hic enim planè adoleſcens, abdicata antiquæ ſtirpis præclara nobilitate, ad quam hodie Alfonſus Daualus inter Cæſaris duces longè clariſſimus, maternum genus refert, & ſpreto demum omni patrimonio, neque familiæ dignitati, neque valetudini vnquam pepercit, vt poſt edita diuini ingenij monumenta in cœlum, vnde venerat, vitæ integer euolaret. Idcirco defunctum in Volſcis ad Amaſenum amnem, quum ſupra naturæ poteſtatem multa miracula operum ab eo edita renunciarentur, Ioannes Romanus Pontifex, ex Senatuſconſulto non dubitauit, quin eum ſolenni cærimonia inter diuos referret. Obijt non planè ſenex, quum eum humanæ gloriæ, quæ ei ex ſtudijs maxima obuenerat, ſatietas cepiſſet. ſcilicet vt alteram, qua abſoluta pietate promerebat, cœlum ſuſpiciens, certiore voto ſequeretur.

INCERTI.

Hic Thomæ cineres poſiti: cui Fata dedère
Ingenium terris viuere, cœlo animam.

LATOMI.

Doctior, an dicam vixiſti purior? atqui
Vixiſti quo non tempore debueras.
Ingenium, ſterili quod tunc defloruit æuo,
Hoc natum cœlo ſi meliore fores,
Fallor, vel poteras paraſangis vincere multis,
Quotquot ab exculta pectoris arte vigent.

Ioannes Scotus.

NEMO eorum qui non inſano Chriſtianæ pietatis amore flagrantes, vltrò ſeſe cœnobijs in ſeruitutem addixerint, Ioanne Scoto in grauiſſimis ſtudijs, aut acrior, aut ſubtilior fuit, quum admirandis cõmentationum voluminibus editis, nouam de nomine ſuo ſectam conderet, & in Aquinatis ſcripta non diſſimulanter inueheretur. Natus eſt in vltima Britannia, ad Calydoniam ſyluam, vt minus mirum ſit, Anacharſin ſummæ ſapientiæ philoſophum apud vecordiſſimos Scythas, craſſo, atque ingenijs excolendis importuno cœlo patriam habuiſſe. Verùm hic proteruo, captioſoque diſſerendi genere Chriſtianis dogmatibus illuſiſſe videtur, quum paſſim inducta quæſtione dubitabundus, ſacrarum rerum fidem, nequaquam tenui figmentorum caligine confudiſſet. Seuit enim ideo lites immortales, quando eius placita, vel grauiter ab aduerſæ ſectæ profeſſoribus oppugnata, ex aduerſo ab eius diſcipulis acerrimè defendantur. Sed qui aliquot præclara eius ordinis ingenia, ad optimam frugem nata, diſtorto ſcilicet ad veritatem itinere ſuſpendiſſe, perdidiſſeq; videtur, manifeſti, aut certè occulti alicuius criminis apoplexia correptus, pœnas perſoluit: ita quidem, vt nimis feſtinato funere pro mortuo tumulatus, quum redeunte vita, ſerò morbi impetum natura diſcuteret, fruſtra adperendam opem miſerabili mugitu edito, pulſatoq; diu ſepulchri lapide, eliſo tandem capite perierit. & de alio quoq; Ioanne Scoto, quod ex Gallicis Annalibus Crinitus recitat, verum eſſe crediderim, eum à coniuratis diſcipulis, diui Caſſiani exemplo, graphijs confoſſum, inulta morte concidiſſe.

IANI VITALIS.

Quod nulli vnquam hominum accidit, Viator,
Hic Scotus iaceo ſemel ſepultus,
Et bis mortuus, omnibus ſophiſtis
Argutus magis, atque captioſus.

LATOMI.

Quæcunq; humani fuerant, iuriſq; ſacrati,
In dubium veniunt cuncta, vocante Scoto.
Quid? quod & in dubium illius ſit vita vocata,
Morte illum ſimili ludificante ſtropha?
Quum nō antè virum vita iugularit adempta,
Quàm viuus tumulo conditus ille foret.

Danthes.

PRIMVS Italorum Danthes Aldigerius, non inſtituto vetuſtatis ordine tantùm, ſed præcellenti grauis ingenij fœcunditate primum locum inter imagines meritus, optimo iure conſpicitur. Hunc Florentia, factioſa eo ſeculo ciuitas protulit, ab altaq; mentis indole cognitum Octouirali ſupremæ poteſtatis Magiſtratu inſignem fecit: vt mox fatali conuerſa turbine & ſummum ciuem, & Etruſcæ linguæ cōditorem, tanquam ſæua & ingrata patria proſcriberet. Sed exilium, vel toto Etruriæ principatu maius, & glorioſius fuit, quum illam ſub amara cogitatione excitatam, occulti, diuiniq; ingenij vim exacuerit, & inflammarit. Enata ſiquidem eſt in exilio comœdia triplex Pla-

tonicæ eruditionis lumine perilluſtris, vt abdicata patria totius Italiæ ciuitate donaretur. Plenus ideo gloria perenni, quum eam quæ pijs mortalibus expetitur, cœleſtis auræ felicitatem tanto ore, tantoque ſpiritu decantatam contemplaretur, nulla adhuc oborta canitie Rauennæ morbo interijt, adeò mentis compos, vt ſex verſus ſepulchro incidendos componeret. Nec Rauennates in apparatu funeris publico totius Italiæ ciui defuerunt. Quum enim ſepulchrum è marmore condidiſſent, non obſcurè exprobrata Etruſcis acerbitate, nouam ſibi claritatem glorioſa pietate vendicarunt.

IPSIVS DANTHIS.

Iura Monarchia, Superos, Phlegetonta, lacusq́;
Luſtrando cecini, voluerunt Fata quouſq́;:
Sed quia pars ceſſit melioribus hoſpita caſtris,
Actoremq́; ſuum petijt felicior aſtris
Hic claudor Danthes patrijs extorris ab oris,
Quem genuit parui Florentia mater amoris.

Sed tumulum vetuſtate collabentem, Bernardus Bembus, Petri Bembi Cardinalis pater, in ea vrbe Prætor, opere cælato & concamerato, additoque hoc epigrammate luculenter exornauit.

Exigua tumuli Danthes hic ſorte iacebas,
Squallenti nulli cognite penè ſitu.
At nunc marmoreo ſubnixus conderis arcu,
Omnibus & cultu ſplendidiore nites,
Nimirum Bembus Muſis incenſus Etruſcis
Hoc tibi, quem in primis hæ coluêre, dedit.

LATOMI.

Maior ab exilio parta eſt tibi gloria, quàm ſi
Non eſſes patriam vertere iuſſus humum.
Ingenio ſiquidem ſtimulos dolor addidit, & te
Fecit ad ignotos condere verba modos,
Vt modò non certent de te tãtùm oppida ſeptem,
Italia affirmet tota ſed, eſſe ſuum.

Franciſcus Petrarcha.

FRANCISCVS Petrarcha eodem ciue magiſtroque ſuo Danthe, Etruſcæ linguę facultatem conſtitutam planè & certis adornatam numeris flagranter excepit, tanta ingenij ſolertia, duriora molliendo, & ſingulari ſuauitate varijs modis flectendo numeros, vt enatam dudum, & vix dum flores oſtendentem eloquentiam, ingenti cultura, ad abſolutæ maturitatis fructum, ſummumque ideo exactæ elegantię faſtigium perduxerit: eamq; laudem ſit conſecutus, vt in eo poeſis genere, amatorioq; præſertim, caſtitate, candore, dulcedine, nobilium poetarum, & primus & vltimus ſanis à ſcribendo deterritis exiſtimetur. Sed tanti viri iudicium illudens fortuna grauiter fefellit, quum hæc æternæ felicitatis ſpiritum habitura, tanquam temporaria deſpiceret, vt ex Latina Africa, vnde ei in Capitolio inſignis laurea præmium fuit: certiorem, & nobiliorem gloriam adſequeretur. Sed debeamus plurimum ingenuo ſudore ſemper æſtuanti, dum literas à multo æuo miſerè ſepultas è Gothicis ſepulchris excitaret, modò eum tanquam Italicæ linguæ conditorem & principem, ab incomparabili diuini ingenij virtute veneremur. Conceſſit naturæ planè ſenex ad Arquatum Patauini agri vicum, vbi tumulus carmine ab ſe compoſito nobilis conſpicitur.

Frigida Franciſci lapis hic tegit oſſa Petrarchæ,
Suſcipe Virgo parens animã, ſate Virgine parce,
Feſſaq́; iam terris, cæli requieſcat in arce.

LATOMI.

Qui tanta Etruſci carminis dulcedine,
Tamq́; æſtuoſis vexeris præconijs
Tuam puellam, vt nemo te non crederet
Flagrare, quantis nec vel Aethna incendijs,
Atqui idem amoris frigidus neglexeris,
Quẽ ſpectat omnis amans, vel in tenebris ſcopũ:
Amaſſe Lauram, an Lauream te dixerim?

Boccacius.

BOCCACIVS,eodem felici ſeculo quo renatæ literæ Latinæ exiſtimantur,Certaldo oppido editus, alteram in patria lingua pedeſtris eloquētiæ partem primus inchoauit,& abſoluit. Neglexerat eam Danthes in altitudinem Heroicæ comœdiæ diuino furore carminum abreptus. Petrarcha verò Latina oratione delectatus tanquam ignobilem reliquerat, vt diſcipulo qui amore ei frater fuit, quota ſua pars,tanquam ex patrimonio nouæ laudis,legitimo nomine hæreditatis obueniret. Non defuêre tamen qui cenſerent,neque Boccacium verſu,neq; Petrarcham ſoluta oratione valuiſſe, tantorum ingeniorū ſortes alternante Fortuna, ideoq́; ambos acri iudicio in id munus intēdiſſe neruos, ad quod pronior,atq; liquidior ſtyli vena perflueret. Sed non diſpari Fato, & hic ipſe in ſtudijs opinione deceptus eſt, quum præcipuo, ingentiq́; labore, vt certum ſibi decus pararet, penè fruſtra deſudarit.Obſoleſcunt enim & ægrè quidem vitæ ſpiritum retinent libri de Genealogia deorum,varietateq́; Fortunæ,& de fontib. accuratè potius quàm feliciter elaborati, quando iam illæ decem dierum fabulę,Mileſiarum imitatione in gratiam oblectandi ocij admirabili iucunditate compoſitæ,in omnium nationum linguas adoptentur, & ſine vlla ſuſpitione interitus,applaudente populo,cunctorum operum gratiam antecedant. Exceſſit è vita ſexageſimo ſecundo ætatis anno. Sepulchrum eius cum marmorea effigie inſculptis his carminibus in templo maximo Certaldi conſpicitur,

Hac ſub mole iacent cineres,ac oſſa Ioannis,
Mens ſedes ante Deum,meritis ornata laborum.
Mortalis vita genitor Boccacius illi,
Patria Certaldum,ſtudium fuit alma poeſis.

MYRTEI.

Si quæram cineres tuos Boccaci,
Hic iacent:ſi animam,petinit aſtra:
Si qua gloria ſit tuis libellis
Maior,non ego,Lydiúſue lingua
Cultor patria,& amulus Latina:
Sed index erit,aut iocis Cupido,
Aut gaudens facili Venus loquela:
Aut,quem dicere malo,totus orbis,
Cui viuunt Veneres,Cupidinesq́:
Quibus cultior eſt tuus libellus,
Elegantior omnibus libellis.

LATOMI.

Inter Auernalẽ animam dum cogeret umbras
Cyllenius Bocacij:
Ergo,ait,hac noſtri ſpes eſt praclara laboris,
Veſtraq́ gratitudinis?
Antea qui nulla vixiſtis lege dirempti.
Miſti nothi cum gueſijs,
In certam primus ſtirpem,claſſeiq́ redegi,
Secans minorum gentium
Maiorumq́ tribus.vt ſit cognoſcere promptum
Suos cuiq́ poſteros.
Immò,ait ille,arctè dum nos facis ipſe ſedere,
Totamq́ farcis curiam
Patribus,aſtra tibi quis te magis inuidet ipſo?
Nam plena ſunt ſubſellia.

Bartholus.

BARTHOLVS Sentini in Vmbria natus, magno acumine perſpicacis ingenij ius ciuile profeſſus, in omnibus Italiæ gymnaſijs exactæ doctrinæ documenta reliquit. Eum aduerſus ſtudiorum labores indomitum extitiſſe ferunt, conſueuiſſeq; vti in pertenui menſa certis cibi potusq; menſuris ad tuendam valetudinem, vt quum ſæpe memoria laberetur, obliuionis incommoda aſſidua commentatione reſarciret. Ob id voluptates omnes adeò ſeuerè reiecerat, vt ne horula quidem extra naturæ neceſſitatem ſtudijs ſubtraheretur. Sed eandem quoque ſeueritatem ſupra æquum in torquendis necandisque noxijs exercuiſſe viſus eſt: quum rerum capitalium iudicijs præeſſet, adeò vt reum furti, nec ritè confeſſum, & inſontem, præcipiti ſententia ſupplicio affecerit. Ex ea acerbitate, quum inuidiam populari voce conflatam ſubiſſet, conſpectum hominum pudore vitabundus in arcanum turis ocium euoluendis libris ſe abdidit, è qua demum ſtudiorum intentione audacter egreſſus, æquales ſuos doctrinæ firmitate, & mira iudicij conſtantia ſuperauit. Donatus eſt virtutis cauſa à Carolo quarto Imperatore gentilitijs Bohemiæ regum inſignibus, quibus purpurei leonis forma aurato in campo, cum bicipiti cauda ſalientis exprimitur. Peruſiæ autem ſupremam in gymnaſio claritatem conſecutus fortunas ſuas collocauit: duxitque vxorem, ſed irrita ſpe maſculæ prolis. Verùm infinitos propè diſcipulos, amore filijs pares, præcellentis doctrinæ reliquit hæredes. Defuit ei Latinæ eloquentiæ facultas, ne ſummæ gloriæ faſtigium teneret. & tamen eſt quod maximè miremur, illum in perpetuo docendi munere occupatum, tot & tanta volumina perſcribere potuiſſe, quum quadrageſimo ſexto ætatis anno fato ereptus, iuſtum de inchoatis ſumma felicitate, necdum perfectis operibus deſiderium poſteris reliquerit. Sepultus eſt ad aram maximam in templo diui Franciſci.

MYRTEI.

Hic eſt Bartholus ille, iuris ingens
Lux, & commodus explicator hic eſt,
Quem mors ante diem abſtulit maligna.
Heu mors inuida, & æuo iniqua noſtro,
Quæ leges iterum tacere cogis.

LATOMI.

Vnquam ſi poterunt perire leges,
Cum ipſis Bartole legibus peribis:
At ſi harum ſteterit perenne nomen,
Non eſt quod timeas mors perennis.

Baldus.

BALDVS honeſta Vbaldorum gente Peruſiæ natus, Bartholum præceptorem ſubtilitate ingenij & varietate doctrinę ſuperauit: nam à patre medico celebri, priusquàm ius ciuile atringeret, dialecticæ atque philoſophiæ præceptis haud mediocriter imbutus fuerat. Præcoci enim ingenio penè puer nō ad optimam modò frugem, ſed rariſſimo etiam naturæ dono, ad longam ſenectutem peruenit. Verùm prælto ingenio multa conuoluenti, inuertentiq; ſtabilis ſcientiæ conſtantia deerat: quoniam ſubtiliſſimè diſputando, atque enarrando, non humani modò, ſed diuini quoq; iuris intelligentia ſum-

tia ſummus: refrigerato demum iudicio, poſt altercationes à Bartholo doctrinæ robore vinceretur. Eum eximia laude florentem, Ioannes Galeacius Vicecomes, potentia & gloria maximis regibus æquatus, cum Ticini gymnaſium conderet, magnis præmijs euocauit. Ibi nunquam ſeneſcente nominis fama, nunquam in publico munere defeſſis viribus ad ſeptuageſimum ſextum peruenit annum: fatoq; functus eſt paulò antequam ille Princeps externarum gentium victor, properante fato moreretur. Ferunt Baldum diui Franciſci habitum, quum expiraret, induiſſe. Tumulus in eius diui æde cum hac rudi inſcriptione conſpicitur.

Conditur hic Baldus, Franciſci tegmine fultus, | Doctorum princeps, Peruſina conditus arce.

LATOMI.

Qui Baldum iuri negat accendiſſe lucernam,
Ille poteſt medio Sole negare diem.
Nam dudum extinctam hac meliora ſecula lucis
Opprimerent: radijs ſed micat illa ſuis:
Illa ſuo authore tanto ſpecioſior, orbis
Fulgida quòd medijs luxerit in tenebris.

Leonardus Aretinus.

PRIMVS in Italia Leonardus Aretij natus, Græcarum literarum decus
à multis ſeculis Barbarorum immani tyrannide proculcatum erexit, atq;
reſtituit. Eius enim incomparabili beneficio morales Ariſtotelis libros
optima fide traductos legimus. Hiſtoriæ quoque ab eo eleganter conſcri-
ptæ, in manibus habentur. Hac ingenij fœcunditate florentem, Innocen-
tius ſeptimus quanquam planè iuuenem, grauiſſimo muneri patem, epi-
ſtolarum Magiſtrum fecit: ita demum eruditè, atque integrè officio functus, vt ſucceden-
tibus quatuor pontificibus amplificata dignitate operam præſtiterit. Seneſcenti opes cre
uerunt cum aliena liberalitate, tum ſua triſti parſimonia cumulatæ, adeò vt Arlottus, mor
daci ſale perurbanus in Fabellis eius genium relicto corpore in fuga ſitiētem ridenter ex-
presſerit. Mortuus, quod ei nullo pudore fuit, furti damnatus eſt, quòd Gothicam hiſto.
riam ſuppreſſo Procopij nomine publicaſſet, accuſante Chriſtophoro Perſona, qui aliud
exemplar nactus, & Gothicam, & Perſicam ſimul atque Vandalicam, & Græci authoris ti-
tulum ingenuè profitendo tranſtulerit. Nouiſſimè reuocatus in Etturiam populi Floren-
tini res geſtas perſcripſit, nec multo poſt ſenex, diuitijs, & gloria plenus Florentiæ vita fun
ctus eſt, dignus vtique hoc ſepulchri titulo, ac marmoris ornamento, quod in æde ſanctæ
Crucis ſpectatur.

CAROLI ARETINI.

Poſtquam Leonardus è vita migrauit,
Hiſtoria luget, eloquentia muta eſt:
Ferturq; Muſas tum Græcas, tum
Latinas, lachrymas tenere non potuiſſe.

LATOMI.

Si quis bene vnquam meritus eſt de litteris,
It Leonardus erit.
Qui fluctuanteis litteras Pelaſgicas,
Exilioq; vagas
Iam iam futuras: ſcilicet Bizantij
Sceptra premente Deo,
Latè excitatis Barbaris: Quiritum
Primus ad arua vocans,
Septena duxit Vrbis ad palatia.
Vnde ſtatim Italiam
Miſſis per omnem plurimis colonijs,
Tam bene nunc habitant,
Solo vt nequirent in patrio opulentius.
Proin Leonarde tuo
Fruêre merito, gens Latina litteras
Dum colat Argolicas.

Pogius.

POGIVS è Terranoua Florentinæ ditionis oppido, in hac luce Romani cœli
optimis literis ingenium ita expoliuit, vt Pontificijs ſcrinijs ſub Eugenio & Ni
colao præficeretur, æquatus ſcilicet honore ſummis viris, qui in eo munere fi-
delis, eruditiq; ingenij operam præſtitiſſent. In his fuêre Leonardus Aret. Ma.
phæus Vegius, & Ioan. Auriſpa. Erat conſilio grauis, & quum luberet, facetia-
rum ſale perurbanus: ita vt mira, & ſæpe ſubita varietate ad ciendum riſum modò prætex-
tatis verbis vteretur, modò grauibus & malignis ſcommatibus alienæ famæ nomen per-
ſtringeret. Sed amarulento libello in Vallam importunè inuectus, ab eodem peſſimè au-
diendo cumulatas maledicētiæ ſuæ pœnas luit. quum Valla ſuo felle turgidus, & Facium,
& Panormitam, & Raudenſem probroſis voluminibus iugulaſſet. Erat quoque Pogius
adeò intemperans obiurgator, vt quum in Theatro Pompei, loco & die celebri, vbi bulla-
torum diplomatum cenſura habebatur, Georgio Trapezuntio malediceret, ab eo acriter
duplici colapho cæderetur. Tranſtulit demum è Græco Diodorum Siculum: ſed & nobi-
les aliquot libellos de infelicitate Principum, varietateq; Fortunæ, & de auaritiæ peſte, o-
rationes item plures compoſuit tanta ingenij fœcunditate, vt facetias etiam ad excitan-
dam hilaritatem ægris animis expetendas conſcriberet. Sed quod gratum & vtile poſte-
ris fuit, Ciceronis libros de Finibus, & de Legibus à ſe in Germania deſcriptos, in Italiam
primus attulit: ita vt & ei quoq; Quintilianum in ſalſamentarij taberna repertum debere
fateamur. Nouiſſimè ex multa peregrinatione, Romanaq; aula exactæ ætatis ſenex Flo-
rentiam reuerſus, conſummato oratore, ac optimo ciue dignam patriæ operam præſtitit,
conſcripta

conſcripra Latinè hiſtoria populi Florentini, quæ à Iacobo demum filio in Etruſcum ſermonem verſa legitut Hic iam defuncto patre ex Paſtiano ſcelere ſtrangulatus, in prætorij feneſtra cum cæteris pependit.

MYRTEI.

Olim Pierides, olim Florentia mater,
Viuente riſit Pogio.
Nunc tumulum hũc adit, & donum pro carmine (flores
Fert, proq́; riſu lachrymas:
Qua niſi pro vera ſint pietate, rogabit
Arnus miniſtret vt ſuas.

ACTII SYNCERI.

Dum patriam laudat, damnat dum Poggius hoſtẽ
Nec malus eſt ciuis, nec bonus hiſtoricus.

LATOMI.

A grauibus potui ſtudijs qui clarus haberi,
Corrupi ingenium plus ſatis ipſe meum.
Conuerti ad rixas animum, nugasq́; facetas,
Sed Cato quas nolit, quasq́; Sabina legat.
Hac ego quæſiui vitam male ſanus in herba,
Heu facit ad vitam ſed nihil iſta ſeges.
Viuo tamen: ſed non aliter quàm Heroſtratus ille,
Quaſita, & parta eſt crimine vita meo.
Vos moneo, ingenio quicunq; & ab arte valetis,
A ſolidis vita quærite rebus opem.

Ambroſius Monachus.

AMBROSIVS Monachus ex ordine Camaldulenſium, qui ſupra Florentiam in opacis Apennini iugis dicatam cœnobio vitam ſeuerè ducũt, doctrinæ grauitate ac ingenij præſtãtia æquales ſuos anteceſſit. Græcè enim atq; latinè doctiſſimus, complectente Coſmo, & mox Eugenio, & Nicolao admirantibus, ſummum eius ordinis honorem, qui Generalis præfecturæ hodie dicitur, ita adeptus eſt, vt cum conſtanti iudicio Patres pur puræ deſtinarent. Dionyſium enim Areopagitam de Cœleſti Hierarchia, diuino ſpiritu proloquentem ſingulari eloquentiæ puritate Latinis expreſſerat, atque item Diogenem Laertium, verùm non eadem cura, limaque perpolitum. Sed & ſacris operibus bibliothecam, quæ ad Angelos ſpectatur, cumulatè referſit: quibus exiſtimari poteſt, nequaquam ei vires & facultates, ſed animum omnino defuiſſe, vt ad Romanę facundiæ faſtigium perueniret: abſtractus enim in altitudinem Chriſtianæ contemplationis, vti pium ſacratumque virum decebat, totius vitæ ocium in diuinis literis conſumpſit. Fuit hic vir, quod rarò euenit, ſine oris triſtitia ſanctus, ſemper vtique ſuauis, atque ſerenus: ita procul à liuore, contentioneque, vt cum Vallæ Pogium reconciliare conaretur, eos neque planè literatos, neque item Chriſtianos videri diceret, qui inducta ſimultate ſacroſanctum literarum decus probroſis libellis importunè defœdarent. Exceſſit è vita planè ſenex, tumulatusque eſt ad Angelos, vbi hoc carmen pius Vates affixit.

SPINELLI.

Attica mella ſapis, redoles quoq; nectar vbique,
Tu qui diuino numine, nomen habes:
Quod niſi dulce canis referens myſteria diuûm,
Dulcius hoc certè eſt nectare, & ambroſia.

MYRTEI.

Viximus ambroſia, ſed enim conceſſimus Orco,
Nunc iterum cælo redditur ambroſia.

LATOMI.

Qui legis hũc tumulum, legeres ſi ſcripta ſepulti,
Poſſentq; hic oculis nuda patere tuis:
Quàm fluit eloquio, quàm dulciter afficit, vtque
Nil niſi nectareum quolibet ore ſapit:
Diuinus fieres, nec quamlibet ante ſcyſſes,
Iurares dictum protinus Ambroſium.

Antonius Panhormita.

ANTONIVS Panhormita Siculus, Bononiæ equeſtri familia natus, qui à Pontano alumno Elegantiarum pater appellatur, clarè genus ſuum ab vltimis Britannis, Becadellaque familia Bononiæ celebri repetebat, præclaro genti inſignium argumento, quòd iiſdem militari in ſcuto, depictis alatis viperis vteretur. Sed maiorem profectò ſibi ex laude optimorum ſtudiorum nobilitatem comparaſſe videri poteſt. Moribus enim ac literis præſtantibus exornatus, quum Philippo Mediolanenſium Principi fertilis ingenij induſtriam obtuliſſet, tanta liberalitate ſuſceptus eſt, vt Principem noſcendæ hiſtoriæ cupidum, familiariter doceret, & publicè octingentis annuis aureis elegantiores literas profiteretur. Hic eſt ille Philippus, qui ſummum clementiæ fructum generoſis exoptatum Regibus glorioſiſſimè decerpſit, quum Alfonſum Regem nauali prælio captum, non emiſerit modò, ſed auctum copiis, ac opibus in regnum reſtituerit. Verùm eo grauiſſimis bellis occupato, Panhormita Alfonſo adhæſit, ſecretioris ſcrinij magiſter, & ſtudiorum, expeditionumque omnium terra marique perpetuus comes. Scripſit Epiſtolas candidiore ſtylo, ſed maximè iucundo victoris Regis triumphum, & de factis dictisque optimi eius Regis aureum libellum, quem Pius Pontifex exemplis paribus intertextis, nobiliorem reddiſſe videtur. Sed cum Valla demum ad exercendum maledicentiæ dentem, naturæ acerbitate paratiſſimo, ſimultatem concepit: eo quidem euentu, vt mutuis veluti confixi telis, fœdè admodum inimicis riſum excitarent. Senex vxorem duxit Arcellam ſibi magnopetè

perè dilectam,liberosque ſuſcepit,quorum honeſta ſoboles Neapoli viſitur. Poſtremò æger, vitæque diffidens, in ſupremo morbo hoc carmen compoſuit, quod tumulo inſcriberetur.

Quærite Pierides alium qui ploret amores,
Quærite qui Regum fortia facta canat.
Me pater ille ingens hominum ſator,atq; redẽptor
Euocat,& ſedes donat adire pias.

PONTANI.

Siſte hoſpes,fas eſt cantus audire Dearum:
Grata mora eſt:Muſæ nam loca ſacra tenent.
Antoni monumẽta vides: hinc tẽpla frequentãt:
Ille fuit ſacra maxima cura chori.
Illum ſæpe ſuis medium ſtatuère choreis,
Duxit compoſitos arte decente choros.
Sæpe lyram ceſſit Clio,ceſſere ſorores,
Concinuit teneros voce manuq; ſonos.
Extinctum fleuitq; Aon,fleuitq; Aganippe
Sebethus miſeros egit in amne modos.
Sirenes quoque de ſcopulis miſerabile carmen
Ingeminant,planctu littora pulſa ſonant.
Pierides triſtem ad tumulum fudère querelas,
Pierides paſſis poſt ſua terga comis.
Hinc creuit deſiderium,nec cura receſſit
Vatis,at extincto vate remanſit amor.
Conueniunt nũc ad tumulũ,celebrantq; choreas,
Et memorant luſus magne Poeta tuos.
En audis ſonet vt lenis concentibus aura?
Vt ſonet appulſu concita terra pedum?
Hæc vati memores Muſæ poſt Fata rependunt.
Carminis hoc meritũ eſt:num ſatis?hoſpes abi.

ELISII CALENTII.

Qui molles elegos,& Regum geſta canebat,
Sacra Panhormita contegit oſſa lapis.

IANI VITALIS.

Has tibi dat violas,immortalesq; amarantos
Ingeniorũ altrix,& Martis alumna Panhormos:
Non quia torpentes Muſas excire veterno,
Aut Regum immenſas potuiſti aſſumere curas,
Verùm quòd Craſſos inter,diteſq; Lucullos,
Integer Antoni voluiſti viuere Codrus.

LATOMI.

Cum Valla,fateor,mihi non conuenit ob idne
Et ſalis,& Veneris laus mihi tota perit?
Et vixi comis,& (credite) ſemper amaui,
Qui iuuenem duxi iam ſatis ipſe ſenex,
Dein colui Muſas, quas Valla,quia omnia ſpreuit,
Dico illum humanum non tenuiſſe modum.

Laurentius Valla.

LAVRENTIVS Valla Romanus à Gothicis temporibus vſque ad patrum noſtrorum memoriam prçalto ſepultos ſomno ciues ſuos ad nobilium literarum ſtudium excitauit. Indignatus enim tamdiu corrumpi ſeculum leguleorum & ſophiſtarum immani conſpiratione, optimasque artes inculta ſermonis barbarie defœdari, Elegantiarum libros edidit, traditis Romanæ elocutionis prçceptis ex accurata veterum ſcriptorum obſeruatione, quibus iuuentus æmulandi ſtudio ad detergẽdas corruptarum literarum ſordes accenderetur. Eam quoque illuſtrati patrij ſermonis laudem Græcæ literæ cumularunt, quum Thucydides, & Herodotus hiſtoriæ parentes, ipſius liberali labore è Græcia in Latium tranſierint. Fuit Valla ingenio maximè libero, ob idque mordaci, contentioſoque, vtpote qui aliena ſatyrico dente facilè perſtringeret, & lites in literis, quaſi id opus eſſet, aduerſus ignorantes acerrimas ſereret. Extant enim Inuectiuarum, & Recriminationum aliquot libri, eruditè ſalſeque perſcripti: quibus dum læſi nominis famam tueretur, Facium Ligurem, Panhormitam, Pogium & Randenſem iugulaſſe videri poteſt. Flagellatis quoque regionum ludimagiſtris, vel multa bile redundans, quòd nihil in aula Pontificis ſibi placeret, Neapolim ad Alfonſum Regem ſe contulit, apud quem de auitis bellis in Hiſpania, atque Sicilia geſtis hiſtoria perſcripta eſt: ſed eo ſtyli charactere, vt eius minimè videri poſſit, qui cæteris elegantiarum præcepta tradiderit. Edidit etiam opus de falſa Donatione Conſtantini, pio, & ſacerdotis nomen profeſſo criminoſum atque nefarium, vt pontificij Imperij authoritatem Græcorum ſcriptorum adſtipulatione cõfirmatam conuellere niteretur. Sed mox eadem inconſtantia Regem deſeruit, vel improbante Philel-

pho, vt nec planè ſenex in patria moreretur. Sepulchrum cælato ex marmore, cum effigie, ac elogio, Catharina mater pientiſſimo filio poſuit, quod in Laterano (eius enim templi flamen erat) introeuntium ad dextram ſpectatur. Obijt anno Chriſtianæ ſalutis, M. CCCC. LVII. Calendis Auguſti.

FRANCHINI COSENTINI.

Laurens Valla iacet, Romanæ gloria linguæ:
Primus enim docuit, qua decet arte loqui.

LATOMI.

Barbaries Gothicis inuecta ferociter armis,
Conſtiterat ſolido per Latium omne gradu,
Seq́ clientelis quum iam muniſſet. & annis,
Inq́ hoſtem blattas mitteret & tineas:
Indignans patriam tam fœde Valla iacere,
Armauit ſubitam, conſeruitq́ manum:
Illa ſupercilio ſperans rem poſſe teneri,
Debacchata quidem, ſed propè fracta fuit:
Et, niſi per mortem cecidiſſet tota profectò,
Interea vinci qua valet arte liquet.
Queis tibi pro meritis (ſi grata eſt, Roma probabit)
Ponimus hæc tumulo carmina Valla tuo.
Romulus eſt Vrbis, Valla eſt idiomatis author.
Hic reparat primus, primus vt ille ſtruit.

Flauius Blondus.

FORO-

FOROLIVII viæ Aemiliæ nota vrbe Flauius Blondus prodijt, rudi adhuc veteris elegantiæ ſeculo. Is magno auſu, ſingularique induſtria, nec infelici euentu, multorum annorum intermorientes res geſtas è tenebris excitare orſus, Decadas conſcripſit, quibus ab inclinante Romano Imperio funeſta tempora, ac ideo veritatis lumine orbata, in lucem proferuntur. De vetuſtate quoque collapſæ Vrbis, ac eius demum reſurgentis dignitate, erudito operoſoque volumine publicato, quantam nec ambitioſè quæſitam exoptarit, in literis authoritatem adeptus eſt: vnde ei honeſtæ opes fauore Pontificum acceſſere. Liberis operam dare, quàm ſacris initiari maluit: ſuſcepitque Gaſparem filium, quem vxor Margania Romani ſanguinis, nobilitaſſe viſa eſt: ſed poſteri, quanquam adauctis fortunis, conditori familiæ minimè reſponderunt. Fato functus eſt ſeptuagenarius, tumulatusque in Capitolio extra limen templi deiparæ Virginis (id enim Iouis Tonantis olim fuiſſe putamus) quod non ſecus ac antiquitùs, authóre Tacito, centum gradibus adeatur.

IANI VITALIS.

Eruis è tenebris Romam dum, Blonde, ſepultam,
Es nouus ingenio Romulus atq; Remus:
Ille vrbem ſtruxêre rudem, celeberrima ſurgit
Hæc eadem ſtudijs ingenioſè tuis:
Barbarus illam hoſtis ruituram euertit, at iſti
Nulla vnquam poterunt tempore obeſſe tuæ.
Iure triumphalis tibi facta eſt Roma ſepulchrum,
Illi vt tu viuas, viuat vt illa tibi.

LATOMI.

Dum ſtetit anguſto Romanum limite regnum,
Termine, Dijs magnis æquiparandus eras.
Cedebant illi venturo ex arce Tonanti:
Cuſtodi imperij manſit, vt antè, locus.
Cur nunc mortali cedis, dic Termine Blonde?
Pondus habet meriti num Iouis, atq; tui?

Petrus Candidus December.

CANDIDVS December è Viglebano vrbe, quæ eſt inter Padum & Ticinum, Laurentij Vallæ teſtimonio exactiſſimæ cenſuræ grammaticus, Mediolani Græcè, Latineque docuit, præſtanti eruditionis ac eloquentiæ fama. Eius extat Appianus Alexandrinus è Græco in latinum verſus, id expetente Alfonſo Rege, qui ſtudioſiſſimum quemque eius ætatis, vt ad locupletandam Latinam linguam, occultos Græciæ theſauros proferrent, liberaliter inuitarat. Sed manci paſſimque corrupti exemplaris Græci vitio, vel laborioſus interpres in eo opere ſeſe cādidum præſtare non potuit, quum alia multò felicius perſcripſerit. In vita enim Philippi Vicecomitis, quæ circumfertur, Suetonium lepidè admodum æmulatus, ita quod propoſuerat expreſſit, vt aliquanto inuerecundius, quàm ſcriptorem odio vacuum deceret, ſtylum exercuiſſe iudicetur, quum vitia hominis occulta, nec vlli magis, quàm ipſius pudori nocentia, ob idque velanda prorſus, cupidè nimis, maligneque detexerit, in eo præſertim Principe, in quo ſingularis illa, diuinæque ſimillima clementiæ laus, cum probro multorum regum glorioſè refulſit. Fato functus eſt octogenarius ſenex Mediolani, non mediocribus fortunis à Franciſco Sfortia decenter honeſtatus, meruitq; marmoreum ſepulchrum, cum effigie è ſuggeſtu iuuētutem docentis, quod in veſtibulo Ambroſianæ baſilicæ ad læuam introeuntibus occurrit, hoc rudi carmine inſcripto, quod reſpondente rhythmo, non minus ineptè, quàm ridiculè clauditur.

Scandere ſidereas virtus ſi nouit ad oras,
Candidus aſtra tenet, in templo numen adorans:
Pontifici ſummo, Regi, populoq;, Ducij,
Hic Ligurum ſecreta dedit laudatus vbique:
Miles eloquio clarus, Graijsq; Camœnis
Inſtructus, Latium ſtudijs ornauit amœnis.
Mundanis feſſus curis, & in æthere pulchro
Elatus, gelido linquit ſua membra ſepulchro.

LATOMI.

Quis iacet hic multa formoſus meſſe December?
Ingenium æſtiua fertilitatis habet.
Quid non talis ager hac tempeſtate tuliſſet,
Ingenia autumno quando fouente calent?

Donatus Acciaiolus.

DONATVS Acciaiolus antiquæ ſtirpis Florentinus, quum exortis florentibus ingenijs de doctrinæ laude certaretur, in vtraque lingua generosè admodum ſeſe exercuit, vt ex Moralibus Ariſtotelis luculenter apparet, quibus erudita & pereleganti commentatione magnum lumen attuliſſe iudicatur, explosis ſcilicet ſophiſtarum interpretum ineptijs, quum Euſtratij Græci placita ſecutus, certiore vtique veſtigio niteretur. Vertit etiam in Latinum è Plutarcho clarorum aliquot vitas longè omnium elegantiſſimè: verùm aliquanto nobilior euaſit, quum Carolum cognomento Magnum, tanquam alterum Florentiæ patriæ conditorem Latino libro celebraſſet. Sed vir conſilio grauis, ac ob id obeundis Reipublicæ muneribus occupatus, neque ſatis ocij ad ſtudia literarum furari, neque ætatem, quòd tenuiſſima valetudine vteretur, longiſſimè proferre potuit. Fato enim functus eſt Mediolani, quum legatus in Galliam vlteriorem iter haberet: vt inde, implorata ope, ciuitatem Pontificijs armis vexatam, periculo liberaret. Nihil enim remiſſo odio, Xyſtus, poſt vindicatum Pactianæ coniurationis facinus, Laurentium Medicem, ex ea iniuria firmiore dominatu potitum, vehementiſſimè perſequebatur. Donati oſſa, ad vetuſtum gentis ſepulchrum Florentiam relata: id Carthuſiano in templo, hoc epigrammate inſcripto legentibus indicatur.

POLITIANI.

Donatus nomen, patria eſt Florentia, gens mi
Acciaiola domus, clarus eram eloquio.
Francorum ad Regem patria dum orator abirē,
In ducis anguigeri mœnibus occubui.
Sic vitam impendi patriæ, qua me inde relatum
Inter maiorum nunc cineres ſepelit.

LATOMI.

Quam vitam impartis alijs, abs te accipis ipſe,
Et frueris meritis Acciaiole tuis.
Dignum, quem docti ſimili pietate Nepotes
Exornent: atqui ſufficis ipſe tibi.
Nec patria ingrata eſt, pro qua vel Fata ſubiſti.
Qua tibi dat tumulū, quātum habet imperiū.

Fran. Philelphus.

TOLENTINATES in publica Decurionum domo Franciſci Philelphi ciuis effigiem, cum equeſtris ordinis baltheo laureatam peregrinis hoſpitibus oſtendunt, adſeruantque etiam regij diplomatis membranam, ad collatæ dignitatis argumentum. Is Græcarum literarum amore flagranter incenſus, vt de Caballino fonte potaret, Parnaſum montem petiuit, in Athenarumque ruinis immortalium philoſophorum veſtigia pedibus calcauit. Porrò inde Byzantium profectus, Emanuelis Chryſoloræ filiam vxorem duxit, quæ Græcæ elocutionis magiſtra, quotidiano vſu Atticorum accentuum, inepro, ſed docili coniugis ori dulcedinem inſtillaret. Reuerſum inde, & Græcè pariter, ac latinè paſſim orantem, Italiæ principes admiranter exceperunt. Suſcepto enim legationis munere, Palæologi Imperatoris Conſtantinopoli, Turcarum infeſta arma ægrè ſuſtinentis preces afferens, opem implorabat. Fauêre ei ante alios Eugenius Pontifex, Rex Alfonſus, & qui ſingulare iuſtitiæ, & bellicæ virtutis coronam eo ſeculo promeruit Franciſcus Sfortia, ab eo heroico poemate celebratus. Ingenio enim in ſtudijs æſtuāte, vario, ambitioſo, quum neminem ſibi exæquari literaria laude pateretur, plura quàm quiſquam alius, in omni dicendi genere volumina publicauit, profitendoq; ſingulis in vrbibus eruditæ iuuentutis academias excitauit, nullam ſpem nobilioris gloriæ Latinis æmulis de Romana facundia: nullam deniq; de Græca, vel ipſis Græcis relicturus, niſi tantus eloquentiæ fluuius, vti nullis moderati iudicij ripis caſtigatus, nimis latè exundans, & mutato ſæpe alueo, turbulētus & incertus, dum ſeſe diducit, & abſcedit in paludes, perſpicui profluentis dignitatē amiſiſſet.

Inter Gręca opera latinitate donata, Xenophontis Pædia Cyri, & ex Plutarcho aliquot heroum vitæ, & demum Hippocrates, non ita probantur à Græcis quàm à Latinis perleguntur. Vixit ad exactam ætatem nonagenario proximus, perijtque Bononiæ adeò diſſipatis rei domeſticæ copijs, vt ad efferendum funus & cubiculi & coquinæ inſtrumenta venierint: & Marius filius egregiè doctus, paternæ potius virtutis, quàm multæ ſubſtantiæ hæres relinqueretur. Sed in familia eruditæ victoriæ trophæum permanſit, nobili exceptum riſu, quum Timotheo Græculo, de vi ſyllabæ contendenti, victoque, barbam ex pactione inexorabili ſuperbia deraſiſſet, vti lepidè Myrteus his carminibus expreſſit.

MYRTEI.

Nunquid ſat tibi non fuit Philelphe,
Linguæ gloria nobilis Latinæ?
Ni Graecas quoque peruagatus vrbes,
Dignus coniuge, nuptijsq́; Græcis
Ferres Timothei nouum triumphum?
Cui, dum vna ſemper ille dictione
Tecum pignore certat, atque barbam
Abradi ſibi ferre pollicetur,
Victus: aut poſitam pecuniam abs te
Victor auferat. Abnegaſti eadem
Barbam poſſe pecunia obtinere
Victor: atque nouacula expedita
Barbam illius habere maluiſti:
Iam nunc non Italæ Philelphe, ſed ſis
Græcæ gloria nobilis paleſtra.

LATOMI.

Lis ſuper accentus Græci ratione, Philelphum
Thimotheumq; inter (Græculus ille fuit)
Orta eſt: diſſidium placet hoc ſopire periclo,
Græculus et, barbam victor vt ille ferat.
Dij bene, Romanus ſuperauit: & ille coactus
E pacti barbam tradere lege fuit.
Exultas ſpolio, Græcaq; vxore ſuperbis:
Non eſt ingenio laus minor iſta tuo.

Nicolaus Perottus.

SENTINVM Vmbriæ oppidum, cui hodie Saxoferrato nomen eſt, Bartholo iureconſulto nobile, ſecundam à Nicolao Perotto claritatem accepit. Huic quum deeſſent opes, corporis vires mancipali frugalitate, atque duritia conſtitutæ, perpetuis lucubrationum vigilijs minimè defuerunt. Iuuenis in ludo pueros honeſtos docuit tanto curſu, vt mox Latinæ linguæ rudimenta, vtili compendio ad normam digeſta, ob idque facilè pueris perdiſcenda publicarit. Exinde Romæ Græcas literas pertinaci ſtudio conſectatus, fretusque Beſſarione generoſo Mecœnate, adeò exactè, feliciterque profecit, vt ab eo Polybius grauiſſimus hiſtoriarum ſcriptor, latinitati donaretur. Non defuêre tamen ex æmu-

ex æmulis, qui eius auctoris traductionem antiquiſſimam fuiſſe, furtoque ſurreptam exiſtimarint, quòd Thucydidem, Diodorum, Plutarchum & Appianum, clariſſimo ingeniorum certamine conuerſos, vnus Polybius egregia fide Latinus, æquabili, & prædulci Romani ſermonis puritate prorſus antecedat. Compoſuit quoque volumen commentarij nomine in Martialem, Cornucopiæ, vſurparò vetere Græco lemmate nuncupatum, perutile quidem, ac ob id fortaſſe ſempiternum: ſed auſtero pudore ſuppreſſit editionẽ, quòd humili, & parum pudico opere quæſita laus dignitati minimè reſponderet. partis enim opibus, Archiepiſcopatum Sipontinum adſecutus, ſeipſo maior, Peruſiam Vmbriamque regebat. Exceſſit è vita ſenex apud Sentinum, in villa viridarijs & fontibus peramœna, quam à pingui ocio Fugicuram appellauit.

MYRTEI.

In villa Fugicura obit Perottus,
O villam nimis, & nimis beatam,
Quæ viuentis heri leuare curas
Poſſet, nunc cineres tenet ſepulti.
O Villam domino beatiorem,
Cui curas moriens reliquit omnes.

LATOMI.

Cornu nobile copiæ Perotti
Non quale Oleniæ puer Capellæ
Sanxit Iuppiter, intulit Cœlo:
At quale Herculea manu reuulſum,
Aetoli fluuij perenne vulnus,
Thymo & baccare Naiades replerunt:
At doctum, variumq́, multiplexq́,
Et cunctis opibus, cupedijsq́,
Quas Muſæ Oenotrides amant, refertum.
Hic eſt ille liber, ille Martialis
Interpres, Latia ille lingua linguæ
Cornu nobile copiæ Perotti.

Platina.

SACRATI præſertim ordinis, boniq́ue mortales plurimùm Platinæ manibus debent, quando eius ingenuo labore, ad exoptatam obſcuri ſeculi, nec ideo perituram lucem, Pontificij principatus actionum incorrupta veritas nunciatur: quæ procul eloquentiæ illecebris, vti pura & incompta fidem præfert, & cæteris elaboratis operibus auget dignitatem. Neque enim vel dialogi de Vero bono, veraque nobilitate, & de Optimo ciue grauiter conſcripti: vel honeſtæ voluptatis documenta ſcite tradita diu ſupereſſent, niſi viuacis hiſtoriæ lateribus adfixa, felici ſocietate ſuccederent, & communi (quanquam impari) perennis vitæ ſpiritu fruerentur. Is planè egens, & obſcurus, vnoq́ue tantum ingenio nobilis, Cremona Calixto Pontifice in vrbem venit. Cognitum Pius atque Beſſation, erudito iudicio ſacerdotijs minoribus exornarunt. Paulus verò Pontifex periniquè maligneq́ue delatũ immaniter torſit: Xyſtus demum conditæ ab ſe in Vaticano bibliothecæ præfecit, quum eo munere longè digniſſimus haberetur. In ea nobili cuſtodia iam ſenex fato functus eſt. Quirinalem domum cum Laureto ad coronandos poetas Pomponio relinquens. Funus in Exquilias ad Mariæ maioris templum vſque perductum eſt, flebili carmine celebrantibus poetis: ſepulchro autem, quòd à læua ad tertiam columnam conſpicitur, hoc epitaphium ab alumnò Demetrio inſcribi iuſſit, quum & hæc quoque carmina amici lugentes affixiſſent.

Quiſquis es (ſi pius) Platinam
Et ſuos ne vexes, anguſtè
Iacent, & ſoli volunt eſſe.

ACTII SYNCERI.

Ingenia, & mores, vitasq́, obitusq́, notaſſe
Pontificum arguta lex fuit hiſtoriæ.
Tu tamen hinc lauta tractas pulmenta culinæ,
Hoc, Platina, eſt ipſos paſcere Pontifices.

PROSPERI SPIRITEI.

Qui res Pontificum ſacras, & geſta piorum,
Quiq́, ducum vitas nobile fecit opus:
Quiq́, modũ docuit, quo laudet honeſta voluptas,
Et quo ne iuuenes torqueat acer amor:

Pluraq́, quæ longum eſt, properant cēſere, Viator,
Omnia ſiderea pignora mentis erant.

Viuit adhuc Platina: & quāquā conceſſeris Orco:
Nil tamen in vatem Parca ſeuera poteſt.

LATOMI.

Dum res Pōtificum ſtrueret, propè fractus ab alto
Collapſus eſt faſtigio.

Romulus auſpicio eſt, quia ſacra conditor Vrbis
Nec non Remus periculo.

Iacobus Cardinalis Papien.

FVIT hic vir inter ſacrati ordinis Senatores, pari virtutis atque Fortunæ munere lectiſſimus. Erat enim cùm optimarum literarum ſtudio, & vigilantis ingenij fertilitate, tum animi iudicio, ſtyloque, & perſpicuis moribus Pio ſecundo perſimilis: à quo adoptatus in familiæ nomen, & ad purpuræ decus euectus eſt. Extant Commentarij grauiſſimarum actionum, atque epiſtolæ: quibus ſenatoriæ prudentiæ potius, & Chriſtianæ ſeueritatis nomen, quàm perfectæ orationis laudem petiſſe videri poteſt: quòd in curſu honorum maximis obeundis muneribus occupatus, ſplendidum illud anteà conceptum illuſtris eloquentiæ lumen, feſtinato & penè præcipiti, vti neceſſitas ferebat, ſcribendi genere vehementer infuſcarit. Verùm ea rudis adhuc ſeculi ingenia facilè ſumma, ac admiranda cenſeban-

cenſebantur, quæ hodie tanquam expergefactis cenſoribus, vix in infimis literarij theatri gradibus ſedem inueniunt. Sed fortaſſe populari commendatione contentus, eam abſolutè ſcribendi gloriam, vti leuem, & à doctiſſimis tantùm, ideoq́ue pauciſſimis intellectam, ſpreuit, vt ingenio ad ſacrarum literarum ſtudia reuocato, illam quam dij ſuperi dederant perſonæ dignitatem religioſè tueretur. His enim moribus ſibi iter ſternebat ad ipſum rerum faſtigium, ſed illudente Fortuna in ſummo ferè deceptus hæſit, quum Fata potiorem ei viam ad cœlum permunirent. Perijt enim non adhuc ſenex in ſeceſſu ad cryptas Laurentianas Vulſinienſis lacus, à circumforaneo medico miſerabiliter enecatus, quum vir in omni negotio, præterquam in tuendæ ſanitatis ratione prudentiſſimus, vt quartanæ febris tædium diſcuteret, immite veratrum ſtulta propinatum manu, fato coactus ebibiſſet. Scripſerat antea ingenuæ piæque liberalitatis teſtamentum, ſed id Xyſtus Pontifex irritum fecit, quod pecunia ſatis grandis apud menſarios occultè depoſita, tanquam frugi atque opes contemnentis cenſu, amplior æſtimatione publica videretur. Epigramma tamen ex eodem teſtamento in fiſcum non venit, hæredibus vtique relictum, vt hoc modo marmoreæ ſepulchri tabulæ inſcriberetur.

Luca ortu, Sena lege fuit mihi patria, nomen
Dum vixi Iacobus, meus bona pro genere:
Papa Pius ſedem Papienſem detulit, idem
Cardineo ornauit munere, gente, domo:
Quem colui viuēs, non linquo mortuus: hîc ſum,
Et propè ſancta patris filius oſſa cubo.
Viuite qui legitis, cæleſtia quærite, noſtra hæc
In cineres tandem gloria tota redit.

LATOMI.

Hîc ille cardo, & alpha litterariæ
Gloria, Iacobus Papienſis accubat
Pro parenti, homuncioni Syluio.
Vterque quorum literis euectus eſt,
Ille ad tiara triplicis faſtigium,
Hic ad rubentis purpura: in qua ſubſtitit
Patri hoc libenter deferens, honoribus
Vt præſtet ipſi, cæteris ac dotibus:
Pro parenti filius gratiſſimus.

Domitius Calderinus.

CALDERIA Veronenſis agri oppidum, calidis aquis nobile, Domitium protulit. Eum acri flagrantique ingenio ad gloriam anhelantem, Beſſarion Cardinalis excepit, & extulit. Exinde, quum Romæ profiteretur, & obſcura ſenſa duriorum poetarum admirabili reconditæ lectionis teſtimonio dilucidaſſet, literarij ſplendoris aſſertor, ac omnis obſcuritatis illuſtrator acclamatus eſt. Verùm editis interpretationum commentarijs, peracerbas, ſed iuuentuti maximè vtiles cum æmulis ſimultates exercuit. Ambitioſo quidem, & nimis aculeato dicendi genere ex aliena inſcitia (dum intemperanter perſtringit, atque remordet) nomen quærens, eo modo, ætate, laudeque florentem, ſed imbecilli ſtomachi temperaturam nimijs lucubrationibus exterentem: quum digna multis ſeculis opera conciperet, rapida febris eripuit. Celebrante funus Academia, nobilis iuuentus cum lachrymis veſtem mutauit, mortem verò vel æmuli, & principatum affectantis, Politianus his carminibus proſecutus eſt.

Hunc Domiti ſiccis tumulum qui tranſit ocellis,
Vel Phœbi ignarus, vel male gratus homo eſt.
Intulit hic vatum cæcis pia lumina chartis,
Obſtruſum ad Muſas hic patefecit iter.
Hunc Verona tulit, docti patria illa Catulli:
Huic letum, atq; vrnam Roma dedit iuueni.

EIVSDEM SCAZON.

Aſta, Viator, puluerem vides ſacrum,
Quem verticoſi turbat vnda Benaci,
Hoc mutat ipſum ſæpe Muſa Libethron,
Fonteḿq; Siſyphi, ac vireta Permeſſi;
Quippe hoc Domitius vagit ſolo primùm,
Ille, ille doctus, ille quem probè noſti
Dictata dantem Romulæ iuuentuti,
Mira eruentem ſenſa de penu vatum.
Abi, Viator, ſat oculis tuis debes.

LATOMI.

Heus tu, Viator, ſi vacat: ſed accede
Sic, vt neq; anima, neq; ſtrepitu moleſtus ſis:
Namq; æger eſt qui hic dormit, & caput languet,
Adhuc miſello timens, ob illas quas
Conuitiorum prope muliebrium pugnas
Pro litteris pluſquam viriliter geſſit.
Humanitatis haud ferentibus Muſis
Decus, iam ineptè turpiterq́; proſcindi.
Factum vnde credo, quòd, bene meritũ quamuis,
Etiamq; dum virum, annuere ſuſtulit.
Tu Calderinum Domitium, ſatis ſi vis,
Salueto notum: & rem tuam ito curatum.

Antonius Campanus.

QVIS in præpinguis ſimiæ rictu tantam excelſi, atque habilis ingenij indolem? Quis in ſordida ſtirpe tantam Fortunam non miretur? Antonium enim Campanum ruſtica mulier in agro feſſa opere ſub lauro peperit & aluit, puerum argutè loquacem æditùo ſacerdoti in famulatum, & diſciplinam tradidit. Ita feliciter perceptis literarum rudimẽtis, Neapoli mox pædagogus erudiendo nobili puero mercede quæſitus eſt. Tantos autem in ſtudijs Latinis quinquennio proceſſus fecit, vt inde Peruſiam tranſierit, ſcilicet vt in præclara frequentis gymnaſij luce, profitendo illuſtri famæ limen aperiret. nec multo

poſt

poſt à Peruſinis ciuitate donatus, Pij ſecundi pontificis gratiam ſtudiorum ſimilitudine promeruit, à quo virtutis honore Interamnatium præſul eſt creatus, & à Paulo ſucceſſore locupletatus. ſed poſtremò eum Xyſtus immodicè Tiphernatium tyrannis fauentem, quum multis vrbibus integra nominis auctoritate præfuiſſet, in exilium egit. Fato functus eſt apud Senas à Pij memoria ſibi gratiſſimas, inuidente non planè ſeni longiorem vitam comitiali morbo. Inter multa orationum, & multiplicis ſtyli opera quæ extant, auidiſſimè Bracij inclyti ducis vita perlegitur, digna poſteritate, niſi rerum geſtarum fidem adulatione poetica corrupiſſet.

PLATINAE.

Campanus iacet hic humili contectus in vrna,
Qui vaga, dum vixit, ſidera tranſilijt.
Hiſtoricus ſcripſit: dixit cecinitq́, nec alter
Philoſophus toto clarior in Latio.
Nil maius natura tulit: miracula cœli
Huius in ingenio cuncta ſletêre viri.
Deſerto lugent Parnaſi fonte ſorores,
Et tumulus refugas lucis hic vnus habet.
Vos quibus ingenium, en quò contẽdimus omnes.
Virtutis ſola eſt gloria, quæ ſupereſt.

POLITIANI.

Ille ego laurigeros, cui cinxit, & infula crines
Campanus, Romæ delitium, hic iaceo.
Mi ioca dictarunt Charites, nigro ſale Momus:
Mercurius niueo tinxit, vtroq́ Venus,
Mi ioca, mi riſus, placuit mihi vterq́ Cupido,
Si me fles, procul hinc quæſo, Viator, abi.

LATOMI.

Campani ad tumulũ ſedet,& facundia muta eſt:
Quo cum nempe viro tota propè interyt.
Aut ſi quid loquitur, triſte eſt,& ;ebile, linguam
Contenta in cladeu expedyſſe ſuas.

Emanuel Chryſoloras.

EMANVELIS Chryſoloræ qui primus Græcas literas varijs Barbatorum irruptionibus expulſas, poſt ſeptingentos annos in Italiam reportauit. tanta fuit in docendo liberalis ingenij humanitas, vt eius præclata facies, prima inter Græcorum imagines illuſtri merito collocanda videatur: quanquam nulla extent, præter artis grammaticæ regulas, grauioris doctrinæ monumenta. In docendo enim nunquam feſſus, facilè in ſcribendo deſidioſus videri poterat, quum altera pars laudis exoprata noſtris vtili profeſſione peteretur. Is Byzanrio emiſſus à Ioanne Imperatore, vt totius Europæ reges adeundo, pereunti Græciæ maturam opem imploraret, officium quidem laborioſa peregrinatione ita impleuit, vt in Italia ſubſiſteret, Græcia ſcilicet præſenti metu liberata: cum Tamerlanes terror Orientis, Baiazetum Othomannum à terribili celeritate fulguris cognomen adeptum,

adeptum,ad Stellam montem vlnum cepiſſet.Itaqne Chryſoloras diro Græciæ hoſte ſublato lætus,Venetijs primùm,& mox Florentiæ, Romæq́ne,ac demum Ticini euocante ingentibus præmljs Ioanne Galeacio principe, Græcarum literarum ſtudinm excitauit,tanta felicitate,vt ex eius ſchola, ſummæ nec ideo interituræ laudis ingenia prodierint: in queis fnêre Leonardus Aretinus, Franciſcus Barbarns, Philelphus, Guarinus, & Pogius. Poſtremò, quum ad tollendam pſeudopontificum controuerſiam, indicta ſynodus tanti ſpectaculi cupidum exciuiſſet, exauctorato Balthaſare Coſſa, Conſtantiæ interijt: cuius tumulum Pogius his carminibns exornauit.

Hic eſt Emanuel ſitus,
Sermonis decus Attici:
Qui,dum quærere opem patriæ
Affectæ ſtuderet,huc ijt.
Res belle cecidit tuis
Votis Italia,hic tibi
Linguæ reſtituit decus
Atticæ,ante recondita.
Res belle cecidit tuis
Votis Emanuel,ſolo
Conſecutus in Italo
Aeternum decus es,tibi
Quale Græcia non dedit,
Bello perdita Græcia.

LATOMI.

Illuſtres inter doctrina laude Latinos,
Quem primum Argiuos conſpicis ante ſuos:
Ille eſt Emanuel,peritura ex Hellade mæſtas
Qui primus Muſas tranſtulit in Latium.
Quam ſedē vt melius ferrent etiā quoq; amarent,
Miſcuit hic ſtrictu pallia lata togu.
Vt qui ſit veſtem modò non indutus vtranque,
Sit dignus neutro protinus ille choro.

Beſſarion.

IN celeberrimo gentium omnium Concilio, quo Florentiæ diſceptantibus Græcis & Latinis, præſidenteq́ue Eugenio, Chriſtiani dogmatis fides publici conſenſus authoritate firmara eſt, Beſſarionis Niceni mirifica virtus Senatorij ordinis ornamenta promeruit. Datum eſt enim honoti totius Græciæ ab antiqua pertinacia diſcedenti, vt duo eius nomlnis, Iſidorus ſcilicet atque Beſſarion iu ſacra purpura conſpicerentur. ſed in Beſſarione virtures omnes vſque adeò præcellenti temperamento, concentuq́ue ad admirationem reſponderunt, vt nemo eo Chriſtiana probitate ſpectatior, nemo admirabilior doctrina, & nemo denique generoſis moribus ornatior atq; ſplendidior, hoc ipſo à morte eius ſexaginta annorum curriculo in Senatu conſpectus ſit. Senatoriam enim grauitatem, ore probo atque blandiſſimo condiebat: ac ipſam viri optimi famam, domi & foris, nitida ac hoſpitali diſciplina,& liberalis animi beneficenria tuebarur: quum ſubactæ Turcarum armis,& ideo concidentis Græciæ ingenia, diu iactata mari & terris, apud eum certiſſimum ſalutis portum inuenirent, & qui in Academia nomen darent, eodem patrono atque hoſpite vterentur. Habitabat ſub Quirinali ad ſanctos Apoſtolos, deducebatur autem manè in Vaticanum non exculto quidem & numeroſo, ſed vno virtutis nomine maximè decoro comitatu: quandoquidem præclara Græcæ Latinæq́ue linguæ lumina, peregrinorum requiſita oculis, circa eum in triuijs ciuium digito monſtrarentur. In his enim ſæpe conſpecti ſunt Trapezuntius, Gaza, Argyropylus, Plethon, Philelphus, Blondus, Leonardus, Pogius, Valla, Sipontinus, Campanus, Platina, Domitius, nullo æuo perituri. quibus viris domi ſtipatus, vſque adeò extra inuidiam glorioſa ſui fama fruebatur, vt Eugenius, Nicolaus & Pius eum ſibi ſucceſſorem, ſi fas eſſet, adoptare percuperent: neque optimè de Republica merito, Senatorum ſtudia deerant. ſed Paulo morte ſublato, in comitijs fatalis caſus tantæ ſpei Fortunam auertit. Ferunt enim tres ſummæ authoritatis Cardinales, quum eo decreto, vt eum pontificem ſalutarent, abditum in cella conclauis adiſſent, nec admitterentur à Nicolao Perotto ianitore, quòd tum vir ineptus lucubranti parcendum diceret, vſque adeò ſtomachatos, vt ſeſe indignanter auertentes, reſponderent. Ergo nec prenſanti, nec roganti quidem, ſumma dignitas erit inculcanda, vt quum è cœlo ſuffragia expectet, ſuperbis demum ac ſtolidis ianitoribus pareamus? ſtatimq́ue ſuffra-

gia Xyſto detuliſſe, quo repente renunciato, adoratoque, Beſſarion dixiſſe fertur: Hæc tua, Nicolae, intempeſtiua ſedulitas, & tiaram mihi, & tibi galerum eripuit. Nec multo pòſt cum honore legationis in Galliam eſt ablegatus, quòd Xyſtus noua licentia Pontificatum nomine principatus gerendum ratus, liberè, & grauiter, religioſeque ſententias dicentis vultum non perferret. Sed Beſſarion, dum è Gallia rediens cõcepto morbo Rauennæ ſubſtitiſſet, ſeptuageſimo ſeptimo ætatis anno moritur. Funus autem Romæ celebratum in templo Apoſtolorum, vbi marmoreum tumulum, viuens ſibi cum hac Græca inſcriptione extruxerat. hanc ſic vertit Maioranus Salentinus.

Beſſarion feci hunc tumulum, qui conderet oſſa
Venerat unde olim ſpiritus aſtra petet.

MAIORANI.

Viuens adhuc feci hoc ſepulchrum corpori
Beſſarion, ad Deum remittens ſpiritum.
Me docta genuit Græcia, at honores dedit
Vrbs Roma, quæ mihi perpetuò eſt patria.

IANI VITALIS.

Non tibi ſit laudi ſanctum celebraſſe Platonem,
Caſtaq́; Socratica frena pudicitia:
Non quòd virtutũ exemplũ, quod lumen honoris,
Quòd Sol extincta religionis eras:
Verùm quòd per te migrauit Græcia Romam:
Et dedicit Latios Attica Muſa ſonos.
Per te hinc Romanas miratur Tybris Athenas
Argolicam & Romam Græcia Beſſarion.

LATOMI.

LATOMI.

Damna quis amiſſa ſi neſciat Helladis, vno
Maxima metiri Beſſarione poteſt.
Qui ſi Romanus eſſet moderatus habenas,
Sortitus noſtrum poſt ſua fata Pium,
Secula vidiſſent ſummum par illa virorum:
Quale nec vlla prius hora vel ora tulit.

Georgius Trapezuntius.

GEORGIVS Trapezuntius in Creta natus; quòd paternam originem è Pontica celebri vrbe duceret, vetuſtæ patriæ nomen aſciſcere, quàm natale ſolum fateri maluit. Is Græcorum ferè primus Romæ eo tum ſeculo renaſcentibus literis, qui Græca feliciore ſtylo in Latinum verterit exiſtimatus eſt, vti liquidiſſimè conſtat ex Ariſtotelis, ſacriſque Euſebij Cæſarienſis operibus, & ex rhetoricis præceptis Hermogenis. Erat enim ingenio ad lucubrandum maximè valido, vehementique, ſed vti mox apparuit, tetrici liuoris pleno. nam quum ſe Peripateticum profiteretur, vnumque Ariſtotelem extollendo celebraret, vſque adeò ſuperba aure fuit, vt nec diuini quidem Platonis ingenium laudari pateretur: cuius etiam dogmata & mores peracerbè ac inſolenter edito famoſo volumine

laceraret. Sed Beſſarione, generoſa eruditione, illuſtrique facundia Platonem defendente, Georgius vim tanti fluminis ſuſtinere non potuit, quum publica inuidia deflagraret, quòd ſummæ authoritatis philoſophum, magiſtrumque ſanctioris vitæ, ac ideo Chriſtianæ diſciplinæ proximum, impio ac inceſto ore proſcidiſſet. Habitauit iuxta Mineruam, honeſta domo ſibi & poſteris extructa, ad diui Mauri minores obeliſcos, ducta vxore, ſuſceptoque filio, ſed non eadem felicitate in literis educato. Is enim nomine Andreas, paternas lites excipiens, Theodoro Gazæ, tanquam Georgij patris laudi decus malignè ſubtrahenti, reſcripſerat, ſed Theodorus eam recriminandi libidinem, rabiemque facilè contempſit. Porrò Georgins ad exactam ſenectutem perueniſſe fertur: ita vt repueraſceret, & propemodum deliro, memoria tantarum rerum elaberetur, & circuiret Vrbem ſolus obtrito in pallio pileatus, & nodoſo ſcipione vacillantis gradum ſuſtinente. Andreæ filia hæres Fauſto Madalenæ Romano, poetæ lepido collocata eſt. Hic multa de Georgij proſoceri doctrina, & litium acerbitate narrare ſolebat, cum Leoni ab amœnitate ingenij gratiſſimus in Academia floreret. ſed is antè diem clade Vrbis interijt.

INCERTI.

Hac vrna Trapezuntij quieſcunt
Georgij oſſa, parum Deis amici,
Quòd acri, & nimium procaci lingua
Platonem ſuperis parem petiuit.

LATOMI.

Quum nomen tumulus meum loquatur,
Qui ſim, vel fuerim, vel hic ſepultus
Dormiam, an vigilem, rogare noli,
Et turbare meam, precor, quietem.
Nam cur ingenij tot illa noſtri,
Tibi, inquam, monumenta publicaui,
Quam nunc ne fieres mihi moleſtus,
Atque, me melius, mea inde noſces?
Nam vita incolumi, valens, videnſque,
Amiſi omne penu mei cerebri,
Inſectando malum Platona. ſed tu
In crucem, qui iterum facis, Platoni
Vt miſer malè vapulem, ito, abito.

Theodorus Gaza.

THEODORVS Gaza Theſſalonicę honeſto loco natus, Amurathe Græciam omnem victricibus armis quatiente in Italiam venit, acumine, fertilitateque ingenij nemini ſecundus, quum Græcos omnes linguæ peritia, eruditoque iudicio ſuperaret. Victorino autem Feltrenſe magiſtro vſus, vſque adeò copiosè & diligenter Latinas literas didicit, vt longè omnium Latiniſſimè ſcriberet, nec planè dignoſci poſſet, an exactius, & certius ab eo Latina Græcè, an ipſa Græca Latinè verterentur. Hiſtorias enim Ariſtotelis de Animalibus, & Theophraſti de Plantis, ita Latinas fecit, vt Romanę linguæ facultatem, quum noua vocabula ſolerter effingeret, audaci, ſed generoſa translatione locupletarit. Tanta porrò felicitate librum Marci Tullij de Senectute Græcum reddiderit, vt peritiſſimi præter adæquatos ſenſus, ipſam quoque Ciceronis eloquentiæ Maieſtatem, ſcitè, & grauiter repræſentatam admirentur. Tranſtulit etiam Problemata Ariſtotelis, & Hippocratis Aphoriſmos, vt præſtantiſſimis authoribus ac perſpicuam fidem, nec obſcurè ad ſalutem humani generis ſua dignitas redderetur. His vigilijs ſacerdotium in Magna Græcia commendante Beſſarione promeruit, quod certè ſatis eſſet moderato, frugique homini, & aduerſus omnis luxuriæ voluptates inuicto, niſi neglecta ratione totius redditus rapacibus Græculis & Brutijs rei familiaris curam demandaſſet. Nouiſſimè quum nobiliſſimas lucubrationes in membranis accuratè perſcriptas, Xyſto Pontifici detuliſſet, nec pecunia, vel ipſius librarij ptęmio digna redderentur, indignatus ſubagreſte iudicium, Effugere hinc iubet, inquit, poſtquàm optimæ ſegetes in olfactn prępinguibus aſinis ſordeſcunt, atque ita in Brutios ad ſacerdotij ſacram ſedem contendit. Nec multo pòſt planè ſenex fato functus eſt, nec iniqua quidem ſorte, quum in Græcia natus, & educatus in Italia, tanquam de vtraque lingua bene meritus in Magna Græcia tumularetur.

PON-

PONTANI.

Sume lyrã,dic Muſa modo, dum cõdimus vmbrã:
Et puer & coluit numina veſtra ſenex.
Indignus tellure,Deos Theodore petiſti,
Sera quidem,tamen eſt longa parata quies:
Virtute,ingenijq́ bonis hoc ipſe paraſti,
Vt cœli aſpiceres aurea tecta ſenex.
Nos artus terra tegimus,tu caſte ſacerdos
Da requiem,æternum iam Theodore vale.

MICHAELIS MARVLLI.

Hic Gazes iacet,& Gaza Sophia addita mater:
Alterutrum quoniã mors rapere haud potuit.

POLITIANI.

Heu ſacrum caput occubuit Theodorus,& hora
Vna obiere omnes relliquiæ generis.
Nec tamẽ hoc querimur,nimis eſt potuiſſe videri,
Non erat hic noſtro tempore dignus honos.
Hoc dolet heu,quòd neutra patris eſt nunc lingua (ſuperſtes.
Quæ mittat iuſtas Manib. inferias.

EIVSDEM.

Cum terram hinc uoſſet Theodorus,& area,& vndas.
Iam reſtant,inquit,ſidera:terra,vale.

PIERII VALERIANI.

Roma olim abſtulerat Graia decus omne Miner- (ua,
Sine opus ingenio,ſiue opus arte foret.
Gaza autem,Argiua clariſſima gloria gentũ,
Reddiderat patriæ nunc ſpolia illa ſua.

Dumq́ pari Auſonia conatu conſulit, & dum
Muſarum & Linguæ dux vtriuſq; viget,
Sublatus fato traxit ſecum omnia, & vno hoc
Spes Italûm, & Graiûm, fama cadēte, cadūt.

LATOMI.

Ille Deûm munus (fer thus, & liba Sacerdos)
Atq; adeò hic linguæ Gaza vtriuſq; tacet.
Græcia quem genuit, ſuſcepit Roma: ſepultum
Communi titulo Græcia magna fouet.

Argyropylus.

IOANNES Argyropylus Byzantius eodem Turcarum impetu Græcia eiectus, apud Coſmum Medicem glorioſa liberalitate literis fauentem in honore fuit, tanta nominis exiſtimatione, vt Petro filio, nepotiq́ue Laurentio præceptor datus, loco parentis haberetur, publicæ verò Florentinæ iuuentuti Græcos authores enarraret. Grati idcirco animi erga Mediceæ gentis proceres vigiliarum præclara extant monumenta, conſecrata in ea domo altrice veræ virtutis. Ariſtotelis enim Naturalia atque Moralia generosè tranſtulit: ita applaudente Gaza vetere ſodali: qui diuerſas Ariſtotelis partes vertendo deſumpſerat, vt quædam ab ſe pariter translata combureret, ne amiciſſimi hominis creſcenti famæ office-

officerent, ſi ad æmulationem odioſa comparatione certaretur. Latina enim vbertate facundior,& Græcorum modeſtiſſimus hoc facilè dabat elatè ambitioſo, & amplioris Fortunæ percupido, quòd ipſe omnis ſemper lucri,& præſentis tanquam euanidæ laudis contemptor extitiſſet. Argyropyli autem ſermones, cùm faſtidioſi, tum graues eruditis auribus eſſent,& tum maximè,quum Ciceronem Græcas ignoraſſe literas illoto ore prædicaret. Peſtilentia demum Etruriam euaſtante, Romam venit, profitendoque Græcè Ariſtotelem,ita optimis ſtipendijs vitam traduxit, vt tota ſubſtantia quotidianis ſumptibus æquaretur,& in extremo vitæ actu iocatus,ditiores amicos,æris alieni,condito teſtamento hæredes relinqueret. Vini & cibi æquè auidus & capax, & multo abdomine ventricoſus, immodico melopeponum eſu,autumnalem accerſiuit febrem,atque ita ſeptuageſimo ætatis anno ereptus eſt. Ioannes autem Laſcares eundem ciuem & magiſtrum hoc Græco carmine laudauit,quod Maioranus Laſcaris diſcipulus ſic vertit.

Hoc Argyropylus, patria procul alta ſophia
Dogmata qui coluit, cōditur in tumulo. (chrũ,
Dat patria huic nomen, ſacrum dat Roma ſepul-
Neſcio qua potior huic fuerit patria:
Illa genus,nomenq́; dedit,verùm inclyta Roma
Nutriuit,coluit, perpetuoq́; tenet.

LATOMI.

Hac Argyropyli teguntur vrna
Ambuſti cineres,& oſſa tantùm,
In qua nec cineres,nec oſſa tandem
Aetas inueniet: ſed ampla nunquam
Fama deſtituet locum ſepulti:
Quæ per docta hominum volabit ora,
Totumq́; afficiet ſtupore mundum,
Donec Græcia Turcicos triumphos
Indigno ſtomacho feret coquetq́;.

Marullus Tarchaniota.

MARVLLVS Tarchaniota Græcus, inter alarios equites deſcriptus, Nicolao Ralla Spartano duce in Italia militauit:ita labore ac ſtudio duri Martis cum tenerrimis Muſis per interualla feliciter adæquato, vt non Græco tantùm,ſed Latino carmine admirandus euaderet. Nam Theodori ac Argyropyli decora veſtigia ſubſecutus, nihil iam Græcè doctum eſſe ſatis ad laudem putabat,niſi tota patrij ſermonis facultas Romanæ facundiæ iungeretur: propterea Florentiæ Alexandram eruditi ingenij puellam vxorem duxit,Bartholomæi Scalæ vexilliferatus honore conſpicui filiam. Hic eſt qui paulo antè Græcorum nomini fauens, cum Politiano eius gentis ingenijs infeſto, maledicentiſſimis epiſtolis lites extenderat. Verùm Marullus inquieto ingenio nullibi ſedem ſtabilem nactus,in curſu ſtudiorum ac itinerum ſemper fuit;transferendique munus tanta contentione, famaque ab alijs ſuſceptum ſemper contempſit, quaſi minimè par, aut certè nobilis gloria periculoſo opere peteretur, grauiora ideirco meditantem poſt editos Epigrammatum libellos, quibus Apollo pereleganter arriſerat, in Volaterrano Cecina amnis ſolito inflatior, fallente equum cæco vado,violenter abripuit,eo die quo Ludouicus Sfortia captus,vt ferrato in carcere miſer expiraret,in vlteriorem Galliam eſt perductus. Luxêre eum pari mœſtitia Græci Latinique.

PONTANI.

Hoc vacuum tibi Pierides ſtatuêre ſepulchrum
Et Graia,& Latia clare Marulle lyra.
Ipſe etenim Aonia in ſylua, atq; Heliconis in an-
Latus agens,illic ocia grata teris. (tris
Illic formoſa ludunt ad plectra puellæ,
Et tecum ad choreas carmina lecta canunt.
Et tibi reſponſant ſyluæ,Peneiaq́; antra,
Plaudit & Ogygio roſcida ripa lacu.
Nil præter nomen tumulo, per opaca vagaris
Culta per Elyſium docte Marulle nemus:
Hinc tibi ſe ad cantũ adiungit formoſa Corinna,
Cantat & ad calamos Delia culta tuos:
Illic compoſitos exercet Cynthia ſaltus,
Exercet varos Lesbia blanda choros.
Nec Parca eripuit,Muſæ rapuere Marullum,
Arnidi ne fieret grata rapina Deæ.
Sis felix igitur Muſis comes,& tua Muſæ
Ambroſio foueant membra adamata ſinu.

ANDREAE DACTII.

Ingenio Phœbo,belli par munere Marti,
Grata domus Cecina buſta Marullus habet.

EIVSDEM.

Euaſit toties hoſtilia tela Marullus,
Vt Cecina tumidis obrueretur aquis.

PIERII VALERIANI.

Cur adeò fluctus contra conaris? in vndis
Oppetiſſe horres cur Helicone ſatus?
Igneus vt gelido vigor extinguatur in amne
Fortè times? atqui, ſæpe fit ignis, aqua.
Nō hoc, inquis, habet male me: quòd miles & acer
Sim, doleo: ſub aquis militem obire pudet.
Ah, ne indigneris, miles licet impiger, aſtra
Hac peruulgata fortibus ire via.

Hac pius Aeneas, & bello magnus & armis,
Hac Roma fertur Romulus iſſe pater,
Sfortia ſummus honos belli, iunctúsq; Robertus,
Hac quâ tu ad ſuperos tranſilière polos.
Debentur cœlo fortes, cœlo ignis & aer,
Vndaq; ſuppoſita eſt: infima terra tenet,
Scandenti à terra ad cœlum ſtat limes in vndis,
Primus, age hac cœlum ſcande Marulle via.

TIBALDEI.

Hîc ſitus eſt celebris cithara gladioq; Marullus,
Qui Thuſco (heu ſactus) liquit in amne animā,
Neptune immitis: meruit ſi mergier ille,
Mergier Aonio flumine debuerat.

LATOMI.

Eſt aliquid leuiſſe feras, fluuiosq; ſtetiſſe,
Inq; opus arguta ſaxa animaſſe lyra.
Plus eſt imbelleis traxiſſe in caſtra Camœnas,
Ille ſit Amphion: iſte Marullus erit.

Demetrius

Demetrius Chalcondyles.

DEMETRIVS Chalcondyles diligens grammaticus, & ſupra Græcorum mores, cùm nihil in eo fallaciarum aut fuci notaretur, vir vtique lenis & probus, ſcholam Florentiæ inſtaurauit, deſertam ab Argyropylo, & à Politiano deficientibus Græcis occupatam: ſed ambitioſo peracrique æmulo multis bonis malisque artibus ſuggeſtus locum & nomen defendendi Demetrius ceſſit, Latina præſertim facundia inferior, & ob id rareſcente auditorio à iuuentute deſtiturus, quandoquidem vel apprimè doctus, facilè ieiunus & hebes, laſciuis & delicatis auribus videri poterat: quibus Politiani decantantis, & varios ſpargentis flores, iucunda argutaque vox & falſa comitas mira dulcedine placuiſſet. Sed manſit Demetrio honeſtus gratiæ locus apud Laurentium, vel infeſto, & obliquè ſemper inceſſente Politiano, qui cum neminem è Latinis ſibi parem pateretur, Græcis ipſis eruditior exiſtimari volebat. Diuiſit idcirco munera Laurentius, vt æmulationis lites dirimeret: & filij præceptorum contentione ad diſcendum accenderentur. Sed eo principe virtutis eximiæ morte ſublato, Demetrius Mediolanum à Ludouico Sfortia accitus eſt, abducta ſecum vxore Florentia, è qua iam liberos ſuſceperat. Nec multo pòſt profitendo perſcriptoque vtili volumine, rudimẽta Grammaticæ publicauit, quod Theodori, quan-

quam inſignis liber de arte eadem, vti prouectis & doctis ſcriptus, durior videretur. Vxor virili induſtria familiam regebat, ipſo ſene & literarum ſtudijs occupato: ſed ea libertas in mirè fœcunda vxore dubiam pudicitiæ famam fecit: quanquam tres filij ipſam veri patris effigiem ore Græco penitus referrent. Theophilus natu maximus iuuenis turbulentus, cùm Ticini Homerum profiteretur, nocturno, & petulanti certamine confoſſus interijt: & Baſilius mira ingenij indole, euocante Leone, vt in gymnaſio Romano iuuentutem doceret, paucis menſibus ex lenta febre contabuit. Seleucus verò natu minimus ad pubertatem non acceſſit. Cæterùm Demetrius octogenario maior, non planè miſer, quòd nihil de obitu Theophili, occultante matre didiciſſet, Mediolani fato functus eſt, paulo antè quàm Galli Iulij pontificis & Venetorum armis Italia pellerentur.

INCERTI.

Viuens corona nobilis iuuentutis
Circundabaris vndequaque Demetri,
Dum oſtenderes iter per Atticos campos.
Certè beatus, ſi obtigiſſet morienti
Doctam videre tibi ſuperſtitem prolem:
Oculumq́; claudi languidum à tuis natis,
Aut hoc ſepulchrum lachryma illorum ſpargi.

MICHAELIS MARVLLI.

Dum ver Hymettium diu.
Nequicquam apis quærit vaga,
In os ſacrum Chalcondylis,
Et labra ſuauiflua incidens:
Heus, inquit, æquales bonæ
Huc huc adeſte ſedulæ,
Matrem videtis Attida.

LATOMI.

Quid eſt quod vſquam ſit ſatis mortalibus,
Sui nec vlla parte cor quod torqueat?
Senex, nec abſq; litterarum gloria
Vixi: at malorum hoc eſt catena longior:
Duriúq; emuntur litteræ laboribus:
Et ſanè iniquis efferuntur præmijs.
Fœcunda coniunx, & domi perſtrenua,
Sui pudoris proximum eſt periculum.
Iam bis miſer, quòd quid ſit educatio,
Simulq́; ſcirem, quid mali ſit orbitas.
Quare referta cùm malis ſint omnia,
Vitam vt citò obeas leuiſſimis. pete
Quo tunc beatus, hic quod haud vales, agas,
Ito, & precare mutuum Demetrio.

Marcus Muſurus.

MARCVS Muſurus genere Cretenſis, exactæ diligentiæ grammaticus, & raræ felicitatis poeta, in gymnaſio Patauino aliquandiu Græcos authores interpretatus, ſecunda perſpicacis ingenij fama ad integram doctrinæ maturitatem peruenit: ſed ſæua coniuratione externarum gentium afflictis bello Venetis inde exturbatus, ita tranquillum otium quæſiuit, vt Græco carmine diui Platonis laudes elegantiſſimè decantaret. Extat id poema, & in limine operum Platonis legitur, commendatione publica cum antiquis elegantia comparandum. Leone autem ingenijs illuſtribus præclara præmia proponente, Romam venit. Nec multo poſt Manilio Ralla eruditi iudicij viro Græco morte ſublato, Archiepiſcopus Epidaurenſis effectus eſt. Eam autem ſecundæ Fortunæ celeritatem, quaſi ab occultis fatis maiora præmia monſtrarentur, immoderato animo tulit, ſic vt inſana vehementique ambitione percitus, nouum illum ſacratæ mitræ honorem nequaquam ingenij merito parem duceret, nulloque pudore præproperus ad purpuram aſpiraret, quum ſæpe quereretur, Græci generis neminem quaſi probro gentis lectum fuiſſe, quando Princeps in donanda purpura maximè liberalis, vno comitiali die ſupra triginta nationum omnium delecta capita galero purpureo perornaſſet. Ab hac intempeſtiua ſiti contabuit corpus adeo celeriter, vt obrepente morbo intercute, vix oſtentatis mitræ inſignibus expirarit. In templo Pacis tumulatus eſt. Amiterninus autem Antonius ſepulchro hoc diſtichon inſcripſit.

Muſure

Muſure manſure parum, properata tuliſti
Præmia: namq; citò tradita, rapta citò.

LATOMI.

Arma Pelaſgiacas quaterent dū Turcica terras,
Inueherent culto barbariemq; ſolo:
Quid facerent Muſæ? fugêre Helicone relicto,
Phocis & Aſcræum deſeruêre nemus.
Regna Latina petunt: & erat Muſurus in illis:
Hoſpitio viuuntur hoſpitiis antè ſui.
Nunc etiam buſtum, grata pietate, ſepulti
Officij quanta ſedulitate colunt.
Theſpiacas frondeis circum, & Permeſſida laurū,
Et ſacro ſpargunt ex Helicone thymum:
Caſtalias lymphas alta. & cape munera dicunt,
Muſure, Aony factus Apollo chori.

Ioannes Laſcares.

IOANNES Laſcares Græcorum ferè omnium, qui Othomannicis armis patria pulſi in Italiam confugerunt, nobiliſſimus atque doctiſſimus fuit. Stirpem enim ſanguinis incorrupti ad Imperatoris Conſtantinopolitani decus generoſis moribus referebat, vtpote qui ab ingenua educatione optimas literas imbibiſſet. Naufragum excepit Laurentius Medices, cui nihil antiquius vnquam fuit, quàm ingenia liberali beneficio deuinxiſſe. Is tum abſoluendæ Bibliothecæ ſtudio tenebatur. Ob id Laſcarem ad conquiren-

da volumina Byzántinum cum legatione ad Baiazetem bis miſit: nec defuit honeſta peten
ti vſquam Barbarus imperator: quippe qui erat totius philoſophiæ ſtudioſus, Auerroiſq;
ſectator eximius: & de Laurentio priuatim tanquam de illuſtri cultore virtutis optimè
ſentiret, cùm paulo antè Bandinum percuſſorem fratris fuga in Aſiam elapſum in catenis
ad ſupplicium tradidiſſet, ſingulari quidem religionis, atque iuſtitiæ exemplo, quod ille
immane ſcelus in templo auſus, inœrita pœna plectendus cenſeretur. Itaq; Laſcares tutò
abdita Græciæ perſcrutans, cùm patriæ opus victoribus ceſſiſſent, nobiliora diuitijs anti-
quæ dignitatis volumina collegit, vt in Italia ſeruarentur. Tranſiuit demum in Galliam,
legatumq; Ludouici regis apud Venetos egit: nec multo poſt Leone veteris amicitiæ no-
mine liberaliter eum attollente, nobiles è Græcia pueros adduxit inſtituto ludo in Quiri-
nali, ne Græca lingua ſcitè loquentium ſoboles interiret. Valebat Latina facundia, ita vt
verſus qui extant perſcriberet, ſed adeò contumaci ſterilitate deſidioſus erat, vt in verten-
do Græca vix Polybij Caſtrametationem efflagitantibus amicis expreſſerit, quòd id ſtu-
dium recto an maligno iudicio, incertum, penitus damnaret. Verùm egregia cum laude
præſtitit, vt Latini haberent emendatiora, quæ minore ipſorum labore verterentur. Ho-
neſtæ facultates non certo rixæ reditu, ſed aliena liberalitate quæſitæ, vel in rem negligen
ti & ſumptuosè viuenti nunquam defuerunt, vt nonagenarius ferè ſenex articulari mor-
bo deformatus, Romæ moreretur. Sepultus eſt in æde Gothica diuæ Agathæ ſupra Sub-
urram, fecitq; ſibi Græcum Epitaphium, quod Maioranus ſic vertit.

Laſcaris

Laſcaris in terra eſt aliena terra ſepultus,
Nec nimis externam quòd quereretur erat.
Quam placidã, ô hoſpes reperis, ſed deflet Acheis
Libera quòd nec adhuc patria fundat humũ.

TIBALDEI.

Laſcaris hic Graiûm ſpecimen: ne crede cadauer
Illius eſſe ſub hoc marmore, ſed ſtatuam.
Altera quippe fuit Niobe dolor impius illam
Natorum, hunc podagra trãſtulit in lapidem.

LATOMI.

Laſcarus hic Graiæ doctrinæ & nominis hæres,
Vltimus ex illa gente domoq; iacet.
Cum quo lugemus florem periſſe Pelaſgûm,
Helladaq; ingenijs abſoluiſſe bonis.
Damna tollenda nimis, ſed quæ maiora futura,
Huius ni pietas aduigilaſſet, erant.
Qui non contentus priſcos conquirere libros,
Italiam & tantis accumulaſſe bonis:
Semine Mygdonia pubis repleuit eandem,
Quos natiua penes linguaq; voxq; foret.
Queis tibi pro meritis Latium ſeſe obligat illa
Dempturum patria barbara vincla tuæ.

Rodulphus Agricola.

QVIS non te Rodulphe Agricola inuſitato, & planè portentoſo conſpirantium ſyderum concurſu natum eſſe fateretur, ſi vim cœleſtis tam variè radioſi luminis, non ſecus ac in aſtris curſum certior diſciplina deprehenderet? Hauſiſti enim Hebraicas Græcasque literas vſque adeò ſtupenda celeritate, vt nequaquam Grnningiæ in vltima Friſia, ſed Hieroſolymis Athenisq; natus ac educatus à doctiſſimis crederêre. Latinas porrò tanta felicitate didiciſti, docuiſtique, vt exacta puritas, ac illa nobilis vbertas Romanæ eloquentiæ, noſtro cum pudore in ſquallenti aſpetoque Oceani littore quærenda videatur. Viuent profectò in admirantium manibus tua illa, quæ auidè leguntur in Dialecticis Rhetoriciſque præcepta, & diuini ingenij carmina, quibus vel illuſtribus poetis nnmeros excuſiſti. Nos verò in magno vitæ tuæ deſiderio, aut numinum, aut certè ſyderum inconſtantiam indignanter vſquequaque mirabimur, quæ tantis cumulatum muneribus terris tantùm oſtenderint, grauiore quidem iniuria humani generis, cum ille cœleſti aura fortaſſe dignior, in fecundiſſimo fœcunditatis curſu raperetur. Defunctum Heydelbergæ Germaniæ vrbe gymnaſio clara, decuriones ſepulchri honore perornarunt. Hermolaus autem Barbarus apud Cæſarem legatus, inſcripto epigrammate ſupremum amicitiæ munus exoluit.

HERMOL. BARBARVS.

Inuida clauſerũt hoc marmore fata Rodulphum
Agricolam, Friſij ſpemq́ decusq́ ſoli.
Scilicet hoc vno meruit Germania, quicquid
Laudis habet Latium, Græcia quidquid habet.

LATOMI.

Qui putat ingenijs patriam cõferre, Rodulphum
Agricolam, Latij dixerit eſſe ſoli.
Aut extra Italiam naſci minus eſſe beatum,
Hunc ipſum Friſium, qui putat, eſſe ſciat.

Leo Baptiſta Albertus.

LEONI Baptiſtæ ex Albertorum familia Florentiæ clara, Politianus, audita eius morte, nobile encomium cecinit: nos autem eius ingenij acumen, & ſtyli felicitatem in confragoſa materia plurimum admiramur. Nonum enim opus ædificatoriæ facultatis, & propter linguæ inopiam valde impeditum, nec ſatis eloquentiæ capax, aggreſſus eſt, tanta facundia, vt imperitos obſcuro rudique eius ſeculo, & certa diſciplinæ luce carentes architectos in ſemitam rectiſſimæ rationis deduxerit, cum Vitruuij præcepta denſiſſimis obſeſſa tenebris illuſtraret, ac inſpectis antiquorum ædificiorum reliquijs, atque inde accurata dimetiendi ratione initiorum & finium ordinem deprehendiſſet, ita vt inopem & corruptis artibus incultam ætatem noſtram admirabili abditarum rerum copia locupletaſſe exiſtimetur. Scripſit etiam in pictura de Receſſibus & vmbris, lineisque ex opices diſciplina, quibus rerum imagines in eodem ſitas plano, tanquam remotas & extantes, erudita manus exprimere conſueuit. Ex ſpeculo quoque reflexis radijs: nam ipſius effigiem arguto penicillo pereleganter eſt aſſecutus, quam apud Pallantem Oricellarium in hortis vidimus. Extat etiam Apologorum vrbanæ grauitatis libellus, quo vel Aeſopum inuentionis amœnitate ſuperaſſe iudicatur, & Momus ſummæ gratiæ dialogus, ac ideo cum antiquis operibus multorum ſententia comparandus.

IANI VITALIS.

Albertus iacet hic Leo, Leonem
Quem Florentia iure nuncupauit,
Quòd princeps fuit eruditionum,
Princeps vt leo ſolus eſt ferarum.

LATOMI.

Quiſquis Barbarus es, rudisq́ Phœbi,
Hoc ſaxum pedibus caue profanes,
Quod ſanè eximium tegit Leonem,
Peius angue tuum genus peroſum.

Nam Muſis ſacer eſt, eaq́ ſecum
Vel hîc in tumulo moratur oris
Doctis blanditijs, vel ipſe cum illis
Indagat Clarios comes receſſus.
Doctis multijugam referre prædam

Non rarò vnde ſolet, ſtupente Apelle,
Atq́ Vitruuio ſagacitatem.
Sed quid te dubium morer? Leonem
Albertum ſatis ij loquuntur vngues.

Laurentius Medices.

SALVE heros optimè, maximè ingeniorum liberalis educator, artiumq́ omnium & elegantiarum pater, ac vnicus veræ virtutis æſtimator. Salue iterum immortale præconium meritè: cùm te vigilanter excubante, non Etruria modò tua, ſed omnis quoque Italia opulenta pace floruerit: ſcilicet vt mox orbata te cuſtode & vindice, inteſtina fataliq́ inſania, & externa immanitate vaſtata concideret. Sed ſalue itidem, qui luculenter & fouiſti Muſas, & feliciter exercuiſti. Præclarus vtique Vatum hoſpes & æmulus, ideoque cœleſti munere nomini tuo debita virenti laurea digniſſimè: niſi hæc fortuna tua putetur inferior, quando Coſmum auum eruditi ſeculi decus gloria ſuperaſſe ſummè arduum videri poterit: niſi Leonem decimum, ad ornandam virtutem cœlo datum, felici prole genuiſſes.

IANI VITALIS.

Nil mortale vnquam vita tibi contigit omni
O Patriæ pater & decus immortale tuorum
Laurenti,niſi cùm te mors immitis ademit.
Illa quidem non te vitali lumine caſſum
Extinxit,verùm quicquid ſanctiq́ boniq́
Orbis habet,ſecum ſimul abſtulit: aurea quando
Secula fœdauit ſcabra rubigine ferri,
Non tamen vlla vnquam viderunt tẽpora dignũ
Te magis,& titulis & maieſtate decoro,
Cui magnus Coſmus auus,& cui filius altum
Maximus ille Leo princeps Romanus honorum
Atq́ æternarum laudum erexêre theatrum.

MYRTEI.

Occidit vt fato Medices Laurentius,ora
Conuertens in ſolicitas Florentia Muſas
Dixit,Abite,aliud nunc vobis quærite tectum.
Cui Muſa: Nos hoſpitium ſanè perdimus vſquam
Quærendum: Sed tu Medice Florentia rapto,
Amiſſum inuenies nuſquam: quin deſinis ipſa
Eſſe illud decus & Latij Florentia lumen.
Nos erimus Muſæ,tum ſi quid noſtra parente
A Ioue dat pietas ſperare,videbimus vllo
Tempore poſt heroa Deorum in ſede ſuprema
Immortalem alti nutu Iouis aſtra regentem.

LATOMI.

De te nil dicam: ſed enim ſi dixero,quantum eſt
Vel de Dijs genitum,vel genuiſſe Deos?
Vatibus Auſonijs mandatum hoc muneris eſto:
Carpere nam laudes eſt violare tuas.

PETRVS

Petrus Leonius.

PETRVS Leonius Spoleti natus, multo acumine perſpicacis ingenij, eruditaque facundia, inter medicos primus ferè prolato Galeno, verum medicinæ limen aperuit, quum in clariſſimis Italiæ gymnaſijs profitendo, exercendoque artem ſumma nominis authoritate, non ex fœculentis Arabum lacunis: ſed ex puriſſimis Græcorum fontibus haurienda præcepta artis, atque remedia docuiſſet. Is erat validis diſciplinarum omnium præſidijs inſtructus, ita vt Aſtrologiæ & veteris item Magiæ peritiſſimus haberetur: quòd de euentu grauiſſimarum rerum diuina prædictione iudicare conſueuiſſet. Conſtat enim cum amicis ſæpe dixiſſe, ſibi ſubitæ mortis periculum in aqua portendi: vnde flumina crebrasque nauigationes formidaret, quam ob cauſam, quum alia omnia ad quæſtum, & decus ſecunda retineret, è Patauio, Venerijsque In Vmbriam & Spoletum emigrarit, vt mutata ſede, nauigationum occaſiones effugeret. Sed Fata vbique viam inueniunt. Inde enim Laurentio Medice ſuprema valetudine tentato, Florentiam accitus, adeò inani, aut certè fatali ſpe concepta de ſalute decumbentis, occultans atrocis morbi impetum contempſit, vt oblata ab alijs ex arte remedia reijceret, & inſurgentis naturæ viribus nihil verendam morbi vim, facilè ceſſuram polliceretur. Verùm non diu pòſt ab ea cunctatione,

deteĉta malignitate pituitæ, ægroque ſenſim deficienti, ſuperuenit Lazarus Placentinus illuſtris medicus, à Ludouico Sfortia Ticino miſſus, ſera quidem afferens remedia: ſed oblique Leonium iam toti familiæ inuiſum perſtringens, quòd neglectis morbi initijs, facillimæ curationis occaſiones temerè contemnentis imprudentia deperiſſent. Per hunc modum expirante Laurentio, Leonius ex infamiæ dolore commota mente, exitialem inſaniam, lugentiumque familiarum lethale odium contraxit, ita, vt in proximæ Caregio villæ puteum, ſponte, an illata vi incertum, præceps datus mergeretur. Fuêre qui Petri Medicis feruida ita mortem patris more barbaro vindicantis, id ſcelus admiſſum crederent, vti Actius Syncerus Etruſco carmine deplorauit. Sed nullum omnino præclarius patratæ necis argumentum exortam inde ſuſpicionem fouet, quàm ipſius authoris, par ſceleri ad iuſtam pœnam interitus, quum ille à clade Gallorum ad Lyrim aufugiens, in oſtio fluctibus naue obruta, fœdè perierit.

IANI VITALIS.

Dum timet aſtrologus ſua Fata Leonius vndas,
Et fugit è ripis magne Timaue tuis:
Illa eadem fruſtra fugiĕtem aduerſa ſequuntur,
Qua rapitur tacita nobilis Arnus aqua:
Hic tu florentem medicis Florentia curis
Præruptumq́ facinus, corripis in puteum:
Aſtra repræſentat ſic funera, dum fugit ille,
Tutius hunc poterant quàm latuiſſe poli.

LATOMI.

Pallet, conſpectis vbicunq́ Leonius vndis,
Et velut à certo protinus hoſte timet.
Scilicet has tacitè didicit monſtrantibus aſtris,
Moliri vita Fata ſuprema ſua.
Cur ſed vbiq́ timet? cur omneis deniq́ ſemper?
Aſtra cauendi etiam cur tacuère viam?
An non terra ſuos gignit, licet arida, fonteis?
Et cœlum pluuias non quoq́ ſeruat aquas?
Forſitan has aliquo in puteo tibi Fata reponunt:
Nec poteris clarè cum Phaetonte mori.
Sed fugis Euganeos, Padumq́, & aquoſa Timaui:
Stulte, fuge, & longum dedecorare metum.

Hermolaus Barbarus.

NVLLA hercle cuiuſquã defuncti inſignis effigies, maiore merito, quàm tua in Muſæo ſpectatur Hermolae eruditorum omnium, omnibus numeris longè doctiſſime. Nouocomenſibus enim C. Plinium Secundum ciuem ſuum, ab imperitis inuidioſè ſurreptum, erudita, præclaraque ſententia reddidiſti, eumque eductum tenebris, & multo ſquallentem ſitu, immenſo radiantis ingenij tui lumine penitùs illuſtraſti: ſcilicet, vt recepta antiqua dignitate ſibi perſimilis in lucem prodiret, ac ea omnino quæ in foro à Comenſibus erecta eſt, dignus marmorea ſtatua ſpectaretur. Sed tibi publico nomine debemus omnes, quòd Themiſtium tenebroſis Ariſtotelis operibus viuido ſplendore lucem afferentem, Latino ſermone donaueris, vt quantus eſſes in Phyſicis, Dialecticis, atque Rhetoricis, tot nobiles exuberantis ingenij fœturæ teſtarentur: nec ſatis fuerit impeditiſſimam illam Geographiæ ſyluam, inacceſſam multis nulliq́; penitùs exploratã, glorioſo labore penetraſſe, niſi ex ipſo telluris, & naturę germinantis gremio ſingulas ſalutares, & noxias herbas, traducto, ac explorato Dioſcoride, ægris mortalibus demonſtraſſes. Sed qui linguarum & diſciplinarum omnium difficultates euaſiſſe videris, longè maximo etiam inuicti animi præconio, infeſtam virtuti tuæ inuidiam generosè ſuperaſti, quum te ſpecioſis honoribus perfunctum, & tum ſupremam idcircoq́; grauiſſimam legationem Romæ agentem, Innocentius Octauus, admiratione virtutis, Aquileienſem Patriarcham renuntiaſſet, vel non probante Senatu Veneto, qui nihil, vel inuſitatæ virtuti, extra leges tribuendum cenſuerat. Tuliſti quippe æquo animo ſuffragiorum ſeueritatem, quum ex eo tamen pari merito tibi purpura pararetur. Sed mors ante diem irrepſit, & peſtilenti quidem morbo properata, adeò vt quod à Pico, Politianoq́; Florentiâ laboranti per diſpoſitos equos mittebatur miræ poteſtatis antidotum, veneni celeritate præuerterit, ſcilicet, vt nimis ſeuera patria optimi ciuis oſſa non haberet, quæ ſub colle hortorum ad Flumentanam portam ſepulchro condita è Campo Martio, ab erudita Romana iuuentute ſalutantur.

Barbariem,

Barbariem, Hermoleos Latio qui depulit omnem.
Barbarus hîc ſitus eſt, vtraq; lingua gemit.
Vrbs Venetûm vitam, mortẽ dedit inclyta Roma,
Non potuit naſci, nobiliúſue mori.

PIERII VALERIANI.

Peregrine ciuis, nate in vrbe, & aduena,
Quicunq; adoras templa Muſarum ſacra:
Huc in beata, & ſi occupatus, Vrſula
Diuerte, cultum hinc à ſiniſtra ſuſpice
Inter ſacratos hinc & inde Praſules,
In purpurata veſte nobilem virum.
Quid fronte prima iam ominaris maximum?
Viua hac imago eſt Hermolai Barbari,
Aetem ſacraſti, ne profana videris,
Candente felix are lumen excute.

LATOMI.

Quid ſtas, & titulum ſtupes, Viator.
Hoc ſub ſaxo aliquem ratus ſepultum
Gallum, Theutonicum, Scotum, vel Anglum,
Genteis quas modò Barbaras vocamus?
Erras. Barbarus Hermolaus ille,
Ille Barbarus, vtriuſq; linguæ
Venus, delitiæ, lepor, voluptas,
Quo nemo melius tenebat omneis
Germana numeros locutionis:
Hoc ſub marmore, nunc cinis, recumbit:
At non mortuus: immò mortis ipſo
Victurus ſcelere vſq;, & vſq;, & vſq;:
Rumpatur Venetus licet Senatus.
At ſi te nouitas moratur huius
Vocabuli, ratione ſcito factum,
Qua ſuos Dominos ſolent Quirites

Inſignire Duces, vt Africanos,
Cimbros, Pannonicos, Iſauricoſq́;
Victarum puta gentium trophaeis.
Sic & barbarie per hunc Latinis
Pulſa finibus, & iugum ſubacta,
Iure Barbarus optimo vocatur.

Georgius Merula.

IN Georgio Merula ab aquis Statiellis Alexandrino, ingenium ſubagreſte, atque ideo ad lucubrationum labores maximè validum, nulliſque obiter voluptatum illecebris laceſſitum emicuit; paſſim florentibus Graecarum literarum ſtudijs, quarum felici ſocietate antiqui decoris ornamenta Latinae facultati tradebantur. Ob id variae eruditionis laude celebratus, quadraginta amplius annos, cùm Venetijs, tum Mediolani iuuentutem docuit: in alienos ſaepe libros acerbius cenſuram exercens, quum ſaepe Calderini, Galeotti, & Politiani errata, vel certè praetermiſſa notare contenderet, publicatis Annotationum libellis, quibus latè nomini fama apud ſtupentes grammaticos quaereretur. Edidit etiam translationem Dionis de Traiani geſtis: ſed petenti Ludouico Sfortiae hiſtoriam perſcripſit, Vicecomitum principum origines & bella continentem, ſobrio quidem ſtylo, ac ex omni parte Latino, ſed in quo lectores minus auſteri peramoena diuerticula paſſim requirant. Caeterùm poſtremi eius hiſtoriae libri meo iudicio iucundiores, aeternùm dormituri, denegata luce in abditis ſcrinijs iacent, quum nemo è generoſa ſtirpe Vicecomitum omnino prodeat, qui ſepultum familiae patriaeq́; decus, in lucem aſſerere velit: quandoquidem nemo ferè ſit ex ea gente, qui non ſpreto verae virtutis nomine, ab incondito luxu decoxiſſe videatur. Perijt exactae aetatis ſenex, tonſillis fauces occupantibus, Politiano obiter vehementi metu liberato, cum in Miſcellaneam eius centuriam, cohortes, & alas, quae impetu obruerent, emiſſurus eſſe diceretur. Ludouicus princeps optimè de literis merito, iuſtum funeris honorem perſoluit, elatusq́; eſt ad aedem Euſtorgianam: & hoc carmen ſepulchro Lancinus inſcripſit.

Vixi alijs inter ſpinas, mundiq́; pocellas,
Nunc hoſpes caeli Merula, viuo mihi.

LATOMI.

Cur fugis à titulo? quò tam citò, quaeſo, Viator?
Siccine, quod poſſim carpere, habere times?
Ingenio hoc vixi, fateor: pluresq́; laceſſi
Pro rigido exercens ſcilicet enſe ſtylum.
Parcebam nulli, gaudens è caede frequenti
Laſſa cruentatas figere in ora manus.
Et tu fortè times, ne nunc quoq́; dentibus idem,
Quaeq́; Theoninis non placitura petam.
Optarim ſanè: neq́; enim tibi abiret inultum
Phoebe, ſacerdotem ſic habuiſſe tuum.
Nam foedaſſe ſuas quòd me malus acuit arteis,
(Tutari parteis hoc vocat ille ſuas)
Tergendis voluit pueris à clunibus eſſem,
Quos malè mundatos mors inopina rapit.
Ah miſer, at quod idē multi quoq́; nunc imitātur,
Iam ſucceſſorem mi fore ſpero aliquem.

Politianus.

POLITIANVS à prima ſtatim iuuenta admirabilis ingenij nomen adeptus eſt: quum nouo, illuſtrique poemate Iuliani Medicis equeſtres ludos celebraſſet, Luca Pulcio nobili poeta omnium confeſſione ſuperato, qui Laurentij fratris ludicrum equeſtris pugnae ſpectaculum, iiſdem modis & numeris decantarat. In id enim è Graecis atque Latinis delectos flores populo ſtupendos contuliſſe cenſebatur: nec multo poſt Iuliano à Pactijs in templo immaniter interfecto, eius vindicatae coniurationis hiſtoriam Latinè, ornatiſſimeq́; perſcripſit: profeſſusq́; demum in gymnaſio Graecas pariter, Latinaſque literas, tantos de ſe excitauit clamores, fauente iuuentute, vt Demetrius Chalcondyles vir Graecus, praeſtantique doctrina, vti aridus atq́; ieiunus à diſcipulis deſereretur. Exinde Herodianum Romanè loquentem publicauit, cunctis haud dubiè erepta laude, qui id generis munus ante ſuſceperant, quanquam aemuli eam translationem, vti nos à Leone pontifice

ſice accepimus, Gregorij Tiphernatis fuiſſe dicerent, quòd paſſim inducto fuco, & falſis neuorum coloribus interlita, alieni ſtyli habitum mentiretur. Sed eadem præcellenti ſtudiorum omnium vbertate florentẽ, poſt editam Miſcellaneorum centuriam: publicataq; Latina poemata, immatura mors oppreſſit. Erat diſtortis ſæpe moribus vti facie nequaquã ingenua, & liberali, ab enormi præſertim naſo, ſubluſcoq; oculo per abſurda, ingenio autem aſtuto, aculeato, occulteque liuido, quum aliena ſemper irrideret, nec ſua, vel non iniquo iudicio expungi pateretur. Ferunt eum ingenui adoleſcentis inſano amore percitum, facilè in lethalem morbũ incidiſſe. Correpta enim cithara, quum eo incendio, & rapida febre torreretur, ſupremi furoris carmina decantauit: ita, vt mox delirãtem, vox ipſa, & digitorum nerui, & vitalis deniq; ſpiritus, inuerecunda vrgente morte, deſererẽt: quum maturando iudicio integræ, ſtatæq; ætatis anni, non ſine graui Muſarum iniuria, doloreq; ſeculi, feſtinante fato eriperentur. Vix enim quadrageſimum quartum ætatis annum attigerat, ſed eo præpropero vitæ exitu profectò felix fuit, quòd imminentem conuulſæ Medicæ domus ruinam effugerit. Tumulo autem hôc carmen Crinitus diſcipulus affixit.

Hîc, hîc Viator paululum gradum ſiſte,
Vatem potentis ſpiritus videt clarum:
Qui mente promptus acri, & arduum ſpirans,
Ac ſumma quæque, & alta conſequi ſuetus.
Is ille ego Angelus Politianus ſum.

Fouit benigno me ſinu Flora, & illic
In Fata ceſſi, Parthenopæos Reges,
Cum Gallica arma irruerent minabunda.
Tu vale, & hoc ſis meritis memor noſtri.

EIVSDEM.

Siren relicto Dannio
Quærebat vbi conſiſteret:
Diuq́ vagula deuolans
Acceſsit amnem laſſula
Arni fluentis leniter:
Et commorata ſatis, iter
Parabat inceptum ſequi.
Sed ecce dum vaga ſubuolat,
Audit repentè rem nouam,
Nouosq́ numeros, & noua
Carmina canentis Angeli.
Itaq́ ſtatim in labra conuolat
Dulci lepore perlita:
Et, inquit, hic libet agere,
Hic, hic morabor ſedulò:
Vbi Gratia, Decor, & Venus
Tam blanditer ſimul canunt:
Carmenq́ fundunt aureum:
Tu nunc valebis Daunie.

PETRI BEMBI.

Duceret extincto quũ mors Laurente triũphum,
Lætaq́ pullatis inueheretur equis:
Reſpicit inſano ferventem pollice chordas,
Viſcera ſingultu concutiente virum.
Mirata eſt, tenuitq́ iugum: furit ipſe, pioq́
Laurentem cunctos flagitat ore Deos.
Miſcebat precibus lachrymas, lachrymiſq́ dolorẽ:
Verba miniſtrabat liberiora dolor.
Riſit, & antiqua non immemor illa querela,
Orphei Tartarea quum patuêre via.
Hic etiam infernas tentat reſcindere leges:
Fertq́ ſuas, dixit, in mea iura manus.
Protinus & flentem percuſsit dura poetam:
Rupit & in medio pectora docta ſono.
Heu ſic tu raptus, ſic te mala Fata tulerunt,
Arbiter Auſoniæ Politiane lyræ.

INCERTI.

Politianus in hoc tumulo iacet Angelus, vnum
Qui caput, & linguas, res noua, tres habuit.

HERCVLIS STROZAE.

Quis Lycias ſortes? quis Phœbia carmina vatis?
Transmiſſo Delijquis neget huc Tripodas?
Quippe hic aſsiduè Phœbus, Muſæq́ parentant,
Et caros lachrymis ſæpe lauant cineres.
Quin ſi Fata velint, tegerentur numina ſub qua
Angelus obdormit Politianus humo.

CAESARIS SCALIGERI.

Ante tuo quàm te noſſem de pectore, non te,
Aiebam, decuit Politiane mori:
Sine mori decuit: ſed non decuiſſe fatebor,
Ah, ſic ah iuuenem Politiane mori.
At diuina ſemel noui dum pectora, dixi.
Nec iuuenem, nec iam Politiane mori.

LATOMI.

Hoc tumulo Charites, lepor, & bona Suada, iociq́,
Et Muſæ, & Phœbus, plectra, chelyſq́ iacent.
Cũcta obiêre ſimul (neq́ enim ſunt viſa deinceps.
Nec viguit fuluis laurus, vt antè, comis)
Verus vt ille pudor Graiûm, columenq́ Latinûm
Angelus arguta deſijt in cithara.
Nam fuit hæc (miſerũ) ſæua culpa altera Parcæ,
Cantantis filum præſecuiſſe viri.
Ah, ſæuûm potuit quæ flectere corda ferarum,
Non potuit duram flectere voce Deam.

Io. Picus Mirandula.

IOANNES Picus Mirandula merito cognomine Phœnix appellatus eſt, quòd in eum Dij ſuperi, ſupra familiæ claritatem, omnis corporis, ac animi vel rariſſima dona contulerint. Mira enim altitudine ſubtilis ingenij, decora facie, lectiſſimiſque moribus, & incomparabili quum diſputaret, aut ſcriberet facundia, omnes eius ſeculi ſapiẽtes in admirationem ſui facilè conuertit. Grauiſſimo autem opere, nec dum abſoluto, tanta eruditione, atque vehementia Aſtrologos totius diuinationis vanitate confutata perſecutus eſt, vt ſubtilium diſciplinarum profeſſores à ſcribendo deterruiſſe videatur. In Heptablo autem, dum ſacrarum literarũ myſteria diuino ore nobis recludit, & in Apologetico grauiſſimus diſciplinarum omnium rationibus propoſita ad diſputandum, ingenij ſui decreta defendit, ſe ipſum doctrinæ, atq; memoriæ felicitate ſupergreſſus eſſe videtur. Exceſſit è vita dignus cœlo, trium & triginta annorum iuuenis, eo die tam celebri, quàm poſtea Ita-

liæ

liæ maximè funeſto, quo Carolus Galliæ rex Octauus Florentiam eſt ingreſſus, ſcilicet, vt tanti funeris luctus, quum ſub ſignis ornatus in pompam externæ gentis exercitus vrbem intraret, vel eo inuſitato ſpectaculo, & in tãta receptę libertatis lętitia minimè vinceretur.

HERCVLIS STROZAE.

Ioannes iacet hic Mirandula, cætera norunt
Et Tagus, & Ganges, forſan & Antipodes.

EIVSDEM.

Hic ſitus eſt Picus, cuius ſi cuncta periſſent,
Virtutum ſeptem vix ſat erant tumuli.

MICHAELIS MARVLLI.

Occidis ætatis media quòd Pice iuuenta,
Vltima Socratica flenda ruina domus.
Nec vel nobilitas, vel opes, vel gratia formæ
Profuit, aut animi tot bona rara tui.
Hoc hoc, crede mihi, natura iniuria matris
Larga vel in primis quæ fuit vna tibi:
Sed vita documẽta hominum, & quàm fluxa ſit (ollis
Forma, genus, dotes ingeny, imperia.

LATOMI.

Ne Pici ingenium deberi quis putet aſtrũ,
Nil genere hoc artis, vanius eſſe docet.
Quem vitã, & mores frugi, aſſiduumq́ laborem,
Aſtrorum ſcimus percoluiſſe loco.
Sed tamen eſt aliquid (fateor) quo debeat aſtrũ,
Quod citò ſe noſtris eripuêre malis.

Pomponius Lætus.

IVLIVM Pomponium Lætum Sanſeuerina illuſtri familia in Picentinis natum ferunt, adeoque inſigni cura educatum, vt ex adultera matre, alioqui pudica, illudente ei Salernitano Principe genitus putaretur. Sed vigente demum bello, & labante Fortuna principalis domus, animum ad literarum ſtudia conuertit, tanta antiqui moris æmulatione, & naturæ temperantia optimas literas complexus, vt Romæ inter præclara eius ſeculi ingenia conſpicuus monſtraretur. Nam Vallæ præceptoris æquata eruditionis opinione, locum exceperat, ſed eum mox Pauli Secundi iniuria perecelebrem fecit, quum literatos quoſdam, & in his Platinam, atq; Callimachum, tanquam impios atq; maleficos tormentis excruciaſſet. Nam è Venetijs Romam pertractus ad dicendam cauſam, perpetua vitę innocentia tutus nihil terreri potuit, vt integro conſtantiq; animo indigna fateretur. Veterum enim ingeniorum illuſtria nomina ſibijpſis indiderãt, quum in cœtu ſodalium laureati Muſas colerent. Ea nominum nouitate, Pontifex elegantiæ literarum imperitus, ſuſpicioſusque, vehementer offendebatur, quaſi id eſſet occulta coniurantium teſſera ad obeundum inſigne facinus. Xyſto demum, Innocentioque fauentibus in gymnaſio do-

cuit

cuit incredibili nominis authoritate, auditorumq́ue frequentia, adeò vt ante auroram profitentem, Romana iuuentus à media ſtatim nocte præoccupandis ſubſellijs præueniret. Deſcendebat è Quirinali ſæpe ſolus, Diogenis more præferens laternam, quum opes contemneret, & iucunda frugalitate venerabilis haberetur. Simplici nanque, & penè ſubagreſti conuictu vſque adeò gaudebat, vt quum frequenti ſemper limine coleretur, improuiſi nobiles conuiuæ, non ſufficienti eius puero per iocum admoniti coquinæ manus admouerent, vnde perurbani ſales, multæq́ue facetiæ ſererentur. Scripſit Grammaticæ compendium, adultis pueris vtile: & grauiore demum ſtylo ſeriatim Romanos Cæſares: gratiſſimoq́ue libello in antiquæ Vrbis ruinis, vera loca, atque vocabula demonſtrauit. Sed in ſuggeſtu ſummam laudem promeruit: quod eo magis mirum videtur, quum in familiari ſermone hæſitante lingua balbutire eſſet ſolitus, nec orantem demum, aut clara voce lectitantem, vlla omnino oris titubantia deformaret. Septuagenarius exceſſit è vita, quum gelidiſſimo vini potu ventriculi calorem oppreſſiſſet. Elatus eſt auditorum inſignium pijs humeris, honeſtante funus familia purpurata Alexandri Pontificis, & laudante Marſo oratore. Quum varijs autem Elegijs tumulus ornaretur, epigramma Pontani, conſenſu publico locum obtinuit.

PONTANI.

Pomponi tibi pro tumulo ſit laurea ſylua:
Oſſa, maris rores, myrteaq́; vmbra tegant:
Teq́; tegant, artusq́; tuos, violæq́; roſæq́;.
Ver habeat, Zephyros ſpiret, & ipſe cinis.
Stillet & ipſe cinis, quas & Parnaſus & antra
Theſpia, & ipſa ſuas Aſcra miniſtret aquas.

DOMITII PALLADII.

Hic iacet exigua Lætus Pomponius vrna,
Cuius honor meritò pulſat vtrunque polum.
Lætus erat Romæ vates ſublimis, & idem
Rhetor, nunc campus lætior Eliſiis.

LATOMI.

Effert Pomponi dum te Romana iuuentus,
Et fouet in gremio Roma beata ſuo:
Fama eſt, inuidiam ſummorum adeoq́; Deorum
Hunc tumulum, hos gerulos conciliaſſe tibi.
Sed tamen hoc ſummi tibi debebatur honoris,
Vt tua mors ſuperis inuidioſa foret.

Callimachus.

CALLIMACHVS antiquò nomine Philippus, Geminiano Etruriæ oppido editus, ingenium lectiſſimis literis Romæ excoluit, nec multo pòſt indignam inſonte animo ſubijt calamitatem, quum Paulus Secundus illuſtres Academiæ ſodales odio temerè concepto, tanquam malignè conſpirantes perſequeretur, ita, vt ipſe ante alios deſumpti Græci nominis reus, tormentis, & carcere pœnas daret. Ab ea autem iniuria indignabundus in vltimas terras profectus, Caſimiro Sarmatiæ Regi ingenij operam obtulit. Is virtute, fortunaque clariſſimus, ſed Pontificij nominis hoſtis, quatuor Regum pater fuit. In honore tum erant optimæ literæ apud externos reges, vno præ cæteris Matthia Coruino ſtudijs ac artibus eximijs liberaliter fauente. Itaque Callimachus Alberto filio præceptor datur, à quo demum, poſt Caſimiri patris interitum, ad ſummum familiaritatis, atq; potentiæ locum euectus eſt, tanta Polonorum conſternatione, odioq́ue, vt eum tanquam impium, & Moldauicæ cladis authorem, tyrannidemq́; impotenti imperio exercendam Regi ſuaderet, aula extruſerint. Maligno enim iudicio nobilitatem, quòd imperatæ pecuniæ, & ſuſcepto bello auerſa eſſet, ſæuo hoſti obiectandam eſſe cenſuerat, vt nemo demũ ſupereſſet, qui libertatis per manum traditæ iura tueretur. Sed Callimachus, vel Alberto abſentis deſiderium vix ferente, quòd inuidiam minimè ſuſtineret, ſemel exul in Vilna Sarmatica apud veterem amicum occultatus, Fato ceſſit: ita vt morte celata, ſine funere arefactus tepore clybani in armario ſeruaretur. Id reſciuit Albertus, & pietatis ergò, Cracouiæ in æde Trinitatis æreo ſepulchro honeſtandum curauit. Præcipuum eius ingenij mo-

numentum, exſtat Hiſtoria exactiſſimè conſcripta de rebus geſtis Ladislai Sarmatiæ, atq; Pannoniæ Regis: qui ad Euxinum Varnenſi acie, ab Amurathe ſuperatus interijt. adeò enim eleganter eius grauiſſimi muneris leges impleuiſſe exiſtimatur, vt omnes qui à Cornelio Tacito, per tot ſecula id ſcribendi genus attigerint, meo iudicio ſuperarit.

IANI VITALIS.

Aenea, Callimachi, quæ circumplectitur oſſa,
Depoſiti meritis nobilis vrna ſui,
Aenea ſit quamuis, multò eſt precioſior auro,
Etruſci felix hoſpita Callimachi.
Ipſi etiam, Italia, tantum decus, auſpice, adepti,
Ad ſacra conueniunt buſta Boryſthenides:
Exultantq; mero, & choreis, referuntq; viciſſim
Dedicat hæc Criſpo Sarmatis ora ſuo.

LATOMI.

Exuuias præter pellemq; atq; oſſa latini
Nil hic Callimachi Barbara terra tegit.
Illa Boryſthenides rapuêre, tenentq; Camœnæ,
Quarum primus amor, gloria prima fuit.
Hoc perfecturus, ſi copula longa fuiſſet,
Veniſſetq; ſuo iuſta propago thoro
Sarmatide è nympha: ne Barbara terra videri
Poſſet, Romana vel minus apta toga.
Sed mors inuîdit, quæ nil odioſius: atqui,
Quæ ſeritas tacito non caret opprobrio.
Aeneus eſt tumulus, mors ænea: & æneus ille,
Qui legit hæc ſiccis triſtia verba oculis.

HIERO-

Hieronymus Sauonarola.

MEDICEIS Gallorum aduentu Florentia pulſis, Hieronymus Sauonarola Ferrarienſis ex ordine diui Dominici cucullatus, vſque adeò auſtera vitæ diſciplina, ac erudito ſubtilique ingenio, & in ſacris concionibus admirabili facundia valuit, vt populum inſtaurãdis religionibus deditum, & tum nouo receptæ libertatis gaudio geſtientem, quò vellet facilè impelleret, priuatisq; familiarium, ac ipſis quoque ſummi magiſtratus conſilijs miſceretur. Futura enim prædicere, veluti diuino adflatum numine credebant, quando nihil validius eſſet ad perſuadendum ſpecie ipſa pietatis, in qua etiam tuendæ libertatis ſtudium emineret. Sed nonnulli optimates, aſtutis ingenijs adeundo, conſulendoque eius authoritatem in immenſum adaugebant, tanta quidem inſania, quò illam ſibi aſtruerẽt, vt ad Carolum Regem Piſas Legatus mitteretur, & integros quatuor annos Florentinorum animis, ac opibus imperaret. Verùm in eo Chriſtianis hercle moribus, ac optimis literis ornatiſſimo, ingenium ab occulta ambitione, & nimio, exitialique proferendæ veritatis ſtudio inflammatum, adeò æſtuanter efferbuit, vt capitale iudicium de ſuſpectis nobiliſſimis ſeptem ciuibus ſæua ſententia præcipitarit, moresque Alexandri ſummi

Pontificis veſana declamandi libertate, quum acerbè ſuggillaret, ſacroſanctam poteſtatem in dubium deuocarit: quamobrē reus maieſtatis, depoſcente Pontifice, cōcedenteq; Senatu, & concrematis quidē templi foribus, nec incruenta irruptione comprehenditur: nam inimicæ factionis ciues, damnatorumque propinqui arma ceperant: in eoq; tumultu trucidatus eſt Franciſcus Valorius partium princeps, qui maturandæ reorum necis author extiterat. Cæterùm de Sauonarola tormentis excruciato, confeſſoque, latronum more, in medio foro, miſerabile ſupplicium eſt deſumptum, ita, vt ſtrangulati corpus extemplò cremaretur, diuerſo quidem animorum habitu, quum alij ardentes odio, iure execratum, atque punitum ſucclamarēt: alij verò lugentes, tanquam indigna morte peremptiè rogo cineres religiosè colligerent. Eius autem ingenij operum præcipua cum laude legitur glorioſus Crucis triumphus aduerſus eius ſeculi ſapientes, garruloſque ſophiſtas, Latinè perſcriptus. Vtramque autem pij, atque impij nominis famam cumulatè promeruit, ſi duobus contrarijs cœnotaphijs credendum eſſe cenſeremus. Sed alterum quod liuidus effudit, honeſtus ſupprimet pudor, ne ſupra miſerabilis ſupplicij dolorem, inſontis fortaſſe viri manes hac etiam æterni carminis inurente nota cruciarentur.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Dum fera flāma tuos Hieronyme paſcitur artus,
Relligio ſanctas dilaniata comas
Fleuit, & ô dixit, crudeles parcite flammæ,
Parcite, ſunt iſto viſcera noſtra rogo.

LATOMI.

Dicere me prohibet pietas Hieronyme quicquam,
Tuo quod olim nomini
Officiat: vetat atq́ eadem me dicere, paſſum
Te præter æquum talia.
Illud nemo negat, vel Momo durior, eſſe
Quæ ſcripſeris, pijſſima.
Quæ dum compono, tibi, neſcio, num ne dolere,
Vel gratulari debeam.

Marſilius Ficinus.

QVVM clariſſimi Græcorū Theodorus, Argyropylus, & Trapezuntius, veluti ex condicto inter ſe diſtributis operibus in traducendo Ariſtotele ad non obſcuram æmulationem verſarentur, vnus Latinorum Marſilius Ficinus diuinæ philoſophiæ amore incenſus, transferendi Platonis negotium ſuſcepit, atque perfecit, vſque adeò feſtinata felicis ingenij fœcunditate, vt plerique in puſillo eius corpore, quod vix ſemihominem æquaret, tantam vim inuſitati ſpiritus, & tantas vtriuſque linguæ facultates vigere mirarentur. Nam eundem quoque inſatiabilis ſtudij tenorem ſecutus Plotinum, Iamblicum, Syneſium, & Pſellum Platonicæ ſectæ nobiles authores Latinos effecerat, hortante quidem Coſmo Medice, & mox tradita per manus ſummæ virtutis hæreditate, Petro filio, & Laurentio nepote ſuffragantibus. Ex ea ſiquidem ornatiſſimæ domus liberali diſciplina Ficinus honeſtis ædibus, peramœna villa, ſacerdotio, annuiſque ſtipendijs, atque muneribus ſeſe adauctum, & cumulatè perornatum ſenſit. Contemnebat enim maiores opes, vir minimè ambitioſus, & nitidæ iucundæque vitæ ad bonam frugem percupidus, quum vnam ſtudiorum laudem ſpectaret, nec vllis vnquam contentionibus miſceretur, quòd rerum omnium, præterquam vini ſubdulcis voluptates abdicaſſet, nulla quidem animi triſtitia, quum eſſet omnino lætiſſimus: ſed exactiſſima ratione ad tuendam valetudinem, ſicuti deprehendere licet ex libris de triplici Vita editis. Adeò enim moroſè ſibi ad ſpem vitæ blandiebatur, vt ſæpe eadem die, quum aer incaleſceret, aut aliquo ſpiritu moueretur, capitis tegumenta permutaret. Sed quum ſodalium ſuorum acerba funera luxiſſet, Laurentij, Hermolai, Politiani, Mirandulæ, qui vno anno perierunt: Landinique item, & Sauonarolæ, in Caregiana ipſius villa, ſeptuagenario prouectior febricula interijt, dito quidem omine, quum eodem die punctoque temporis, duo clariſſima Italiæ lumina Ficinum ipſum, & Paulum Vitellium ſummæ inuictæq; virtutis Florentinorum Imperatorem, aliquanto certiore inimicorum rabie, quàm noxa capitali ſupplicio damnatum, vis ipſa fatalis extinxerit: & cum eſſet in alpibus Ludouicus rex Gallorum, armatus irrumpens, vt ſingulas illuſtres domos, & ad vnum ferè omnes Italiæ principatus euerteret.

INCERTI.

Mores, ingenium, Muſæ, ſophiaq́; ſepulta eſt
Laus hîc, cum magni corpore Marſilij.

INCERTI.

En hoſpes hic eſt Marſilius ſophiæ pater,
Platonicum qui dogma, culpa temporum
Situ obrutum, illuſtrans, & Atticum decus
Seruans Latio dedit: fores primus ſacras
Diuina aperiens mentis actus numine.
Vixit beatus antè Coſmi munere,
Laurîq́; Medices, nunc reuixit publico.

POLITIANI.

Mores, ingenium, Muſas, ſophiamq́; ſupremam,
Vis vno dicam nomine? Marſilius.

ANDREAE DACTII.

Hic ſitus eſt magni ſacrum qui dogma Platonis,
Marſilius patriæ tradidit & Latio.
Exuuias tellus, cæleſtes ſpiritus oras,
Diua ſed & terram fama polumq́; tenet.

LATOMI.

Hic, hîc Marſilius notiſſimus ille Ficinus,
Totius Auſoniæ luxq́; decusq́; iacet.
In paruo ingenteis qui clauſit corpore dotes
Immò non clauſit, ſed magis exeruit.
Quare etiam hac parua fama eſt anguſtior vrna:
Ni tamen hac potius, quem replet orbis erit.

Galleottus Martius.

GALEOTTVM Martium Narnia genuit, robuſto ingenio diſciplinas omnes complectentem. Is Matthiæ Coruino Pannoniæ regi præceptor, epiſtolarumque magiſter, & in caſtris miles: & in palæſtra multarum palmarum athleta fortiſſimus operam præſtitit, adeò feliciter, vt omnium horarum amicus & comes haberetur. Scripſit librum de Homine, varia eruditione potius, quàm eloquētia mirabilem, in quem non multò poſt inuectus eſt Georgius Merula grammaticorum exactiſſimus. Sed ea vehementia Galeottus ſeſe defendit, vti Apologeticus priore libro varietate eruditionis multò vberior cenſeri poſſet. Scripſit etiam, & malo quidem infortunio, quædam in ſacra, moraliq; Philoſophia: nam ex ea lectione, quum omnibus gentibus integrè, & puriter veluti ex iuſta naturæ lege viuentibus, æternos cœleſtis auræ fructus paratos diceret, à cucullatis ſacerdotibus accuſatus, damnatusque eſt. Sed cum periculo celeriter exemit Xyſtus pontifex, qui in minori Fortuna eius fuerat auditor, non ſine graui tamen contumelia. Nam in foro Veneto ad geminas columnas ad tribunal perductus eſt, vt impetrata venia ſe falſa ſcripſiſſe fateretur. Sed accidit, vt id iudicium exortus in turba riſus euerteret, falſo ac repentino Galeotti dicterio excitatus. Nam quum fortè non ignobilis Venetus, è turba proximus ſtrigoſa proceritate, & impudicæ vxoris probro inſignis, traductum ludibrio præpinguem porcum appellaſſet, extemplò Galeottus renidentiq; ore, pinguis, ait, porcus, quàm macer hircus eſſe malo. Erat enim Galeottus vſque adeò tumenti abdomine, vt quum ſub vaſto obeſi corporis pondere, vel prægrandia iumenta fatiſcerent, theda curuli veheretur: ac demum ſenex ad montem Annianum circa Ateſte, arumna ſuffocatus interiret.

IANI VITALIS.

Hanc galeā, hūc poſuit Galeottus Martius enſem,
Mars tibi, & hac citharā docto cū pectine Muſis,
Militia functus, decantataq; poeſi.

LATOMI.

Et galea & Martis tibi fecit nomina mater,
Illa nouis facibus trita, doliſq; Venus,
Ne ſi te Mauors reſciſſet Apolline cretum,
Vim tibi, vel matri, ſæuus, vt eſt, faceret.
Proinde nec eſt mirum, ſi vincis vtraq; palæſtra,
Eſtq; tibi niuei copia tanta ſalis.
Quem voluit mater tinctum ſua olente ſaliua,
Et pater ornatum munere vterq; ſuo.

Eliſius Calentius.

HVIVS ex Amphracta oppido ſemi Appuli Muſa, regnantibus Aragonijs Neapoli, inſignis fuit, vel illuſtrium poetarum æmulatione propoſita. Tum enim Pontanus, Altilius, Grauina, & Actius, immortali ingenio præditi vates, diuina carmina factitabant. Sed Calentio amatoriæ vanitatis incendijs iuueniliter vſtulato, æquo torrentior vena vti ſubitis impulſa caſibus nequaquam liquidiſſimè profluebat: in varios alioqui carminum modos repentina largitate mirabilis. Adamauit eum vnicè à puero contubernalem Pontanus, ſuſpexit Altilius, Actius verò Syncerus meritis laudibus exornauit. Extant eius Elegiæ teneris affectibus peramœnæ, & Ranarum cum Muribus prælia Homerico ſpiritu Latinè decantata. Dicauit eas vigilias Angelo Colotio ab eruditi ingenij candore viro lectiſſimo: quem hodie viuido ingenio ſenem, & ſacrata Infula clarum ſalubris eloquentiæ præcepta in hortis ingenuè tradentem Romana iuuentus colit. Moriens Calentius Lucium filium reliquit, ad quem legitur epiſtola Pontani, ad paternos mores, ſtudiaque eadem adoleſcentem accendentis. Porrò Calentius ipſe quum amore perditus, oblitusque rei, elegis manibus diu hæſiſſet, Fortunam ſibi ad parandas opes defuiſſe ſerò ſenſit, vt hoc ſuo carmine fatetur:

Talia

Talia poſt cineres de me toto orbe legantur,
Scriptaq́ ſunt tumulo carmina digna meo.
Ingenium natura dedit, Fortuna poeta
Defuit, atq́ inopem viuere fecit Amor.

Moriens autem, hoc carmen inſcribendum Lucio filio mandauit.

Eliſius de ſeipſo, Viatori.

Sit tibi, ſit felix, & fauſtum iter,
Qui ſim deſerto paucis, ſodes:
Hic ego vates taceo Calentius,
Somno ſopiens graui,
Donec me tubicen ætheris excitet,
Vocans ad pias Superûm ſedes.
Legiſtin? amabo dic abiens, Vale.

LATOMI.

Eliſius tenerè teneros dum ſcribit amores,
Durare ad ſenium tam tener haud potuit.
Sed nec erat diues, nec mirum in vate negatas
Spernit is: ancillas aut facit artis opes.

Pandulphus Collenucius.

PANDVLPHVS Collenucius Piſaurenſis ingenio peracri, & ſtudiorum rerumque omnium erudita notitia perornato, nobiliſſimarum Italiæ vrbium præturas geſſit: functusq́ue grauiſſimis legationum muneribus illuſtri facundia, & geſtu pernobili Latini oratoris nomen impleuit. Cæterùm ranto ingenio temperantia deerat, vt nulla in arte ſummum laudis faſtigium teneret. Inſatiabili etenim cupiditate ſemper vagus in omnes diſciplinas ferebatur, quum eſſet ex profeſſo iureconſultus: vt facilè reliquarum facultatum principes, diſputatione,ſcriptisq́ue laceſſeret: quòd nihil,niſi valde excellens, probare eſſet ſolitus, & quæque mediocria faſtidiret. Indignatione ſiquidem ſuperba, & oſtentatione præcipiti, Plinium aduerſus calumniatorem Leonicenum diſertiſſimè defendit. Scripſit & libellum de Vipera:ac item facetiſſimum capitis & pilei Dialogum: poſtremò etiam Neapolitanorum regum res geſtas Etruſco quidem ſermone in gratiam Herculis Areſtini,qui Latinas ireras minimè didicerat. Multa autem lectu iucunda, eleganter inchoata abſoluere nequiuit, quum apud Ioannem Sfortiam Piſaurenſium Tyrannum,quem deprehenſis literis offenderat,ſupra veterum officiorum memoriam, diſſimulata recentis odij libido valuiſſet. Vir enim incautè Tyranno fidens, ea nece indignus,in carcere ſtrangulatus interijt.

FERDINANDI BALAMII.

Ignoſcit Collenucio Tyrannus,
Mox illum necat,ò ſcelus nefandum,
Vincens ſæuitiam Neronianam.

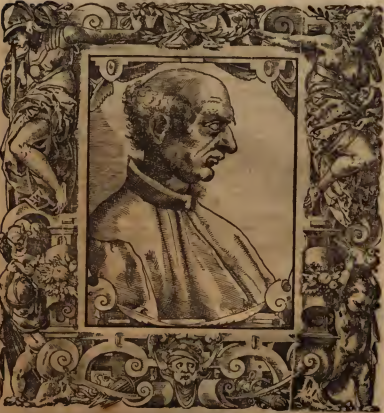
LATOMI.

Eſto: Tyrannus ſtrangulauit impia
Nimis,heu:apertum fraude Collenuccium
Illumúe,ò hoſpes,an magis ſe perdidit?
Sua ille viuit claritate in litteris,
Actaq́ vita nobili præconio.
At iſte tali morte viuens concidit,
Quod nunc mori vt nec viuere olim,non liceat
Illius vtrumq́ præſtruente gloria:
Proinde verum ſi tacere nolumus,
Non vim Tyrannus intulit,ſed paſſus eſt,
Qua laurea illi prorſus eſt clariſſima.

Iouianus Pontanus.

IOVIANVS Pontanus vir ad omne genus eloquentiæ natus, Cereto Vmbriæ oppido metu profugiens, quòd ibi pater à factioſis ciuibus eſſet interfectus,Neapolim planè iuuenis,& inops contendit. Ibi enim liberali Alfonſi Regis ſtudio, condita celebri bibliotheca literas in honore eſſe didicerat. Nec defuit honeſtus virtuti locus, Antonio Panhormita eruditi ingenij vim admirante. Is tum erat excellentis doctrinæ nomine regij ſerinij Magiſter. Aſpirauit demum his cœptis Fortuna,vſque adeò benignè,vt Ferdinandi Regis caſtra ſecutus,in demortui Panhormitæ locum ſufficeretur. Vnde illi mox honeſtæ opes,ſed obſequij fide ac merito,vti ſcripſit,inferiores, niſi ad opimi muneris prouentum Ariadnæ vxoris dotalis hæreditas acceſſiſſet. Hac parta dignitate, liberiore veluti ſtudio, Muſas per omnes numeros exercuit, tanta habilis ingenij fœcunditate, vt neque poetis, neque oratoribus,qui tum maximè florerent, dignum ſecundæ famæ locum relinqueret. Erat auſtero ſupercilio, & toto oris habitu ſubagreſtis: ſed ſtylo, & ſermone perurbanus, quum ſæpiſſimè vel in ſerijs multo cum ſale locaretur. Habitus tamen eſt in omni cenſura quanquam abſolutè pius, ſupra æquum mordax, vel eo quòd non homines modò ſibi notos,ſed gentium,& vrbium quoque omnium mores acerba ſcribēdi libertate perſtringeret, ſicuti ex varijs Dialogis, Charonteq́ue præſertim Intemperanter oſtendit. Sed in pangendo carmine,quàm texenda proſa cultior, atq; ſublimior multis videtur: quandoquidem in hiſtoria non ſemper integra grauiſſimi inceſſus dignitate, ab eius muneris diſciplina deflexiſſe exiſtimari poſſit,quum poſtea ab Heſperidum hortis citriorum ſuauiſſimis odores ſpirans,atque inde diuino carmine in altum euectus, ad illa ipſa excelſo ore decantata ſidera propius acceſſerit. Vixit annos ſeptuaginta ſeptem. Fato autem functus

eodem

eodem menſe, quo Alexander Sextus Pontifex vita exceſſerat: tumulatus eſt in ſacello ab ſe ſepulchri cauſa extructo è regione Daualorum domus, vbi Elogium ab ſe compoſitum in marmorea tabula ſpectatur.

Viuus domum hanc mihi paraui,
In qua quieſcerem mortuus.
Noli obſecro iniuriam mortuo facere,
Viuens quam fecerim nemini.
Sum etenim Iouianus Pontanus,
Quem amauerunt bonæ Muſæ,
Suſpexerunt viri probi,
Honeſtauerunt reges Domini.
Scis iam qui ſim, vel qui potius fuerim.
Ego verò te, hoſpes in tenebris noſcere nequeo.
Sed te ipſum vt noſcas, rogo. Vale.

BASILII ZANCHII.

Aurea Pierio texentem carmina filo
Pontanum ad doctæ Parthenopes titulum.
Vt primum Pindo, longè atque Helicone relicto,
Audijt arrecta Cynthius aure Deus:
Viciſti Pontane, inquit, mea numina, cedat
Iam tibi & Eous, cedat & Heſperius.

CAELII CALCAGNINI.

Creditus occubuiſſe Maro, ſeceſſerat olim,
Vt cæli motus, labentiaq́ aſtra videret,
Mox rediens ad nos Iouiani nomine, terris
Quid felix proſit, quid noxia terra minetur.
Expoſuit, noſtriſq́ oculis ſubſtrauit Olympum.
Scilicet hoc deerat. pecudes, Styga, prælia, turmas,
Scripſerat, extremum votis fuerat aureus axis.

SIMONIS VALLAMBERTI.

Neſcio quo fingant Muſas Helicone manere,
Hoc ſcio, quòd tecum, mi Ioniane, manent.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Qui cecinit claro fulgentia lumina cœlo
Pontani doctis verſibus Vrania,
Phœbe tuis magnam lucem addidit ignibus, vtq;
Nunc melius niteant ſidera cuncta, facit.

PIERII VALERIANI.

Scriptorum venerabilis magiſter,
Pontanus cubat hîc Viator: illum
Commentus bona verba, fortè adores
Ne fac huic mala, quin precare multa,
Omnem vt ſurripuit poetices vim,
Nam dum tam bene ſcribit, adq; amuſſim
Aequat omnia, perpolitq; ad vnguem,
Quanis arte decoreq; abſolutus,
Secli terriculum fuit ſequentis,
Nemo ſcribere vt audeat nepotum.
Quin pacem hinc, bona quin precare, libans
Thus, coſtum, violas, crocum ſepulchro:
Qui dum tam bene ſcribit, adq; amuſſim
Aequat omnia perpolitq; ad vnguem
Qua obſoleuerat ars, decorq; rectè
Scribendi, auſpicijs renidet huius,
Noſtra ætas veteres vt æmulari
Et poſſit ſimul, & ſimul præire.

MYRTEI.

Quis vot ſidera clara, citriosq;
Flores Heſperidum hortulis virentes
Verſibus cecinit laborioſis,
Pontano date ſidera alma lymphas:
Vos horti date ſerta, qua ſepulchrum
Ornent perpetuo cadente flore,
Spargant perpetuo cadente rore.

LATOMI.

Ab hoc ſi tumulo procul profani
Arcerent oculos, manus, pedesq;:
Et ſolis aditum darent poetis:
Huc ſuo Lepidina cum Macrone
Ductatum choreas, nouatum amores,
Et ad delitias nouas veniret.
Batanæ lepida & leues puellæ
Hîc potos calida ſenes lauarent:
Queis luſum vt facerent proterniorem
Curſarent pede, brachijsq; nudis:
Proferrent niueas ſinu papillas:
Femur negligerent fluente veſte:
Darent baſia pluribus figuris,
Quàm ſuis citrios colunt in hortis
Tum pulchra Antiniana, tum Patulcis:
Sed quos aureola coma virenteis,
Et gratos triplici colore fœtus,
Hoc circum ordine ponerent ſepulchrum.
Vndas Eridanus ſuas rigandis,
Igneis Vrania daret fouendis.
Huius luminibus locus caleret:
Illius lachrymis ſolum teperet.
Et hæc omnia Gratiæ probarent,
Muſæ percolerent, Amor, Venusq;.
Ab hoc ſi tumulo procul profanos
Arcerent oculos, manus, pedesq;,
Et ſolis aditum darent poetis.
Queîs nunc ſancte ſenex tuo in ſepulchro
Et nos perfruimur tuo in libello.

M. Ant. Coccius Sabellicus.

MARCVS Antonius Coccius Sabellicus ad vicum Varronis in via Valeria, iuxta Anienem fabro ferrario patre genitus, ingentem, & propè ferream vim ingenij ad perdiſcendas literas attulit, tanto pronentu, vt planè imberbis apud Tyburtes ludum aperiret. Inde verò collecta mercede, & togula cœrulea exultus nobilioris doctrinæ cupiditate in Vrbem ad Pomponium ſe contulit, à quo vberrimi ingenij merito, in collegiũ ſodalium ſolemni cærimonia cooptatus, Sabellici cognomen tulit. mutabat enim nomen, qui in Quirinali ſacra lauro coronabatur. In ea ſchola, quòd cenſura literarum acerrimis iudicum ingenijs ageretur, multum ſibi de incondita, & ſubagreſti Latinæ orationis exuberantia detraxiſſe fertur. Nec multò poſt, Roma excedens, Vtino in oppido, non procul ab Aquileia, nobiles regionis adoleſcentes docuit. Parta demũ inſigni nominis fama, quum regionem vetuſtatis authoritate percelebrem lepidè deſcripſiſſet, decantato etiam verſibus

bus Carnico incendio,& deplorata clade Sontiaca: idcirco eum Vicentini celebritate hominis exciti, ambitioſè duplicato ſtipendio conduxerunt. nec ibi diu manſit, euocante Senatu Veneto, ea conditione, vt ciuitatis res geſtas à fine Iuſtiniani conſcriberet, & trecentis aureis in gymnaſio profiteretur. In hoc munere perutilem iuuentuti operã præſtitit, quum in altero adulatione parũ ſobria rerum veritatem adumbraſſe videretur. Sed in Enneadibus omnium temporum, ab orbe condito memoriam cõplexus, vti neceſſe fuit, ingẽti operis inſtituto feſtinãtet indulgenti, res illuſtres præclara cognitione digniſſimas perobſcura breuitate adeò vehementer offuſcauit, vt excitatã vberrimo titulo legentium cupiditatẽ paſſim eluſerit, quum omnia in aceruum anguſtiſſimè coarctata, nequaquam certa effigie, ſed exiguis tantùm punctis, & lineis annotata deſignentur. Id ſuſceptum munus gnauiter ſecutus, ſcribendo ad ſeptuageſimum ferè annum peruenit, Gallica tabe ex vaga Venere quæſita non obſcurè conſumptus. De ſepulchro autem, viuens & incolumis, tempeſtiuè ſibi cauit, ſcilicet degeneri filio diffiſus, quem ex concubina ſuſceperat: compoſitumq; ab ſe carmen lapidi inſculpſit: inſigne quidem, & meritum elogium, ſed certè honeſtius, ſi alieni ingenij pietas inſcripſiſſet.

Quem non res hominum, non omnis ceperat ætas, | Scribentem capit hæc Coccion vrna breuis.

LATOMI.

Magnus in hoc tumulo iacet ille Sabellicus orbis | Cuius ad ingenium non ſatis vnus erat.

Tempora permodicis incluſerat omnia chartis,
Seruire exemplo quæ potuêre aliquo.
In Venere incerta tamen hic contabuit: atque

Maluit Italicus Gallica Fata pati.
Qui iuuat humanos ſcire atque euoluere caſus,
Si fugienda facis, & facienda fugis?

Laurentius Laurentianus.

LAVRENTIVS Laurentianus aliquandiu Florentiæ, & Piſis philoſophiam medicinamque profeſſus, ingenium elegantibus literis deditum ad traducendum Hippocratem conuertit, quòd Theodorus Gaza alioqui diligentiſſimus interpres circumſcripti authoris laconiſmis minimè ſeriò reſpondere videretur. Extant & eius eruditæ Lucubrationes in Galenum medicinæ principis, arcana perobſcurè interpretantem: ſed in commentationum curſu planè miſer, atra bile correptus eſt. Empturus enim domum ea pactione tertiam precij partem numerarat, vt, niſi intra ſextum menſem totius ſummæ pecuniam repræſentaret, arrhabonis pecunia lucro venditoris amitteretur. Aduentante verò die, quum multa ei aduerſa ſpem fefelliſſent, diffiſus amicorum liberalitati, & iacturæ dolore perculſus, animum deſpondit, in profundumque puteum ſe coniecit, ſub id tempus quo Petrus Soderinus erecto populari dominatu, tanquam dictator perpetuus, ſumma cum moderatione Florentinæ Reipublicæ præſidebat.

MYRTEI.

Spe deſtitutus commodam ſibi domum
Parandi, & anguſta magis, quàm patria
Florentia natum ædibus mirabili
Decebat, infelicem agens vitam miſer
Laurentianus ſe puteo in præceps dedit
Anguſtiori: ne ſepulchrum largius
Eſſet cadenti, quàm fuerat viuo domus:
Quæ nunc parata literis illi patet
Talis polo, qualem nequeat orbis dare.

LATOMI.

Candida laurus erat, quondam prælata ſepulti
In titulo, geminis (gloria rara) notis:
Artis dum coluit, dum clarus Apollinis inter
Myſtas: perpetuum viuere dignus erat:
Quæ ſuper hunc tumulum fuluis modò paſſa ca-
Stultitiam domini deflet & ipſa ſui. (pillis
Qui ſibi ſpes ſubitò quòd erat præciſa parandi,
Optabat quali commoditate domum,
Fortunæ impatiens, puteum ſe miſit in altum:
Sicq́ miſer vitam perdidit atque animam.
Hoc eſt verſuram vita feciſſe, domumq́:
Nempe, perire male, nunquam habitare bene.

Antiochus Tybertus.

ANTIOCHVS Tybertus Ceſenas ingenuus puer, à milite in vlteriorem Galliam perductus, amore literarum Lutetiæ conſedit, non abnuente hero, vt docilis ingenij adoleſcens optimis literis imbueretur. Poſt aliquot autem annos inde rediens in Italiam, profiteri cœpit diuinatorias artes, Magiæ proximas. Eleganti enim libro de Chiromantia edito, tantum nouæ famæ promeruit, vt inſigni concurſu, à curioſis & anxijs de toto vitæ fortunæque euentu conſuleretur: nam ad corroborandam eius diſciplinæ authoritatem, oportuna bonarum artium præſidia contulerat: vſque adeò ſolerter atque feliciter, vt viri doctiſſimi planè conſcij de vanitate incertæ artis, id aſſeuerarent, quod vulgi teſtimonio crederetur. Primus enim poſt Petrum Aponenſem, magiæ peritia celebrem, duobus ſeculis iacentem, & à cucullatis exploſam artem excitarat, tribus etiam libris de Phyſiognomia, & Pyromantia compoſitis: ea tamen opinione, vt nequaquam ex arcano artis auidiſſimo cuique futura prænoſcendi rerum abditarum euentus prædiceret, ſed ex miræ prudentiæ coniectura, tanquam illuſtri ratione demonſtrare putaretur. Prædixerat Guidoni Balneo, cui in rogata Gallia propter inuſitatum militaris animi vigorem, Guerræ cognomentum fuit: atque item Pandulpho Malateſtæ Ariminenſium Tyranno, ex volæ manus lineis, futurum eſſe, vt hic pelleretur patria, & dominatu, exulque

exulque in extrema egeſtatis miſeria periret: ille verò ab inſigni amico perfidiæ ſuſpicione necaretur. memorabili hercle non omnino incertæ artis argumento, niſi Antiochus imminentem vitæ ſuæ exitum ignoraſſet, de quo tamen, ſed fatali deceptus hora, minimè dubitarat. Interfecit enim Pandulphus ſuo metu, vel Bentiuoli ſoceri iuſſu nimium ſæuius, à ſuſpecta virtute virum fortem, quanuis amicum & partium ducem, ac ipſum Tibertum cuſtodiæ tradidit, vt ex euentu, ſupplicio ſeruaretur. Sed quum occultam exitio Fata viam apperirent, captiuus, & compedibus nexus, cuſtodis arcis filiam mollis animi puellam ita orando, & blandiendo ad miſericordiam, amoremq; pellexit, vt ab ea reſtem impetraret, & in foſſam demitteretur: ſed compedum ſonitu prodita fuga miſer retractus, & pari ſorte cum puella ſecuri percuſſus, interijt. Nec in Pandulpho prædicentis fidem eadem Fata fefellerunt, quando omnium egentiſſimus in hoſpitali diuerſorio deſertus à liberis, ſæuitiæ infamis, ac egeſtate ſenex miſer perierit.

FLORIDI SABINI.

Exilium domino quòd vaticinare potenti,
Dira morte inſons perderis Antioche.
O miſeras artes, quæ non docuère ſalutis,
Cum tibi monſtrarint hæ quoque mortis iter.

LATOMI.

Hos ego diuinos aliquid ſanè eſſe putaſſem,
Et tantum humanum non ſuperare modum.
Si non præ reliquis illos humana viderem,
Enormi quadam cum nece, Fata pati.
Adde quod eſt grauius, mala quum liceat antè vi-
Non aquè vt caueas antè videre licet. (dere,
Et tamen ac liceat ſecum, ſine lumine, pugnant,
Vimq; ſuis Fatis fruſtra adhibere ſtudent.
Hoc docet Antiochus, qui Fata niſi antè ſciſſet,
Innocuus poterat, & ſine cæde mori.
Hoc ſupereſt Lector (ſi me patiare monentem)
Diuinus fias, ſi miſer eſſe voles.

Philippus Beroaldus.

BEROALDVM inter nobiles grammaticæ profeſſores ſummi nominis celebritate, & incredibili auditorum frequentia Bononiæ docentem, externa præſertim iuuentus effusè mirabatur, quum ex multa lectione, feliciqúe memoria, abſtruſæ doctrinæ opes venuſto oris geſtu proferret, & interpretando intacta ab alijs auidè ſectaretur. Cupiebat enim obſcuris authoribus lucem dare, & rancidæ vetuſtatis vocabula iam planè repudiata à ſanis ſcriptoribus, in vſum Romanæ linguæ reuocare, vti apparuit ex Commentarijs in Aſinum aureum Apulei: cuius familiaritate, horridum eloquentiæ genus, peruerſa quadam libidine induerat, ita vt honeſtæ aures illud aſperum impuræ nouitatis mirari primò, & mox admittere cogerentur. Sed ingenio maximè liberali & perhumano, hæc obſoleta, & ridenda doctioribus opportunè condiebat, ea fama, vt qui omnia didiciſſe, & ſedulò docuiſſe videri potuit, in delectu, pinguis & ſupinus euaſerit. Obijt non planè ſenex, paulò pòſt id tempus, quo Bononia terræmotu concuſſa eſt: & tyranni Bentiuoli domum mirabili ſubſecutæ calamitatis præſagio, dira fulmina percuſſerunt. Excepit doctrinæ hæreditatem, eiuſdem nominis fratris filius. Is nitidiore ingenio, quum ad poeticam ſe contuliſſet, dignas æternitate Odas conſcripſit, Indeque à Leone pontifice in intimam familiaritatem eſt receptus, collata ei Vaticanæ Bibliothecæ præfectura: ſed paratis honoribus, immatura mors celeriter inuidit.

MYRTEI.

Sæpe nouos lingua mirata Bononia flores
Non alios legit, quàm Beroalde tuos.
Te nunc amiſſo languent cum floribus horti,
Et flet delitias ad tumulum illa ſuas.

QVINTIANI STOAE.

Philippus ille candor, ille & optimus
Sophos tacet, lapisq; candidiſſimus
Tegit, tegit, Bononia, Bononiæ
Iubar: Viator aſta & inſpice, inſpice.
Mane, mane, Philippus ille te obſecrat,
Rogat, precetur omnibus, ſacrum omnibus
Qui iter dedit, dedit. Lapis quoque obſecrat,
Preceris, vt regi leues eum opprimant.

LATOMI.

In lingua Venerem nequicquam quæris, Amice,
Partem aliam obſedit, corporis illa mei.

Hercules Strozza.

HERCVLES Strozza Ferrarienſis, Tito poeta genitus, patrem longo interuallo carminum nobilitate ſuperanit. Illuſtri enim quodam lepôre generoſi & ſolertis ingenij in aula Principis adeo clarus eminebat, vt præter grauioris conſilij munera, in quibus egregiè prudens & paratus erat, theatralium etiam ludorum ac omnis elegantiæ arbiter cenſeretur: nec quicquam de cultu corporis ſumptuoſisque munditijs, & ſplendore vitæ Areſtinis iuuenibus concederet. Sed cum hac ciuilis magnificentiæ laude florentem, amatorijsque vaniratibus intemperanter deditum, ille impotens Deorum, ac hominnm dominator, vt fabulæ ferunt, Cupido ſæuus in præcipitem locum arripuit. Concepti ſiquidem amoris inſaniam, adeò perditis ſenſibus alebat, vt multa ac erudita largitione, tenerrimisque carminibus ſummi nominis matronam colere aliquantò procacius quàm liceret minimè vereretur. Qua improbitate, ſi non moleſtus palàm, grauis tamen quibuſdam in arcano eſſe cœperat, quum tot illecebræ vna illa morum eleganti libertate malè tegerentur, ob idque ab odioſa obtrectatione timeri inciperet, quanquam luxato olim poplite claudus, nec alioqui planè formoſus eſſet, aut iuuenis præualida ſcilicet apud zelotypos ſuſpicione, quum ille inter iocos cum fœminis ad eleuandam cruris deformitatem lepido exem-

do exemplo diceret, non inſulſam eſſe Venerem, quæ Vulcanum probè virum, quanquam loripedem libenter admitteret. Sed demum Taurellam illuſtrem forma & natalibus viduam, vſque ad ò diris auſpicijs adamauit, vt quum riualem haberet impotentem Tyrannum, cum ea fatales nuptias faceret, vt pudore coniugij repulſus riualis arceretur. Sed id non tulit vir atrox, & ſuperbus: breuiq; Hercules dum à cœna domum noctu mula reueheretur, interfectus eſt, neque cædis quiſquam authorem, ſilente prætore nominauit.

ALDI MANVTII.

Hoſpes, licet alio properè eundum tibi.
Rogo hoc legas carmen, ſcio miſerebere,
Humanitas quæ eſt tua. Poeta hic ſunt ſita
Oſſa Herculis Strozzæ, poeta qui ſatus
Patre eſt Tito. Quòd ſi cupis cognoſcere,
Qualis poeta vterque, queis honoribus
Quantuſq; præditus fuerit in patria,
Quamq; inclytis Strozza orta gens maioribus:
Longum foret narrare: id è libris potes
Cognoſcere hoſpes, quos pater, quos filius,
(Nam excuſſi habentur) fecit excultis modis.
Cantauit Anthiam, atque Phylloroen pater,
Quoſq; tulit heroas familia Eſtenſium,
Inuiſaq; arma matribus. Lucretiæ
Hic Borgiæ laudes, decuſq; heroidum
Quot ſunt, fuère, quotq; erunt. Hic & Deos
Canebat, & Gigantas, & bella horrida,
Ac multa alia, cum rapitur. Heu Fata impia
Egiſſet integram vel ætatem alteram,
Non ſua minus gauderet hoc Ferraria,
Quàm aut Mantua Marone, aut Catullo nobilis
Verona, Venuſiùmue Horatio ſuo.
Heu ter, quater crudelia, heu fata impia,
Monimentum & ipſe exegit ære perennius,
Atque altius pyramidibus regum, Iouis
Quod ira nunquam diruet, tempúſue edax,
Aut Aquilo impotens, maliue ignes, virum
Nam ſibi dicatum oppetere, Pierides vetant,
Sed mulierum quæ eſt gloria, & honos, Barbara
Taurella coniux quàm pientiſſima, viro, &
Vnà vt quieſceret ipſa, donec corporum
Erit excitatio, ſibi hoc viua poſuit.
Hoc te volebam ſcire, tamq; abi, & vale.

BEMBI.

Te ripa natum Eridani Permeſſus alebat:
Feceras & vatem Marsq; Venuſq; ſuum.
Iniecère manus iuueni, & fatalia duris
Stamina pollicibus perſecuère Deæ.
Vxor honorata Maneis dum conderet vrna:
Talia cum multis verba dedit lachrymis:
Non potui tecum dulcem conſumere vitam:
At iam adero amplexans te cinerem ipſa cinis.

TIBALDEI.

Herculis hic Strozzæ tumulus quẽ cõpidit vxor,
Taurella mœrens Barbara gentis honos,
Plus dederis quamuis, non hæc Mauſole, meretur
Plus tua Fortuna, hac non pietate minor.

LATOMI.

Se Venus occultans Martis damnauerat vſum,
Caſtè cum fabro viuere certa ſuo.
Non tulit ille ferox: & ſe quærendo fatigat,
Alterutrum, vel quò tradat vtrunque neci.
Fruſtra at diſcurſans cœli per compita, luſtrat
Lemnum, Imbrũ, Lyparam, cũ Amathunte Pa.
Pergit ad occiduas mundi pquirere parteis, (phũ,
Maximè vbi Eridanus lata per arua fluit.
Hic videt inſignẽ, claudo ſed poplite, Strozzam,
Quem circum ſemper plurimus ignis erat.
Hinc Mars non dubius Vulcanum credidit illum
(Quomodo enim vatem noſceret ille ferus?)
Non, ait, effugies: nec nox tibi fumida, nec quòd
Mula, præſidio, claude veharis, erit.
Dixit: & intorſit ſæuum per tempora ferrum,
Tempora puniceis ſæpe reuincta roſis,
Ille abijt: aderat mox Cypria conſcia cædis,
Efflantiq; animam ſic ait illa viro:
Plus ſatis ad vitam cecíniſti carmina: poſthac
Tu mecum, & tecum noſter Adonis erit.
Certè indignus eras: ſed pro qua multa tuliſti
Viuus, debebas & mihi Strozza mori.

Bartholomeus Cocles.

BARTHOLOMEVS Cocles humili genere Bononiæ natus, ingenio nec mediocribus quidem literis imbuto, ſed à cœleſti quodam munere, diuino ac admirabili vaticinandi, artes curioſè, atque feliciter excepit, erectas nuper, ac illuſtratas ab Antiocho (ſe enim metopoſcopum, & chiromantem profitebatur) magno hercle Aſtrologorum pudore, qui laborioſis geniture ſupputationibus ſæpiſſimè fallerentur. Publicarat enim in-

genti fama codicem cum effigie linearum, characteres, & notas artis continentem, vt & hac quoque liberalitate tanquam promulgato totius doctrinæ myſterio, ignaras vitæ euentus curioſorum mentes circunduceret, valido hercle accedente patrocinio Achillini ſummi philoſophi, qui luculento procemio aduerſus calumniatores, Coclitis ſcripta, tanquam inſigni galea muniuerat, vſque adeò ſtudioſè ac appoſitè, vt intertextis paſsim ex phyſica ratione quibuſdam neruis, probè conſtitura, vallataque, vel inanis facultas vna iam, nec ignobilis liberalium artium, acclamatione publica cenſeretur: & eo quidem clariore authoris exiſtimatione, quòd ipſius Antiochi, & Corui Mirandulæ placita grauibus argumentis, tanquam incerta conuellerentur, ita pronis ad credendum auribus, vt multi ſtabilis alioqui prouidentiæ, ab hoc adumbratæ rationis præſtigio circumducti, penderent ab ore Coclitis, & de priuatis rebus ſtatuerent: quandoquidem quotidianis prædictionibus, futura tanquam præſentia ſentirentur. Extat de his præclaræ, ac admirabilis fidei Catalogus, Ipſius Coclitis manu perſcriptus, de ijs, quibus varia violentæ mortis pericula denunciauit, exactiſſimo poſt eius interitum Fortuna obſequentis euentu comprobatus. Quo fit, vt me quoque inueteratæ exercitationis in hac luce Romana non facilè credulum ſenem, in ſententiam adducat ipſe exactæ ætatis, & integri iudicij Lucas Gauricus, quum ingenuè fateatur, ſe à Coclite, ſeuerè, amiceque admonitum, vt violenti cruciatus cauſas effugeret, quum id ipſe, ſui natalis, negligentia patris, ignarus, ex ſyderum ſcientia anteuertiſſe nequiuerit. A Ioanne enim Bentiuolo arreptus, & ex præalta trochlea ſuſpenſo fune quinquies quaſſatus, ideo pœnas dederat, quòd exceſſurum patria, & dominatu in eius anni prognoſtico pronunciaſſet. Sed aliquantò acerbiorem non irritæ diuinationis pœnam Cocles promeruit, quum inuitus, & planè coactus, Hermeti Tyranni filio, dixerit, futurum eſſe, vt exul in acie cæderetur. Non tulit ſanguinarius Hermes fatali metu perculſus, vel prouocatam oris libertatem, iuſſitque Copono, vt Cocles, tanquam futuris inferijs ſuis expiando dolori victima mactaretur. Præuiderat necis diſcrimen Cocles: ideoque ſecreta galea caput munierat, ingenti gladio, quem peritiſſimè ambabus manibus regebat, ſemper armatus: ſed fatales inſidias vitare non potuit, quum à perſonato baiuli habitu Copono, dum ſeræ oſtij, calculo iniecto præpeditæ, clauem inſereret, adacta in occipitium ſecuri ſterneretur, non aliam quoque patrati facinoris cauſam afferente Copono, quàm quòd ipſe Cocles, breui, & ſceleſtè homicidam futurum edixiſſet.

GVIDONIS POSTHVMI.
COPONVS LOQVITVR.

Quis melior vates? Quis Coclite verior augur?
Falſa canit, atque hæc cogit habere fidem.
Grande mihi nuper ſcelus, ac graue crimē iuſſit,
Quale vel ipſius pectus habere neges.
Puriter exegi tamen, ac ſine crimine vitam
Hactenus, ille autem dicere vera ſolet. (fefellit
Quidnā hoc Phœbe igitur? Certè illū haud multa
Linea, quam heu noſtras dānat habere manus:
Namq; vbi ob hoc noſtra cecidit malus ille ſecuri,
Cæpi ego, ne falſum diceret, eſſe nocens.

PONTANI.

Cur caput armatum galea? latus enſe reuinctum
Vim fati radios dixtin' habere tuos? eſt?
Sed video melius Fatum eſt neſcire: ſcyſſe
Quando nihil prodeſt, tela, nec arma valent.

Ioannes Cotta.

IOANNES Cotta apud Alieniacum pontem, id eſt oppidum ſupra Atheſim, humili genere ortus, præaltum in literis ingenium oſtendit: in agreſti enim ore, generoſi ſpiritus indoles ita latitabat, vt in ſermone, ſcriptoq; mira felicitas emineret. Hauſerat enim pertinaci ſtudio, euolutis vtriuſq; linguæ optimis authoribus, tantas eruditionis opes, vt à ſtupenda memoria clarus haberetur, & antiquæ dignitatis carmina præſcriberet. Aperuerat ludum Landi Pompeiæ, quòd ibi nupta erat eius matertera. Sed demum inde Neapolim ad Pontanum ſe contulit, ſecutusq; aliquandiu Sanſeuerinum, & Cabanilium proceres, trāſiuit ad Liuianum Venetorum ducem, qui Muſarum liberalis hoſpes academiam in agro Taruiſino ad Portum Naonem inſtituerat, euocatis in cōtubernium præcel-

præcellentibus poetis, in queis longè demum clariſſimi (præter Cottam) Fracaſtorius, Naugerius, & Hieronymus Borgius euaſerunt. Ad Abduam autem ex ipſa Gallorum victoria, Liuiano fuſo, captoque Cotta, inſigni pietate ſe totius calamitatis & carceris comitem obtulit. Sed Galli inhumana acerbitate non miſero tantùm comitem, ſed libros & calamum, ac omnia denique tenebroſi otij ſolatia denegarunt. Impleuit alterum officij munus Cotta: ſuſceptiſque à Liuiano mandatis, quum ad Iulium pontificem Viterbium perueniſſet, paucos poſt dies oborta peſtilenti febre octo & viginti annorum iuuenis interijt. Epigrammata, ac orationes eius extant, ſed Chorographiæ opus nobile verſibus inchoatum, & in Plinium erudita ſcholia, perierunt.

ACTII SYNCERI.

Sperabas tibi docta nouum Verona Catullum:
Experta es duros bis viduata Deos.
Nulla animũ poſthac res erigat: optima quando
Prima rapit celeri Parca inimica manu.
Quà tamen vt vidit morientis frigida Cotta
Hora: ſuum faſſa eſt crimen, & erubuit.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Si fas cuique ſui ſenſus expromere cordis,
Hoc equidem dicam pace Catulle tua.
Eſt tua Muſa quidem dulciſſima, Muſa videtur
Ipſa tamen Cotta dulcior eſſe mihi.

CAESARIS SCALIGERI.

Intra in me Cotta Genius, quem dicere conor:
Aut perijt trepida mens tremefacta fuga.
Tu Latij Siren: ita cantu interficis omneis:
Nam tua qui legit, ſcribere nemo poteſt.

LATOMI.

Dic mihi: Pierides Venerem neſcire fatemur:
Sed Venus eſt carmen nil niſi, Cotta, tuum?
Fallor? an idcirco Veneris quo gaudia Muſis
Sera licet, repares, tam citò raptus abes?

Petrus Crinitus.

PETRVS Crinitus iucundo eruditoque ingenio iuuenis, cùm à criſpa patris coma Etruſco nomine Riccius vocaretur, idq; nomen faſtidiret, Crinitus appellari maluit. Is non iniquo iudicio habitus eſt inter Politiani diſcipulos diſertiſſimus. Extant enim, præter non illepida poemata, libri de honeſta diſciplina ſupra viginti, peramœna & copioſa varietate delectabiles: ac item quinque de Poetis Latinis laborioſè eruditeq; perſcripti. Mortuo Politiano patritiorum iuuenum, qui ingenia literis excolebant, vel genere & cenſu impar promeruit, vt apud eos & ſodalis, & magiſtri munus adimpleret. Nobiles enim adoleſcentes more Socratis adamandos pariter ac erudiendos corporis ac animi pulchritudine ductus, prædicabat. Sed tanta familiaritas nequaquam certis grauitatis atq; modeſtiæ finibus deſcripta, contumeliæ, ac item exitio locum aperuit. In Scandiciana enim Petri Martellij villa poſt hilarem cœnam, cùm petulantis conniuæ manu inter iocoſam rixam frigidæ cantharo perfuſus obriguiſſet, inſolentis iniuriæ dolore ſaucius paucis diebus interijt, eo quidem ſodalium grauiore pœnitentia, acerbioreque iactura, quòd nondum quadrageſimum ætatis annum attigiſſet.

MYRTEI.

Priſcos poetas viuere
Crinite dum doces, obis.
Ergo tibi ſuperſtites
Debent Poetæ non minus.
Ipſe amplius nihil volens
Debere, dono carmine
Hoc te ſepulchro conditum.

ANDREAE DACTII.

Heus, audi, properes licet Viator:
Criniti tumulo teguntur iſto
Dilecti cineres ſacris Camœnis.
Hoc ſcires volui, recede felix.

LATOMI.

Iactent perpetuam, quòd vates carmine vitam,
Hanc quoq; pro arbitrio dent adimantq; ſuo.
Mortem irritarat, veteres vt acerba poetas
Temporis æternis mergeret in tenebras:
Seq; tuebatur, donec Crinitus & illos
Temporis, & mortis tolleret è manibus.

Qualemcunq; vicem, quãuis ſim victa, rependam
Mors ait: & certè tu mihi ſtultè lues.
Túne magis ſtulta es, quæ illum euertere ſperas,
Per quem tam fœdè tempus, & ipſa iaces?

Hieronymus Donatus.

51

ENITVIT in Hieronymo Donato Patritio Veneto, ſupra oris, atq; ſtaturæ dignitatem, ſenatoria prudentia ſingularis, præcellenti doctrinæ præſidio, & multo rerum vſu conſtituta. Attuliſſe ſiquidẽ videtur in omnem actionem mores longè lectiſſimos, & præclaris diſciplinarum omnium luminibus illuſtres, quibus poſtea Iulium Secundum Veneto nomini grauiter iratum, & conſpirantibus externis regibus, ſæuo bello maieſtatis iniuriam vindicantem, non leniuerit modò, ſed impetrata pace, ictoque fœdere conuerterit. Quo felicis ingenij ſupremo opere, iam penè conuulſum radicitùs eius Reipublicæ ſtatum, ſeptennio reſtitutum vidimus. ſed induſtriæ ſuæ fructum ſentire non potuit, paulo antè Romæ morbo extinctus, quàm Gallus grauis hoſtis Italia pelleretur. Verùm ex ea legatione, eximia laus totius Italiæ iudicio parta, perpetuis annalibus ad poſteros tranſmittitur, nec erit ingrata patria, quin meritum decus optimo ciui inſtaurata nominis memoria perſoluat. Monumenta eius ingenij digna luce, quòd publicis occupationibus

tionibus abſolui nequiuerant, filij ſuppreſſerunt, edito libro aduerſus Græcos, vaniſſimè de ſacrorum principatu cum Romano pontifice contendentes. Legitur etiam libellus Alexandri Aphrodiſei de Intellectu, è Græco in Latinum puriter ac appoſitè traductus. Extant etiam aliquot Epiſtolæ, multa ſtyli grauitate conſcriptæ: ex his ea præſertim, qua Gallici fœderis compedes Maximiliano Cæſari exuendas perſuadet: altera qua concuſſæ ingenti terræmotu Cretæ inſulæ, cùm ipſe præſideret, clades terroresque deſcribit.

MYRTEI.

Donate, diuûm munere
Fudiſti vt orbi nectaris,
Quantumq; manat gratiæ
Diuino ab ore cælitum.
Seruaſti, & exul patriam:
Dijs reſtitutus denuo
Orbi quærenti deſeris
Nil præter oſſa & lachrymas.

LATOMI.

Plus quàm Roma ſuo Gallis defenſa Camillo,
Hoſtem ſemel quem fecerat:
Donati meritis nullo non tempore ſummis,
Semperq; ciuis optimi,
Illáque non vnis erepta potentibus armis,
Regina debet Adria.
Atq; illo vberius: patria quòd commoda ſpectant,
Spreuit paratam gloriam,
Quàm raro ingenio multam cumularat Apollo.
Sed patria donatus eſt.

Alexander Achillinus.

ALEXANDER Achillinus Bononienſis, accuratus Auerrois interpres, quum Patauij philoſophiam profiteretur, ſolidæ conſtantiſque doctrinæ famam obtinuit, vel ipſo Pomponatio acri æmulo inſidioſa ambitione ſcholam eius depopulante. Erat enim à ſumma ingenij ſimplicitate ambiendi, adulandique prorſus imperitus, vſque adeò, vt falſæ petulantique iuuentuti, quanquam doctrinæ nomine in honore eſſet, ridendus videretur, & tum maximè quum deambularet vndulatis paſſibus, coccina in toga exoleti moris, aſtrictas ſcilicet habente manicas, & nullis à tergo defluentibus rugis, lutrina pelle fimbriatas: renidentique ſemper fronte, & ſermone pingui vel inepti, vel contemplantis ingenij vitia fateretur: ſed æmulum in corona veteratoriè diſputantem, & riſum falſa dicacitate ſæpius excitantem, ipſo inuicto doctrinæ robore ſuperabat. Ediderat enim iam pridem ex Peripatetico dogmate ſingulos libros, de Elementis, de Intelligentijs, & de Orbibus, ſecutus opiniones Auerrois, quibus totius ingenij ſui fama nitebatur. Concidente autem Patauino gymnaſio inter exorti belli ſtrepitum, Bononiam reuerſus exceſsit è vita, quum nondum quinquageſimum expleuiſſet annum. Tumulus eius cum hoc carmine in æde diui Martini conſpicitur.

IANI VITALIS.

Hoſpes, Achillinum tumulo qui quæris in iſto,
Falleris, ille ſuo iunctus Ariſtoteli
Elyſium colit, & quas rerum hic diſcere cauſas
Vix potuit, plenis nunc videt ille oculis:
Tu modò, per campos dum nobilis vmbra beatos
Errat, dic longum perpetuumq́; vale.

LATOMI.

Quiſquis Auerroem cenſes habuiſſe cerebrum,
Falleris: haud eſt me paſſus habere meum.
Regula non fallit: Propter quod quodlibet vnum
Taliter affectum eſt, ſed magis illud erat.

Bernardinus Corius.

NON eſt cur Bernardinum Corium Mediolanenſem quiſquam eruditus contemnat & irrideat, quòd immenſum rerum geſtarum volumen, inconditо ac inepto ſermone perſcripſerit. Honeſto enim loco natus, & glorioſæ cupidus, quum pro ingenij captu vernacula idiotiſque familiari lingua vteretur, optimam ciuibus ſuis attulit voluntatem, idque vnum ſcribendo reſpexit, quòd curioſis aut nobiliore facundia ſcripturis maximè prodeſſet, atque inde nominis ac induſtriæ laus ad poſteros proferretur. Nam ſi Cælij Plinij teſtimonio hiſtoria quouis modo ſcripta delectat, quod lux temporum, nuncia veritatis, & magiſtra vitæ cenſeatur, huic ciui ſuo plurimum profectò Inſubres debebunt: qui ingenuo labore interciſam, & planè ſepultam grauiſſimarum rerum memoriam, diligenter inquirendo conſuendoq; ad ſingularem vtilitatem poſteris repræſentauit. Fuit enim vir amantiſſimus patriæ, & nuſquam factioſus: minutiarum adeò diligens indagator, vt cùm hiſtoriæ ſtudioſis perutilem, & iucundam afferat voluptatem, nihil moroſis & delicatis officiat. Nam in enarrandis rebus, quibus ipſe interfuit, fide & diligentia mirus agnoſcitur, quando eum in aula ſplendidè verſantem, & ex ſecretioris archiui copia, opportunè adiutum nuſquam arcana ſefellerint. Perijt Gallis Mediolano potitis ante ſexageſimum ætatis annum, Ludouici Principis, & Aſcanij Cardinalis calamitate perturbatus. Publicauit Hiſtoriæ volumen viuus priuato ſumptu, ac ob id graui rei familiaris damno, quoniam dum ſpectare gloriam videri vellet, reſarciendi ſumptus, nouique lucri inanem ſpem, aſtuta chalcographorum perſuaſione concepiſſet. In ſepulchro eius tale inſcriptum carmen legitur.

INCERTI.

Bernardine tibi Inſubres debere fatentur,
Non minus ac magno Roma ſuperba Tito.

LATOMI.

Scripſiſti patria: patria & tibi grata rependit
Ad buſtum aſsiduas cum gemitu lachrymas.

Indoluit

Indoluit Phœbus,lachrymasq́; in flumina vertit
Et gemitus Zephyros vertit in herbiferos.
Illa rigans latè terram,terra ebria florum
Gignit opes:circum laurea ſylua viret.
In quā dum Zephyri incūbunt,vox redditur iſta:
Viue Cori patria,viuat vt illa tibi.

M.Ant.Turrianus Veronen.

QVAM vides Marci Antonij Turriani Veronenſis effigiem,nullis idcirco interlitam picturæ coloribus,ſed carbone tantùm atque vnis vmbrarum finibus deliniatam,hoc loco dicauimus, quod ille diuino præditus ingenio,dum exactæ ætatis inueteratæque authoritatis medicinæ profeſſores interpretationum ſubtilitate ſuperaret, prius immiti Fato gymnaſijs eſt ereptus, quàm admirandæ vtilitatis exquiſitæque doctrinæ inchoata opera abſoluerentur. Elaborabat is profitendo ſimul, atq; ſecando damnatorum cadauera anatome volumen ex placitis Galeni, quo Mundinum rudis ſeculi ſcriptorem ,& Zerbum in eodem negocio delirantem iugularat. Hic eſt Zerbus, qui ambitioſo auaroq; ingenio,quum accitus grandi pecunia penetraſſet ad Triballos,vt Schenderbaſſam recenti & luctuoſa in Euganeos irruptione clariſſimum intercute morbo liberaret, nec demum quod inflatè promiſerat morienti præſtaret,à Barbaris ſeruis, vt domini manibus ea ſcilicet victima parentarent,trucidatus interijt:ita vt lepidè Turrianus in eum iocaretur,cum libri eius errata diſpūgeret,quaſi iure conciſus eſſet, quòd magna diſcentium iniuria perperam ſecando cadauera,ipſe viuus meritam talionis pœnam ſubiſſet. Natus eſt Turrianus ex ea perilluſtri familia, quæ ante ducentos annos Inſubribus imperarat, patre peracuto excellentiq; medicinæ profeſſore,ita vt non mirum ſit ab ineunte ætate in eadem educatum diſciplina,multò maturius quàm quiſque alius ad primos ſuggeſtus honores Pataui & Ticini perueniſſe. Præferebat os maximè venuſtum,ſerena quadam comitate occurrentium animos alliciens: verùm docendo & diſputando mirus, prolatis Græcis authoribus,pudendos errores,& vitæ quidem exitiales oſtendebat,in quos medici ex herbariæ facultatis ac anatomes inſcitia cecidiſſent. Hoc eximio præceptore in gymnaſio Ticinenſi ſtudiorum noſtrorum vigilias pro concione laudante, de liberalibus diſciplinis, atque arte medica lauream,& annulum comprobatę dignitatis ornamēta accepimus. Nec multos poſt menſes quum ad ripam Benaci locus ſeceſſiſſet,peſtifera febre triginta trium annorum iuuenis ereptus eſt, quum Iulius pontifex in pſeudo Cardinales, fauentesq; eis Gallos victricia arma in luctuoſum vtriuſque Rauennatis pugnæ euentum expediret. Luxêre Turrianum cuncta gymnaſia, & diuturnis quidem lachrymis. Nemo enim eo in literis abſolutæ virtutis illuſtrius ſpecimen,nemo certiorem conſummatę gloriæ ſpem dederat.Ad meritos autem titulos Veronæ nobili tumulo inſcriptos,Nicolaus Archius hoc lepidum carmen appoſuit.

Ante annos ſciuiſſe noces,nam maxima virtus
Perſuaſit morti,vt crederet eſſe ſenem.

CAESARIS SCALIGERI.

Suada,Venus,Nemeſis,Charites,Sapientia,Muſa,
Amplexa in cunis pectora Turrioli
Pro ſe quiſq́; ſibi trahere & contendere:verùm
Cùm ſors,vnq́; ſimul omnibus æqua foret,
Marte ſuperueniente,Venus,cōmittimus,inquit,
Vno aſſenſu hominem iudicemq́; tibi.
Ille ferox gladium nudans,Hoc vicimus.Aut vos
Hunc mecum:aut totus ceſſerit ergo mihi.

LATOMI.

Quam cernis vnis linearum finibus
Nullo colore præter hanc fuliginem,
Has inter alias dedicatam imagines:
Ad vindicandam mortis eſt iniuriam.
Ab hoc locata literarum vindice.
Nam Turriani illius eſt Antonij,
Qui ſanitati quum tuendæ incumberet,
Et proferenda ætatula mortalium
Daret ſalubria, amoueret noxia
Aetatis ipſe,& artis,& conatuum,
Morte inuidente,raptus eſt è carcere:
Metam tametſi iam videret vltimam.
At hæc tua eſt ò Turriane gloria,
Quòd in theatro ſolus hoc pulcherrimo
Mortis pudendo cum pudore prodeas.

Lancinus Curtius.

LANCINVS Curtius Mediolani honeſta ortus familia, inter Metulæ ſectatores Græcè & Latinè doctiſſimus euaſit, ſed quadam volucri, nec planè ſana ingenij liberalitate, per omnes ſcientias euagatus, nuſquam ad integrum decus conſtitiſſe videtur, vtpote qui paſſim vtroque ſtylo, & ſcaber & obſcurus, diſſipato variè doctrinæ lumine, euoluiſſe cuncta volumina videri mallet, quàm puri & circumſcripti poetæ nomen appetiſſe. Eius enim Syluæ, quæ iam pridem in publicum exiuerunt, quanquam denſa illa & peragreſti arborum luxurie, vti maximè frondoſæ alteque ſurgentes quibuſdam placere poſſint: præpedientibus tamen vepribus horridæ inacceſſæque exiſtimantur, adeò vt vrbanus lector reformidata ſitus nouitate, in limine hæreat. In libris porrò Epigrammatum videre eſt in multa duricie nonnunquam molles facetias, quæ riſum ſalsè permoueant. Sed hoc multò iucundius atque lepidius conſecutus videtur, quum præpingui Inſubrum lingua ſcitè numeros iocanter effunderet. Anguineos etiam, quos vocant, verſus, miris modis & numeris conformabat, ita vt recto & conuerſo quoq; ordine quadrati epigrammatis introrſus exempta verba aliud carmen efficerent, quod priori ſententiæ percoſtas, & diametros ex obliqua ſerie mirabiliter arriderent, inani hercle & planè ridenda cum laude, cum tanto ſudore delirantis ingenij, ab inepta & rectis literarum ſtudijs, exitiali voluptate fama quæreretur. Cæterùm contentus paruo, ſibique ſoli (vti ſæpe dicebat) & genio ſuo viuens, & cælebs, & liber ſine labe nominis ad ſenectutem peruenit, nihil obiter immutato vetere cultu, cùm cæteri ciues non obſcura confeſſione ſeruitutis aduentu Gallorum, peregrinam induti veſtem, & capillum ad aurem ſubrondẽtes, eum priſtino more togatum, prolixeq; comatum petulanter irriderent. Moriens de ſepulchro ſibi cauit, quod in templo diui Marci extra Beatricem portam cum vera effigie & hoc carmine ſpectatur.

STEPHANI DVLCINI CREMONENSIS.

En virtutem mortis inſciam
Viuet Lancinus Curtius
Secula per omnia,
Tantum poſſunt Camenæ.

LATOMI.

Arguor vt nimium ſalebroſo in carmine durus.
Quid facerem? vita eſt taliter acta mihi.
Tradere difficile eſt tenero molliq; poeta
Virtutis duram difficilemq; viam.

Baptiſta Mantuanus Carmelita.

BAPTISTA Carmelitani ordinis princeps, Mantuæ ex Hiſpaniola gente honeſta, verùm ex damnato coitu natus naturam ad carmen attulit, verùm inſatiabili Hebraicorum ſtudiorum cupiditate ita occupatam, vt cum magnus & admirabilis in omnibus videri contenderet, in excolendis Muſis curam ac diligentiam remittere cogeretur, quibus vnis non dubius ad æternitatem gradus parabatur, ſi certa laude contentus, in reliquis inane nomen tempeſtiuè contempſiſſet. Sed incidit in ea tempora, quibus nullus mediocribus poetis locus erat, reperit tamen ſibi æmulum incondito furore, Conſalui magni res geſtas decantantem, cuius exploſione clareſceret. Is erat Cantalicius pro bono poeta ab optimo duce mediocris etiam virtutis amantiſſimo liberaliter ditatus. Verum & hunc, & ipſum quoq; Carmelitam deſumpto eodem argumento, Grauina malæ partæ laudis loco ſtrenuè deturbauit, quum inchoatum poema nobile, Pontano atque Actio cenſoribus recitaſſet. Cæterùm Carmelitæ ſatis ad laudem fuit, quod per quindecim ſecula neglectos à ciuibus Andinos fontes ſalubriter ebiberit, ſcilicet vt fatali monitu limpidioris eius aquæ ſiphones Lælio ac Hippolito Capilupis fratribus monſtrarentur. Octogenario maior Mantuæ deceſſit non planè felix, quum in extremo vitæ actu defenſio-

nem

nem contra Criticos ſcribere cogeretur, qui eius poemata obeliſcis non inanibus miſerè confodiſſent. Sacrato poetæ mortuo cucullati eius ordinis ſacerdotes prolixè parenta- runt. Federicus autem Princeps marmoream effigiem cum laurea poſuit, quæ in arcu la- pideo iuxta Virgilij Maronis ſimulacrum, pia hercle, ſi non ridenda comparatione con- ſpicitur.

MYRTEI.

Alter hîc iacet à Marone Vates,
Natus Mantua, & is quidem Poeta
Dignior titulo, niſi incidiſſet
In fluctus varios ſcientiarum,
Quo Muſas coluit minore cura.
Primus hic tamen à Marone natus
Mantua, coluit Poeta Muſas,
Andinosq́ bibit ſacro ore fontes.

LATOMI.

In ponte iuxta quos locatos cernitis,
Virtutis ergò, patriaq́ gloria,
Vterq́ Vates, & quidem ortu ciuis eſt.
Quos cognitos licet tamen ne neſcias,
Alter Maro, alter ille Mantuanus eſt,
Quem nil vetabit & Maronem dicere,
Penſare venam ſi poteſt profeßio.

diſceſſit, & Latomerus conſilio excuſſus eſt, ita, vt Linacro egregiæ voluntatis decus maneret apud Henricum Octauum. Sexageſimo autem, & quarto ætatis anno, ex dolore diſruptæ herniæ vita excedens, honeſtam domum Londini Medicorum collegio dedicauit.

IANI VITALIS.

Dum Linacrus adit Morinos, patrioſq́ Britãnos,
Artibus egregijs diues ab Italia:
Ingentem molem ſaxorum in rupibus altis,
Congerit ad fauces alte Gebenna tuas.
Floribus hinc, viridiq́ ſtruem dum frõde coronat,
Et ſacer Aſſyrias paſcitur ignis opes:
Hoc tibi, ait, mater ſtudiorum, ô ſancta meorum
Templum Linacrus dedicat, Italia.
Tu modò cui docta aſſurgunt cũ Pallade Athenæ
Hoc de me precium ſedulitatis habe.

LATOMI.

Dum longum Italiæ vale iuberet,
Thuſq́ in graminea cremaret ara,
Qua tua aperit Gebenna fauceis.
Linacrus patrios petens penateis:
Sic amore viri locuta fertur
Arnus, impatiens Etruſca nympha:
Ah, ſic Arnida? ſic tuam puellam?
Sic linquis veteres tuos amores?
Et præ me petis Anglicas puellas?
Quid rerum hîc quod ames valet deeſſe,
Illic quod cupias poteſt adeſſe?
Gaudes Barbaris? Hermolaon eccum: at
Quem pro delitijs habent Camœnæ.
Sin autem caperis nitore linguæ,
Hoc nil terſius eſt Politiano.
Sed gaudes reſluum vehi per æquor?
Ah, ijs tam in lachrymis potes natare:
Et quæ te huc reuehent, redito tantùm.
An rupeis patrias amas videre?
Te, Linacre, aperit: nec ibis vltra.
Quid? quòd Italiam miſer relinquis,
Quum ſis Italica eruditione,
Romano ingenio, lepore Thuſco?
Totus noſter homo es: ſed Angla mens eſt.
Ille abiuit: & hæc ſoluta in vndas.

Antonius Nebriſſenſis.

HISPANIA per mille amplius annos, Vandalicis, Punicisque armis occupantibus, Latinarum literarum ſplendore caruit, alioqui non obſcura telluris, cæliq; temperie maximorum ingeniorum ferax, ſi Lucani, Senecarum, Silij, Martialisque memoria recolatur, vt hîc Auerroem in Arabica lingua, ſapientiæ lumine clariſſimum omittamus. Hiſpaniæ enim proceres, totaque nobilitas peruerſam opinionem de literis induerant: ſic, vt earum ſtudia, quum pro libertate aduerſus externas gentes dimicarent publica conſpiratione damnarentur, quaſi aliena, importunaque virtuti bellicæ, qua vna ſalus, & libertas omnium certiore laude pararetur. Sed poſt Punicum nomen, virtute Ferdinandi Regis Hiſpania pulſum, Antonij Nebriſſenſis ingenium emicuit, par antiquis Grammaticis, ſi par Fortuna ſeculi, anhelanti ad veterem laudem opportunè reſpondiſſet. Hic Nebriſſæ, quæ olim Veneria fuit, ad Bethim natus, ſcribendo & docendo iuuentutem, admonitis caſtigarisque natu maioribus, ad antiquum decus literarum vehementer erexit. Conſtat enim eum, literarum amore ſponte exulantem, ferè totius Italiæ gymnaſia colluſtraſſe, collegiſſeque dignos nobili voto, Græcæ, Latinæque linguæ theſauros: quibus terra patria ditaretur. Dicebat enim proceribus ad arma natis, ſerò exactæ artis, & diſciplinæ exempla, vel longo vſu percepturos, ſi literarum lumine carerent: quo vno ſtolidè ſublato, tota bellica laus celeriter euaneſcit & intercidit. Paucis itaque annis effectum eſt, vt nemo, qui literarum ſtudium reformidaret, ſatis nobilis haberetur, ipſeque Antonius, non ſecus de reſtitutis poſtliminio literis, quàm Ferdinandus, Granata capta, Maurisque pulſis, glorioſè triumpharet. Scripſit ingenti curſu orſus à grammaticæ præceptis omnes ferè liberales diſciplinas, & ſacras literas peruagatus, multa volumina quæ extant. Expectatur autem ſummæ vtilitatis Dictionarium, quo Latinæ, Græcè, ac Hebraicæ linguæ documenta continentur, ab hærede filio hactenus impiè ſuppreſſum, quum & ipſa quoque penè ad exitum perducta, Bethici belli hiſtoria in lucem non prodeat. Oppreſſit eum repentina paralyſis, quum ad ſeptuageſimum ſeptimum ætatis annum perueniſſet, tanto quidem

corporis ingeniiꝗue vigore, vt nihil de ſtudiorum labore omnino remitteret: & vt natura
mulieroſus, ad ſupremum vſque diem venereis vteretur. Obijt ſub id tempus, quo popularibus vlterioris Hiſpaniæ ad arma conſternatis, aduerſus Belgas præſides tanquam auarè imperantes, grauiter eſt tumultuatum.

MYRTEI.

Me putat æternum ſaxo poſuiſſe ſub imo
Acerba mors, & fallitur.
Non ingrata etenim mea gens volitare per ora
Dat, & per oras omnium.

Hæc mihi pro reduci ſtudio, Latijsq; Camœnis
Certè trophæum non minus,
Quàm tibi pro Mauris debet Fernande fugatis
Et pro recepta Bætica.

INCERTI.

Vt quondam tacuit Latia facundia lingua,
Cum fuit Antonij cæſa manus gladijs:

Sic ſcelus hoc ſolers Antonij cura piauit,
Quamq; prior vitam ſuſtulit, ille dedit.

LATOMI.

Secula tranſierant: neq; adhuc Hiſpania quicquã
Ediderat, quales aſſolet ante viros.

Iamq; emarcuerat, neq; erat quod gignere poſſet,
Semine maternos deſtituente locos.

Acceſſit

Acceſsit Venerem Phœbus: quin hac tua in vrbe
Excimus, qui nos, dixit, vtrunq; cólat.
Illa ſed aſſenſa eſt, dignumq́; prioribus annis,
Tum veteri ingenio, tum veteri arte, dedit.

Ipſe eſt (iam noſti) duce quo Tarteſſa iuuentus
Ad decus antiquum ſpirat, & aſſequitur.
Qui licet in patrem non paulò impenſior eſſet,
Non tamen in matrem deſidioſus erat.

Bernardinus Bibienna.

HOMO valde mirus in vtraque Fortuna extitit Bernardus Diuitius in oppido Bibienna, vnde ei cógnomen ad ſummas Aretinorum Alpes natus. Is à pueritia inter Mediceæ familiæ clientes, primum ſolertis induſtriæ locum meritus, Leoni patria pulſo, atque exuli, ſingulari fide comes fuit, & conſiliorum quidem omnium particeps. In multa enim, & varia rerum commutatione, diuturnoque vſu grauiſſimarum actionum peracutus, efficax, & quod vnum in aula maximè conducit, iucundus veterator euaſerat: ita, vt cum Leo rerum potitus inter propinquos maturato honore legerit in Senatum. Magno ſiquidem adiumento fuiſſe conſtabat in comitijs ad promerendas ſuffragatorum voluntates, quum antea nobiliſſimis Cardinalium hero conciliatis, ad petendum Pontificatum, expeditam viam, aſtuta quadam vrbanitate muniuiſſet. Conuiuia enim in quibus erudito luxu certabatur, miris facetijs condire, ſeria iocis miſcere, adulari, resque arduas diſſimulanter conficere ſolitus, ingenium nuſquam abſurdum, aut ineptum, in otio pariter, atque negotio feliciter afferebat. Scripſit admirabili lepôre comœdiam Calandram, quæ acta eſt in Vaticano ludis Lupercalibus, per nobiles comœdos Romanæ iuuentutis, in gratiam Iſabellæ Mantuani principis vxoris, vſque adeò decenti apparatu, vt nihil ad elegantiam theatralem, ab eximio poeta comico, doctius atque facetius compoſitum, aut magnificentius in ſcena editum confiteri liceat, niſi tum cæteris patribus ſacra purpura pudorem expreſſiſſet: quum tamen à minus ſeueris dignitatem attuliſſe putaretur. Abdicauit in ea numeros primus, vt vernaculos ſales dulcius, atque liquidius fœminarum auribus infunderet: quo multi riſus hilarior voluptas excitaretur. Id enim vnum peti, quærique debere à non inſulſo poeta differebat, quòd in Terentiana ſcena, verecundi ſalis prudentiam admirari quidem non ſatis poſſint ſpectatores, ridere certè nequeant, quod nullam, vel eruditæ fabulæ ineſſe gratiam putaret, niſi ab excitato populo, miſtus cachinno plauſus redderetur. Perijt non planè ſenex, quum è legatione Gallica in Vrbem rediſſet, intempeſtiua ambitione ad pontificatum aſpirans, ſi Leo, vti in Fatis erat, vita excederet, quòd ei rex Franciſcus, ex prolixa pollicitatione ſuffragaturus crederetur. Id multo iunior, habituque vinacior Leo in imbecillo ſene adeò indignanter tuliſſe fertur, vt ipſe Bibienna, tabifico veneno ex frixis ouis de manu in menſa porrectis, ſe petitum ſuſpicioſius, quàm decebat, exiſtimaret: inani certè argumento, quòd inſignium medicorum, vel iterata exquiſitaque remedia minimè profeciſſent.

BOCCARINI ARETINI.

Trunca fides, lugent Charites, periêre lepôres
Deſipuêre ſales, deſipuêre ioci.
Lurida nimirum Mors, quæ Vrbi inuidit, & orbi,
Diuitium immiti funere corripuit.
Purpureos meruit titulos. Roma occidit, ortus
Eſt Bibienna. Hoc te ſcire ſat hoſpes erat.

LATOMI.

Omnia captaui, nec ſegniter omnia cepi:
Eſt mea præcipuus præda galerus honos.
Preſſum at tandem captans, nec vt ante, Leonem,
Venator perij caſsibus ipſe meis.

Iaſon Mainus.

IASONI Maino Mediolanenſi, vti ipſe in gentilitijs inſignibus præſcribere ſolebat, virtuti Fortuna comes non defuit: natus enim ex concubina, nequaquam eodem cultu, quo æquales propinqui, ſed eodem pædagogo ſibi tantùm immiti, atque aſpero vtebatur, vt ab eo familiariter audiuimus. Ex hac ſchola miſſus Ticinum ad ius ciuile perdiſcendum, primo anno ita ingenium ad vitia, illamq́ue ſupra cætera peſtilentem aleam deflexit, vt cum hoſpite decoqueret, & iuris Codicem in membranis ſcriptum, magno emptum precio fœneratori tradere cogeretur: ipſe verò demum ſordida in toga, capite tonſo, quod

ſo, quod id tinea deformis obſideret, ridiculus videbatur: ſed maturè & peracerbè caſtigatus, ſeipſum collegit, bonæque frugis perſonam nequaquam mentitus, tanta contentione in ſtudijs diſputationibusque ſeſe exercuit, vt doctores ipſi, æqualiſque iuuentus, eum adeò celeriter atque feliciter profeciſſe mirarentur. Exinde ſuggeſtu dignus, Iuſtitutiones enarrauit, conceſſitq; demum Patauium. ſed inde quum ſecunda fama profiteretur, euocante Ludouico Sfortia Ticinum reuerſus eſt. Ab eximia tum grauitate, atque facundia ſummi oratoris laude fruebatur: nam optimis literis, vſque ad poeticum decus inſtructus, dicta, ſcriptaque lepidiſſimè condiebat. canoram vocem, valida latera, geſtum oris excellentem ad ſuggeſtum afferens explicati & perilluſtris, ſolidiq; doctoris nomen tuebatur. conſultoribus precio grauis videri poterat, niſi pecuniam acceptam ſi cauſa decidiſſent, liberali pactione ſe continuò redditurum profiteretur. Me audiente interrogatus à Ludouico Gallorum rege, cur nunquam duxiſſet vxorem, vt te commendante, inquit, Iulius pontifex ad purpureum galerum geſtandum, me habilem ſciat. Audiuerat enim honoris cauſa eo die aurata in toga profitentem rex ipſe, quinque Cardinalibus, & centum proceribus ſubſellia implentibus, quum Genua ſubacta, de Liguribus triumphaſſet. Ea enim lectione dignitatem equeſtrem ob ſpectatum in acie facinus de manu regis traditam, accendendæ virtutis ergò ad poſteros manare diffiniuit. Mortuus eſt Ticini valde ſenex, extructa nobili domo, emptiſque in Placentino latifundijs. Suburbano autem in templo diui Pauli ſepulchrum cum his titulis oſtenditur.

DARDANI PARMENSIS.

Quis iacet hoc hoſpes tumulo? Quis? Sũmus Iaſon:
Illéne Phrixea vellere diues ouis?
Clarior hic illo longè eſt. Quiſnam oro? Maynus,
Excellens iuris gloria Cæſarei.
Non fuit hoc quiſquam iuris conſultior alter,
Qui extinctum poſſet reddere ius melius:
Sed tamen hoc ſummi vetuit mens dia parentis,
Cæſaribus cupiens vſq; fauere ſuis.
Te audijt, ò nimium felix, qui iura legentem,
Damnantemq; acri plurima iudicio,
Nec tamen infelix, ſua qui monumenta reuoluit,
Et memori condit lecta, fouetq; ſinu.
Et quanquam obloqueris plebs inuida ſolus Iaſon
Hic legum nodos difficileſq; ſoluit.
Amborum ſic fama omnem vulgata per orbem:
Ille nitens belli laude, ſed iſte toga.

IASONIS LANDI.

Donec erunt ignes, & Phœbus lampade terras
Luſtrabit, Maynus viuet in orbe decus.
Vnicus in terris ſoluens ænigmata legum,
Is meritò iuris dicitur eſſe Parens.

LATOMI.

Materia vincor, & tu vis ire, Viator,
Expectam: iacet hic ille Maynus: abi.

Chriſtophorus Longolius.

CHRISTOPHORVS Longolius Mechliniæ Belgicæ ſacerdote Antiſtite genitus, & Lutetiæ in ſcholis frugaliter educatus, partis diſciplinarum omnium peramplis opibus, aureo Leonis principatu Romam venit: adeò diſſimulata ingenij profeſſione, vt rubro pileo, & aſtricta penula ſemi Germani militis habitum mentiretur, quippe cui mens erat auidè peregrinanti priſcæ felicitatis monumenta ſpectare, ſcrutari ingenia, bibliothecas excutere, atque illud demum eruditæ cenſuræ iudicium, quo fruſtra alibi, quàm ſub Romano cælo quæritur, certius atque liquidius adipiſci. ſed intranti gymnaſium, & acutè diſputanti, non inſulſi literarum profeſſores, celeriter & comiter perſonam detraxerunt, ita, vt mox honeſtiſſimi ciues Romani Flaminius, Tomarotius, & Marius Caſtellanus alterna hoſpitij liberalitate intra penates receptum, triennio aluerint, eique virtutis merito Romanæ ciuitatis ius, & nomen impetrarint. Verùm aliquanto pòſt, emerſit liber execrabilis maledicentiæ veneno delibutus, quem iuuenili declamatione perſcripſerat, Romani nominis antiquum decus barbaro liuore proſcindens. Infremuit Populus Romanus ea contumelia perturbatus: Celſo Mellino adoleſcente clariſſimo, gene-

roſa oratione in Capitolio, tanquam reum Maieſtatis accuſante. Sed Longolius totius aulæ clementia præmunitus duabus orationibus publicatis ſeſe eo nomine defendens, iudicium Populi ſubterfugit, quòd nequaquam malignitate animi, ſed more Sophiſtarum, exercitationis ſtudio materiæ difficilis ac inſolentis, idcoque damnatæ ſpei argumentum deſumpſiſſet, ſcilicet, vt ſodales eius temerè ſuſcepti muneris, vel infelicem audaciam mirarentur. Tranſiuit inde Patauium, his præſertim actionibus claritatem conſecutus: adhæſitque Petro Bembo, & mox Reginaldo Polo Britanno, in quorum hodie ſacra purpura ſummam pietatem, atque doctrinam veneramur. In eius contubernio, cum ingentibus vigilijs libros aduerſus Lutherum diſertè, & grauiter inchoatos elaboraret, editis iam ad imitationem Ciceronis Epiſtolis febre conſumptus eſt. Tumulum autem, hoc carmine Bembus honeſtauit.

Te iuuenem rapuêre Deæ fatalia nentes
Stamina, cum ſcirent moriturum tempore nullo
Longoli tibi ſi canos, ſeniumq́ dediſſent.

GERMANI BRIXII.

Caſtalides lacerate genas, diuellite crinem:
Nec lachrymæ finem, nec teneant gemitus.
Proh dolor, effertur Patauina funus in vrbe,
Ante ſua extincti tempora Longolij.
Quem modò vel Gallum voluit pro dote Latina,
Roma locum ciues inter habere ſuos.
Roma ſibi plenè mox reſtituenda, dediſſent
Longolio plenos, ſi modò Fata dies.

STE-

STEPHANI DOLETI.

Longolij ô vtinam potuiſſet lingua docta tantùm
Apud rapacem mortem, acreiſq; Parcas
Quantum olim valuit dicendo, voce dum diſerta
Romæ cateruas flecteret ſtupentes:
Viueret incolumis, nec funere concidiſſet atro,
Dignus perenni temporum recurſu.
Sed viuit, neq; morte vlla extinguetur, arce tectus
Famæ micantis, nominiſq; magni.
Aere perennius exegit monumētum, ad aſtra latè
Laus cuius ingens & loquax volauit:
Quod non annorum ſeries, nec flatus impotentis
Auſtri, nec imbres diruent edaces:
Sidera dum cælo hærebunt, ac Vrſa obibit axem,
Curſuq; tardo per polum meabit.
Longolio Heſperij, quiq; ortum Solis intuentur.
Omnes, viciſſim gloriam vouebunt.
Hinc igitur procul, hinc procul abſint nania ſepul(cri,
Luctuſq; turpes, quos aues refundunt.

CLAVDII ROSELETTI.

Antehac noſtrum cuiquam Ciceronis ineſſe
Eloquium, neruos, vimq; ſtylumq; negant.
At tua Longoli auſcultent ſine nomine, nullum
Iurabunt alium tam Ciceronis opus.

EIVSDEM.

Antiſtes eloquentiæ, magni nepos
Atlantis, admiratus vt Longolium eſt
Artificibus fandi eſſe priſcis non modò
Parem, ſed & maiorem, ait, præſtantior
Vt plurimum diſcipulus eſt didaſcalo.

LATOMI.

Illa caput regni, Phœbiq; Lutetia nutrix,
Longolium ciuem dixerat eſſe ſuum.
Interea attollens ſimileis Mechlinia criſtas,
Aſſeruit titulo non grauiore ſibi.
Roma ſed indignans: meus eſt ſi Tullius, inquit,
Non hic: & aſcripſit: non meus eſſe poteſt.
Proſiliens tandem titulis Schonhonia veris,
Dulcibus ex hortis flore reuincta caput:
Gaudeo quòd Batauū vel nunc amplecteris aurē,
Roma, ait, at partum tu mihi redde meum:
Septem vrbes certent de ſtirpe inſignis Homeri,
Quatuor eſt harum ſpectoſa magis.

Aurelius Augurellus.

NON eſt cur miremur in puſillo corpore viuaciſſimi hominis Aurelij Augurelli præaltum ingenium enituiſſe. Fit enim plerunque natura, vt innati ſpiritus vis ipſa collectior, paruæ compaginis membra aptiſſimè regat, & quod mentis eſt ad excogitandum, plenius atque validius illuſtret. Is Arimini natus, vitam in literis perdiſcendo, docendoq; ad octogeſimum tertium ætatis annum feliciter extendit, Venetijsque in primis habitus eſt multò doctior, & purior, quam quiſquam alius, qui Latinas Græcaſque literas priuato quodam officio, ac ob id quæſtuoſiore profiteretur. Extant eius Odæ plures, & paucæ Elegiæ Romana ſimplicitate decantatæ. ſed Iambico verſu à paucis hactenus proſperè tentato, viſus eſt ad antiquæ laudis metam propius acceſſiſſe. Nouiſſimè ridendus ille morbus certæ egeſtatis. & caſſi laboris comes, curioſis ingenijs familiaris, totum homunculum occupauit, metalla & ſuccos in abditis fornacibus recoqueret, vt ex argento viuo concretum, & ductile argentum ad cudendam monetam efficeret, & admirabilem abditarum naturæ rerum maſſam conflando, purum inde aurum crearetur. Sed ea cura inani voto ſuſcepta, nequaquam magno damno ei ceſſit, quum ingenium ab irrita ſpe ad factitanda carmina verteretur, vt fallacis, & irriſæ artis certitudinem, carminum authoritate demonſtraret, quum ipſo conſcientiæ pudore inanis artifex proderetur. Scripſit enim Chryſopœiam ad Leonem auri contemptorem, vt prodigè vtendi ad alenda ingenia, feſtoſq; & planè regios ſumptus, inexhauſtæ opes ſine iniuria humani generis abundè ſuppeterent. Edidit etiam Geruntica, Petro Lipomano diſcipulo dicata, quem hodie Veronenſes virtutis merito, antiſtitem venerantur. Taruiſij, vbi flamen erat, quum ad forum in taberna libraria diſputaret, apoplexia correptus, ſubitò interijt. Depicta tumulo effigies, cui hoc ipſe carmen ſubſcripſerat.

Aurelij Augurelli imago eſt, quam vides,
Viri vacantis literarum ſerio.
Studio & iocoſo, diſpari cura tamen:
Hoc, vt vegetior ſic fieret ad ſeria:
Illo, vt iocoſis vteretur firmior.

poris atque animi vigore vitia ſenectutis eluderet: Viuidum, inquit, ingenium perpetua, Ioui, vitæ innocentia, ſalubre verò corpus hilari frugalitatis præſidio facilè tuemur. Tumulus eius in atrio ædis.

MYRTEI.

Cui neque ſat fuit, & terras euoluere, & vndas,
Quæq́ arcana tenent flumina, terra, mare:
Dum rerum cauſas latè veſtigat, & agra
Morborum reuocat corpora colluuie:
Nunc Leonicenus tegitur paruo aggere terra:
Cuius vtramque volat fama per Heſperiam.

LATOMI.

Quod te cæleſtem tueretur ducere vitam
(Sic fore de Parcis ſciuerat ante ſuis)
Fecit vt excideret morti, tua rumpere fata,
Nec te decrepitum cerneret eſſe ſenem.

Petrus Pomponatius.

PETRVS Pomponatius Mantuanus, in philoſophia præceptor meus, inter Peripateticos illuſtres primum ſuggeſtus locum obtinuit. Enarrabat enim Ariſtotelem ſimul ac Auerroem ſuaui & præclara voce, elocutione autẽ emendata & leni quum proponeret, volubili & concitata quum infringeret, porrò quum diffiniret, atq; decerneret, adeò graui ſedataq́;, vt auditores in ſubſellijs

ſcriptitando explicatas ſententias notis exciperent. At in coronis conſeſſuq; doctorum, quum exercitatione perutili ad prætoriam porticum diſputaretur, ita mirus euadebat, vt ſæpe ancipiti & cornuto Achillini enthymemate circumuentus, ſuperfuſo facetiarum ſale, aduerſarij impetum ex illis gyris & mæandris explicatus eluderet. Erat puſilla admodum, ſed quadrata corporis ſtatura, capite nulla ex parte enormi vel inſulſo, vtpote oculis ad omnes animi habitus aptiſſimè paratis & intentis. Exorto bello Veneto, poſt Achillini mortem Bononiæ profeſſus eſt, vbi cucullatos ſacerdotes contra ſe in caput, & nominis famam vehementiſſimè concitauit, edito ſcilicet volumine, quo animas poſt corporis mortem interituras ex ſententia Ariſtotelis probare nitebatur, ſecutus Aphrodiſei placita: cuius dogmate ad corrumpendam iuuentutem, diſſoluendamq́ue Chriſtianæ vitæ diſciplinam, nihil peſtilentius induci potuit. Scripſit etiam de Fato, & de incantationum occulta poteſtate. Sexageſimo autem tertio ætatis anno, ſtranguria oborta, Bononiæ ſato functus eſt: relatusq́ue inde Mantuam, nobile ſepulchrum Herculis Gonzagæ Cardinalis, erga ciuem & magiſtrum liberali pietate promeruit.

IANI VITALIS.

En animarum ingẽs globus, en legio omniuagan- (tum
Quas tu perpetua luce carere negas.
Mortuus, vt diſcas æternam has viuere vitam,
Ad cineres vlulant Pomponate tuos.

LATOMI.

Cur, quis hîc iaceam, referre cogor,
Et cauſa iugulo mea admouere
Hunc enſem, vt modò mortuus, cinisq;
Si tecum fuero locutus, atri
Conuincar placitis, reusq; fiam?
Sed ſunt ij rabidi & mali poetæ:
Qui quum plurima mentiantur ipſi,
Me verum prohibent tacere: nam ſum
Pomponatius ille, qui profeſſus
Manes eſſe nihil, ſed interire
Quicquid eſt hominis, patiq; Fatum:
Nunc contrà experior: tacere proinde
Mallem, ſed rabidi vetant poetæ.

Andreas Maro.

NVLLIS omnino certioribus lineis, nulloque exactiore penicillo Andreæ Maronis ingenium depinxerim, quàm ſi eiſdem vtar coloribus, quibus illud, dum ille viueret, diligenter expreſſimus in Dialogo noſtro, quem in Aenaria inſula, dum vrbs Roma à Cæſarianis, capto pontifice vaſtaretur, perſcripſimus. Interrogante enim Daualo, his fermè verbis reſpondi, cum de viris & fœminis ætate noſtra florentibus iucundiſſimo cenſuræ ordine diſputaretur, & non temerè in mentionem Andreæ Maronis incidiſſemus. Is erat Brixianus, quanquam dimidiam patriam ab Enganeis, Foroque Iulio repeteret. Cupiebat enim Dux generoſus cultorque Muſarum, poetam inuſitata virtute præditum, è funeſta clade Vrbis eripere: quod ex me, illum ter captum cruciatumque diu, ac omnibus fortunis expoliatum, miſerabili ridendoque fameſcentis baiuli habitu, in Vrbe plena funeribus mendicare didiciſſet. Non eſt, inquam, Dauale, cur tantopere Etruſcos vates ad expeditæ facundiæ laudem, arguta cithara perſonantes admiremur: in eam enim peramœnæ voluptatis conſuetudinem, mos patrius illos adduxit, quòd faciles ad veniam aures dicere audentibus plurimum indulgeant, ita vt nec eos, vel leui ſibilo notandos putent, qui hæſitando, amiſſa celeritatis laude, vel in diſſona, vel in diſpari ſyllaba peccauerint. Verè ſiquidem admirari, & plandentis clamorem attollere iuuat, ſi nouum Maronem audiamus. Is enim cum ſumma eruditorum admiratione ex tempore ad quam iuſſeris quæſtionem, Latinos verſus varijs modis & numeris fundere conſueuit. Audax profectò negotium, ac munus impudentiæ vel temeritatis plenum, niſi id à natura impetu propè diuino, mira felicitas ſequeretur. Fidibus & cantu Muſas euocat, & quum ſemel conie&tam in numeros mentem alacriore ſpiritu inflauerit, tanta vi in torrentis motem citatus fertur, vt fortuita, & ſubitarijs tractibus ducta, multum antè prouiſarum & meditata carmina videantur. Canenti defixi exardent oculi, ſudores manant, frontis venæ contumeſcunt, & quod mirum eſt, eruditæ aures tanquam alienæ & intentæ, omnem impetum profluentium numerorum exactiſſima ratione moderantur. Exceptus eſt ſecundiſſimo plauſu, ac idcirco à Leone repræſentatæ facultatis nomine ſacerdotio donatus, quum poſt celebre conuiuium, cui Regum legati ſenatoresque aderant, de ſuſcipiendo ſacro bello dicere iuſſus, iucunda figurarum varietate decantauit, orſus hoc nobili carmine:

Infelix Europa, diu quaſſata tumultu
Bellorum,—

Tum enim Selymus Turcarum Imperator Campſone & Tomumbeio vltimis Aegypti regibus vna atque altera acie deuictis ac interfectis, magnum Europæ inteſtino bello deflagranti terrorem intulerat. Perijt amiſſis poematibus infelix Maro in vili caupona ad Scropham lapideam campi Martij ab omnibus deſertus, quinquageſimo tertio ætatis anno, quum è Tybure, quò perfugerat, vagantibus etiam ibi Barbaris, in peſtilentem Vrbem vrgente Fato rediſſet.

MYRTEI.

Poſtquam ſecundum publica abſtulit clades,
Maronem & vrna caruit infelix, campis
Quæſitus Elyſiis, nec inuentus Muſis:
Phœbus furoris nam miniſter illius,
Quo carmen edere inclytum Maro fuerat,
Inter Sibyllas rapuit, æternùm vt viuat.

LATOMI.

Quòd ſpectanda data eſt, non Muſa fruenda Ma-
Phœbe tua eſt leuitas, gloria quãta fuit. (rouis
Non volo Vergilij, qui vel meditata dolebat
Carmina, matura non ſatis eſſe mora:
Eius at Andrea, ſolo quo Brixia alumno
Nil facere eſt cunas auſa Catulle tuas,
Cui fuit in ſubitos tam promptũ ex tempore ver-
Ingeniũ, vt quicquid pangere iuſſus erat, (ſus
Aptaret numeris variataq; verba ligares,
Qualia vix longi temporis eſſe putes.
At periêre breuis breuibus cum verſibus Author:
Deme quod æterno viuit in ingenio.

Andreas Matthæus Aquauiuius.

NEMO ex his qui illuſtribus orti familijs ætate noſtra clatuerunt, cum peculiari bellica laude ducerentur, Andrea Matthæo Aqnaniuio ad Præcutinos Hadrianorum regulo, ſe luculentius optimis diſciplinis exornauit, vti præclarè conſtat ex eo libro nobili pariter ac erudito, qui Encyclopædia inſcribitur, & de Morali virtnte Plurarchi plenior liber, ſubtili & copioſo commentario perſimilis oſtendit. Hic heros antiquæ virturis, vti caſus tulit, bis bello prælioque adverſo, & vulneribus honeſtiſſimè ſuſceptis captus, forti animo tetri carceris calamitatem, ſtudiorum ſolario ita leniuit, vt ad eam exculti ingenij frugem, quæ ab impotenti fortuna eripi non poteſt, generoſa meditatione peruenerit. Sed cùm eum victor Conſalvus cnm teliquis captiuis in triumpho ducendnm in Hiſpaniam mitteret, Rex Ferdinandus prudentiæ & lenitatis nomine maximè clarus, libertati, priſtinæque fortunæ reſtituit. Tanto itaque vſus beneficio, per viginti quatuor annos egit iocundo in otio vitam dicatam Muſis, adeò ſplendidè & vigilanter, vt ad idem literarum honeſtiſſimum decus Belliſarium fratrem Neretinorum regulum æmulanter inuitaret, qnem de Venatione, & de ſingularis certaminis prouocatione ſcripſiſſe videmus. Cæterùm vir tantus, quum Neapolitanos proceres, candore, innocentia & liberalitate facilè ſuperaret, viſus eſt parum accuratus & diligens in tuenda rei familiaris dignitate, quum in vltimo vitæ actu præaltus animus contemptor opum iuſtitiæ liberalitatis neruos inconditis ſumptibus incidiſſet. Fato functus eſt ad Converſanum Bario finitimum, ſeptnageſimo ſecundo ætatis anno, quum Lotrechij Galli infelicibus armis Apulia quateretur.

ACTII SYNCERI.

Cernis vt exultet patrijs Aquiuiuus in armis,
Duraq; ſpumanti frena relaxet equo.
Quis miteis illum Permeſſi hauſiſſe liquores
Credat, & imbelles excoluiſſe lyras?
Conſurgunt niuea fulgenti in caſſide criſta:
At clypeus toruo Gorgonis ore tumet.
Macte animo rigidum Muſas qui ſtringere ferrũ,
Qui Martem doctos cogis amare choros,
Hac ducis eſt virtus, non vni inſiſtere palma,
Sed nomen factis quærere & ingenijs.

EIVSDEM.

Mœſta Bitundina duxerunt otia Nymphæ,
Nec Faunis ſolitos exhibuere choros.
Scilicet optato quicquid ſine principe cernunt,
Ingratum eſt, tantus principis vrget amor.
Nec ſatis eſt poſitis arcum ſpreuiſſe ſagittis,
Queſtibus & totos continuaſſe dies.
Aſt etiam noſtris faciunt conuitia terris,
Et nos Sirenas, Lotophagosq; vocant.
Vera loquor Diuæ veniam date vera loquenti:
Non amor hic certè, ſed magis inuidia eſt.

MARCELLI PALONII ROMANI.

Non minus æternũ ex Aquiuiuo habes Hadria no-
Nobilis immenſo quàm dedit ipſa mari. (men
Adde, freto ſuus eſt ſupero quòd terminus: illi
Nec limes tellus vlla, nec vnda datur.
Nam Muſis vbi honos, Martiq; togaq; manebit,
Et lucebit vbi Sol, Aquiuiuus erit.

LATOMI.

Dum grauis incũbit ſæuus Aquiuiuus in hoſteis,
Vincendiq; aperit dextra animoq; viam:
Contigit interea luſtrantem caſtra Gradiuum,
Arma vbi penderent, non ſua, ferre pedem:
Soluit, pertentat: vocis modulamine captus,
Perſtitit inuitam ſollicitare chelyn.

At ve-

At veritus Dominum mox hoſtibus adfore fuſis:
Ille quidem vincat, ſed capiatur, ait.
Quid veſane tibi pro talibus imprecer auſis,
Ni citharam vt quantum claſſica ſemp amet?

Petrus Grauina.

NATVS eſt Petrus Grauina Catinæ in Sicilia; ſed ipſe primam domus originem à Capua repetebat. Natura ei admodum indulgenter, præter excellentis ingenij vim, ſummam etiam procero corpori, & venuſto tribuit dignitatem, firmitate inprimis & agilitate quadam ſingulari, quum in ludo pilæ vſque ad admirationem, & gladiatoria arte, equeſtribusque armis ad militarem laudem exerceretur, nataretque ſæpiſſimè ad incredibilem vrinandi patientiam. quibus agitationibus ita firmauit corpus, vt nulla paulò ſeueriore tentatus valetudine, ad extremam propè ſenectutem, integro & planè iuuenili vigore peruenerit. Vtebatur parciore menſa, ſed ea ſemper nitida. Vinum à Veſeuo Surrentoque in honore erat, ſed ſemper ſobriè & moderatè perpotanti. Vitæ genus adamauit quietum, cunctis ſolutum curis & litibus, hilarique inprimis & tenera ſtudioſorum adoleſcentium familiaritate gaudebat. ingenio enim erat aperto, liberali, perblando, cultu corporis nitido & ſumptuoſo, quum vndulata toga vteretur, & ſerico latiore villoſo pileo argenteam comam moroſe perornaret. Quum in Aragonia aula verſaretur, emanarentque ab eo verſiculi ex nobili ſemper occaſione, argutè lepideque perſcripti, Pontano charus eſſe cœpit, qui erat ingeniorum cenſor longè grauiſſimus: idque diuinis operibus ad immortalem amici laudem benignè teſtatus eſt. Spectatæ demum eius virtuti externus Mecœnas adfulſit Magnus Conſaluus, qui ipſius victorias & trophæa Gallica heroico celebrantem, in templo maximo Neapoli ſacerdotij honore nobilitauit. Sed Conſaluo in Hiſpaniam abducto, quòd Regi in ſuſpicionem affectati regni veniſſet, Proſpero Columnæ adhæſit. In pangendis Elegis, tenero quodam lepôre ſibi genium reſpondere fatebatur: ſed in ſcribendo Epigrammate vni ei haud dubiè palmam tribuebat Actius Syncerus, qui & parcus, & amarulentus in alieni operis cenſura laudator eſſe conſueniſſet. Heroica poemata perijſſe tum ferunt, niſi iam pridem à nobis lectitata compareant, quum Cæſariani à Gallis Neapoli obſeſſi, tanquam non in ſocia vrbe, diuina ac humana omnia conturbarent: Ita vt non miretur quiſpiam tam paucis quæ extant ingenij monimentis præclari poetæ famam conſtitiſſe: nam & multa ipſe lugentibus amicis spontè deleuit veluti ſtrepentibus armis ſeculum indignatus, aut iratus Muſis, quòd externi duces conceptæ ſpei minus liberaliter arriſiſſent. Sed diſpari Iudicij ſorte id poema propè amiſſum querulus lugebat, quo Surrentini otij delitias elegantiſſimè depinxerat. Sed Scipionis Capycij pietas, dignum egregio nobilique poeta, colligendi diſperſa & publicandi officium præſtitit, vt penè intercepta amico poetæ vita redderetur. Non carebat quoque compoſiti Oratoris nomine, quanquam dum publicè oraret, vna actionis laude contentus eſſe videretur. Deceſſit ſeptuageſimo quarto ætatis anno ad Concham oppidum Sidicini agri, quum ei in vmbra meridianti, caſtaneæ echinus tibiæ ſuram leuiſſimè pupugiſſet: temerè enim ſcalpendo enatum eſt vlcus, accerſita lethali febricula: adeò enim ſubtiles mortis cauſas Fata inueniunt, quum ex decreto vrgent.

IANI VITALIS.

Hanc tibi pro tumuli Ianus Vitalis honore,
Ramoſam laurum magne Grauina dicat.
Hic vbi odorata manes requieſcere in vmbra
Floribus in medijs, & iuuet eſſe tuos:
Illa Notis quoties rami quatientur, & Euris:
Perſtrepet in laudes ſancte poeta tuas.

LATOMI.

Cuius hic tumulum vides, Viator,
Vatis eximij, Petri Grauina,
Tu fortaſſe putas obiſſe totum,
Et vel eſſe nihil, vel iſſe ad vmbras:
Erras: non obijt, ſed vſque viuit.
Non quum qua cecinit, vel eſt locutus,
Vel miſit tenera preces puella,
Vel ſcripſit lepidos iocos amicis,
Quæque illa ingenij fuêre multa,
Nunc audis, legis, excipis, tenesque:
Illum viuere quo negas colore?
Viuit: teque magis ſupine caudex,
Cuius poſt cineres nihil manebit.

Pomponius Gauricus.

ARGIVAE Iunonis Fanum, quod eſt Picentinorum nobile oppidum, geminos fratres Gauricos præſtāti ingenio protulit: Lucam ipſum, quem aſtrologiæ peritiſſimum, feliciq́ue ſæpe euentu futura prædicentem in aula Pauli III. Pontificis admiramur: & Pomponium non incelebrem poetam, validaq́ue in varias artes ardentis ingenij fœcunditate mirabilem, niſi inſtabili ingenio abductus, dum feruidè tranſcurrit, & ſectatur operum nouitatem, in cunctis nuſquam accuratus & diligens firmæ prudentiæ dignitatem amiſiſſet. Is Græcorum poetarum vitas, Petri Criniti æmulatione, qui de Latinis librum ediderat, Latinè perſcripſit, atque item geminos de phyſiognomia & de architectura libellos. Extat & eius volumen de Metallicis curioſorum inſanæ turbæ gratiſſimum: Neque enim deſunt, qui aurum pariter & argentum, ex ignobili materia, inanibus recoctionum artificijs procreari, atque exprimi poſſe arbitrentur. Exierunt etiam in publicum Epigrāmata aliquot & Elegiæ, non dubia amatoriæ vanitatis indicia: nam illuſtrem fœminam arſiſſe conſtat, enudaſſeq́ue animi ægritudinem procaci Muſarum lenocinio adeò incautè & flagranter, vt quum Surrentina via Stabias peteret, in eoq́ue itinere ab obuijs ſalutatus fuiſſet, nuſquam demum apparuerit, fruſtra cum Luca fratre per ſexde-

cima

tim annos expectante, quum proculdubio ab ea ſuſpicione trucidatus, & cum ſeruis & iumentis, ne vllum cædis veſtigium extaret, in ſubiectum mare præcipitatus exiſtimetur.

MYRTEI.

Ibat Gauricus ad ſuos amores,
Sed diu haud potuit ſuos amores
Vti Gauricus. abſtulêre fata.
Verùm nulla manet ſepulchri imago.
Namq; (quod colunt pari labore
Muſas & Venerem) vel à Camœnis
Raptus creditur inter alta montis,
Qui iacet Stabias ſuper vetuſtas:
Vel pulchræ Veneri datus ſacerdos
Tyrrheni maris in ſinum profundum.

LATOMI.

Mortalitatis vt neget poſt aleam
Nemo poetas viuere:
Nullum ſuperſit vt rogi veſtigium,
Muſa tulêre Gauricum.

Marcus Antonius Caſanoua.

MARCO Antonio Caſanouæ, Comenſe patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipſa Roma, ſeueræ auris Iudicio ſuperba: nec vnquam in confeſſo pudore poetis adulatrix: quòd lepida, & ſalſis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni caſta tamen puritas, ac in numero ſæpe

duro lenitas defuit: qualis in Catullo prætenero poeta conſpicitur, quum ingenioſè mordaci, & impuro Martiali perſimilis eſſe mallet, & vna præſertim peracutæ circunductæque ſententiæ gloria duceretur. Sed miſcuiſſe vtrumque genus tum iuuit, quum paucorum verſuum ſpectanda poſteris Elogia priſcis Romanæ virtutis heroibus, tanquam manentibus eorum ſtatuis inſcripſiſſet. Nemo autem eo ſimplicitate, ac innocentia vitæ melior: nemo vrbana comitate iucundior exiſtimari potuit: niſi Columniæ familiæ alumnus in gratiam Pompeij Cardinalis, Clementis pontificis famam intemperantiſſimè laceraſſet. Sed Clemens ſeipſo, & toto deniq; deſumpto nomine maior & auguſtior, reo maieſtatis, captoque ad ſupplicium facilè pepercit, præclara C. Cæſaris imitatione, qui Catulliani dentis æternum virus, & liuidam libertatem generoſa diſſimulatione contempſerat. Perijt peſtilenti corruptus morbo, quo cladem Vrbis fortuna nec innumeris ſaturata funeribus adcumularat, quum obſeſſo captoque Pontifice, Pompeius ipſo diuerſo ingenij habitu inimici calamitate lætaretur, & ruentis patriæ caſum inani pœnitentia deploraret. Tumulatus eſt iuxta naumachiam campi Martij Laurentiano in templo: quod olim Lucinæ dicatum fuerat, & Bloſius Palladius ſodalis, quòd funeris honore caruiſſet, hoc piè inſcripto carmine tumulum ſpectantium oculis ad lachrymas indicauit:

Comenſis Caſanoua, dum priores
Et Duces canit, & canit poetas
Præcurtis Epigrammatis: perennem
Ac longam ſibi gloriam parauit.

LATOMI.

Si dare vitam
Qualeacunque
(Quod docuiſti)
Carmina poſſunt:
Longa neceſſe
Carmina, vates
Maxime, non eſt
At tibi longam
Condere vitam.

Balthaſar Caſtellio.

HIC eſt ille Balthaſar Caſtellio Mantuæ natus, ingenij laude Maroni ciui ſuo planè ſecundus, qui ad exactam principalis aulæ normam, militari ciuilique munere virum elegantem inſtituit: parique diſciplina illuſtrem fœminam, deſcriptis lectiſſimorum morum finibus effingit. quo opere iucundiſſimo Græcę, Latinæque facultatis peramœnos flores decerpſiſſe videtur: vt in vnum volumen nobilioris vitæ præcepta, oblectamentaque honeſtiſſimi ocij conferrentur. placere ſiquidem magnæ Fortunæ viris, vt ſæpe literarum expertibus, ipſisque præſertim fœminis magnopere cupiebat: ob idque maluit vernacula quàm Latina lingua ſtylum Etruſca molliorem exercuiſſe: ſcilicet, vt imperiti ex antiquis arguta manu ſurrepta, translataque ſcitiſſimè, non agnoſcentes, ea omnia tanquam noua mirarentur. Scripſit & Latinas Elegias, & grandi Heroico Cleopatram, ſed paucis admodum Etruſcis rhythmis, quum amatorij doloris finem ſuperba comparatione deſperaret, nobilis poetæ famam tuliſſe iudicatur. In ſago autem togaque pariter habili ingenio, & generoſo quidem ore, pacis bellique muneribus interfuit, obiuitque ſubitarias legationes ad Reges, atque Pontifices, quum momenta grauiſſimarum rerum, non modò præſtantis animi fidem, ſed expediti corporis diligentiam, celeritatemque requirerent. Nouiſſimè annis prouectum, ſed medicamentis occultata canitie, & multis cultus munditijs, iuuentæ decus affectantem, quum eruditæ artes in eo vigerent, Clemens ad Carolum Quintum in Hiſpaniam miſit: ei, non dubio honore purpuræ deſtinato, niſi Fortuna Romanæ vrbi immane excidium ſtruens, vtriuſque vota fefelliſſet. Corruit enim mox Roma, Cæſarianorum ducum ſimulatis inducijs prodita: viderique potuit Caſtellio in ea re non ſatis diligentem, aut certè parum felicem operam præſtitiſſe, quum delatum ſibi in ea lugubri clade epiſcopatum Abulenſem, munere Cæſaris accepiſſet. Verùm ea dignitate diu perfrui, vel vberiorem expectare non licuit. Sublatus eſt enim occulta febre, quum vix quinquageſimum ſextum attigiſſet annum, ad Mantuam in

Carpen-

Carpentanis. Funeri eius aulæ proceres officium præſtitêre: nec eum chiromantes ariolus fefellit, qui ex dextræ volæ lineis, eum dignitate auctum Mantuæ, ſed nequaquam in Hiſpania moriturum prædixerat.

IANI VITALIS.

Caſtalionem ad tumulum dum Hiſpania tota
Conuenit, & ſancto iuſta parat cineri:
Scipiadum Manes referunt dixiſſe, ſecundum
Hic docta amiſit Mantua Virgilium.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Si truculenta ferox irrumpis in agmina, Marte
Diceris inuicto Caſtalione ſatus:
At molli cithara ſi condis amabile carmen,
Caſtalia natus diceris eſſe Dea.

EIVSDEM.

Horrida terribilis cum tractas arma, Maronis
Caſtalione tui carmine digna facis:
Idem cum molli vacuus requieſcis in vmbra
Caſtalia, æterno digna Marone canis.

LATOMI.

Qui iacet hoc tumulo, magnorum munia Diuûm
Immo bis impleuit, ſuſtinuitq́; trium.
Mars dextra, calamo Phœbus, Cyllenius arte,
Ore Charis, Pallas mente, lepóre Venus.
Sed quas exercuit hoc ſcilicet ordine doteis,
Semper vt in latam deſineret Venerem:
Quæ quum ſit Phœbi: nec vt olim, Martis amica,
Vel regat hic mundum, vel magis ipſa Venus.

Andreas Naugerius.

ANDREAS Naugerius patritij ordinis, Sabellico Venetijs profitente, Latinas literas, Græcas autem à Marco Muſuro Cretenſe Patauij hauſit: ſed in Latinis delectu ac obſeruatione præceptore diligentior, illum, quem ſuperior ætas inſalubri atque aſpera ſtyli nouitate delectata contempſerat, candorem antiquæ puritatis aſſecutus eſt: vt funeribus Liuiani ducis & Principis Lauredani laudationibus apparet. Propoſito quidem Cicerone ad imitandum, quem Politianus, & Hermolaus faſtidiſſe videbantur, vtpote qui omnis eruditionis exundante copia inſtructi, aliquid in ſtylo proprium, quod peculiarem ex certa nota mentis effigiem referret, ex naturæ genio effinxiſſe nobilius putarint, quàm ſeruili imitatione enata ad nouam frugem ingenia diſtorſiſſe. Magno tum quidem probro erat doctis, ridendis pares ſimijs videri. Eodem quoque præſtanti iudicio, quum Epigrammata lepidiſſimè ſcriberet, non ſalſis aculeatisque finibus, ſed tenera illa, & prædulci priſca ſuauitate claudebat, adeò Martiali ſeuerus hoſtis, vt quotannis ſtato die Muſis dicato, multa eius volumina tanquam impura cum execratione Vulcano dicarentur. Nec minore felicitate Etruſcos numeros attigit: ſed in Liuiani contubernio caſtra ſecurus, ſtudiorum diligentiam remiſit, & ſalubri quidem remedio, quum ingenium bilis atra, veterum lucubrationum vigilijs accerſita, haud leuiter afflixiſſet. Propterea ſcribendæ Venetæ hiſtoriæ munus à Senatu demandatum, acceptoque liberali ſtipendio, ſuſceptum præſtare non potuit: quanquam non deſint, qui eum in ipſo ſtatim limine feliciter exordientem, religioſi operis grauitate deterritum exiſtiment, quum infinita curioſitate, ſummoq́ue labore, & pertinaci memoria tantarum rerum notitia paranda videretur. Verùm in ea cogitatione, vt Reipublicæ operam præſtaret, à Senatu ad Carolum Cæſarem in Hiſpaniam miſſus, infauſtam legationem ſuſcepit, quum in id tempus incidiſſet, quo Italiæ Principes ſeruitutis metu ad arma conſternari, affectanti dominatum Italię Cæſari reſtitiſſent. Secunda autem ſuſcepta legatione, quum exitiali feſtinatione, mutatis ad celeritatem iumentis in Galliam percurriſſet, vix dum ſalutato rege, Bleſio in oppido ad Ligerim febre correptus interijt quadrageſimo ſeptimo ætatis anno, omniq́ue tum funeris honore Rex Muſarum amiciſſimus, nec ſine luctu proſequutus eſt.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Naugeri, ne quis tibi certet, néue laboret
Incaſſum, laudes æquiparare tuas.
Siue epigrammata facis iuncto pede, ſiue ſoluto
Deſles magnanimûm funera acerba virûm.

EIVSDEM.

Quot bruma careat albicans pruinas,
Quot tellus Zephyro ſoluta flores,
Quot ſpica Libycis calent in agris,
Quot vindemia porrigit racemos,
Quot vaſtis mare fluctuat procellis,
Cum naſcens pluuias reportat Hædus,
Quot Ceraunia frondibus teguntur,
Quot cælum facibus micat ſerenum,
Quot ſunt millia multa baſiorum.
Quæ ſibi dari poſtulat Catullus,
Quotq́ ſunt atomi Lucretiana,
Tot menſes, bone Naugeri, tot annos
Viuent aureoli tui libelli.

BASILII ZANCHII.

Naugeri, tibi Nereides ſtatuêre ſepulchrum
Aequoris Adriaci quà leuis vnda ſilet.
Quà ſolita in numerũ, numeros dũ pectine ducis,
Concinere, & virides ducere ſæpe choros.
Et Doris tumulo conchas, & lucida texit
Coralia, & placidis marmora lambit aquis.
Ipſe etiam circum affuſis pater Adria lymphis
Ingemit, & mæſtum littora murmur habent.
Parua loquor: te te amiſſo dolet Itala virtus,
Mæret & infractis Faunus arundinibus.

LATOMI.

Dum lego, Naugeri, luſus, & ruris amores,
Et mitis Dominæ munera quanta tuæ.
Quàm bene te viues pecoris, pecorisq́ magiſtræ,
Et canna, & vitis ruſtica cura decet.
Idem quum video regum centum ora trahentem,
Verba graui ſerie dum Periclea tonas,
Non poſſum ſtudium non hoc damnare, vel illud:
Area nam non eſt illa, vel illa tua.

Ioannes Marius Catanæus.

IOANNES Marius Catanæus Nouarienſis, Merulæ, Demetrijq́ne diſcipulus, quum iuſtas ex vtraque lingua facultates comparaſſet, C. Plinij Cæcilij Secundi Epiſtolas, erudito commentario interpretatus eſt: collectaque inde non mediocris eruditionis fama Romam ſe contulit, in domoq́ue Bendinelli Sauli Cardinalis, cui ab epiſtolis operam præſtabat, tres Luciani Dialogos diuerſi characteris in Latinum vertit: prætenero ſcilicet, amores, vel parum pudicos: iucundo, Lapithas: graui verò, illum de Legibus conſcribendæ Hiſtoriæ tanquam in vſum ſuſcepri à me eius muneris, Iouio nomini dicatum, ex cenſura quidem Scipionis Carteromachi, quum ille in Academiam nomen daret, magnopere laudatos. Deſcripſit demum carmine Genuam in heri gratiam, atque inde poeſis amore iam planè ſenex correptus eſt: ſera & parum ideo felici libidine, quum Muſas nunquam tentaris numeris in iumenta laceſſiſſet. Itaque Gotifredi Bolionis ſacrum bellum ſub titulo Solymidos, quo potuit ore decantarum eſt: in quo poemate non moroſus, & æquus lector, argumenti pietatem, & quædam ſchemata iucundæ nouitatis admirabitur, ſi carmina, tanquam ſalebroſa, & diſtortis numeris luxata probare noluerit. Id opus author, quum alieni ingenij iudicium ſubiturus, ad Bembum, me præſente detuliſſet, lecto ſtatim titulo, Bembus hilari comitate, Nunquam Catanæe putaſſem, inquit, te alioqui virum de vtraque lingua optimè meritum, hac ipſa qua nos gaudemus carminum facultate valuiſſe, quum nihil omnino, ad quod Muſæ dulces arrideant in ſeuero & militari vultu tuo prorſus emineat. Quo verbo ille perſtrictus, argutè reſpondit: Ergo nec tu Bembe ſatis peritus Phyſiognomus videri potes, quum te Philomuſi poetæ gratia tua florentis, à dedolatis ruditer maxillis, & repando

pando naſo, enormis vultus omnino deceperit: quo reſponſo omnibus exortus eſt plenior cachinnus: quod Phylomuſus poeta, vtique non inſuauis, & lyriſtes Bembo ſodalis, è patria Piſauro veſpillonis ſenis buxeam faciem referret. Nondum autem perfecto poemate rediit ad pedeſtrem orationem, non obſcurè ipſa ſpe conceptæ laudis deſtitutus: perſcripſitque duos exactæ eruditionis dialogos de poteſtate & curſu Solis ac Lunæ: & de ludis Romanis: ſed ingruente fatali morbo abſolui nequiuerunt. Perijt in Vrbe quum abeſſet Clemens, Carolo Cæſari Romani imperij inſignia Bononiæ traditurus, adeò celata morte, quod ita impetrandis ſacerdotijs ex mora caueretur, vt ſepulchri & funeris honore caruerit, quum ab Academicis ad Vetulonias aquas ſeceſſiſſe crederetur.

MYRTEI.

Vide Viator, quanta iactura occulti
Eſſet ſepulchri, ni ingeni ſui claris
Perennioribusq; monimentis tectus
Actus vbique viueret Catanaus.

LATOMI.

Penè adyſti ingens fama Catanae periclum,
Sic inſcijs ſodalibus
Qui Fato eriperis: ſtudiorum creditus illis
Partu propinquo quærere
Seceſſum, idq; ſatis fuerat conqueſta Minerua:
Quam ſic Apollo reppulit:
Haccine (ſignabatq; libros) monumēta, vel omni
Perenniora marmore?

Iacobus Sanazarius.

IACOBVS Sanazarius equeſtris ordinis poeta, Neapoli natus atq; educatus, qnum præclarum fœcundi atque fœlicis ingenij ſpecimen daret, repudiato auito gentilitioq́ue nomine, Actius Syncerus appellari voluit, adhortante Pontano, qui Ioniani cognomen, amicorum imitatione deſumpſerat. Sed origo vetuſtæ ſtirpis è Sancto Nazario, Laumellini agri oppido, inter Padum & Ticinum non ignobili, vnde maiores aduenerant, non obſcurè petebatur. Floruit amicitia Federici regis, ſeneſcente Pontani gratia: qui Aragonum nomen vehementer offenderat, quum veluti perſonæ oblitus, victorem Carolum innidioſa vel intempeſtiua oratione publicè laudaſſet. Permãſit in ea belli procella in officio Actius, redeuntiq́ue Ferdinando Iuniori, armatus inter fideles ciues operam præſtitit: vnde ei conſpicuus in aula gratiæ locus. Sed infeſtius demum vrgente Fortuna, quum Federicus regno pelleretur: conſtanti ſtudio atque integra fide, cum exulem in vlteriorem Galliam ſecutus eſt: qua gratiſſimi animi teſtificatione, ſingularem laudem promeruiſſe, vel eius inimici iudicabant. Scripſit, tanquam ambidexter, Etruſca ſimul atq; Latina carmina, pari lepôre ſaleq́ue, arridentibus vtrinque Muſis, quum multo felle odij ſubamatus præpilata iacula iambis intorqueret: aut amorum ſuorum dulce-

dine

dine reſolutus, tenerrimè laſciueret. Graui autem & ſacro poemate, de partu Virginis viginti annorum lima perpolito, ſummum decus fruſtra expectaſſe videri potuit: quum ille quæ iuueni exciderant, piſcatoriæ Eclogæ publico exceptæ plauſu, reliquorum operum famam oppreſſerint: ita vt eam publici tanquam iniqui iudicij querelam aperto cum pudore, nec tamen ſine tacita voluptate deuoraret. Vixit annos ſeptuaginta duos, peramœno, vitentique ſemper ingenio, accuratoque & planè iuuenili cultu inter amatorias oblectationes: nunquam non feſtiuus & hilaris. Ex dolore autem indignantis animi, ſupremum concepit morbum quòd Philibertus Aurantius dux Cæſaris Margillinæ villæ ſuæ delicias, temerè exciſa turre deformaſſet. ea ad Pauſilypi radices conſpicitur. Sed Aurantio demum acie interfecto, quum hora fatalis adueniret, audito eius interitu ſeſe in cubitum erigens: Excedam, inquit, è vita hoc meo non inani voto lætus. poſtquam Barbarus Muſarum hoſtis, vltore Marte, immanis iniuriæ pœnas perſoluit. Sepultus eſt iuxta villam Margillinam in templo Deiparæ Virgini ab ſe dedicato. Marmoreo autem tumulo Bembus hoc carmen inſcripſit:

BEMBI.

Da ſacro cineri flores: hic ille Maroni,
Syncerus, Muſa, proximus, vt tumulo.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Quantum Virgilio debebit ſylua Maroni,
Et paſtor, donec Muſa Maronis erit:
Tantum penè tibi debent piſcator, & acta,
Acti, diuino proxime Virgilio.

TIBALDEI.

Virginis intactæ partum, partumq́; videbis,
Actia quem docto pectore Muſa dedit.
Admirandi ambo: humana fuit ille ſaluti
Vtilis, humanis hic fuit ingenijs.

PETRI GRAVINAE.

Qui diuina legis Synceri carmina vatis,
Magnaq́; Virgineï ſacra puerperij:
Non hæc humano credas procedere ſenſu:
Authori mentem mouit, & ora Deus.
Hunc ſibi delegit, quo non cæleſtia quiſquam
Grandius, aut pleno cultius ore ſonet.

BASILII ZANCHII.

Has naſſas, hæc lina tibi Syncere ſepulto,
Piſcator senex dedicat arte Mycon.
Hos calamos, myrtumq́; tibi, viridemq́; coronam
Arcadia paſtor ponit ab arte Lycon.
Has lachrymas, vulſamq́; à vertice Mergillina
Cæſariem & violas ſpargit, & ammineum.
Parthenope patria ipſa tibi de marmore buſtum
Condit, & extentis funera temporibus.

BEMBI.

Quid moror? æterni te ſuſpicit vmbra Maronis,
Et tibi vicinum donat habere locum.

NICOLAI GRVDII.

Nuper ad Oenotrias aciem quum flecteret arces
Christus, & Euboica mœnia Parthenopes,
Mergillina procul qua Tethyos inſpicit vndas,
Audit ab Actiaca munera blanda domo:
Arrectusq́; diu modulamine carminis hæſit,
Inde ſacro taleis fundit ab ore ſonos:
Huc ades ô genitrix, illæſi virgo pudoris,
Arte pius vates dum tua facta nouat
An ne iterum arcano complere viſcera motu.
Conceptumq́; polo reddere credis onus?
Certè ego mi videor primis irrepere cunis,
Rurſus & horrifera mortis obire vicem.
Dum mea ſæpe tamen ſic mors cantetur, & ortus,
Nec graue ſit naſci, nec mihi ſæpe mori.

LATOMI.

Dum vacat, & terras quoties petit illa Tonantis
Mater, virgineo ſed nec honore carens:
Synceri ad tumulum properat viſura, vireſcant
Candida cum rutulis lilia ſparſa roſis.
Viuum deïn laticem, deïn altera munera flores
Fundit, & arrepta ſic canit orſa lyra:
Conſcie viue mei felix Syncere pudoris,
Atq; idem partus conſcie viue mei.
Nanq; ego quo ſacrum ſecretum teſte peregi,
Hunc quoq; in teſtem carminis huius habes.
Eſto, ventris onus fuerit ſine pondere pondus,
Dum celebres, pondus ſuſtinuiſſe velim.

EIVSDEM.

Maior in aſſumpto ratio quo nomine conſtet,
Eſt vbi te cupiam fellis habere minus.

Ioannes Manardus.

IOANNES Manardus Ferrarienſis, in Pannonia Vladislao Rege medendi artem exercuit, eandemque demum in gymnaſio Ferrariæ profeſſus, Epiſtolarum librum edidit, quo magna medentibus, pharmacopolis vtilitas paratur, quum terræ frugibus Indicisque præſertim in medicinæ vſum adoptatis obſoleto antiquo nomine, & incerta virium poteſtate perobſcuris eruditam claritatem attulerit. Duxit vxorem planè ſenex, & articulorum dolore diſtortus, ab ætate, formaque florentis iuuenis toro dignam, adeò leui iudicio, & letali quidem intemperantia, vt maturando funeri ſuo, aliquanto prolis, quàm vitæ cupidior ab amicis cenſeretur.

PETRI CVRSII.

Dum Manarde vigil cum prole Coronidis eſſes,
Vidiſti vitam perpetuam eſſe tuam.
At dum formoſa cum Pallade coniuge dormis,
Senſiſti mortem curuus adeſſe ſenex.
Hic nunc clarè iaces, & quem Podalirion eſſe
Vidimus, annoſum ſuſtulit ipſa Venus.

LATOMI.

In fouea qui te periturum dixit Aruſpex,
Non eſt mentitus: coniugis illa fuit.

Camillus Quernus Archipoeta.

CAMILLVS Quernus è Monopoli Leonis fama excitus, quum nō dubijs vnquam præmijs, poetas in honore eſſe didiciſſet, in Vrbem venit, lyram ſecum afferens, ad quam ſuæ Alexiados ſupra viginti millia verſuum decantaret. Arriſêre ei ſtatim academiæ ſodales, quòd Apulus præpingui vultu alacer, & prolixè comatus, omnino dignus feſta laurea videretur. Itaque ſolemni exceptum épulo in Inſula Tyberis Aeſculapio dicata, potantemque ſępè ingenti patera, & totius ingenij opes pulſata lyra proferentem, nouo ſerti genere coronarunt, id erat ex pampino, braſſica, & lauro eleganter intextum: ſic, vt tam ſalsè quàm lepidè, eius temulentia, braſſicæ remedio cohibenda notaretur, & ipſe publico conſenſu Archipoetæ cognomen, manantibus præ gaudio lachrymis lætus acciperet, ſalutaretur que itidem eum plauſu, hoc repetito ſæpe carmine:

Salue braßicea virens corona,
Et lauro, Archipoeta, pampineoq́;
Dignus Principis auribus Leonis.

Nec multò poſt tanto cognomine percelebris productus ad Leonem, infinita carmina in torrentis morem, rotundo ore decantauit, fuitque diu inter Inſtrumenta eruditæ voluptatis longè gratiſſimus, quum cœnante Leone porrectis de manu ſemeſis obſonijs, ſtans in feneſtra veſceretur, & de principis lagena perpotando, ſubitaria carmina factitaret, ea demum lege, vt præſcripto argumento bina ſaltem carmina ad menſam tributi nomine ſoluerentur, & in pœnam ſterili vel inepto longè dilutiſſimè foret perbibendum. Ab hac autem opulenta hilarique ſagina, vehementem incidit in podagram, ſic vt belliſſimè ad riſum euenerit, quum de ſe canere iuſſus, in hunc hexametrum erupiſſet:

Archipoeta facit verſus pro mille poetis,

Et demum hæſitaret, inexpectatus Princeps hoc pentametro perargutè reſponderit:

Et pro mille alijs Archipoeta bibit.

Tum verò aſtantibus obortus eſt riſus, & demum multò maximus, quum Quernus ſtupens & interritus, hoc tertium non ineptè carmen induxiſſet:

Porrige quod faciat mihi carmina docta Falernum.

Idque Leo repentè mutuatus à Virgilio, ſubdiderit:

Hoc etiam eneruat, debilitatq́; pedes.

Mortuo autem Leone, profligatisque poetis, Neapolim redijt: ibique demum quum Gallica arma perſtreperēt, & vti ipſe in miſerijs perurbanè dicebat, pro vno benigno Leone, in multos feros lupos incidiſſet. Oppreſſus vtraque præduræ egeſtatis, & inſanabilis morbi miſeria, in publica hoſpitali domo vitæ finem inuenit, quum indignatus Fortunæ acerbitatem præ dolore, ventrem ſibi ac intima viſcera forfice perfoderit.

IANI VITALIS.

Laurus, braßica, pampinus coronam
Contexta ſimul, hinc pares in vnam,
Deflent interitum ſui poetæ:
Quinimmo archipoetæ: & hinc lagena
Scyphiq́; & cyathi, amphora, vrceiq́;
Queruntur lepidum ſuum patronum,
Pro dulci, modò Cretico & Falerno
Exhaurire acidas Stygis lacunas,
Et ſales perijſſe Quernianos,
Dum vita ſibi prodigus moleſta,
Fodit viſcera forfice. ó ſeuerum
Noſtri temporis Appulum Catonem.

LATOMI.

Quum matrem Thymelen, patrem Bathyllum
Per tot luſtra tibi aſtruas Camille:
Argutis ſalibus, facetijsq́;
Et primo numeris in vngue natis,
Exercens Decimi gulam Leonis,
Et ſummi titulum ferens poetæ:
Quid eſt, quòd moriens ſupremo in actu,
Ferro viſceribus dolenter hauſtis
Tanquam ſis rigido Catone natus,
Perſonam proicis, vetasq́; plaudi?

Albertus Pius Carpenſis.

LVBET hoc loco ſub illuſtri ſcilicet imagine Alberti Pij inter exempla Fortunæ humanis conſilijs malignè & petulanter illudentis, eius viri grauiſſimi genus, opes, ingenium, mores, ſtudiaque referre: vt vel hinc mortales inani rerum peritiæ perſuaſione ſubuixi, Fortunam omni prudentia ſuperiorem intelligant. Is antiquiſſima ſtirpe ortus, à maioribus per manus traditum, quum ante ducentos annos Mutinæ imperaſſet, in campis Nacris, Carpum nobile oppidum poſſedit: optimiſque literis, generoſiſque moribus animum pariter, & corpus excoluit. Erat enim à procera, decentique ſtatura ad arma neruis, & ſpiritu validus ac habilis, maximarum autem rerum negocijs & literis prælrum, & incomparabile ingenium attulerat. Nihil enim vel præſtantis doctrinæ, vel ſolertis induſtriæ, vel recoudiræ artis, ardens eius ingenium, ſemperque viuidum, & maximè efficax ſubterfugit. Erat enim celeri captu, expedita ratione, tenacique memoria ſtupendus: eloquentia porrò tanta, vt in omni congreſſu & diſputatione, quum de arduis conſuleretur, & odio amarus, & amore prædulcis, tranquillitate lenis, atque ſedatus, & vehemeuria concitarus, atque fulmineus, quò vellet Principum animos impelleret: & ſummus bello, & pace conſultor, & mirabilis occaſionum innentor, & artifex cenſeretur. Quatuor ſummis Regibus, & totidem maximis Pontificibus in præclaro ſemper honore legationum operam præſtitit, vigilantia, fide, & prouidentia ſemper illuſtrem. Sed vti occultæ Principum voluntates, & erumpentia ex inſperato eorum odia tulerunt, coactus eſt alterna partium ſtudia profiteri, quòd his omnino adhærendum iudicaret: quibus Alfouſus Ateſtinus hoſtis eſſet, quo cum de poſſeſſione paterni agri diſceptabat. Sed Ateſtini Fortuna præclarè ipſa Pij prudentia virtuteque ſuperior, priuatam cauſam publicis cladibus inuoluit, atq; ita capto Clemente Pontifice, quum vrbs Roma fœdè perijſſet, ex arce emiſſus in Galliam enauigault, vbi ſe paterna ditione Cæſaris iudicio exutum audiuit. Inde ei diuturnus articularis morbus, quo miſerè conuulſus cruciabatur, adauctus eſt: hunc diu æquo animo, & Chriſtiana patientia fortiter tuliſſe fruſtra fuit, quum ſæua peſtis fatalem horam adduceret. Obijt Lutetiæ non planè ſenex, ſub id rempus, quo Carolus Cæſar, & Solymanus, irrito vtrinque auſu ad Viennam Noricam certaturi credebantur. Rodulphus Pius fratris filius, quem aliquantò poſt Paulus Pontifex eximiæ virtutis merito legit in Senatum, condito æneo ſepulchro patrui memoriam proſecutus eſt. Sed Albertus ipſe multo perennius antea ſibi ſtruxerat, quum librum longè grauiſſimum aduerſus Lutherum perſtricto etiam Eraſmo Roterodamo publicaſſet.

FERDINANDI BALAMII.

Inſignes rerum, ſtudijſq́ Mineruæ
Perpaucos ætas priſca recenſq́ dedit:
In Solem, aſſuetus doctos verſare libellos
Quum prodit, lucem non tulit inſolitam:
Laudibus hunc omnes doctrina, & rebus agendis
Conſpexêre domi, conſpicuumq́ foris.
Hunc Arar, hũc Rhenus totiet, hũc accola magni
Eridani, hunc Tybris ſenſit, & obſtupuit.
Fortuna inuidit, raperuq́ Alberte, ſuorum,
Italiaq́ omnis cum gemitu, & lachrymis.

IVLII GONZAGAE.

Hoc decus Italia tegitur Pius ille ſepulchro,
Solerti ingenio, conſilioq́ potens:
Nulli hominum vis dicendi, facundia maior,
Ille ſed & ſtudijs auxit, & arte magis.
Hunc Reges, hunc Pontifices ſibi rebus agendis
Optarant ſocium, conſilijſq́ ducem.
Felix, ſpem ſeni natum niſi fleſſet ademptum,
Et data in hoſtiles regna paterna domus.

STEPHANI DOLETI.

Merſit funere Mors nimis profana,
Mors damnoſa nimis virum interemit,
Aeternum decus omnium virorum.
Cui quid prætipuêre laudis illa,
Illa antiqua patrum ſuperba ſecla
Tot belli ducibus viriſq́ doctis?
Aut quid noſtra quidem negarit ætas?
Quòd ſi fortè ſtupes, minúſne credis,
Id in plus ſtupeas, negeſq́ prorſus,
Hunc & Marti operam dediſſe ſemper

Et muſis

Et muſis ſtudium negaſſe nunquam:
Vt nullum arte patrem huic putet Minerua,
Nec Mars laudibus anteponat vllum.
Qua morum integritate vixit, omnis
Quàm purus vitÿ, ore quàm modeſto.
O, quo robore pertulit ſiniſtros
Caſus, quot ſubÿt pericla vitæ.
Quem ne, Galle minus tuo remotum
Aſpectu memores, & ipſo iniſto
Complectaris amore, ſcito cauſa
Neglexiſſe tua, quibus beârat
Fortuna hunc aliquando rebus amplis.
Sed quod non tibi ſit graue aut moleſtum,
Pro tantis ſtudÿs, quibus per orbem
Gallorum cupÿt decus vagari,
Morti, qua cecidit, peccare mortem,
Et votu onera polum, vt labores
Poſt tot, tantaq́ damna, totq́ curas,
Cælo tandem aliquando conquieſcat.

LATOMI.

Qui ſic proſcindis cauſa pietatis Eraſmum,
Te, mihi religio eſt ſumma negare pium.
Hoc ego cur faciam? quum nec pietatis Eraſmum
Læſus perſonam detrahit ipſe ſibi?

Ludouicus Arioſtus.

LVDOVICVS Arioſtus nobili genere Ferrariæ natus, cum paterna hæreditas inter numeroſam fratrum ſobolem diducta, ipſi pertennis obueniſſet, ingenium in literis vigilanter exercuit, vt certo nobilique præſidio familiæ nomen tueretur. Sed vti pari propè neceſſitatis, & gloriæ ſtimulo vehementer excitatus, feliciore certè iudicio inter primos Etruſcæ linguæ poetas celebrari, quam inter Latinos in ſecundis gradibus conſiſtere maluit: quòd eius induſtriæ labor, cum eruditis ac idiotis latiſſimè diſpenſatus, vberiorem præſentis præmij, & diffuſæ laudis fructum oſtenderet. Adhæſit comes Hippolyto Aeſtino cardinali in Pannoniam profecto: quum ille erudito ac illuſtri comitatu apud reges Hungaros ambitioſè gauderet: ſed iterum euntem, quum ſequi recuſaſſet, vſque adeò grauiter offendit, vt penè implacabilis odij diſcrimen adierit. Receptus inde eſt ab Alfonſo principe tanquam horarum omnium amicus, & ſodalis, cuius benigna manu vrbanam domum extruxit peramœna hortorum vbertate, frugi menſæ quotidianos ſumptus adæquantem. In eo autem ciuili ocio, extra aulæ ſtrepitum poemata factitauit: ſatyras inprimis mordaci ſale conſperſas, ac item comœdias plures theatrali voluptate ſępe repetitas: inter eas autem, maximè Suppoſiti excellunt, inuentionis atque ſucceſſus amœnitate cum Plautinis facilè contendentes, ſi vtriuſque ſeculi mores non ineptè comparentur. Sed luculentiſſimum operum, ob idque forſitan æternum id volumen exiſtimatur, quo Orlandi fabuloſi Herois admiranda bello facinora, octonario modulo decantauit, Boiardo hercle, ipſoque Pulcio peregregiè ſuperatis. Quandoquidem & hunc rerum, & carminum accurata granditate deuicerit: ac illum ſurrepto inuentionis titulo, ac eo quidem varijs elegantioris doctrinę luminibus illuſtrato penitus extinxerit. Cuncta enim euoluiſſe volumina videtur, vt ſibi vndique collecta gratia, ex iucundiſſimis floribus longè pulcherrimam, ideoque perennem, quod lepidum caput ornaretur coronam intexeret. Interijt in patria ſcalari ætatis anno, quum diu pectoris anguſtia ex pituitæ ſtillicidio laboraſſet: hoc autem carmen, viuens compoſuit, vt ſepulchro incideretur.

Ludouici Arioſti humantur oſſa
Sub hoc marmore, ſeu ſub hac humo: ſeu
Sub quicquid voluit benignus hæres:
Siue hærede benignior comes: ſeu
Opportunius incidens Viator,
Nam ſcire haud potuit futura, ſed nec
Tanti erat vacuam ſibi cadauer
Vt vrnam cuperet parare viuens,
Viuens iſta tamen ſibi parauit,
Quæ ſcribi voluit ſuo ſepulchro,
Olim ſi quod haberet is ſepulchrum:
Ne cum ſpiritus hoc breui peracto
Præſcripto ſpacio miſellus artus,
Quos ægrè antè reliquerat, repoſcet:
Hac & hac cinerem hunc & hunc reuellens:
Dum noſcat proprium, diu vagetur.

CAELII CALCAGNINI.

Tu repetis cœlum, & terras Arioſte relinquis,
Et loca tam meritis inferiora tuis.
Nos miſeri, & curis longè mortalibus acti,
Non tibi, ſed nobis fundimus has lachrymas.
Gloria te niueis ſubducit in æthera bigis,
Nos ſine te luctu perpetuo opprimimur.

LATOMI.

Arma virumq́ canens, Etruſca carmina Muſa,
Palmam Virgilio vel tribuente refers.
Scit ſua te melius patrio ſermone Latina,
Quàm ſeſe Latio Graia referre ſono.

Aegidius Cardinalis.

NON eſt cur te prætereàm Aegidi, humili quidem loco, verùm maximè illuſtri Fato Viterbij nate: Chriſtiani ſcilicet oratoris in ſacra pergula, primum, atque vltimum decus merite: quanquam egregia illa arcanis Moſeos deprompta, ſublimis ingenij monumenta tenebris adhuc impiè ſupprimantur. Præſtantiſſimum enim præceptorem facilè ſuperaſti, Marianum ſcilicet Genezanenſem, Pontani, & Politiani admiratione, eruditoque præconio inclytum. huius enim extat in Epiſtolis laudatio florentiſſima, illius verò nobile carmen, quod in Aegidio Dialogo tale legitur.

Qualis

Qualis Alphei liquidos ad amnes,
Siue Meandri viridante ripa,
Concinit ſerum moriens in ipſo
Funere cygnus.
Talis ad plectrum ad Thyaſos Deorum
Ludit in cœlo Marianus,ipſa
Morte victurus Marianus,ipſo
Funere fœlix.
Ipſe ſis felix,faueasq́; nobis,
Ipſe ades feſsis Mariane rebus,
Tu preces audi miſerorum,& iras
Siſte Tonantis.

Cæterùm Marianus,Aegidij comparatione ad optimè glorioſeque dicendum, nequaquam tanta ex Græcis,noui,& veteris inſtrumenti enarratoribus pręſidia compararat:neque penetrarat ad Chaldæos,vt admiranda noſtræ legis fundamenta reuelaret: neq; concionibus prædulce illud,& nobile poeticum melos inſtillarat: vt ſuſpēſos arrectis auribus animos,ſuauitate carminum ad colendam pietatem reuocaret. Sed Aegidius quum in ſuggeſtu verè admirabilis,æquo iudicio per omnes vrbes oratorię facultatis lauream mereretur,etiam domi lepidiſſimis ſermonibus nouam laudem ferebat. Erat enim eius ingenium exquiſito literarum omnium delectu grauiter extructum,ſic,vt in omnes exemplorum caſus peramplas opes,alacris,& expedita memoria ſuppeditaret:facundia porrò tanta diſſimularis illecebris audientes ſemper exhilarans,atq; demulcens,vt ipſo concionāte vel maxima templa complerentur. Ante autem id tempus,quo totius Eremitani ordinis præfecturam à Iulio conſecutus eſt, nonnunquam accidit, vt Patauij optimis literis operam nauans,factitata ab ſe lepida carmina ad lyram elegantiſſimè decantaret. Ei demum Leo pontifex,virtutem omnem liberaliter ornare ſolitus,honorem purpurei galeri detulit: quum Petruciana coniuratione, & Vmbrico bello circumuentus,Senatum aut malignè aut ſegniter principis iniuriam ferentem ſupplere cogeretur. Exinde functus eſt legatione in Hiſpaniam,quum Selymo poſt debellatos Perſas, & duos Memphiticos reges interfectos, nobis arma comminante Chriſtianæ gentes ad ſacrum bellum excitandæ viderentur. Sexageſimo ætatis anno ſubita oppreſſus pituita Romæ interijt, quum Clemens Carolum Cæſarem Bononiæ iterum excepiſſet,deſtinatus, optatusque à multis ad Pontificatum,tanquam par ſummo oneri. Sed non deerant,qui pręclari nominis famam verbis eleuarent, quòd pallorem oris ſumpto cumino, & ſuffitu vdæ paleæ mentiretur, variasque libidines cenſoria ſeueritate contegeret, quas demum malignus potius rumor, quàm vlla certi veſtigij relicta proles detexit. Fit enim quadam naturæ minimè benigna ſorte, vt nulla abſolutæ virtutis præclara facies enitere poſſit, niſi aliquem vitij turpem næuum ad eludendam felicitatem oſtendat.

IANI VITALIS.

Ante ſacroſanctos cineres bona verba Viator
Dicito,diuinus hîc iacet Aegidius:
Qui potuit lingua humanas inflectere mentes,
Et trahere hærentes feruidus ad ſe animos.
Quicquid paudit Arabs,diuinū quicquid Erēbus
Diues Aramæis occulit in tabulis,
Explicuit populis: & ſi quid ſpiritus vltra
Sentit,adhuc ſanctum quod meditetur habet.

LATOMI.

Et tua debuerat ſummos conſcendere honores
Virtus,& probitas,ingeniumq́; ſagax.
Sed tuus obtendit Genius, fuge protinus,inquit:
Nunc formidatos truderis in ſcopulos.
Non eſt iam merces,ſed talio,ſumma referre:
Et tu pacem,alij belligerentur,amas.

Ioan.Franciſcus Picus Mirandula.

IN Ioanne Franciſco Pico Mirandula, inter ſtudioſos bonarum artium, ſcribendique auidos memoria verborum vehementer excelluit: ſed in ipſo rerum delectu illud periIluſtre iudicium, quod ſummo viro Hippocrati maximè difficile exiſtimatur, omnino non viguit. Fruſtra enim ad Ioannis patrui gloriam aſpiranti, ingreſſoque grauiſſimorum ſtudiorum penetralia, quum inſatiabili lectione duceretur, nuſquam Minerua ſatis arriſerat. Extant eius ſacra poemata ſuis quoque Commentarijs illuſtrata, ne legentibus minus clara viderentur:& libri de Veritate fidei Chriſtianæ, in quibus diſciplinarum omnium aceruus eminet. Sed acriter diſputantem inter cucullatos, magna etiam expeditæ doctrinæ laus ſequebatur, quum ſcribentem vel mediocriter eloquentes minimè probarent. Neque enim quid potiſſimum imitaretur, conſtitutum habuiſſe videri poteſt ex

duobus præſertim libellis, de Optimo Imitationis genere ad Bembum præſcriptis. Sed quum in omnibus ingenij operibus ſacras literas religioſè reſpiceret, contempſiſſe Latinæ facundiæ flores, atque inde gloriam tanquam inanem exiſtimari voluit: quanquam eius vniuerſa literarum ſtudia, tanquam illuſtri in homine, & in domo ſanctiſſimis moribus perornata, quum in minus ſeueros iudices facile inciderent, ſplendidiora viderentur: & hercle vir antiqua ſimplicitate potius, quàm nouo aſtu æquiora iudicia redimebat: quum libros ipſos priuato impreſſos ſumptu, liberali largitione publicaret. Interfectus eſt cum Alberto filio, vir indignus adeò crudeli vitæ exitu, à Galeotto fratris filio, quum nocturnis inſidijs, capta arce, Mirandulæ dominatum ex paterno iure inuadendum exiſtimaſſet. Fuêre qui crederent merita fortaſſe pœna mulctatum, quòd cudendæ monetæ miſerum artificem ipſius officinæ præpoſitum, ex impuri auri, & decumum ſubtiliter improbi, magnum ſenſim luctum ipſi domino reddentem, crudeli ſupplicio ad deriuandam inuidiam ſuſtuliſſet: quum intellecta fraus ipſius famæ vehementer officeret, palamque ea aurea moneta, ex eius effigie ſpectabilis, vulgato vitij detrimento reijceretur. Sed iuuat audire quoſdam, virum alioqui integra fide optimum excuſantes, tanquam eius auaræ fraudis penitus ignarum, quum in vxorem, quòd eſſet accurata & diligens materfamiliâs, tanquam muliebris auiditatis probro notatam, eius flagitij nomen nullo cum pudore referendum exiſtiment.

MYRTEI.

Hic Picus iaceo, atq; me illa, quæ iam
Ante non potuêre, nunc iniquo
Me ſeruant obitu arma literarum.
Aegrè illud fero concidiſſe dextra
Fratris filij: hoc eleuor, me adeptum
Vitam pro ſtudijs meis perennem.

LATOMI.

Paſſus es immeritã (quis enim Franciſce negarit)
Non minus inſigni cum feritate, necem.
Sed iuuat interea ſciolos inquirere quoſdam,
Exitio quæ te Fata dediſſe putent.
Sunt ea: laudata pietas ſanctiſſima vitæ:
Verus amor recti, mens ſine felle mali.

Nicolaus Machiauellus.

QVIS non miretur in hoc Machiauello tantùm valuiſſe naturam, vt in nullo vel certè mediocri Latinarum literarum cognitione, ad iuſtam rectè ſcribendi facultatem peruenire potuerit? habili ſiquidem ingenio, ac vbi ſolertiam intenderet, planè mirabili, cuncta quæ aggrederetur elegantiſſimè perficiebat, ſiue ſeria ſiue iocoſa ſcriberentur. In Hiſtoria enim apprimè grauis, & aſtutus, ita Patriæ fauit, vt diſſimulatis ſectionum ſtudijs, impellente recondita libidine, & lenis, & aſper inceſſiſſe iudicetur, egregia herclè cum laude, niſi vti nos non imperiti rerum Etruſcarũ præclarè conſpicimus, prædulcis eloquẽtiæ mella, occulto veneno illita, ſingulis operibus infudiſſet: & tum etiam, quum optimum principem formaret, quum bellicis præceptis ducem inſtrueret, & denique traditis exactæ prudentiæ documentis, in deliberando & conſulendo eximium ſenatorem effingeret. Sed comiter æſtimemus Etruſcos ſales, ad exemplar comœdiæ veteris Ariſtophanis, in Nicia præſertim comœdia: in qua adeò iucundè vel in triſtibus riſum excitauit, vt illi ipſi ex perſona ſcitè expreſſa, in ſcena inducti ciues, quanquam præaltè commorderentur, totam inuſtæ notæ iniuriam, ciuili lenitate pertulerint: actamque Florentiæ, ex ea miri leporis fama Leo Pontifex, inſtaurato ludo, vt Vrbi ea voluptas communicaretur, cum toto ſcenæ cultu, ipſiſque hiſtrionibus Romam acciuerit. Conſtat eum, ſicuti ipſe nobis fatebatur, à Marcello Virgilio, cuius & notarius & aſſecla publici muneris fuit, Græcæ atque Latinæ linguæ flores accepiſſe, quos ſcriptis ſuis insereret. Ipſe quoque natura perargutus, & docilis, ſalſique iudicij plenus, pedeſtrem patrij ſermonis facultatem à Boccacij conditoris vetuſtate diffluentem, nouis, & planè Atticis vinculis aſtrinxerat, ſic, vt ille caſtigatior, ſed non purior aut grauior otioſis ingenijs exiſtimetur. Cæterùm quod olim eiecto Soderino à Mediceis in quæſtione tortus fuiſſet, ab his leniendo dolori, annuam ſcribendi

Hiſtoriæ

Hiſtoriæ mercedem promeruit, ita tamen, vt ægrè compreſſo odio, quum dicendo, ſcribendoque Brutos, & Caſſios laudaret, eius coniurationis architectus fuiſſe putaretur: in qua Aiacetus poeta, & Alamanus ex ipſa turma prætoria leuiſſimus eques, conceptis ſceleris capite pœnas dederunt. Fuit exinde ſemper inops vti irriſor, & atheos: fatoque functus eſt, quum accepto temerè pharmaco, quo ſe aduerſus morbos præmuniret, vitæ ſuæ iocabundus illuſiſſet, paulo antequàm Florentia Cæſarianis ſubacta armis, Mediceos veteres dominos recipere cogeretur.

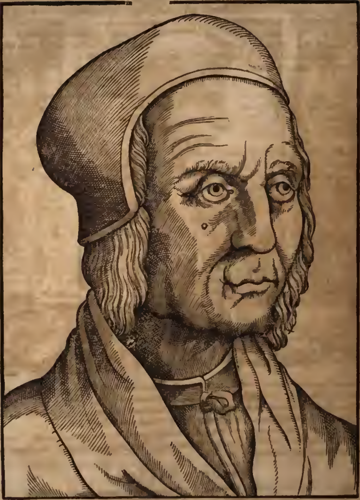
ANTONII VACCAE.

Quiſquis adis, ſacro flores, & ſerta ſepulchro
Adde puer, cineri debita dona ferens.
Nam veteres belli, & pacis, qui reddidit arteis,
Iampridem ignotas regibus & populis,
Etruſca Machiauellus honos, & gloria linguæ,
Hic iacet, hoc ſaxum non coluiſſe nefas.

LATOMI.

Quum ſibi prætereras odioſo radier aureis
Vero, vix aliquis Machiauelle ferat:
Id verò facias: laudemq́ è dente pararis,
Quanta fuit lingua viq́ Venusq́ tua?

Philippus Decius.

PARI ferè gloria & dignitate Philippus Decius in profeſſione humani, diuiniq́ue præſertim iuris floruit, Mayni Iaſonis & ciuis & æmulus, ac ætate ſimul æqualis, ſed qui docendo, & ſcribendo in omnibus Italiæ gymnaſijs multò latius ingenij famam protulerit. Enarrabat enim ſubtiliſſimè & vti ſæpe vidimus, longè omnium acerrimè diſputabat. Ab ipſis Piſis vbi vxorem duxerat, Ticinum à Gallo præſide, opimis ſtipendijs euocatus, in id tempus incidit, quo Ludouicus Rex ad conuellendam Iulij Pontificis authoritatem, concilium Piſis induxerat. Fugitiui, ideoq́ue rebelles aliquot Cardinales, in gratiam Regis ſyno-

gis ſynodum poſtulabant: ius verò indicendi, decernendique loci Pontifex ad ſe reuocabat. Conſultus propterea Decius ſuper ea re, intemperanter contra maieſtatem Pontificis deſcripto reſpondit, ſecus ac Iaſon, qui rogatus ſententiam, vel magno munere oblato adduci non potuit, vt non clementiſſimè reſponderet. Ob eam contumeliam Matthæus Sedunēſis Cardinalis, pulſis Gallis victore cum exercitu, Ticinum vrbem ingreſſus, vnam omnium Decij domum militi diripiendam dedit. Tanto accepto incommodo in Galliam ex fuga profectus, in ciuitate Biturigum ius diuinum edocuit per duos fermè annos. Inde verò in Italiam reuerſum Senenſes conduxerunt: qua in vrbe, vnica eius filia Senenſi patritio collocata, octogenario maior interijt, delatusq; eſt Piſas ad ſepulchrum marmoreum, magno ſumptu ab ſe in maximi templi fronte conſtitutū, inſcriptione adeò inepta, vt ſi eam ſupponamus, elegantib. ingenijs non ſine pudore boni mortui, ridēda videatur.

IANI VITALIS.

Dum curat Decius ſibi ſepulchrum
Clarum marmore ponere eleganti,
Inſcripſit titulos ineruditos,
Vt riſum magis excitare poſſint,
Quàm laudare hominem vndecunq; clarum:
Quòd ſi non ſibi cultius ſepulchrum
Quàm doctos titulos, & elegantes
Curaſſet, modò mollius taceret.

LATOMI.

Quum mors ad Decij nouum ſepulchrum
Legiſſet titulos parum Latinos:
Certè, inquit, timui hactenus lucernam
Iuris tollere: quod minus venuſtè
Feciſſe arguerer, parumq; doctè.
Sed quum ſic loquitur magiſter ipſe,
Committam quoq; & ipſa barbariſmum.

Thomas Morus.

FORTVNA impotens, & ſuo more inſtabilis, infeſtaq; virtuti, ſi vnquam ſuperbè, & truculenter iocata eſt, ſub hoc nuper Henrico Octauo in Britannia immaniſſimè deſæuijt, proſtrato ante alios Thoma Moro, quem Rex, paulò ante præclarus eximiæ virtutis admirator, ad ſummos honores extulerat: inde eum fatali ſcilicet oborta inſania, mutatus in feram, crudeli mox impetu præcipitem daret, quòd huius furentis Tyranni nefariæ libidini, vir omnibus religionis, atque iuſtitiæ numeris longè optimus, atque ſanctiſſimus adulari noluiſſet. Dum enim ille vxorem repudiare, pellicem inducere, filiamque magno probro abdicare properaret, Morus ſcrinij Magiſter, pietatis ac innocentiæ ſuæ reus, cauſam ad tribunal dicere coactus, impio iudicio, niſi par metus ab irato & ſæuo mentes excuteret, ita damnatus eſt, vti latronum more, teterrimo ſupplicij genere necaretur: nec fas eſſet dilacerata membra, propinquorum pietate ſepelire. Sed Henricus, vel hoc vno facinore Phalaridis æmulus, eripere non potuit, quin ad ſempiternam inuſitati ſceleris memoriam, Mori nomen in Vtopia, perenni conſtantiæ laude frueretur. In ea enim beatæ gentis regione, optimis inſtituta legibus, ac opulenta pace florentem Rempublicam elegantiſſimè deſcripſit, quum damnatos corrupti ſeculi mores faſtidiret: vt ad bene beateque viuendum, commento periucundo, rectiſſima via monſtraretur.

IANI VITALIS.

Dum Morus immerita ſubmittit colla ſecuri,
Et flent occaſum pignora cara ſuum,
Immò, ait, infandi vitam deflete Tyranni,
Non moritur, facinus qui graue morte fugit.

IACOBI EXERICHI HISPANI.

Henricus Morum gladio iugulauit iniquo,
Tam dignum vita, quàm fuit ipſe neci:
Mortuus ille tamen viuet per ſecula cuncta,
Poſt mortem virtus viuere ſola facit.

IOANNIS SECVNDI HAGIENSIS.

Quis iacet hîc? Trūc⁹. Cuius caput enſe reciſū eſt, Et natat in tetro ſanguine? Canities. Hoſp.
Hîc eſt ille Thomas Morus, ſic Fata repēdūt. Cuius Triſtia multa bonis, & bona multa malis.
Quæ circūſiſtunt Diua lugubre cadauer? Hoſp. Diua tenax Veri, ſancta Fides, Nemeſis,
Harum prima odij cauſa, & fuit altera mortis, Vltrix iniuſta tertia cædis erit.

LATOMI.

Quid tibi cum Moro, tali indigniſſima ciue,
Anglia? Quid pergis dicere inepta tuum?
Tu ferro inſontem, nec ſimplice morte, Catonem
Perſequeris: tutò nec licet eſſe pium.
Proinde ſile: nam quo maculã tibi demeret illam,
Ipſe tibi patriam condidit Vtopiam.

Roſſenſis Cardinalis.

PARI quoque immanitatis portento, ante paucos dies, quàm Morus obtruncaretur, eadem ſanguinarij Regis rabies Britanniæ lumen extinxit Ioannem Ficerium Antiſtitem Roſſenſem, animi pietate, candore, conſtantia, priſcis illis, atque ſanctiſſimis Chriſtiani ordinis patribus comparandum. Is quum ſumma ſacræ eruditionis, & probitatis authoritate clariſſimus ſpectaretur, vel atrociſſimi ſupplicij metu expugnari nõ potuit, vt Regi ex impudenti repudio inauſpicatas nuptias affectanti, volens parêret. Putabat enim Regem paulò ante admirabili virtutum omnium concentu, & rariſſimis naturæ atque Fortunæ muneribus præſtantiſſimum, atræ bilis morbo correptum inſaniſſe, quòd iratus Romani Pontificis ſententiæ, qua fuerat ex diuini iuris formula damnatus, Pontificij

ficij Imperij patrimonium inuaſiſſet. Non ſubſcripſit ergo nefario rebellantis Regis voto, vir egregiè pius, integreq́ue ſeuerus, ac ideo in carcerem ductus eſt, vt vitæ periculo, & longo cruciatu, imbecilli ſenis conſtantia frangeretur. Id celebre factum ita Roſſenſi parauit laudem, & Henrico inuidiam cumulauit, vt eum Paulus Tertius ad exornandam virtutem natus, collato ſacræ purpuræ honore legerit in Senatum. Senſit illico exprobrati odij vulnus Rex ſuperbus & impius, ſanctiſſimoq́ue viro modeſtè ea dignitatis fama permoto, caput in foro præcidit, ne merita purpura ornaretur. Ferunt id caput lanceæ præfixum, vt ludibrio, terrorique cæteris foret, publicis lachrymis laudatum, ac adoratum extitiſſe. Reliquit ingenij monumenta eruditum volumen, quo Lutheri opiniones grauiſſimè confutarat: itemq́ue alios vtiles libros, quibus ſacri ſacerdotij authoritatem defendit, & de Veritate corporis, & ſanguinis Chriſti in Euchariſtia libros quinque aduerſus Oecolampadium. Sed is ſibi admodum exitialis fuit, quo Catharinæ Reginæ coniugium tuetur. Extat etiam religioſè meditationis explicatio in ſeptē Dauidicos Pſalmos: reliqua in carcere purgatiſſimè conſcripta, quòd damnatæ cauſæ nomen iugularent, Tyrānus aboleuit.

INCERTI.

Téne viri tanti ceruicem abſcindere poſſe?
Téne cruore pio commaculare manus?
Si vita ſpolias Roſſenſem Barbare, quando
Vllum producet terra Britanna parem?
Sed tu ſancte ſenex, æuo fruiture beato,
Lætus abi, in cœlum te vocat ipſe Deus.

LATOMI.

Quum te, ſancte ſenex, infami morte, Tyrannus
Perderet, æternu obijceretq; probru:
Perdere non potuit titulis cæleſtibus auctum,
Turpiter haud fama conſuluiſſe tua.
Quin luit æternùm ſcelus exitiale, pudendum
Seq; ſibi, & populus reddidit ipſe ſuis.
Poſtera, nam dicet, quæ talia legerit ætas:
Anglia bina vno tempore monſtra tulit.

Leonicus Tomæus.

LEONICVS Tomæus Epirota patre Venetijs genitus, ſed Patauio inſitus ciuis, quum Florentiæ Græcas literas ſub Demetrio didiciſſet, primus Latinorum philoſophorum Patauij Ariſtotelem Græcè interpretatus eſt. Philoſophiam enim ex puriſſimis fontibus, non ex lutulentis riuulis ſalubriter hauriendam eſſe perdocebat, exploſa penitus ſophiſtarum diſciplina, quæ tum inter imperitos, & barbaros principatum in ſcholis obtinebat, quum doctores excogitatis barbara ſubtilitate Dialecticorũ figmentis, Phyſicas quæſtiones non ad veritatis lucem, ſed ad inanem diſputandi garrulitatem reuocarent: & iuuentus in gymnaſio Arabum, & barbarorum commentationes ſecuta, à recto muniroq;

itinere

itinere in confragoſas Ignorantiæ crepidines duceretur. Scripſit eruditè & luculenter Commentarios in parua Naturalia Ariſtotelis: ac item pereleganter aliquot quæſtiones, & in his de intellectu, de Alica & de Aſtragalo, tituli varietate iuuentuti gratas & vtiles. Sed in libro de varia Hiſtoria, quo ingens & peramœna reconditæ lectionis copia exprimitur, omnes eius ætatis ſtyli iucunditate ſuperauit. Vita eius procul à contentione, ambitioneque, in ſtudioſo molliq; otio verſabatur ita, vt domi, quàm in ſchola clarior, beneuolis vera Peripateticorum, & Academicorum dogmata ſuauiſſima comitate pomeridianis horis explicaret. Peruenit veneranda barbæ canitie ad ſeptuageſimum tertium ætatis annum mediocri ſubſtantia, ipſaq; ciuili frugalitate, & cœlebs, & felix, quod nemo vel innocentiæ & doctrinæ conſcientia, vel munditia corporis vel animi nitore beatior ætate noſtra fuerit. Aluerat domi gruem, de manu ipſius ſenili oblectamento cibaria capientem per quadraginta annos. Is ſenio tabefactus quum perijſſet, ex eius deſiderio triſte omen concepit, prædixitq; nullo laceſſitus morbo, ſe non multò poſt adamati gruis fatum maturo vitæ exitu ſecuturum. Patauini, externaq; gymnaſij cultrix iuuentus funus ornauêre. Sepulchrum autem Bembus faciundum curauit, & carmine nobilitauit.

Naturæ ſi quid rerum te fortè latebat,
Hoc legis tu magno nunc Leonice Deo.

LATOMI.

Precare ſacra verba, Viator,
Nam Tomaus hic ſepultus eſt:
Dulci fruitur memoria
Integritatis illibata,
Partaq; literarum gloria.
Funde puer dulce merum:
Odoros ſparge floſculos:
Spiret vt buſtum, madeatq; tellus:
Illaq; ſancta & candida animula
Se totam noſtra gratitudine inebriet.
Addemus titulum ſepulchro & illum,
Barbarus vt ne quis violet:
Hic tacet vir vnus omnium
Doctiſſimus, piiſſimus.

Auguſtinus Niphus.

AVGVSTINO Nipho Sueſſæ ad Auruncam nato, ſed ab vrbe Trophea in Brutijs oriundo, inter Ariſtotelicæ ſectæ profeſſores eximia laus contigit, quum in omnibus ferè Italię gymnaſijs, Achillino & Pomponatio florentibus opima ſtipendia meruiſſet. Erat ingenio fertili, adaperto, liberali, ſermone autem Campanum pingue quoddam reſonanti maximè libero, & ad ferendas fabulas in ſuggeſtu coronaque, ad voluptatem aurium periucundo: ſed vel toto ore ſubagreſti, & penitus infaceto ita ſe ad vrbanos iocos componebat, vt valde mirarentur, qui mox tacentis ſupercilium auſteraque labra, & lineamenta conſpicerent. Scripſit in omnes Ariſtotelis libros perampla commentaria, ſed rudi & incondita quadam vbertate, vt tum mos erat, craſſis & planè barbaris auribus accommodata, quod Latinè, tecteque ſcribendi facultatem, tanquam inimicam optimis diſciplinis, ab ipſa præſertim philoſophia ſegregabant. Luculentius eius operum exiſtimatur id, quod pro Auerroe aduerſus Algazellem diſputante tum publicauit, quum florente ætate à multo vigore ingenij neruoſior haberetur: quanquam ipſe in opinione decretoque parum conſtans, euariatoque ſæpe iudicio commentationes in Analytica priora, & in libros de Anima tenerius adamaſſe videamus. Parto demum otio, obrepenteque podagra, ſcripſit aduerſus Aſtrologos, Moraleſque libellos: & de Tyranno & rege, & de Augurijs, varietate tituli vel parum curioſis expetendos, & longiore quidem dignos vita, ſi plenior Latini ſermonis ſpiritus acceſſiſſet. Suſceptis liberis, & ſeneſcente vxore ſeptuagenarius ſenex, puellæ citra libidinem impotenti amore correptus eſt vſque ad inſaniam: ita vt plerique philoſophum ſenem, atque podagricum ad tibiæ modos ſaltantem, miſerabili cum pudore conſpexerint, vnde illi maturatum vitæ exitum conſtat. Perijt in patria nocturno itinere refrigeratus, quum ſerò è Sinueſſa rediiſſet, obortis ſcilicet tonſillis, quæ fauces obſederant, ea ipſa nocte Etruriæ admodum funeſta, qua Alexander Medices, in lecto turpiſſimè confoſſus interijt. Galeacius Florimontius quum præceptori vrnam poneret, hoc carmen incidi iuſſit.

Incerti.

Dum lapidi titulum mœrens Galeacius addit,
Et triſtis curat funera cum gemitu:
Si quis honos tumuli: nō hoc tibi, Niphe, ſupremū,
Sed patriæ, & miſero ſtat mihi mansmo, ait.
Na vis meliore tui tu parte: leuamen
Luctus nos medijs quærimus in lachrymis.

Marci Antonii Flaminii.

Qui docuit rerum Niphus cognoſcere cauſas,
Non rerum oblitus hoc iacet in tumulo:
Sed cœlo meliore ſui cum parte receptus,
Nunc gaudet melius diſcere quàm docuit.

Latomi.

Apagete vos, Philoſophiam qui tetricam
Putatis: & boni indigam
Lepóris, ebria horridamq́; Cypridis.
Quid? Niphus an non melleus,
Perplexa ſuetus inter enthymemata,
Et ſyllogiſmos frigidos
Narrare ſuaues, Atticasq́; fabulas:
Multumq́; riſum ſpargere?
At quàm venuſtum hoc: ſeptuagenarium
Quòd vndulatis paſſibus,
Et curioſo, flexuoſoq́; capite
Saltare coràm cerneret,
Modò Dorium, modò Phrygium, vel Lydium:
Amore ſaucium graui?
Tractare ſic philoſophiam inuiſam, arbitror
Summi fuiſſe philoſophi.

Ioannes Ruellius.

RVELLIVS in vrbe Sueſſionum natus, quum ſuſceptis liberis vxorem extuliſſet, abdicata medendi arte, ſacerdotium in templo Deiparæ Virginis Lutetię Pariſiorum, Poncherij antiſtitis liberalitate promeruit, totumque id otium optimis literis, vt fortunis auctum decebat, impendit: non ignobili quidem gloriæ prouentu, quum eruditionis authoritatè Budæo proximus eſſet, & Latini ſermonis nitida puritate ſuperior haberetur, vt præclarè indicat Dioſcorides in Latinum è Græco emendatè traductus. Leguntur libri aliquot probè, fideliterq́; tranſlati de Mulomedicina, & Actuarij medici volumen de Vrinis: ſed proprio vſus ingenio libros tres de natura ſtirpium perſcripſit, Theophraſtum in multis, & Plinium eleganter æmulatus. Extant quoque ſingulari diligentia tranſlati è Græco quinque libri de Agricultura, ex viginti qui nomine Conſtantini circumferuntur: reliquos Coroneus Gallus vertiſſe dicitur: ſed Cornarius Germanus expedita facundia celeber, vniuerſos viginti Latinitate donatos nuper publicauit. Erat Ruellius natura modeſtus & lenis, vultu multo rubore ſuffuſo, & reſimis naribus, ſtatura verò mediocri. Sexageſimo ætatis anno vita functus eſt, paulo antequam rex Franciſcus niuoſas Alpes traijceret, vt copijs ſuis Cæſarianorum impetu perculſis fortiter opem ferens, Subalpina oppida ſummotis hoſtibus in fide confirmaret: vt inde in ſpem inauſpicatæ pacis induciæ pararentur.

Dionysii Carronii.

Hic ſitus eſt, in quo viguit medicina, Ruellus
In quo naturæ notitia, atq; poli:
In quo prima fuit dos, Graium vertere ſcripta
In Latium, ac Latio ſcribere digna Ioue.
Olim erat affinis, nunc eſt conuiua Deorum,
Præmiaq; illa ſui grata laboris habet.

Latomi.

Hic veſter ille eſt, Galle, Ruellius:
Mentis tam acuto lumine præditus,
Perinde vultum noſſet vt ætheris,
Seu læta nobis, ſeu mala plurima
Cordis receſſu conderet intimo:
Ac ſi fuiſſet ſenſibus omnibus
Coniunctus aſtris: & reor hercule.
Nam quæ reliquit ſcripta ſat arguunt,
Noſtris bonis tam commodum & vtilem,
Aut eſſe Diuum, aut munere proximum.

Antonius Tibaldeus.

HIC primus ferè poſt Petrarcham ſupra æmulantes Seraphinum atq; Manutium, planè extinctum Etruſci carminis decus excitauit, vſque adeò grata auribus alternantium numerorum ſuauitate, vt quum expeditis vbiq; eius iucūdæ facultatis illecebris, in amatorios luſus Principum aulas perambulaſſet, edita, vel ſurrepta eius carmina à viris pariter & fœminis ad citharam cantarentur. Sed tantam mox famam feliciore orti ſidere Bembus, & Syncerus æternis carminibus oppreſſerunt. Agnouit ille tanto perſtrictus fulgore, ingenij ſui Fortunam, atque ideo ad Latina carmina ſe conuertit, quum in his ad genium non inſulſa vena reſponderet. Sed factus grandæuus ſenex, ridente vrbe Roma carminum ſuorum Etruſcorum exequijs interfuit: ita hercle vt euaneſcentis antiquę laudis magnam partem redimeret, quum Epigrammata multo Latino ſale, leporeq; cōſperſa inexſpectatus edidiſſet. Perijt in via lata octogenarius ſenex, firmiſſimo corpore & celſa proceritate ſemper erecto, ſtranguria cruciatus adeò grauiter, vt ex atra demum bile ſeipſo factus amarior, ſæpe nec inſulsè delirare videretur, quum ianua feneſtrisq; penitus occluſis, Carolum Cæſarem ex Africa relato inſigni triumpho, ad eius limen tranſeūtem ſpectare noluerit: quòd eum minimè iuſtum Imperatorem putaret, qui ſub fide publica captæ deletæq; Vrbis ſcelus, quo maieſtas eius vel extra culpam ſuggillari potuit: decumatis legionibus minimè vindicaſſet: quaſi non ſatis fuerit, in tantæ cladis ſolatio Borbonium, Dorbinum, Moncatam, & Aurantium, quatuor ſummos Duces, & patrati facinoris authores, ſingulis ictos fulminibus, vltorem magno numine ſpectauiſſe.

COLAE BRVNI MESSANENSIS.

Quæ ripis te ſæpe ſuis ſtupuêre canentem
Eridanus, Tyberisq́: parens ille, hic tuus hoſpes,
Credibile eſt, vates Antoni, nunc quoq; campis
Te canere Elyſijs, turba admirante piorum.

LATOMI.

Certè non modicam merêre laudem
A rara ingenij tui æquitate,
Antoni numeris poeta Thuſcis.
Qui palmam tribuens, ſuaq; arena
Cedans poſterioribus poetis:
Viuus, ac hilaris tuis dediſti
Muſis inferias, quaſi exoletis.
Sed quem ob ingenij tui lepôrem,
Feſtiuumq; animum, bona Camœna
Scribendis Epigrammatis Latinis
Immortale tibi dedêre nomen:
Vt iam ſis numeris vtriſq; felix,
Vnis candidus, alteris venuſtis.

Eraſmus Roterodamus.

ERASMVS Roterodamus ex Inſula Batauorum, perpetuis eruditæ laudis honoribus extollendus videtur, poſtquam ætatis noſtræ ſcriptorum propè omnium decus, ingenij fertilitate ſuperauit. Is ab adoleſcentia, pio religioſi animi decreto, ad cucullatos ſacerdotes ſe contulit, tanquam humana deſpiceret. Sed non multo pòſt pertæſus intempeſtiuæ ſeruitutis, votique temerè ſuſceptæ, ea ſacrati ordinis ſepta tranſilijt, vt ad excolendum ingenium planè liber, per omnia Europæ gymnaſia vagaretur. Contendebat enim cura ingenti ad ſummæ gloriæ faſtigium, ad quod literarum omnium cognitione perueniri poſſe intelligebat, quum iam ad arcana cuiuſque doctrinæ, infinita lectione, inuſitataq; memoria penetraſſet. Edidit Moriam, atq; inde primam nominis famam longiſſimè protulit, imitatione Luciani ſatyræ pungentes aculeos paſſim relinquens, omnium ſcilicet ſectarum actionibus ad inſaniam reuocatis. Opus quidem ſalſa aſpergine periucundum, vel grauibus, & occupatis: ſed ſacrato viro prorſus indecorum, quum diuinis quoq; rebus illuſiſſe videretur. Sed maturè demum, quòd eius intemperantiæ malè audiendo pœnas daret, ſanctiores literas complexus eſt, tanta robuſtiſſimi ingenij contentione, vt vertendo Græca & commentarios excudendo, plura quàm quiſquam alius volumina pu-

blicauit. Verùm ſe ipſo haud dubiè cunctis admirabilior futurus, ſi Latinæ linguæ conditores grauiter imitari, quàm feruido properantique ingenio indulgere maluiſſet. quærebat enim peculiarem laudem ex elocutionis atq; ſtructuræ nouitate, quæ nulla certa veterum æmulatione pararetur, vt in Ciceroniano non occulti liuoris plenus oſtendit. Tanta enim erat naturæ fœcunditas, vt plena ſemper ac ideo ſuperfœtante aluo, varia & feſtinata luxuriantis ingenij prole delectatus, nouum aliquid quod ſtatim ederetur, Calcographis tanquam intentis obſtetricibus parturiret. Obijt apud Heluetios Baſileæ, ſeptuageſimum excedens ætatis annum, quum Carolus Cæſar in Prouinciam irrumpens, ad aquas Sextias, Franciſco Galliæ Regi graue bellum intuliſſet.

INCERTI.

Theutona terra ſuum quum miraretur Eraſmũ,
Hoc maius protulit dicere, Nil genui.

IOANNIS SECVNDI HAGIENSIS.

Defunctus vita, longiq; laboribus aui,
Hac ſitus eſt tandem doctus Eraſmus humo.
Quem licet in ſera rapuerunt Fata ſenecta,
Et vita ſaturum ſopijt alta quies.
Nos tamen hũc velut immaturo funere raptum,
Flemus, & effuſis diffluimus lachrymis.
Ille igitur perijt, & quondam illa diſerta,
Et dulci manans nectare lingua tacet,
Ingeniumq; ſagax, & amans virtutis, & æqui,
Omnia ſub paruo condita ſunt tumulo.
Illum igitur canos virtus lacerata capillos,
Et Charites lugent, luget & ipſa Fides.
Collectasq; roſas Permeſſi ad flumina Nymphæ
Inſpargunt ſacro Pierides tumulo.

IANI VITALIS.

Lubrica ſi tibi mens fuit, & ſpinoſior æquo,
Ingenium certè nobile Eraſme fuit.
Felix ſi mistas labruſcas dulcibus vuis,
Prodiga deſiſſet vinea ferre tua.
Barbariæ è media præclarum ſidus haberent,
Et te Varronem tempora noſtra ſuum:
Hanc tamẽ inſcriptã his titulis poſuêre columnã,
Iactura hic laudum publica facta fuit.

GILBERTI COGNATI.

Magnus Roterodamus ille noſter,
Hæc quo ſecula neminem tulerunt
Maiorem, neq; priſca clariorem
Norunt tempora, nec cui futura
Parem poſteritas habebit: ecce
Sub hoc marmore mortuus quieſcit.

VITI COPPI SELESTADIENSIS.

Lachrymarum, te rogo, iam ſiſte riuulos
Viator, & dulcem quietem floribus
Orna, tumulum Sabæo thure conſouens.
Vixi ſatis, Fati peregi tempora:
Non ocio, ſed duris me laboribus
Vnus, quò plurimis prodeſſem ſubdidi.
Sic docta primùm bella geſſi Palladis,
Vt me ducem mirata ſit Germania,
Suum me ſæpius Ciceronem dictitant:
Tandem ſacris literis ſum immortuus.
Hac Fata lege ſubire, an non eſt viuere?
Rure donari, niſi forſitan mori putas.

SIMONIS VALLAMBERTI.

Hoc quanquam tumulo mortale cadauer Eraſmi
Mors claudit, id fermè eſt nihil.
Non huius virtus, ſpes, fama, ſcientia, poſſunt
Claudi. quid, ò Mors hîc habes?

IOANNIS MORELLI.

Corpus humo, ſuperis animã, dat nomen in æuum
Lex pietas, virtus Roterodame tua.

LATOMI.

Theutona terra ſuum quum miraretur Eraſmũ;
Hoc maius potuit, dicere, Nil genui.
Quippe Deos inter, cœlo ridente, relatum
Ipſe ſuum dixit Iuppiter eſſe genus.

EIVSDEM.

Qui paucos habeas pares, Eraſme,
Multorum inuidiam feras neceſſe eſt.
Iſtos quòd logodædalos ab Vrbe
Vnos præ reliquis, in immerentis
Manes ſic videam ſtyli cruentam
Stringentes aciem, pertude tanquam
Stupraſſes Charitum nouem ſorores.
Indignum patria eruditione, &
Aſſerto titulo elegantiarum.
Cauſam ſcire velim, quid vrat illos.
Et quid tantopere tumultuentur.
Sed quid diſſimulo? ſat aſtus illam

Prodit feruidus & malignus. ille eſt,
Ille inquam eſt Ciceronianus, ille
Vno qui Cicerone ſtare, rectè
Latinam negas elocutionem:
Et damnas ſtolidi laboris omneis,
Qui ſuperſtitionem non ferenda
Vno non niſi Tullio loquuntur.
Hac illa eſt Helene, viri elegantes
Armis qua Latium per vniuerſum
Vindicanda videtur in Batauum:
Vmbram ſcilicet, atq; inane nomen:
Tanquam quo genito Allemanis ora eſt
Vano ridicule ſoluta partu.
At ſi tam modicas ob has labruſcas
Perit vinea tota, ô vrbs Quirini,
Scribemus titulo hoc tibi columnam:
Qua quondam meritos ſuo fouebas,
Ornabasq; viros honore, laudum
Iactura es modò facta publicarum.

Rutilius.

RVTILIVS è Colonia oppido Vicentini agri, quum erudito diligentiq́ue eius ingenio Nicolaus Ridulphus Cardinalis familiariter vteretur, ex vmbratili iure conſulto flamen euaſit, quòd nunquam in forum prodijſſet. Edidit enim volumen ab induſtria atque facundia commendatum, de his qui florente Romano imperio iuris intelligentia præſtiterunt: quo laborioſo elegantiq́; opere, Ciceronem obiter à multa mendorum labe repurgauit. Maiora porrò editurus videri potuit, niſi immatura mors lucubrantem Venetijs oppreſſiſſet. Amici autem poetæ de eo tanquam conſpicui ſepulchri honore, ex humili fortuna facilè carituro, hæc carmina decantarunt.

PETRI CVRSII.

Vt mors Rutilium ſenſit tot reddere vita,
Styx vale, ait, vita iam patefacta via eſt.

CROTI.

Excitari vt Legum latores ſenſit ab Orco
Inuida Mors, fuſis protulit hac lachrymis:
Quàm verè eiuſdem eſt inferre, auferreq́; leges,
Lege horum cum lex penè refixa mea eſt.

IANI VITALIS.

Viuitur in chartis Rutili felicius ipſis,
Cum videant mortem marmora & ara ſuam:
Abſumpſit priſcos legum Libitina peritos,
Tu facis in ſcriptis viuere & eſſe tuis.
Quàm meritò illi igitur dicent, æternior are
Eſt tua, & æternis pagina marmoribus.

LATOMI.

Qui tot Rutilium vita aſſeruiſſe videret,
Quos antè in libro cederet ipſe ſuo:
Huic temerè, Ridulphus ait patronus, honorem
Marmoris, & longos contulero titulos.
Ille quidem rectè, nec nos non rectius, illa
Sarcimus gratis qui tibi carminibus.

Gulielmus Budæus.

NVLLI mortalium ætate noſtra perpetuis lucubrationibus aſpirante fortuna, cùm Græcæ tum Latinæ eruditionis maiores opes contigerunt, quàm Gulielmo Budæo, non Galliæ modo, ſed totius etiam Europæ longè doctiſſimo. Natus Lutetiæ præcellentium diſciplinarum celebri domicilio, dum perennem ſpectaret laudem, & rei familiaris fortunas honoresq́; ingenio ſuo, & ſperata gloria viliores arbitraretur, ſexaginta amplius ætatis annos in ſtudijs conſumpſit: ita vt ſummæ eruditionis libro de Aſſe, alteroque in Pandectas edito, ac infinita demum lectione confectis Commentarijs, quibus Græcè & Latinæ facultatis ornamenta comparantur, nulli communicata laude, æquales omnes doctrinæ auctoritate ſuperarit. Sed qui in memoriæ theſauris tantas diuitias miro digeſtas ordine continebat, veluti occupatus in apparatu, candidioris eloquentiæ cultum neglexiſſe exiſtimatur. Id enim in toto ſtudiorum negotio longè grauiſſimum, nemo niſi irrita ſpe ſenectuti vnquam reſeruauit. Adaugebant nominis famam in perſpicuo animi ſanctiſſimi mores, quibus aliquantò vberiora rei familiaris incrementa, quàm pertinaci

diligentia, vel honoris ambitione, educatis feliciter liberis reliquit, quum rex Franciſcus ſubita liberalitate inclytus, optimi viri otium foueret, & ipſe ſupplicibus libellis præpoſitus, honeſtiſſimo prouentu ditaretur. Sed vir alioqui incorrupta mente compoſitus, Eraſmianæ obtrectationis ſpicula ferre non potuit, quum facilè indignabundus, bile Gallica redundatet: ille autem contumaci odio incenſus, tela veneno Batauo delibuta iacularetur. Septuageſimum tertium agentem annum oppreſſit febris, longinquo & æſtuoſo ad Armoricum Oceanum itinere concepta. Piè autem tranquilleque vita excedens, condito teſtamento, omnes honores funeris & tumuli penitus abdicauit, ita vt quum numeroſa proles eum lugeret, noctu tumularetur. Fato functus eſt, non multò poſt celebres illos hoſpitales triumphos, quum Cæſar ab Hiſpania per mediam Galliam in Belgas profectus, gentem bello feſſam, feſta paſſim hilaritate in ſpem pacis erexiſſet.

IANI VITALIS.

Qui ſanctum ſimul, & ſimul diſertum
Exquiris ſapientia magiſtrum,
Vltra quid petis? hîc iacet Budæus.

SALMONIS MACRINI.

Budæus voluit media de nocte ſepulchro
Inferri, & nullas prorſus adeſſe faces:
Non factum ratione caret, clariſſima quando
Ipſe ſibi lampas, luxq́ coruſca fuit.

THEO-

THEODORI BEZAE.

Vnus Budæus terramq́, poloſq́, homineſq́,
Deuinxit magna prouidus arte ſibi:
Cælo animum, terra corpus donauit habendum:
At cerebri nobis dona ſuperba dedit.
Sic deceſſit inops, nam nil ſibi reliquerat ipſe,
Verùm hac paupertas vnica vincit opes.

EIVSDEM.

Budæum fleuère homines, plorauit & aer,
Budæum gelidis eſt quoq; fletus aquis:
Sic fleuère homines, vt plena volumina mœſtis
Carminibus quiuis bibliopola terat.
Sic aer luxit, conſumptis vndiq; nimbis,
Vt etiam quas plueret non reperiret aquas.
Flumina ſic fleruut, vt quà modò nauis abibat,
Currat inoffenſis ſicca quadriga rotis.
Reſtabant cælum & tellus, communis vt omni
Quamlibet immenſo mæror in orbe foret:
Sed quum cælum animam Budæi, terra cadauer
Poſſideat, quaſo qua ratione fleans?

SIMONIS VALLAMBERTI.

Extinctum luxit Budæum mæſtus Apollo.
Nomen inextinctum non meruiſſe putes?

LATOMI.

Budæus columen, decuſq́, Graiûm:
Budæus Latiæ corona linguæ:
Budæus dubij lucerna iuris:
Budæus pater elegantiarum,
Et fons totius eruditionis:
Budæus patriæ iubar coruſcum,
Regis delicium ſui, ſuiq́,
Tempeſtatis honos, lepor, voluptas,
Hic terræ exuuias reliquit, orbi
Famam, aſtris animam. Viator ito.

Hieronymus Aleander.

DETVR hoc incomparabili inuſitatæ memoriæ felicitati, quæ in Hieronymo Aleandro ſupra cuiuſq; vel antiqui ſeculi captum admiranter excelluit, vt eius ex vero depicta facies, vel in pudenda ingenij ſterilitate inter fœcundiſſimas imagines conſpiciatur, quando nihil eum cuncta volumina cupidè perlegentem, vel rerum vel verborum omnino ſubterfugerit, quin ſingula memoriter, vel à multis annis longo ſepulta ſilentio recitaret. Latinæ enim Græcæq; literæ, quum ſæpe alacriter iactabundo, pro vernaculis haberentur, Hebraicas admirantibus Iudæis, & ſuæ ſtirpis cum facilè credentibus ſolertiſſimè didicit. His ingenij dotibus inſignis, quum Lucetiæ Pariſiorum Græcè docendo honorem præfecturæ gymnaſij concordi ſtudioſæ iuuentutis acclamatione eſſet cōſecutus, veniſſetq; in Vrbem, Leo Pontifex grauiſſimus ingeniorum æſtimator, eum extulit, miſitque legatum in Germaniam, vt Lutheranæ doctrinæ initia diſputatione tollerentur. exinde Clemens Brunduſinum caſu potius quàm animi indicio Antiſtitem fecit. Paulus autem veræ virtutis eruditus exornator, legit in Senatum. Lætatus eſt ea purpura per annos quinque, peruaſurus haud dubiè ad exactam ætatem, niſi nimia tuendæ valetudinis ſolicitudine intempeſtiuis medicamentis ſibi hercle inſanus & infelix medicus viſcera corrupiſſet. In toto autem vitæ curſu, extemporanea facundia delectatus, ſerò ingenij labem ſenſit, quum ad meditatam ſcriptionem prior eloquentiæ vena, vti externo & præcipiti quodā luto perturbata minimè proflueret, ita ſpe melioris ſtyli miſerè deſtitutus, quum vaſtum opus vaſta illa memoria aduerſus ſingulos diſciplinarum profeſſores agitaret, Romæ interijt fato ſuo vehementer indignatus, quum ſe præreptum anno vno ante climactericum inter anxia ſupremaq; ſuſpiria quereretur. Tumulatus eſt in æde Tranſtyberina dino Chryſogono dedicata, ea teſtamenti lege, vt ſepulchrum Græco carmine à ſe compoſito, quum reliquis titulis inſcriberetur, quo nouas clades imminere nobis ominatur in hanc ſententiam:

Exceſſi è vita ærumnis faciliſq́, lubenſq́,
Ne peiora ipſa morte dehinc videam.

IANI VITALIS.

Non tibi literulis ornare Aleandre ſepulchrum
Fas erat, at vaſtam ponere Pyramidem:
Steſichoroſq́, inter celebres, ſanctoſq́, Platones
Ex auro ſolidam ſtare tibi ſtatuam:
Vidimus in te vno diutina inſignia mentis,
Et plus quàm humani par decus ingenij.
Nunc perijt tecum, quantum vix ſecula mille,
Quantum vix præſtet millia mille hominum.

CAELII CALCAGNINI.

Incertum eſt Aleander vtrum te dicere malim,
Quum Græcũ atq; Italum te tua lingua velit.
Septem vrbes Graccas natalem ingentis Homeri
Immenſis ſtudijs aſſeruiſſe ferunt.
De te lis maior, quum iam te vendicet omnis
Attica terra ſibi, Romula terra ſibi.

LATOMI.

Nõ tibi pro tumulo hoc, quantũuis nobile, marmor
Ponimus: hoc cineres, aridaq; oſſa tegat:
Non longos titulos: ſubiectos caſibus ipſos,
Et quibus eraſis ipſe ſuperſtes eris:
Sed totam Europã, quã docto in nomine oberras,
Quaq; tuas laudes vix Aleandre capit.

Lampridius.

LAMPRIDIVS Poeta Cremonenſis, quum in colle Quirinali ſchola Græcorum adoleſcentium inſtituente Laſcare coaleſceret, docendi munus ſuſcepit exercitatione perutili, quòd argumenta propoſita vtriuſque linguæ verbis & figuris ad mutuam ingeniorum æmulationem verterentur. Sed erepto Leone, & ſubinde euerſis optimarnm literarum ſtudijs, Patauium ſe contulit, vbi per aliquot annos domi ex collaticia mercede delectorum iuuenum Græcas & latinas literas maiore quæſtu, quàm gloria profeſſus eſt. Nunquam enim (vti erat) elato contumaciq; ingenio adduci potuit, vt publicnm ſuggeſtum conſcenderet, ne cum eloquentioribus, vel minus eruditis, ambiguæ exiſtimationis aleam ſubiret. Nouiſſimè Federicus Gonzaga, vt filio præceptor eſſet, Mantuam accinit. In eo munere, ſeptenne diſcipulo, & vix deguſtata principis liberalitate minimè ſenex lateris dolore ſurreptus eſt. Scripſit odas æmulatione Pindarica eruditas & graues, ſed ob id pleriſq; minus iucundas, quòd priſci imitationeq; difficilis poetæ curſum, tanqnam inflati & tortuoſi fluminis, ſecutus inſolentior & durior Latinis auribns euaſerit. Fit enim monente Flacco, vt quæ optima & excellenter Grçcè ornata intelliguntur, vel paribus numeris tractata ad genium Latinæ ſnauitatis minimè reſpondeant.

MYRTEI.

Ergo ego nobilium ô genitrix atq; hoſpita vatum
Mantua, quòd nimium vicina Cremona Maroni
Obſuerit, ſolus pœnas abs te ipſe repoſcor?
Ille ſoli tantùm damnum tulit: aſt ego de te,
Mantua, deq; tuo meritus bene principe, cara
Pro patria & vitã, & cineres tibi reddere cogor.

Aſpaſiæ amicæ ſepulcro inſcriptum in templo ſancti Andreæ.

Lampridium carum Muſis hîc Mantua ſeruat.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Perdideras Varium, noſtro ſed tempore laudes
Lampridius renouat docta Cremona tuas.
Ille Sophocleo cantabat digna cothurno,
Iſte canit lyricos Pindarico ore modos.

LATOMI.

Mantua vicinæ propè liuida honore Cremonæ
Vt qua Lampridio vate ſuperba foret:
Ad ſe pellectum, & properata in Fata vocatum,
Hac viſa eſt querulum voce leuare virum;
Munus erat noſtrum ſimileis genuiſſe Maroni:
Naſci hîc debueras, ſiue Poeta mori.

Gaſpar Contarenus Cardinalis.

GASPAR Contarenus patritij ordinis Venetus, ab inſigni memoria illuſtriq; doctrina, & corporis ac ingenij caſtitate mirabilis, ad Rempubl. ita acceſſit, vt grauitate iudicij conſummatæ prudentiæ Senatoribus æquaretur: atque inde maturata maximarum legationum munera capeſſeret, non ætatis quidem, ſed vna virtutis prærogatiua commendatus. Iuuenis enim tanquam perfectus Peripateticus Ariſtotelem à calumnia defenderat, quanquam modeſtiæ cauſa ſuppreſſo nomine, aduerſus Pomponatium præceptorem,

quum

quum ille, ſi non inſano, impio tamen conatu animas noſtras interire cum corpore, ex Ariſtotelis ſententia perſuadere libro edito contendiſſet. Appulit exinde ingenium ad ſacras literas adeò diligenter, vt ad normam Chriſtianæ diſciplinæ librum, de optimi Antiſtitis officio publicaret. In ipſo autem ciuilium honorum curſu, honeſtum decorumque ſibi & patriæ, de Republica Venetorum volumen edidit, vt inſtitutæ leges ex antiquo more ciuitatis in mandandis honoribus ad memoriam poſteritati traderentur. Nouiſſimè Paulus pontifex auguſta illa generoſi iudicij maturitate facilè ſuperiores principes antecedens, nihil tale expectantem in ſenatum legit, purpuraque ornatum in Germaniam legatum miſit, vt quorundam animi concepta Lutheri ſententia ſalubri adducto dogmate ſanarentur. Sed poſt eam rem caſſo labore ſemper actitatam, quum in vrbem redijſſet, Legatus Bononiæ creatus eſt, in eoque munere, paucos poſt menſes, nondum ſexagenarius, rapida febre interijt. Sepulchrum eius lateritij operis, in æde diui Proculi ad læuam, cum hoc carmine conſpicitur.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Contarene tuo docuiſti Magne libello,
Extinctis animas viuere corporibus:
Ergo iure tui viuunt monimenta libelli,
Et viuent ſeclis innumerabilibus.

EIVSDEM.

Deſcripſit ille maximus quondam Plato
Longis ſuorum ambagibus voluminum,

Quis ciuitatis optimus foret ſtatus!
Sed hunc ab ipſa ſeculorum origine
Nec vlla vidit, nec videbit ciuitas.
At Contarenus optimam Rempublicam
Parui libelli diſputationibus
Illam probauit eſſe, quam milleſima
Iam cernis aſtas Hadriatico in mari
Florere pace, literis, pecunia.

IANI VITALIS.

Contarene tibi pietas dum dia parentat,
Et queritur longo amiſſum Reſpublica luctu,
Ite, ait, illuſtres animæ vitalia ſecla
Heroum, & veſtro athleta exornata ſepulchrum
Floribus: hic veris docuit rationibus eſſe
Immortalem animam ſumma de mẽte creatam.

LATOMI.

Lectus es in Venetum, Romanũ deinde Senatum,
Firmior ingenio qui ſtat vterq; tuo.
At nunc cœleſti fulges trabeatus in oſtro,
Sceptra magiſtratus æthereiq; geris.
Nam cur non capias defenſi præmia cœli,
Quum non ingratos ſenſeris hic homines?

Henricus Cornelius Agrippa.

QVIS in Henrici Cornelij Agrippæ ſedato vultu portentoſum ingenium latuiſſe crediderit? Hic enim immenſo captu, vaſtaque memoria, ſcientiarum artiumque omnium rationes, arcanaque intima & ſummos apices complexus diſciplinas conuellit, religiones in dubium reuocat, ſtudiorumque omnium labores feſtina declamatione deridet: eoque vehementius atque validius, quod tantæ nouitatis argumenta ſacratum literarum auctoritate confirmentur, quaſi feliciore opere illudentis ingenij tantas opes oſtentare nequiuerit, niſi vir educatus in literis, & à Cæſare eruditionis ergò equeſtris ordinis dignitate honeſtatus, importunos arietes inanis eloquentiæ æternis optimarum literarum arcibus admouiſſet. Sed adhuc eum plauſu à multis exceptum volumen de vanitate ſcientiarum, alium addidit librum de Occulta philoſophia, curioſis admodum peſtilentem, quod opus ex cenſura Chriſtiana, edicto veterum apud vnos impios reperitur. Sed in vtroque ſerio, pariter & ioco grauior atque lepidior, ac ideò forſitan æternus appareret, niſi puriorem eloquentiam non ſecus ac reliquas facultates infelici vel inepto iudicio contempſiſſet. Exceſſit è vita nondum ſenex apud Lugdunum ignobili & tenebroſo in diuerſorio, multis eum tanquam Necromantiæ ſuſpicione infamem execrātibus, quod Cacodæmonem nigri canis ſpecie circumduceret, ita vt quum propinqua morte ad pœnitentiam vrgeretur, cani collare loreum magicis per clauorum emblemata inſcriptum notis exoluerit, in hæc ſuprema verba iratè prorumpēs, Abi perdita beſtia, quæ me totum perdidiſti: nec vſquam familiaris ille canis, ac aſſiduus itinerum omnium comes, & tum morientis domini deſertor, poſtea conſpectus eſt, quum præcipiti fugæ ſaltu in Ararim ſe immerſiſſe, nec enataſſe, ab his qui id vidiſſe aſſerebant, exiſtimetur.

IOANNIS BAPTISTAE POSSEVINI.

Viuens quem cernis, ne te fortaſſe moretur
Os placidum, Stygij rex fuit iſte lacus.
Quare etiam cuſtodem habuit dum viueret Orci,
Cui nunc in tenebris præda daret comitem.
Aſt hic ſi ingenium moderari ſciſſet, ad auras
Tantum iſſet, quantum Tartara nigra ſubit.

LATOMI.

Hunc tumulum haud Charites ſeruāt, ſed Erynnies atra:
Non Muſa, at ſparſis anguibus Eumenides.
Colligit Alecto cineres, miſcetq; aconito,
Grataq; dat Stygio liba voranda cani.
Qui quod erat viuum comitatus, atrociter Orci
Nunc quoq; per cunctas raptat agitq; vias:
Inſultatq; adeò, & Furias quia nouerat omneis,
Salutat, iniungit nomine quamq; ſuo.
O miſeras arteis, quæ ſola ea commoda præſtant,
Accedat Stygias notus vt hoſpes aquas.

Baptiſta Pius.

NON erit vllo ſeculo, agreſtibus præſertim grammaticis ingratum Pij nomen, vrbanis autem & elegantibus viris nunquam iniucūdum. robuſto enim ingenio, tenacique memoria præualidus, doctiſſimi famam meruit, quum obſcuros authores interpretandos ſuſcepiſſet, inepta quidem Beroaldi præceptoris æmulatione, cuius in Aſinum Apuleij commentationes exierant. in ijs fuêre Fulgentius, Sidonius, & è poetis Plautus, Lucretius, & Valerius Flaccus. Exoleta enim rancidæ vetuſtatis vocabula delectu inſano ſectabatur, admirante quidem diſcipulorum inſcia turba, quum planè à non inſulſiſſimis rideretur. Siquidem eius ſermo ſtylusque, Oſcorum & Aborigenum linguam pingui atque aſpera nouitate referebant, quam nonnulli laſciuè ludentes diſcere percuperent, niſi contagioſi vitij periculo terrerentur. factum autem breui eſt, vt ea obſoletæ & ridendæ paſſim elocutionis verba, tanquam portenta in ſcena tranſierint, confectâ ſcilicet à lepidis ingenijs mirabili fabula: hæc enim impreſſa extat, qua ſuo habitu ſuoque idiomate blaterantis Pij perſona inducitur, ab obiurgante reprehendenteque Priſciano meritas flagelli plagas, puerorum malè diſcentium more, clunibus nudatis excipiens. Tum enim Phœdrus ad antiquæ pronunciationis decus Romanam iuuentutem glorioſo ſtudio reuoca-

bar, quum rudis Capitolinis ſtupendo apparatu, miraque felicitate Plauti Penulum per ingenuos nobileſque comœdos repræſentatis florentis quondam Vrbis fortuna edidiſſet, id expetente Leone, quod tum frater Iulianus à populo Romano ciuitate donaretur. Cæterùm Pius quadrato ingenio eos naſutorum rumores contempſit, ſua conſcientia profectò felix, quòd neminem ſe videre diceret, eruditi nomine dignum, qui de vi & tota facultate vel abſtruſæ lectionis interrogatus, præclarè & conſtanter prolato præſentis doctrinæ theſauro minimè reſponderet. Id enim ipſe vegeta rerum omnium, & in ſene quidem admirabili recordatione, tam probè quàm ſuperbè præſtare erat ſolitus. Sed vel ſerò ita exploſi ſtyli virium agnouit, vt ſe totum ad Ciceronem reciperet, & multa in eo elucidando commentaretur. Eum poſtremò quum Bononiæ, Mediolani, & Lucæ per quinquaginta annos docuiſſet, Paulus pontifex tanquam veterem ſuum familiarem in Vrbem acciuit: publicoque in munere defunctus eſt octogenarius ſumma temperaturæ firmitate aduerſus morbos inuictus. Contigit ei ſubitæ ac inexpectatæ mortis leuiſſimum genus, quo diuinus Plato felix fuiſſe iudicatur: pranſus enim hilariter, & remota menſæ mappa ſubinde lectitans Galeni librum, in quo de ſignis propinquæ mortis agitur, deprehendit fatales in vnguibus maculas, & dixit: Ergo ſæua Parca inſtans, vitæ meæ filum commordet: nec multo poſt nullo acri, elementis vtique mortis, impetu concuſſus, in complexu Probi Priuernatis poetæ leniter expirauit. Tumulatus eſt in templo diui Euſtachij, his carminibus honeſtatus.

LEONARDI MARSI.

Ingenio tentaſſe Pius ſeſe omnia cernens,
Nunc repeto, dixit, Sidera: Terra vale.

ANTONII VACCAE.

Felſina quem genuit, ſtudiis conſumptus & annis
Ille poeta Pius bibliotheca loquens,
Hic ſitus eſt, qui cum priſca omnis gratia linguæ,
Et Plauti veteres interière ſales.

LATOMI.

Qui nunc verborum botulos, & rancida ferta
Menſa infers, ſtructor non adeò bonus es.
Ignoraſſe tui ſeculi Baptiſta palatum
Argueris, docta lautitiaſque gulæ.
Qui velis has Oſcas tecum deglutiat eſcas
Dulcibus aſſuetos mellea liba iuuant.

Franciſcus Arſillus.

FRANCISCVS Arſillus è Senogallia per triginta annos alternante ingenij libidine, Aeſculapio filio patrique Apollini ſacra fecit, quum medicinam vti popularis & pedeſtris ordinis medicus, ad alimenta vitæ paſſim exerceret, & quotidiana ferè carminum fœtura lætaretur. Natura enim frugi, & aureæ libertatis cuſtos, Vaticanam aulam, & Potentium limina, contumaci quadàm ſuperbia deuitabat. Scripſit appoſito carmine ad præſcriptum, Proloquia Hippocratis, & lepidum item libellum de Poetis vrbanis, mihi tanquam veteri ſodali dedicatum, quum Leone Ingenijs liberaliter arridente, multi vndique poetæ illuſtres, nequaquam ad inanes ſpes in Vrbem confluxiſſent, & pulcherrimo quodam certamine à ſingulis in vna tantùm ſtatuæ materia ſcriberetur, qua carminum farragine Coritius homo Treuir, humani iuris libellis præpoſitus, vti perhumanus poetarum hoſpes, ac admirator inclaruit, ea ſcilicet ſtatua inſigni marmorea, Aureliano in templo dedicata, inuitatiſque vatibus, vt tria numina Chriſti Dei, & Matris, ac Auiæ vno in ſigno celebrarent. Sed Arſillus qui ſeſe artis præſidio aduerſus morborum contumeliam præmuniens vitam fatis extenderat, intercute morbo oppreſſus, ſeptuageſimum ætatis annum ſuperare non potuit.

IANI VITALIS.

Carminibus noſtros celebraſti Arſille poetas,
Qualia dictarunt Phœbus & Aonides:
Nos memores grati officij tibi certa dicamus:
Myrtea Pyrmilla munera grata tua:
Optamuſque tibi ſedes, vbi ſancta piorum
Elyſios inter dicitur eſſe cohors.

HONO-

HONORATI FASITELII.

Ergo videmus lumine hoc ſpirabili
Caſſum iacere te quoque,
Vt plebe quiuis vnus è vili iacet,
Arſille, magno Apollini,
Nouemq́ Muſis care, ſine poculis
Præſentibus morbi graues
Eſſent leuandi, ſine dulci carmine
Dicenda mater aurea.
Cupidinum, luſuq́ furtorum leuet.
O vota noſtra inania:
Quid dura Fati non poteſt neceſſitas?
I, da lyram mihi puer,
Manuq́ funde promore Cæcubum:
Nunc ſunt Lyai munera,
Nunc plectra cordi, nunc iuuat lectiſſimo
Cinxiſſe flore tempora:
Sicci tenebris obſiti triſti in Styge
Fortaſſe cras ſilebimus.

LATOMI.

Siccine plebeios inter Franciſce iacebis,
Tanquam haud ſis alio dignior vmbra loco?
Immo taces aliò. nec enim pateretur Apollo,
Cuius te viuum conſtat obiſſe vicem.
Vnde vel Alcinoi te cultos credimus hortos
Incolere, Heſperidum flauicomumúe nemus.
Vel certè Aonio memoras in vertice falſum,
Nunc etiam Domina, nequitiamq́ tua.
Quæ quia delectat gracilem audire Camœnas,
Te ſocium Aſcræi conſtituere chori.

Marius Molſa.

MARIVS Molſa Mutinenſis, eximium atque habile àd poeticam ingenium à natura conſecutus, Latinis Elegis, & Etruſcis rhyrhmis pari gratia ludendo Muſas exercuit: tanra quidem omnium commendatione, ut per triginta annos, qui Romæ Mecœnatis nomen tulêre, inſigni liberalitate, ſtudioque adiutum adipiſcendis honoribus efferre contenderint: prægrauante ſemper eius Genio, quum rediuiuis toties amoribus occupatus, par ingenio ſtudium ſubrraheret, neque habitu, vel inceſſu vllóue nobili commertio carminum famam tueretur: fœdè prodigus, honeſtique neſcius pudoris, neglectum rerum omnium ad innoxiæ libertaris nomen reuocabat vſqueadeò ſupinè, vt ſummæ laudis, & clarioris Fortunæ certiſſimam ſpem facilè corruperit. His moribus, quum Venerē, quàm Mineruam impenſius coleret, ab illa meritum pudendo contactu miſerabilis morbi, quo periret venenum hauſit. Ab hac verò ſempiternam ingenij laudem retulit, non à iucundo rantum carmine, quo laſciuiſſe videtur, ſed pedeſtri etiam, grauique facundia, qua Laurentium Medicem, nefaria libidine antiquis ſtatuis noctu illuſtria capita detrahentem, apud Romanos ab ea iniuria dolore percitos accuſauit. Ea enim perſcripta oratione, Laurentium vſqueadeò pudore, & metu perennis probri conſternatum ferunt, vt atroci animo, quo inuſtam ignominiæ notam nouitate facinoris obſcuraret, interficiendi Principis, amicique ſingularis immane conſilium ſuſceperit: ſcilicet vt dijs inuitis patriæ libertas pararetur, vel ſi cuncta humanæ & fraternæ ſimul amicitiæ, hoſpitaliſque cubiculi ſanctiſſima iura rollerentur, nec Regum omnium ſalutis intereſſet, quum eo vno exemplo, omnis vel in arcano viræ ſecuritas expiarit, dum ille altè ſtertenti, tanquam Tyranno parum nobili, ſi non ſceleſta manu, vitam eripeteret.

TRYPHONIS.

Qui lepido veteres aquauit carmine Molſa,
Hic iacet, ætatis maximus huius honos.

FRANCHINI COSSENTINI.

Molſa iaces, tua fama viget, tua ſcripta leguntur,
Felix qui potuit viuere poſt obitum.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Poſtera dum numeros dulces mirabitur ætas,
Siue Tibulle tuos, ſiue Petrarca tuos
Tu quoq; Molſa pari ſemper celebrabere fama,
Vel potius titulo duplice maior eris:
Quicquid enim laudis dedit inclyta Muſa duob.
Vatibus, hoc vni donat habere tibi.

LATOMI.

Molſa tuos quicunq; legit cordatior igneis,
Nec locuples, inquit, nec probus iſte fuit.

Albertus Pighius.

MAGNA hercle naturæ illudentis inuerecundia excellentem doctrinam cum illuſtri eloquentia coniunctam, ſi Chriſtiani ſcriptoris decus ſpectetur, multa infaceti oris truculentia opertam, in Alberto Pighio conſpeximus. Is Campo Batauorum vico editus, ſecutuſque Adriani pontificis Fortunam, quæ ex diſciplinis peregrè didicerat, Latini ſermonis elegantia feliciter exornauit: ita vt ſubtiliſſimarum ſcientiarum placita, & ſi quid ourum, atque difficile ex ſacris literis nouitate rerum ac nominum ſcribentibus offertur, prudenter ac molliter explicaret. Sed in differendo vultus Scythico more contuſus & enormis, & aſpero gutture vox educta, & grauiter reſonantis naſi tumultus, totam ferè ſapientiæ gloriam deformabant. Admirabili quoque cùm ingenij, tum manuum argutia excelluit, vt pote qui ærea inſtrumenta deprehendendis ſiderum curſibus, exactiſſimè fabricaret. Verùm in libro de Hierarchia quo veluti acutiſſimo gladio Lutheri cauſam iugulauit, ferè nemini conceſſam pietatis & doctrinæ laudem adeptus eſt. Quum id volumen commentaretur, vt direptam ab impiis ſacroſanctæ poteſtatis hæreditatem Romano pontifici aſſereret, eum è ſummo vitæ periculo certiſſimum Dei maximi numen eripuit. Bononiæ enim in celeberrima pompa, quum tranſeunte coronato Cæſare Carolo Quinto, pars lignei pontis iuxta Cæſarem turbæ pondere corruiſſet, Albertus tignorum,

atque

atq; hominum ruina ita oppreſſus eſt, vt probitatis,ac inſtituti operis merito ſeruaretur. Obijt nondum ſenex in patrio ſolo,ſacerdotijs à Clemēte,& Paulo liberaliter honeſtatus.

MYRTEI.

Qui extrema Batauûm profectus orâ
Non bello ore,animo ſed omniumq́;
Praclarus ſtudio ſcientiarum
Pro Republica,& optima Quiritum
Sede,acer ſletit hoſtis in Lutherum,
Albertus iacet hîc. Sacrum ſepulchro
Da thus maxime Pontifex & vndam.

LATOMI.

Ne turba tumulum,Viator iſtum:
Sed aſta reuerenter,& ſaluta
Sacratum cinerem viri ſacrati.
Ille eſt Pighius hoc loco ſepultus.
Aureis qui Batauas ita expoliuit,
Vt dicas ſapere Atticos lepóres.
Quare tam benè dormiat, precare.
Quàm doctè nitideq́;,& eleganter
Defendit Latia decus tiara,
Et morem ſtatuit pium ſacrorum:
Vtro vt nomine debeant Latini
Plus illi addubitent:vtroq; certè
Ingens promeritum viri fatentur.

Benedictus Iouius Nouocom.

QVO iuſto nomine te appellem, Benedicte Ioui? qua ſatis digna cum laude te proſequar vix ſcio: amore ſiquidem natutaque germanus frater, ſummo charitatis officio pater optimus, moderatus educator, & diligens in literis magiſter extitiſti, vt erga me orbatum patre, nec adhuc pubeſcentem, omne munus perfectæ virtutis adimpleres. Sed hæc alij fratribus fortaſſe plenius præſtiterunt: tu certè quod ad ſpem immortalitatis pertinet, quum patriam hiſtoriam atque item res geſtas & mores Heluetiorum eleganter perſcriberes, ingenium meum, veri glorioſique itineris monſtrator, æmulatione domeſtica ſuccendiſti. Scilicet vt noſtrorum temporum hiſtoriam, cogniti orbis res geſtas complectentem, exordiri atq; perficere poſſe, te demum admirante, feliciter auderemus. Verùm hæc vna erit tua peculiaris Chriſtianæ modeſtiæ laus, quòd frugi contentus vita, ex nobili coniugio Iouiam familiam vetuſtate quàm fortunis clariorem, præclara ſobole amplificaſti. Supra id etiam felix, quod ambitiosè patria nunquam pedem extuleris, niſi vt Mediolani Demetrium Græcè profitentem pronunciationis cauſa audires, qui iam linguam nullo præeunte magiſtro didiceras. Indeque perpetua vitæ innocentia ac animi tranquillitate æquatus ſummis Philoſophis, ad tertium & ſeptuageſimum ætatis annum perueneris, nihil morbis corpore affecto, vegetaque ſemper illa incredibili rerum & nominum memoria, & integro intentoque ardentis ingenij vigore, quo dudum centum Epiſtolas grauiſſimæ eruditionis poſteris dedicaſti. Sed hæc & Græcæ traductionis non ignobilia opera, cum lepidis poematibus, eruditorum liberorum diligentia publicabit. Ego verò te, quanquam ex merita pietate haud dubiè cœleſti felicitate beatum, fruſtra ſingulis horis cum fletu requiram, & eo quidem grauius atque moleſtius, quo inſtantis ſenectutis ſperata ſolatia Fato tuo mihi erepta ſatis dolere non poſſim, niſi tibi malorum finem, & perennis boni vel ſerò paratam poſſeſſionem, impiè aut imprudenter inuideam. Elatus eſt nobilium iuuenum humeris, tumulatusque in templo maximo, qui honos nemini adhuc, niſi ſacrato viro, Comi contigit.

IOANNIS BAPTISTAE POSSEVINI.

Claudere Muſæum iam Paulus cœperat, atq;
Extremam chartis impoſuiſſe manum,
Quũ ſubitò exclamat Benedictus muneris huius
Siccine me expertem frater abire ſinis?
Non datur hoc, Iouius, viuenti, dixit, at ille
Perpetuùm ſperans viuere, lætus obit.

ANTONII SERONIS.

Quòd ſis vltima pars Ioui libelli,
Id fratris pietate, & arte factum eſt,
Ne vel carior aptiorúe imago
Olim quàm tua tacitet vlla ſeſe
Signaſſe hunc lepidiſſimum libellum.

LATOMI.

Quum tibi deferret fratris ſententia primum,
Aetatis medium poſceret ordo locum:
Maluit extremum Phœbus conſultus haberet:
Nec tibi non certa lege ſupremus erit.
Dixit honoratum quod frater ductitat agmen,
Claudere quis melius debuit, aut potuit?

DESIDERANTVR *autem à nobis multorum imagines, qui præclara, quum iampridem obierint, ſcriptorum teſtificatione, ingeniorum ſuorum effigies fama conſecrarunt. Fruſtra enim eas, vel diligentiſſima veſtigatione perquiſiuimus: ſic tamen vt minimè deſperemus viros elegantes huic honeſto voto humaniter ſuffragaturos. Alij enim aut ſtatuas, aut picturas publicis aut priuatis in locis oſtendent, aut turpiter apud propinquos neglectas, aut occultatas indicabunt. Quid enim in toto nobilis officij genere honeſtius eſſe poterit, quàm in Muſæum, quo publicus virtutis honos ad exemplum & voluptatem continetur, exoptatas imagines liberali pietate contuliſſe?*

Maphei Vegij Laudenſis.

QVI Heroico ſpiritu Maronem feliciter ęmulatus, quum Aeneidem addito libro ſuppleuiſſet, omnes ferè à mille annis illuſtres poetas, nec excepto quidem Petrarcha laureato, præclara cum laude ſuperauit. Sed grauioris quoque doctrinæ, & ſummæ prudentiæ opinione, Martini pontificis amicitiam conſecutus, in conferendis ſacerdotijs ſupplicum libellorum officio præfuit: ita, vt mox Eugenio, & Nicolao cariſſimus fuerit. Extat & eius iucundus nobiliſque Dialogus de Præſtantia diſceptantium, Terrę, Solis & Auri: & ne quid ad cumulatam eruditionem vero Chriſtiano deeſſet, quædam etiam in ſacris literis ſynceræ interpretationis gloſſemata reliquit, aureumque præſertim libellum de rebus antiquis memorabilibus Baſilicæ ſancti Petri, in quo donaria, ſepulchraque pontificum referuntur.

IACOBI GVIDII.

Felix, dum ſtudet addito libello
Aeneam Vegius referre ad aſtra,
Illuſtres alios it ante vates
Aſſerta ſibi gloria Maronis.

LATOMI.

Quam laudem Vegius petebat, aufert.
Vt ſummo ſimilis foret Maroni.
Tabella Veneris manum ſupremam
Tanto haud indecorem ferens Apelli.

Ioannis Tortelij.

QVI Aretij natus ingenium omnibus ferè diſciplinis excultum Romam attulit, meruitque inde, vt ab optimo pontifice Nicolao intra cubiculum curarum, & conſiliorum particeps, & ſacrorum ſtudiorum adminiculator aſciſceretur. Suauitate enim ſermonis, hilarique modeſtia æquales anteceſſit, inter quos pudenda ſimultas inſanis altercationibus excitata, omnem literatæ dignitatis exiſtimationem fœdiſſimè conuellebat. Sed Tortelius exacti grammatici laude contentus fuit, edito nobili æternoque volumine de Poteſtate literarum, quo maximum renaſcenti eloquentiæ lumen adfulſiſſe videmus. Diui quoque Athanaſij vitam Eugenio expetenti Latinam fecit. Sed quid maius Tortelio in toto genere laudem tribui non ineptè poteſt, quando eum Valla diſertiſſimus omnium grammaticus, tanquam ſummum cenſorem ſibi delegerit?

LATOMI.

Nomen grammatici petens, tuorum
Votorum poteras tuliſſe ſummam
Videri: niſi pleniore Valla
(Certè candidus, & benignus in te)
Integra titulo eruditionis
Ornatum voluiſſet: experire
Dum te iudice ſe obtulit paratum
De facto vitio Latinitati:
Vnus quo reliquos agebat omneis,
Cui te præ omnibus eximebat vnum.

Bartholomæi Facij.

HVNC Spedia intimum Lunenſi in portu Liguriæ oppidum protulit, vtriuſque linguæ peritia inſignem, ſed certè clariorem, ſi Genuenſium victorias de Veneto hoſte naualibus prelijs partas, incorrupto iudicio perſcripſiſſet: nam Valla, quanquam ſuſpectus hoſtis, & irriſor, nihil eum æqua prudentia, nihil ex lege conſcribendæ hiſtoriæ, dum illa conderet, perpendiſſe teſtatur. Sed Alfonſus rex veræ gloriæ cupidus, eum ideo liberali ſtipendio conduxerat, vt res ſuæ bello geſtæ, quæ erant abſoluto ſcriptore digniſſi-

mæ,poſterorum memoriæ mandarentur. Eo nomine quanquam in diuerſa materia Vallæ æmulus factus, obtrectatione laudis peracrem virum Ita pupugit, vt talionis immortali vulnere facilè ſuſcepto clarior euaſerit: alioqui ſecundam famam meritus,quum Arrianum de rebus Alexandro magno geſtis,è Græco Latinè loquentem edidiſſet. Subſecutus eſt propere hoſtem Vallam pari, ac importuna Fatorum iniuria elegantioribus ſtudijs ereptum,ita vt non infacetè hoc carmen epitaphio ſubſcribendum ederetur:

Ne vel in Elyſijs ſine vindice Valla ſuſurret,
Facius haud multos poſt obit ipſe dies.

LATOMI.

Qui Vallam nequijt viuum ſuperare, petendum
Duxit ad infernas iſſet vt vmbra domos.
Copiolas noſtras ait,vt qui læſerit omneis,
Coniungam doctis manibus,& moritur.

Guarini Veronenſis.

AB hoc inſigni viro,Græcæ, Latinæque literæ obſcuris illis temporibus,antiqui ſeculi normam, quadratæque ſtructuræ ordinem , & diu quæſitum decus receperunt. Huius quoque immortali beneficio, Strabonem fermè totum legimus,atque item aliquot Plutarchi Vitas in Latinum accuratè conuerſas. Hæc parta laus manauit ad filium qui tali hæreditate peculiariter honeſtatus, æmulatione patris,quum iiſdem ſtudijs operam dediſſet,rem vtique & familiæ & nominis dignitatem diligenter adauxit.

VESPASIANI STROZZAE.

Hunc tibi conſenſu tumulum Ferraria magno
Pro meritis poſuit clare Guarine tuis.
Tu pater eloquij,geminæ tu gloria linguæ,
Præcipuus iuuenum moderator eras.
Te duce noſtra vigens ſtudijs florentibus ætas,
Pierio priſcis certat honore viris.
Nec Verona minus tali ſe iactat alumno,
Quàm celebres veteri nomine tollit auos.
Primus & extremus te nouerat orbis,& vltra
Humanum virtus ſe tulit iſta gradum.
At nos hîc ſenio reſolutos condimus artus,
Candida ſidereas incolit vmbra domos.

EIVSDEM.

Hic veneranda tegit magni lapis oſſa Guarini,
Vtraq; lingua ſuo mæreat orba patre,
Hoc Verona decus terris dedit,abſtulit ætas
Longior,ad Superos mens pia fecit iter.

LATOMI.

Famam qui celebrē,nomenq; reliquit honeſtum,
Guarinus, vixi,dicere iure poteſt.
Qui latuit viuens vel habet per crimina nomen,
Ille nihil moriens perdidit: aſt abijt.

Petri Pauli Vergerij.

IS Iuſtinopoli in Hiſtria natus, Chryſoloræque diſcipulus , Græcas literas ex puriſſimo fonte hauſtas, illuſtribus diſcipulis humaniſſimè refudit, vt inductis paſſim eius linguæ riuulis, Italiam planè ſitientem irrigaret. Latinè autem ſcribendi, ſingularis eo ſeculo facultas enituit , vti apparet ex eo libello, qui de educandis Liberis ad exactam diſciplinam , peramœnè atque prudenter ſcriptus me puero in ſcholis legebatur.

LATOMI.

Hîc ſunt Vergerij ſepulta docti
Non fama,& pietas,nec eruditi
Fætus ingenij: ſed oſſa tantùm,
Et quicquid tumulo ſolet recondi,
Terrenum,breue,lubricum,caducum.
Viuunt illa,manentq;,& vſque,& vſque:
Et vel Elyſijs recepta campis,
Viri manibus,vt pia miniſtræ,
Adſunt:& meritum aſtruunt honorem:
Vel per ora hominum volant, cauentq;
Ne mortis rabidum tuliſſe dentem,
Vel totus tumulo periſſe, ſeclis
Vllis Vergerius queat videri.

Iacobi Bracellij Liguris.

PRAECLARO huius exemplo liquidiſſimè conſtat, non eſſe vſque adcò dura atque aſpera Ligurum ingenia, quum à quibuſdam damnatæ eius terræ glabris cautibus aſſimilentur, vt non facilè Muſarum cultura molliantur. Scripſit enim Alfonſi Regis res bello geſtas, omnium ſcriptorum collatione, qui nuper anteceſſerint, longè grauiſſimè, ſi eius ſeculi nondum perpolitam eloquentiam cum ea conferamus, quæ demum inducta ſubtiliore antiquorum imitatione candidior euaſerit.

LATOMI.

Aſſeris Alfonſo meritos virtute triumphos,
Opes, duces, & oppida.
Aſſerit Alfonſus ſtudij tibi præmia, nomen
Interq; doctos nobile.
Adde quod alterius quæ eſt vita, eſt mutua: neuter
Cadente ſtabit altero.
Hoc reor eſſe, quòd olim non inſulſa vetuſtas
Iunxit Camœnas Gratijs.

Georgij Vallæ Placentini.

QVI diſciplinas, literasq; omnes, vno ingenti volumine complexum, multa potius didiciſſe, quàm in eo celeri tranſcurſu perdiſcenda poſteris reliquiſſe videtur: quandoquidem coaceruantis omnia, indefeſſeq; ſcribentis, requiſitus ille Romanæ elocutionis ſpiritus omnino defuerit, quo vno voluminum vita præclarè alitur, longiſſimeque producitur.

LATOMI.

Et tibi, Valla, tui ſtat opinio magna laboris,
Futura ſemper poſteris honeſtior.
Quid tum? ſi pulchri curam, ſpeciemq; negante
Tum ſeculo, deeſſe Momus dixerit?
Et viuunt multi, facie vel tubere turpes,
Tamen Sybilla quos ſtatim haud cenſent libri
In mare portandos: ſibi ſtat tua fama, Georgi,
Vtcunq; forſan altero pede claudicet.

Ioannes Simoneta.

HIC Franciſci Sfortiæ res geſtas, elocutione, texturáque operis C. Cæſarem alludendo imitatus, Latinè perſcripſit: is demum liber, vt diffuſius, in caſtriſque præſertim à militibus legeretur, à Landino in Etruſcum ſermonem conuerſus eſt. Erat Ioanni germanus frater Cichus: ille in Brutijs natus, qui Galeacio à coniuratis interfecto, quum pupilli incorrupta fide tutelam ſuſcepiſſet, nefaria ambitione Ludouici patrui captus, damnatuſque fatalis conſtantiæ ſuæ abſciſſis ceruicibus pœnam ſubijt, mitiore aliquànto Fortuna erga Ioannem, quum in eadem quæſtionis acerbitate diu tortus euaſerit, valido ſcilicet apud Tyrannum pudore, ne videretur ingratè ſublatus, qui patrem ſummæ virtutis principem, ne vnquam interiret, beneficio literarum immortalem effeciſſet.

LATOMI.

Quid, Simoneta? negas relatam gratiam,
Qui de Tyranni non ita es meritus patre?
At dira fratrem quæſtio iam abſorbuit.
Et tu perieras: ſed datum hoc eſt gratiæ,
Tormenta quòd poſt multa non occiderit
Nam vt innocentem te probes, nil egeris.
Immo, inquis, eſt relata: ſed tyrannica.

Bernardus Iuſtinianus Venet.

HIc à prima patriæ naſcentis origine Hiſtoriam ſcribere orſus, quod ſuſcepe-rat graue munus elegantiſſimè perfecit: ita, vt eum nobili gloria dignum exi-ſtimemus, quum patritius, eruditoque patre genitus, quod patriæ debebat e-gregiè, cumulateque perſoluerit.

LATOMI.

Quærere debueras aliquem toto orbe Latino,
O Imperatrix Hadriæ.
Qui quæ geſſiſtí præclara domiq́ foriq́,
Inde vſque ab incunabulis,
Ore, animoq́ par, nullo corruptus amore,
Ad poſteros tranſmitteret
Quæſiſti multis, quadam præmortua ſeclis
Iam parte: nec repertus eſt.
Ergóne deſperaſt poteras: ſed reſpice, ciuis
Qui præſtet hic Bernardus eſt.
Quare age, grata ſuo quantum Verona Catullo,
Perſolue: ne plus debeas.

Chriſtophori Perſonæ Romani.

IS inter diuæ Balbinæ flamines, in Auentini montis cœnobio Prior appel-latus, Procopium Latinè loquentem fecit, non dubia in Leonardum Are-tinum conflata inuidia, qui ſuppreſſo Græci authoris nomine, Gothicam hiſtoriam, tanquam è variis ſcriptoribus decerptam pro ſua Iuliano Cæ-ſarino Cardinali, qui ad Varnam ab Amurathe cæſus perijt, nullo pudore nuncuparat.

LATOMI.

Forſan erit, Gothicos qui te celebrare triumphos
Non ferat: & dignum te patriaq́ neget.
Immò nemo ſuos non inculcare labores
Gaudet, ſublatis quæ tulit antè malis.
Eximium præſtas patriæ officiumq́, fidemq́:
Procederit: firmo eſt nunc iterum illa gradu.

Gregorij Tiphernatis.

HVIVS doctiſſimi viri munere reliquam Strabonis partem quam Guari-nus non attigerat, in Latinum ſplendidè traductam legimus. Fama quo-que fertur Herodiani Hiſtorias eius ingenio, laboreque fuiſſe tranſlatas, quaſi eas morienti ſubtraxerit Politianus, vir in literario negocio ſæpe conuictus furti: ſed vix credibile videtur, vt vir in omni dicendi facultate opulentiſſimus, idem atque promptiſſimus, ex alieni ingenij labore fa-mam probro, & calumnia redundantem quæſiſſe voluerit.

PONTANI.

Gregorio ſit terra leuis, ver adſit & vrna:
Terra ferat flores, vrna liquore fluat.
Plaudat & huic Latiū tumulō, plaudatq́ iunctus
Itala, Gregorio & Vmbria plaude tuo.

LATOMI.

Gregorius toti quo ſeſe proderet orbi,
Pergit Strabonem vertere:
Cum quo nunc peragrat Latiali in veſte togato,
Quàm latus ipſus orbis eſt.
Ingens quod merito prò prauo munus, Apollo
Tamen libenter contulit:
Vel quòd eum ſciret longè grauioribus aptum,
Vel quòd fidem cognoſceret.

Raphael

Raphael Volateranus.

FVIT hic vir infinitæ propè lectionis, quippe qui diſciplinas omnes in acervum coniecerit, vtili potius in aliena deſidia, quàm ad explicatæ doctrinæ decus nobili opere: non multò enim cum ſale, & ſine ornamento Latinæ orationis, cuncta aſtricto ordine ita digeſſit, vt alibi quærenda legentibus indicare videatur. Ea verò quæ de Principibus ætatis ſuæ ſcripſit, tanquam timido ore carptim enarrata, rerum ſuperiorum haud dubiè fidem eleuant: oſtenduntque ea omnino certa veritatis luce carere, quæ inter adulationem & metum nec præſentis nec futuræ ſpe laudis, intempeſtiuè publicantur. Sed multum hercle debemus ingenuo gratuitoque labori, quo hic integritate vitæ vir optimus, delicatis rerum noſcendarum compendia demonſtrauit, & Procopium de Perſico, atque Vandalico bello, ſyncerè potius quàm ſplendidè conuertit.

LATOMI.

Ito, inquam, ito, nec obſtrepas, Viator,
Qui vertiginis tam graui laboro,
Quòd nullam capto hactenus quietem,
Luſtra hic cum taceam nouena, & vltrà,
Sic me excarnificat ſua imbibenda
Phraſi Tullius: abſque qua tueri
Vitam poſſe meos negant labores.
Sed qui nuper adeſt Eraſmus iſtinc,
Dicit non opus, & monet quieſcam.
Illas proinde moleſtias moleſtas
Longum omneis iubeo valere. ſed tu
Nunc ô ſumme veni, veni, veterne.
Venit: tu ito, nec obſtrepas, Viator.

Antonius Galatheus.

HIC è Salentino extremo Italiæ angulo perilluſtris medicus atque Philoſophus, ſtudia quæ ſectabatur, optimis literis expoliuit, extenditque ingenium vſque ad poeticam laudem, ob id à Pontano Hermolaoque grauiſſimè celebratus. Eius extant præter Etruſca carmina & Phyſicæ quæſtionis ſubtiles libellos, Iapygia chorographicè deſcripta: quæ meo iudicio cum antiquis comparanda videtur. Sed tum cum lepôte doctus & vrbanus apparuit, quum in curatione podagræ leniendo dolori, eius inſanabilis morbi encomium feſtiuiſſimè cecinisset.

LATOMI.

Quam laudas, Podagrãq; vocas, Galathee, puellã
Quamuis proſtituas, interea ipſe premis.
Auelli ſed poſſe negas, ergo potes idem
Publicus & mango, mæchus & eſſe domi.

Ludouicus Cælius Rhodogin.

HVIVS multa volumina lectionum Antiquarum, quum ingentes vigiliarum opes oſtentent, plerique admirantur: ſed ea farrago, tanquam ex vetere horreo laborioſè affectateque prolata, delicatis lectoribus quoddam ſubrancidum olere videtur. Nullus enim cõpoſiti ac illuſtris ſtyli neruus, tanta in compage conſpicitur. Sed eum tamen Patauij & Mediolani cum laude, vel ob id, quòd egregiam totius habitus dignitatem attuliſſet, è ſuggeſtu docentem audiuimus.

CAELII CALCAGNINI.

Lodouicus ille Cælius, domi & foris
Græcè, Latineq; omnium doctiſſimus,
Viuet perennis, quodq; paucis contigit,
Vixit: ſuaq; æternitati interfuit.

CAESARIS SCALIGERI.

Deſcripſit Varro, corãm quæ ſæpe videbat:
Aut facilè à patrijs prompſerat hauſta libris:
Varronem extinctum magni ſit reddere: maius
Illum maiorem condere: vtrunq; dedi.

LATOMI.

Calius ingentem conuectat acervum,
Et tantùm plenos curat habere lacus.
Vel ſine delectu dedit horrea dita multùm:
Quem tu ſi facias, lauta palato etiam.
Abfuit vſque adeò nihil, hoc in Celſo haberent
Tempora Varronem quò minus iſta ſuum.

Iacobus Faber Stapulenſis.

AB hoc homunculo, genere ſtaturaqne perhnmili, ſed ab ardenti ingenio cum optimatibus haud dubiè conferendo, totius Galliæ innentus ad cultarum literarum ſtudia alactirer excitara eſt. Faber enim ingeniorum appellari volebat: quum in omni ferè doctrinæ genere ad docendum aptiſſimus haberetur. Defuit in eo, dùm ſeriberet, illa Latini ſermonis puritas, quæ diu, aut neglecta apud externos, aut patùm accuratè quæſita, non magnoperè ſeruida ingenia delectabat. Scripſit Commentarios in Aſtronomicis, iuuentuti perutiles, & Scholia in Moralem philoſophiam, perdiſcentibus opportuna: ætate autem confectus, quum ſacras literas attigiſſet, à Lutherana doctrina non procul abſuit, ita vt in ea ſuſpicione ſenex moteretur.

CAESARIS SCALIGERI.

Inuidioſa vtriuſq; ſui ſapientia mundi,
Mortalis, Stapula quem genuere, Faber.
Iacta alios, qui egeant laudis mea Gallia veſtra:
Namq; mea potius Gallia laudis eges.

SIMONIS VALLAMBERTI.

Hac quicunq; vrna Fabrum putat eſſe ſepultum
Errat, cæleſtem non tegit vrna virum.

LATOMI.

Hic Stagyraæ recubat doctiſſimus artis,
Notus formandis ingenijsq; Faber:
Gallia cui meritos, ſi eſt grata, refundet honores,
Et tumulo flores, thuq; merumq; dabit.
Hoc magis, extremo quòd tempore penè catastam
Inuidia manibus fecerat ipſe ſibi.
Sed ſic Socratica decuit decedere vita:
Scilicet inuidia non ſine dente, ſenem.

Antonij Tileſij Conſentini.

HIC varia tenuique materia, & minuto ſemper lemmate delectatur, non ignobilis poetæ nomen tulit, quum in paruis ſingularis & planè conſpicuus eſſe mallet, quàm in grandi charactere, veluti vnns de populo in turba tot vatum trita, & centies repetita canentium, mediocris & obſcurus. Deſcripſir enim lepidè & diligenter nonnulla curta poemata, inexpectati, ac ideo feſtiui ſemper argumenti, & in his Zonarium reticulum, quo ſacerdotum ſerica crumena ſuſpenditur: fictilemque lucernam: tantum ſibi olei, dum Muſas colcret, exorbentem: & lucentem noctu volucrem cicindelam, puerorum luſibus opportunam. Reliquit & Tragœdiam, in qua Danaem ſub aurei imbris nomine, cum multo ſententiarum verborumque ſplendore expreſſiſſe iudicatur: ac item breues libellos de Coronis atque Colotibus grammaticis, rei nouitate gratiſſimos. At Romæ in gymnaſio Horatium comitet & tenerè profeſſus, ſacerdotium à Giberto promeruir, effugitque cladem Vrbis, vt in patria non planè ſenex interiret.

LATOMI.

Pauca millia verſuum Thileſi
Te, nec fallimur, edidiſſe conſtat:
Viues millia multa ſeculorum:
Et gratas neget eſſe quis Camænas?

Petrus

Petrus Alcyonius.

IS quum duarum vrbium ſuppreſſo nomine ſe Hybridam fateretur, diu in chalcagraphorum officinis corrigendis erroribus menſtrua mercede operam nauaſſet, multa obſeruatione ad præcellentem ſcribendi facultatem peruenit. Sed hic partus honos non erat in conſpectu, quum nulla ex parte ingenuis, ſed planè plebeis & ſordidis moribus fœdaretur. Erat enim impudens gulæ mancipium: ita, vt eodem ſæpe die bis & ter, aliena tamen quadra, cœnitaret. nec in ea fœditate malus omnino medicus: quòd domi demum in lecti limine per vomitum ipſo crapulæ onere leuaretur. Quum aliqua ex Ariſtotele perperam inſolenterque vertiſſet, in eum Sepulueda vir Hiſpanus, egregiè de literis meritus, edito volumine peracuta iacula contorſit, non hercle indigna tanti philoſophi vulneribus, ſi vindictæ nomine merita pœna multaretur, tanto quidem eruditorum applauſu, vt Alcyonius ignominiæ dolore miſerè conſternatus, Hiſpani hoſtis libros in tabernis, vt concremaret, graui precio coemere cogeretur. Sed luculento opere de toleranda exilij Fortuna, ita eruditionis ac eloquentiæ famam ſuſtentauit, vt ex libro de gloria Ciceronis, quem nefaria malignitate aboleuerat, multorum iudicio confectum crederetur. In eo enim, tanquam vario centone, præclara excellentis purpuræ fila, languentibus cæteris coloribus intertexta notabantur. Verùm non multo pòſt confirmatæ ſuſpicionis inuidiam duabus ſplendidiſſimis orationibus peregregiè mitigauit, quum in clade Vrbis vehementiſſimè inuectus in Cæſarem, populi Romani iniurias, & Barbarorum immanitatem, ſumma perfecti oratoris eloquentia deploraſſet.

LATOMI.

Charybdis illa, & gurges Alcyonius,
Hic, viuere, immo bibere, poſtquàm deſijt,
Exhalat altam exæſtuando crapulam,
Vt quam bibens, viuens volo, haud concoxerat,
Buſtum frequenteis obſidere vultures,
Miluos, & vpupas, noctuasq́; conſpicis:
Innata queis eſt fœda vel voracitas,
Vel lucis odium, vel cupido ſordium:
Fuêre in illo cuncta quæ domeſtica.
Vt illa oletum olens anima ſpurciſſima
Nunc iure talem ſortiatur hoſpitem,
Phœbo ſceleſtam vindicante iniuriam,
Qualem ipſe ſacris præbuit ſe literis.

Petri Martyris Angleriæ.

IS eſt, qui apud Verbanum Ciſalpinæ Galliæ lacum natus, Oceaneas decades rerum Indicarum conſcripſit, quum in Hiſpania aſcitus in regiam, Ferdinando Regi ingenij ac induſtriæ ſuæ operam obtuliſſet. Nactus enim materiam luculento ſcriptore digniſſimam, id ingenuè fideliterque præſtitit, quod mediocris ingenij vires tulerunt, ſic vt ingentis & peramœnæ occaſionis argumentum, his præbuiſſe videatur, quibus liberales Muſæ, ad ornatè copioſeque ſcribendum, facultates ampliſſimas contulerunt. Extat eius legatio ad Campſonem Gaurum Memphiticum regem ſuſcepta, viriliter integerrimeque deſcripta, quo vel breui opere, ſublatæ demum Sulthanorum tyrannidis, & Mamaluchorum equitum, quorum nomen nobis erat obſcurius, memoria relinquitur. Sed tum importunè deceſſit, quum Ferdinandi Corteſij in altero ad Occidentem orbe inuento ſubactoque, inuſitatæ felicitatis victorias ſcripturus eſſe videretur.

LATOMI.

Quid Petrum veteri hîc in orbe quæris?
Iuit res ſuperis nouas relatum.

Gabrielis Altilij.

GABRIEL Altilius in Lucania natus, iunioris Ferdinandi regis præceptor, vſque adeò molliter, ac admirandè in elegis, & heroico carmine excelluit, ſicuti ex Epithalamio Iſabellæ Aragoniæ perſpici poteſt, vt Pontani atque Actij teſtimonio, antiquis vatibus æquaretur. Is virtutis merito, Policaſtri (ea vrbs olim Buxentum fuit) antiſtes factus, à Muſis per quas profecerat, celeriter impudenterque diſceſſit, magno hercle ingrati animi piaculo, niſi ad ſpem non iniuſtæ veniæ ob id culpa tegeretur, quòd ad ſacras literas, nequaquam ordinis oblitus, tempeſtiuè confugiſſet. Mortuus eſt in ſacrata ſacerdotij ſede, ſexaginta annis maior, tulitque Pontani pietate ſupremi officij nobile carmen, quod pro titulo vrnæ marmoreæ incideretut.

PONTANI.

Et tibi dant tumulos Muſa, meritūq; ſepulchrum,
Et tibi dat titulos quæ tibi culta Charis,
Altili ô venerande iaces hîc? hac iacet vrna
Pontificale decus? pontificalis honos?
Ergo agite ô Nymphæ Sebethides. ergo age virgo
Parthenope: ad tumulum ſpargite veris opes:
Sparge tuos flores, florum fœcunda Patulci:
Et tu ſparge tuas Antiniana roſas.
Altilio requiem dic, ô Chari, dic age, Clio:
Luceat Altilio lux ſine fine meo. (chrum
Quiſquis adeſt, pia verba ſonet, madeatq; ſepul-
De lachrymis: madeat Pieri rore tuo.

BASILII ZANCHII.

Minciade in ripa veterū prope mœnia Mantus
Errat & in Thuſco concinit vmbra lacu:
Dum canit, argutos cantus imitatur olorū,
Dulcibus extremum dum canit ante diem.
Scilicet Altilij poſt funera dulcis imago,
Nunc repetit patria limina cara ſua:
Nunc tumulū inuiſit magni propè buſta Maronis
Sebethus placidis qua fluit amnis aquis.
Talis Perſephone, talis Ledæa propago,
Alternis ſuperas itq; reditq; vias.

LATOMI.

Audijt Altilius deſertis transfuga Muſis:
In quarum tabulis nobile nomen erat.
Sed quid peccauit, ſi demereatur, vt olim
Carminibus Phœbum, nunc pietate Deum?

Marcellus Virgilius Florent.

EXIMIA huius fuit in blando vultu, cultoq; ſermone ſuauitas, & quum è ſuggeſtu iuuentutem doceret, aut in corona loqueretur, doctrina multiplex, ipſaque varietate mirabilis. Ex eo autem officij munere, quod antea Aretini, Pogijque fuerat ab epiſtolis Reipublicæ operam præſtabat: quum ſuppeteret otium tertio muneri vacare erat ſolitus. Suſceperat enim Dioſcoridem omnino traducendum expetentibus medicis. petebat enim ex eo labore non obſcuram laudem, quòd in perdifficili herbario negotio ab ineunte ætate accuratiſſimè deſudaſſet. Sed edito opere ſtatim in publicum exierunt duæ omnino diuerſæ interpretationes: altera Hermolai, quæ extincta putabatur, altera Ioannis Ruellij Galli à Latini ſtyli mundicijs multò maximè laudata. Extat etiam nobilis oratio in concione habita, quum Laurentio Medici Iuniori militaris Imperij inſignia traderentur.

LATOMI.

Et tibi Vergilium dederunt, Florentia, Diui,
Quo nomen inſtar Mantua
Nobile ſuſtineas: illa aurea quâtenus ætas
Permittit iſti ferrea.

Iani Parrhaſij.

VIR hic honeſta familia Conſentiæ, quum è ſuggeſtu ſumma facundiæ maieſtate Latinas literas Mediolani profiteretur, cunctos noſtri ſeculi doctores, erudito rerum omnium quæ explicaret apparatu, ac vna præſertim rotundæ pronunciationis gloria ſuperauit. Duxerat vxorem Demetrij Chalcondylis filiam, qua felici cognatione, & ſocer, & gener, mutui ſuffragatores in ſcholis vtriuſque linguæ imperium tenuerunt, tanta Parrhaſij fama, vt Triuultius ſummæ dignitatis ſexagenarius Imperator, inter iuuenes auditores conſpiceretur. Edidit commentarios in Claudianum, & Naſonis Ibin, recondita eruditione refertiſſimos. Nouiſſimè autem in manibus erat penè abſolutum volumen de Rebus abſtruſis per epiſtolam quæſitis. Sed Mediolano excedere coactus eſt, quum ludimagiſtri regionum ſæpe ab eo reprehenſi redargutique, ac ob id inſcitiæ pudore decoquentes in eum conſpiraſſent, ita vt laſciua fabula Inſubrum auribus grauis excitaretur, tanquam auditores parum pudicè dilectos corrumperet. Verùm ab ea futili calumnia, tanquam literarum nomine clariſſimus conducente Leone cum Baſilio vxoris fratre in Vrbem venit, ſed tanti ſuggeſtus honore diu perfrui non potuit, articulari morbo membra omnia ſæuiſſimè deformante, vnde ei maturatus in patriam reditus cum vitæ exitu contigit.

PIERII VALERIANI.

Parrhaſius quantum picturæ contulit olim,
Parrhaſius noſter contulit eloquio.
Ille fuit celebri deductus origine Phœbi:
Hic genus vnde trahat, ſcripta diſerta monent.
Ille ſuos velat tenebris ex arte labores,
Hic aperit clauſum quicquid erat in tenebris.

LATOMI.

Ianum, reſpiceret quòd tempus vtrunq; Latinum
Priſca ætas gemina fronte fuiſſe refert:
At nunc Parrhaſio, doctrinæ nomine, Iano
Cor geminum, & pectus nemo fuiſſe neget.

Georgij Sauromani Germani.

HIC in Italia, quum Iuris ciuilis ſtudio operam dediſſet, eamque facultatem ſine forenſi agitatione parum nobilem, nec fructuoſam eſſe fateretur, ad humaniores literas ingenium traduxit, adeò feliciter, vt duabus orationibus in laudem Caroli Cæſaris publicatis, totius Academiæ iudicio, Longolio plenior atque toroſior cenſeretur. Ob id ciuitate Romana donatus eſt, egitque tenerum ſodalem apud Academicos exuta quidem omni vocis, motis, atque habitus aſperitate per aliquot annos, dum minuta Cæſaris negotia procuraret, Leoni, Hadrianoque & demum Clementi eloquentiæ nomine non ingratus. Sed in tumultu captæ vrbis ab Hiſpanis, omnibus fortunis exutus, ne in tormentis expiraret, à Germanis ita ſeruatus eſt, vt non multò poſt graſſante peſtilentia, cum filio concubinaque perierit.

LATOMI.

Ille hic Germanæ non vltima gloria terræ,
Deſpecto in tumulo, at nobilis in Vrbe iacet.
Hunc dedit externo rara facundia linguæ,
Illum gentilis miles, & atra lues.
Ipſe tamen viuit, ſed quomodo mortuus? inquis:
Laudati æternis Cæſaris in titulis.

Cælius Calcagninus Ferrar.

HIC diu in patria iuuentutem docuit, honeſtiſſimo patre, ſed incerta matre genitus, ab Ateſtino Principe ſacerdotio donatus eſt, quum fœcundum, miteque ingenium, & elegantes mores ad literas attuliſſet. Pronior erat ad Elegos, quandoquidem in pedeſtri oratione ieiunus, & ſcaber, & ſine dulcedine numerorum affectatus haberetur. Dum enim multa legiſſe videri vellet, & plurima do-

cete percuperet, in Epiſtolicis quæſtionibus, & titulo inepto, & toties vſurpata ab alijs materia naſutos offendit, & bilem mouet nobilibus ingenijs, quum in libros Ciceronis de Officijs, inuerecundè prorſus inuehitur, qua in re à feſtinante Fato beneficium tuliſſe iudicari poteſt, quòd luculentam Ciceronis defenſionem à Maioragio in publicum prodeuntem, & viuum proculdubio iugulaturam, morte effugerit.

LILII GYRALDI.

Aſta, Viator, non eſt mora diſpendium,
Mortalitatis hoc memor nuperrime
Tibi ſepulchrum Cœlius conſtruxerat,
Quo doctiorem neminem Sol lampade
Quacunque ſpargit lumen orbi viderat,
Eheu, repentè raptus hic eſt conditus,
Cui ſunt parem viſura nulla ſecula,
Hic gloria, dum vixit, inuidit ſuæ,
Tot ſplendida eruditionis lumina,
Quæ maximo, Alcida iubente principe,
Vulgata, denſas different caligines,
Quæ paſſim oberrant ſenſibus legentium.
Iam abi, Viator, & memento ſedulò
Praeclara tantùm facta Fata vincere.

CYNTHII GYRALDI.

Quiſquis Caſtalidum colit vireta,
Mente vel vigil lipetit ſerenas
Domus cœlicolûm, vicesque rerum,
Naturæ & penetrat vias latentes,
Vel putat faciles Deos habere,
Virtutis propriæ fauore fretus
Te Cali aſpiciat, ſuumque Fatum,
Quo nil deterius dedére terris
Crudeles nimium tibi Sorores.
Tu quid pulueris (heu modum) Sibylla
(Aequo lumine, heu Fata ſi viderent)
Explere, aut Pylia dies ſenecta,
Debebas, Lachesi iubente dira
Pró ſcelus, raperis gradu citato.
Exemplo hoc igitur docemur omnes,
Quàm conſtent fragili loco perenne,
Quæ nos credidimus manere in æuum.

LATOMI.

Nempe, vulgo etiam, innuba puella
Zonam proijciunt, moraque mulctant
Caſu præcipiti Thalaſſionem.
Et tu tam veteris tenax pudoris,
Te pro virgine adhuc geris? tuumque
Times dicere Calium, Minerua?
Sed, ſtulta, vt dubites: quis oris illam,
Quis illam ingenij, quis artiumque
Illam tam vbere copiam fluore
Ex te matre Dea neget profectam?
Quare ſi ſapis, aſſeras Minerua:
Ne cœlo genitum parente, Nympha
Terreſtres ſibi vindicent libenter.
Non eſt, crede mihi, tibi pudendus.

Auguſtinus Iuſtinianus Genuen.

HIC è ſecta diui Dominici linguarum varietate delectatus, Inſtrumenti veteris, nouique textus Hebraico, Græco, & Chaldæo ſermone perſcriptos curioſis repræſentauit, graui quidem ſumptu, & tenui cum laude, quum impreſſa domi præalta volumina emptores rariſſimos inuenirent, ſic vt temerè conceptam ſpem lucri inanes initæ rationes eluſerint. Sed factus inde Nebienſis Antiſtes, ſcribendæ patriæ Hiſtoriæ negocium ſuſcepit, adeò ineptis ad id ingenij viribus, vt præcipitatæ editionis, malè audiendo, pœnas daret. Nec multò pòſt, quum è Genua in Corſicam incerta adhuc tempeſtate traijcere vellet, in curſu fluctibus obrutus, aut à Pœnis prædonibus interceptus creditur, quum nullum vſquam naufragij, aut piratarum prædæ veſtigium appatuerit.

LATOMI.

Iuſtinianus quò abierit ne quærito:
Id ſcire Olympi quando te Rex noluit:
Sacro trilinguis quem edito volumine,
Ad alta cœli tranſtulit palatia,
Exemplo humanum elanculum Moſaico:
Ne fortè buſto lachrymas ſi impenderes,
Ne quicquam ocellos, lachrymasque perderes.

Robertus

Robertus Valturius.

IS Sigiſmundo Malateſtæ Ariminenſium Principi, militatis diſciplinæ præcepta, è Græcorum & Latinorum Hiſtorijs collecta perſcripſit: eo luculentiore vtilioreq́ue volumine, quòd explicatis veterum machinarum artificijs, totius bellici apparatus inſtrumenta ſecundum picturæ imagines legentium oculis ſubiecerit.

LATOMI.

Queîs diruendis turribus,
Et edomandis vrbibus,
Vſa eſt vetuſtas machinis:
Dum reſtitutis denuò
Se munijt Valturius,
Morti, Charonti, & Aeaco
Formidoloſus factus eſt.

Matthæus Palmerius Florent.

HVIVS ingenio, & induſtria Euſebij libro de Temporibus addita eſt coronis. Scripſit etiam Hiſtoriam Piſanam: atq; item poemata Latinis, ac Etruſcis verſibus, quodam etiam opere Danthis comœdiam æmulatus. Sed id nequaquam proſperè ſucceſſit, quum de diuinis perperam, incauteq́ue locutus, libro ex Theologorum ſententia damnato, crematoq́ue in hæreſis Arrianæ ſuſpicionem inciderit.

LATOMI.

Tempora iam multis poſtquam fugientia ſeclis,
Et velut in tabula geſta priora refers,
Palmeri, inſignem præclaro hoc munere palmam,
Morte vel inuidia penè crepante, meres.

Iacobus Angelus Florent.

PTOLOMAEI hic Coſmographiam ex Græcis codicibus, & tabulis diligentiſſimè lineis ex picturæ dimenſione expreſſam, Alexandro Quinto dedicauit: quo munere gentium omnium Hiſtoriæ ingentem requiſitæ lucis ſplendorem accepiſſe videntur, quum narratio maximarum rerum ferè omnis tanquam lumine orbata & manca ſordeſcat, niſi poſitis ſub aſpectum regionum tabulis, ex vero ſitu locorum totius rei geſtæ notitia, quod eſt miræ voluptatis, illuſtretur.

LATOMI.

Et tibi ſtat meriti è tabulis laus, Angele, ſummi,
Cum mundo æqualeis ſanè habitura dies.
Hinc te perpetuum comitem Ptolomæus habebit,
Pes, oculusq́ alter cuius, & orbus erit.

Hector Boethus.

QVI à prima origine Scotorum regum hiſtoriam Latinè diligenter perſcripſit, paſſim veteris chorographiæ memor, & moderatæ libertatis nuſquam oblitus, ita vt magnopere miremur extare de remotis ab orbe noſtro Hebridum, & Orcadum inſulis, mille amplius annorum memoriam, quum in Italia altrice ingeniorum tot ſeculis poſt eiectos Gothos ſcriptores omnino defuerint, tanto quidem publicæ dignitatis detrimento, vt non diſpudeat maioribus noſtris indignari: niſi ſatius fuerit amiſſæ libertatis obliuiſci, quàm cum infami quodam pudore, calamitatis, ac ignauiæ noſtræ vulnera refricaſſe.

LATOMI.

Quiſquis ad tumulum obſtupeſcis iſtum,
Tedas perpetua mirare luce,
Lucem perpetuis adeſſe tedis:
Et quis ſic ſtatuit, cupis doceri:
Fiat. Hic recubat Boethus Hector:
Ille qui patria ſua tenebras,
Atq; illas patrias, nitore lingua
Inuecto Latia fugauit vltra
Thylen, & vitrei rigoris Arcton.
Perſoluunt Scotides proin Camænæ,
Quum paſſim incipiant, queantq; haberi
Romana meritas ſuo parenti
Grateis. & tumulum volunt ad iſtum
Tedas perpetua micare luce,
Lucem perpetuis adeſſe tedis.

Polydorus Virgilius.

HIC Vrbini natus, vbi adoleuit optimis inſtructus literis in Britanniam tranſiuit, quum antea lepido argumento Prouerbia, excepta demum ab Eraſmo, & eruditiſſimè amplificata publicaſſet. Is ab hoc Henrico rege fortunis adauctus, flamenque Londini creatus, conſcripſit Hiſtorias rerum Britannicarum, ea fide vt Scotis, & Gallis ſæpe reclamantibus, alieno potius arbitrio, quàm ſuo intexuiſſe multa in gratiam gentis exiſtimetur, quod in recenſendis minorum Ducum nominibus, tanquam gloriæ auidis plurimùm indulſerit.

LATOMI.

Vrbinum caro, quod abeſt, tranſmittis alumno
Cum gemitu lachrymas, cumq; roſis violas.
Nam didicit ſuos nõ iam lachrymare Britãnos,
Nec gemere ad doctûm buſta ſacrata virûm.
Ah, inquit, gemitus quicunq; impendere parcit,
Cum violis vernas non dabit ille roſas.
Tranſmittitq; merum: ſi fortè quis abluat oſſa:
Tergendusq; crocum, cum caſiaq; thymum.
Atq; ait: heu, parteis ego quas ardenter obirem,
Pro me, ſi qua hîc eſt mater, obire rogem.

Gaguinus Gallus.

GALLIA huic plurimum debet: ſed de fide illi viderint, quorum intereſt incorruptam rerum memoriam ad poſteros tranſmitti: nam in his quæ ad Italiam pertinent huius tempeſtatis, vſque adeò inſolenter, & pingui ſtylo cæcutire ſolet, vt qui nulla orationis ornamenta in eo conſpiciunt, paſſim eius imprudentiam ſtomachentur.

LATOMI.

Condere quum voluit, iam non cõdire Gaguinus,
Acrius vt ſaperet, debuit hiſtoriam.
Hoc magis inſipida eſt, quo plus ſale tinxeris iſto:
Natiuam rerum nam decet eſſe fidem.

Barinus Becichemus Scodren.

AB hoc Dalmata non inſulsè Latino Georgij Caſtrioti Scanderbechi admirabiles res bello geſtas quanquam inuſitatis exceſſibus perſcriptas legimus. Aequauit enim hic vir amore patriæ, & Barbarorum odio à fide procul abductus, Epirotæ reguli virtutem antiquis heroibus, ita vt iuſtam egregiæ factorum gloriam, dum ſupra æquum in laudes prorumpit, ſuſpicione mendacij eleuaſſe cenſeatur.

LATOMI.

Geſta ab Aloidis trepidanti prælia cælo,
Nec dum ſat promptis ad fera bella Deis:
Robora quum licuit pro paruo mittere telo,
Et capite excelſum perterebrare polum,

Nempe etiam longas ne opus eſſet iungere ſcalas,
Theſſalus impoſitum Pelion oſſa tulit:
Auſus quum nemo Diuûm ſe fidere cœlo,
Mutauit fœdis corpora quuq; feris:
Donec in Aethnæo fabricatis Lemnius antrò
Fulminibus, læto contulit arma Ioui:
Per quæ porrectos per iugera mille Gigantes
Diſiecit, ſummis occuluitq; iugis.
Scribere debueras, hominem celebraſſe, Marine,
Eſt modus, ingenio ſubſit vt ille tuo.

Iacobus Zieglerus.

QVIS eò Latinas literas, quo Romana arma penetrare nequiuerint, perueniſſe non miretur? Hic enim in terra Gothica natus ac educatus, adeò exactè, puriter & facundè, Chriſtierni Daniæ, atque Noruegiæ Regis immanitatem, neque ipſi ſanguinario Tyranno diu lætam, neque demum Dijs vltoribus neglectam perſcripſit, vt eruditis gentibus pudori eſſe poſſit: quòd Latinæ facundiæ fruges, ſub Cimerio cœlo penè felicius ac vberius, quàm ſub hac benigniore, ac temperatiore plaga proueniant.

LATOMI.

Quem lictore ſtylo diſertus orbis
In ſcenam rabidum trahis Neronem, &
Cædendum pueris palam propinas?
Reſpondiſſe ferunt: Quid hoc inepte?
Si me conſtituis tuum Neronem,
Te oportet Senecam fuiſſe noſtrum.

Paulus Aemylius.

HVNC protulit Verona, Gallia aluit, Ludouicus duodecimus ſacerdotio in æde Deiparæ Virginis Lutetiæ Pariſiorum exornauit, quòd orſus à primis Galliæ regibus mille amplius annorum Gallicam Hiſtoriam, Laconica tamen breuitate perſcripſiſſet. Sed in ſacri belli enarratione quum Gothifredi Bolionis virtute Hieroſolymæ caperentur, aliquanto luculentius ita ſeſe diffudit, vt medium iter, non interitura cum laude tenuiſſe exiſtimetur.

LATOMI.

Quæ ſemel abſoluit lambendo ſimia fœtum,
Plus te (ſi fas eſt dicere) Paule, ſapit.
Quum natura duas tantùm conceßit habere,
Miror te extremam non reperire manum.

Germanus Brixius.

IS ad Altiſſiodorum Galliæ oppidum natus, in poeſi lauream meruit, Latino carmine edito, de trium ingentium nauium miſerabili conflagratione, quum duæ Britannicæ Gallicam cognomento Chordigeram (hæc erat inuſitatæ magnitudinis) harpagonibus comprehenſam expugnare niterentur. Sed demum emendatiora poemata vario titulo publicauit. Inde verò pedeſtri orationi deditus, tranſtulit è Græco, vti Laſcaris alumnum decebat, ex Chryſoſtomo Babylæ vitam, & libros ſeptem de Sacerdotio, puritate ſermonis minimè contemnendos. Seneſcentem, ſed adhuc planè robuſtum inuaſit atræ bilis morbus, ob id paulatim ſæuior, atque lætalior effectus, quum ex accumulato multo auro dimidiam ferè partem furto ſibi ſubtractam miſer ſenſiſſet, vt credi par eſt, à domeſticis, quibus nec vitam quidem poſtea credidit, ſic vt in itinere iuxta Ligerim apud Carnutes expirarit.

LATOMI.

Nunc ſacra cum tractes, quum nunc bona carmina pangas,
Quis, Brixi, vatem te neget eſſe ſacrum?

Nicolaus Tegrimus.

IS Lucæ natus,profeſſione Iuriſconſultus,poſt magiſtratus honeſtiſſimos in Italia geſtos,patriam Hiſtotiam egregia fide perſcripſit: & in ea præcipuè vitam Caſtruccij,qui Lucæ,Piſarum,& Piſtorij dominatum tenuit: & magnas Florentinis intulit clades. Cuius viri, ſi tyrannidis inuidioſum nomen faceſſat,inuſitata bello virtus, ſingulari laude celebranda iudicatur. Sed Machiauellus Florentinus Hiſtoricus,patrij veteris odij memor, petulanti malignitate,nõ interituram memorabilis Ducis famam fabulis inuoluit,quum vitam acerrimi hoſtis Etruſco ſermone ſcribere orſus tam impudenti, quàm aſtuto illudendi genere,ſacroſanctam rerum geſtarum fidem corruperit.

LATOMI.

Exoluis patriæ ſupremum Tegrime munus,
Illi dum veram conficis hiſtoriam.
Tam non eſt illi verè omnia ſcribere turpe,
Quàm tibi venalem non habuiſſe fidem.

Camillus Ghilinus Mediol.

CVIVS extat liber Exemplorum, florida per omnes ætates varietate periucundus,ac ipſo penè Valerio Maximo argumenti hilaritate feſtiuior.Ea rerum exempla diligenri, grauique ſtudio collegerat Baptiſta Fulgoſius, gentilium ſuorum perfidia Genuæ principatu deiectus: ſed quoniam Latinæ orationis facultas minimè ſuppeteret, ea materno ſermone perſcripſerar, vt aliquantò poſt ab hoc Ghilino Latinè verterentur. Fuère qui exiſtimarent à Iacobo patre id opus longo vigiliatum labore compoſitum, vt quotam hæreditatis partem obueniſſe filio adoleſcenti, ſtudioſoque liberali quidem indulgentia beneuolentiſſimi patris,quum in eo eruditi ingenij certa indoles emineret,qua vel alieni operis oborta ſuſpicio præclarè diſcuti poſſe videretur. Erat enim Camillus in grauiſſimis legationum muneribus, ob induſtriam cum ſumma fide, prudentiaque coniunctam, diu verſatus: ita vt excitatæ fabulæ famam ridendo dilueret, & perurbanè ſe ab hoc furti genere non abhorrere fateretur, quando Iure damnari non poſſit amore incenſus adoleſcens,ſi quid opulento patri arguta manu ſurripiat. Perijt in Sicilia apud Carolum Cæſarem Franciſci Sfortiæ Legatus, quum debellatis ad Tunctum Barbaris, Auguſtus Victor ad triumphum in Italiam reuerteretur.

LATOMI.

Argueris fœtum tibi ſuppoſuiſſe paternum:
Dicit Momorum quin tibi turba diem.
Nam quum patris eras hæres ex aſſe futurus,
Vſum etiam fructũ præripuiſſe poteſt? (mus,
Nempe,ais,hoc gratũ eſt:nec parua eſt gratia Mo
Scripta quòd alterius credi vtriuſq; queant.

Ioannes Reuclinus Germanus.

HIC eſt ille Capnionis cognomento,è patria lingua in Græcam verſo,ne Latinè fumeus euaderet,Germanorum ætate noſtra clariſſimus, qui inuſitato fretus ingenio, Græcas ac Hebraicas, atque item Latinas literas in Germania pari felicitate propagauit, quum arcana Hebræorum confirmandæ Chriſtianæ legis præſidijs in lucem proferret, effectricemque mirabilium operum Cabalæ diſciplinam apud valida, atque expedita ad perdiſcendum eius gentis ingenia profiteretur. Extat eius liber de Verbo mirifico, & de Cabalæ ſcientiæ placitis, eloquentia illuſtri ad Leonem Decimum perſcriptus. Circumferuntur etiam præter grauiores libros, quanquam ſuppreſſo nomine,ex eius officina obſcurorum virorum epiſtolæ, admirabili facetiarum lepôre conditæ, quibus ad excitandum riſum, cucullatorum Theologorum ineptiſſimè, atque ideò ridiculè Latina lingua

ſcribentium

ſcribentium ſtylus exprimitur. Vlciſcebatur enim infeſtam nomini ſuo turbam, iucundiſſimo ſatyræ illudentis genere, quum maligna cucullatorum conſpiratione tanquam Iudæis parum æquus hoſtis: ac ex animo planè recutitus Impietatis accuſaretur. Hic liber auidè coemptus, & euulgatus, adeò grauiter calumniatores eius ordinis percuſſit, vt coniurationis princeps Hoſtratus lætali dolore ſauciatus interierit: & reliqui æſtuantes à Leone ſuppliciter impetrarint, vt edicto diuendi, atque imprimi vetaretur: ſed edicti maieſtatem Reuclinus falſo Ingenio ludificatus, ſecundum epiſtolarum volumen, tanquam ex titulo minimè vetitum, altero quidem aculeatius impreſſoribus tradidit, ita vt cucullati miſerè cum Hydra luctantes, animos in ea lite deſponderint. Hoſtrati autem tumulo hoc nobile carmen, Capnionis puer affixit.

Hic iacet Hoſtratus, viuentem ferre patique
Quem potuêre mali, non potuêre boni.
Creſcite ab hoc taxi, creſcant aconita ſepulchro,
Auſus erat ſub eo, qui iacet, omne nefas.

LATOMI.

Eſſes quòd patrio cognomine fumeus, hoſteis
Reddidit audenteis Capnio, credo, tuos:
Dum tibi deberi Fatis incendia credunt:
Illi non ſegnes qua properata ſtruunt.
Quum potius ratio cognominis arguat iſtud,
Flamma quòd ipſorum nil niſi fumus erat.

Ioan. de Monte Regio German.

HVNC enim vnum admirabili ſolertia diuini ingenij, Aſtronomorum omnium qui hactenus floruerunt præſtantiſſimum veneramur: quum decimam ſphæram totius cœleſtis globi ſupremam, incluſaſque diurna rotatione rapientem, certiſſima ſupputatione ſibi & poſteris inuenerit: hac ipſa ædepol glorioſa ſapientiæ palma, Thalete, Eudoxo, Calipo, Ptolemæoque ipſo, tantæ ſcientiæ conditore, ac Alfragano, nobilior. Extant eius ſubtiliſſima Commentaria in Almagestum Ptolomæi & Mathematicæ ratiocinationis exactus atque perutilis liber de Triangulis. Ab hac commendatione eruditi nominis ercatus eſt à Xiſto Quarto Ratiſponenſis Epiſcopus, accitusque Romam, vt annum ex vetuſta intercalatione faſtis minimè reſpondentem, ad ſtatas ex curſu lunæ Paſchales ceremonias reuocaret. Quod confici poſſe videbatur, ſubductis ſemel aliquot diebus Martio menſi, qua vna ratione mille & quingentorum annorum exceſſus, in curſu ſideris non planè ſenſilis, toto demum cumulo deprehenſus, emendatiſſimè tolleretur. Sed graſſante in Vrbe peſtilentia Fato ſurreptus, quod maximè cupiebat, præſtare non potuit.

BRVNONIS SELERI.

Inferior nullo doctrina laude priorum,
Doctus in aſtrorum cognitione fui.
Itala me tellus, & me Germania nouit,
Pannonis & ſtudium prædicat ora meum.
Duxit in has celebris primum Purbacchius artes
Ingenium magna dexteritate meum.

LATOMI.

Extimuit, penitus nudatas Iuppiter ædeis,
Quum decima ſphæra cerneret eſſe ſuas.
Hoc homines, inquit, ſubmouimus hactenus orbe:
Ah, propè nūc noſtris prodimur in thalamis.
Et nemo ijs obſtat conatibus? intulit Hermes:
Authorem Parca ſed vetuêre mori.
Heu, ait, heu miſeros, qui ſic vlciſcimur hoſtem!
Vt ceſſet, Diuum protinus eſſe iube.

Ludouicus Viues Valentinus.

QVANQVAM hic ducta vxore apud Belgas liberis operam daret, ſacrarum tamen literarum ſtudia egregio digna ſacerdote complexus, adeò profecit, vt diui Auguſtini librum de Ciuitate Dei luculenta Commentatione adiecta, religioſè admodum illuſtrarit, quum publicè auctus ſtipendio liberales artes profiteretur, legendaque poſteris multa volumina perſcriberet. Nondum ſenex Fato functus eſt Brugis, quod eſt emporium

rium Geſſoriaci litotis, proſequentibus magno luctu amiſſi præceptoris memoriam Belgis omnibus, ſed maximè ciuibus Hiſpanis: quòd eo doctiorem in Hiſpania ſupereſſe neminem faterentur.

CONRADI LYCOSTHENIS.

Hoc tegitur Viues tumulo, ſubſiſte Viator,
Et preſſo pacis verba precare gradu.
Quin etiam coſtum, violas, & thuris honores,
Viui da prompta debita dona manu.
Qui dum ſic verbis, rebusq; exornat ad vnguem,
Per non tentatas maxima quæq; vias:
Noſtra ætas vincit veteres, atq; omnibus illis
Viuem, quem contra ponere poßit, habet.

EIVSDEM.

Doctrina columen, decusq; vitæ
Viuem ne tumulo hoc puta Viator
Condi, ſed tenues ſoli fauillas.
Nam non mors violenta, non edaces
Ignes, non ſeries vetuſta ſecli,
Non vires chalybis, licet potentis,
Non fluctus pelagi, licet ferocis,
De vita poterunt tuliſſe Viuem,
Doctrina columen, decusq; vitæ.

LATOMI.

Quò ſyngrammata, dic amice Viues
Tam multa accumulas? an vt perennem
Hoc tibi redimas labore vitam?
Quantum ergo placitis Deûm, Stygiq;
Iurata tribuis? perennitatis
Nam reponere te ac tuos labores,
Teſte agnominis hoc tui vocablo
Omnes fulmine ſanciêre tacto.
An non id tribuit cupis Deorum
Decreto, at merito tuo labori?
Quod quum non potuit Deos latere,
Credo gratuitum hoc tuiſſe pactum,
Vt nolint ſiquidem, crepentq; viues
Nullo munere, ſed tuo labore.

Coſmus Pactius.

COSMVS Pactius ex amita Leonis Decimi genitus, nobili vir ingenio, elegantique doctrina præditus, quum eſſet Florentinus Archiepiſcopus, Maximum Tyrium Platonicæ ſectæ philoſophum è Græco in Latinum ſcitiſſimè vertit. Nec in eius ingenui muneris labore ceſſaturus videri poterat, tanquam virtutis & pietatis amore flagrantiſſimus, niſi importuna mors, vix dum Leone auunculo ad Pontificatum prouecto, & optimorum conſiliorum ſtudia, & paratæ purpuræ honorem intercepiſſet. Hæc ſubinde ſtudia Alexander germanus frater, diuerſo, nec vtique multum felici itinere ſecutus eſt. Ad ſcribendas enim tragœdias ingenium appulit, eruditum hercle, ſed aliquantò quàm cothurnatum poetam deceret aridius, quòd etiam & gracilitas ipſa totius habitus, & anguſtæ vocis exilitas ex viuentis fronte promitterent. Poeticam autem Ariſtotelis, non ineptè, vti difficilem, in Latinum verterat. Ob id tanquam ex concepta artis ratione tragœdijs incumbebat, verùm adeò intemperanter, vt Græcas & ex his præſertim Iphigeniam in Latinum pariter, & Etruſcum carmen vertendo, propriæque inuentionis alias effundendo, quæ in theatris agerentur intentæ libidini vix modum imponeret: quanquam ab Etruſcis hiſtrionibus repudiarentur: qui exibilantis populi iudicium maximi inſtar periculi omnino fugiendum exiſtimabant, quòd ea poemata verſibus conſtarent pede vno longioribus: ex noua ſcilicet, ac ob id inſolenti noſtris auribus Græcorum imitatione, quæ numero & modo prorſus infaceto tanquam enormis, nuſquam niſi Græciſſantibus arrideret. Iure itaque nouæ inuentionis exemplar, nemine imitante, apud ipſum authorem ſtetit atque conſenuit: vſque adeò difficile eſt, obſoletis nitorem, & nouis authoritatem feliciter attuliſſe.

LATOMI.

Pactius effugit perituros Coſmus honores,
Vt ſempiternos ſumeret. Quid perdidit?

LVBET poſtremò deſiderare quorundam externorum imagines, Germanorumque præſertim, quum literæ non Latinæ modò cum pudore noſtro, ſed Græcæ & Hebraicæ in eorum terras Fatali commigratione tranſierint: ita vt eorum qui iam fato functi cæteris clariores euaſerunt, veras imagines à viuis, & pari laude florentibus, efflagitare non dubitem, quando id ab humaniſſimis, niſi violato Muſarum ſacramento, fruſtra expectari minimè poſſit. Quis enim niſi planè barbarus & impius, vel exiguam laudem ſine piaculo defunctis inuiderit, quanquam ex peculiari ſua ingenij fœcunditate nullo æuo perituris? Pertinet hercle in quota parte exoptatæ laudis ad producendam vitam, in albo atque ordine præcellentium hominum recenſeri, agnoſcique item ex vera oris effigie, oſtendique poſteris in perſtricta nec inutili editorum operum cenſura, vnde nouam nobilitatem veluti liberali, nec ſperata quadam adoptione ad cumulatum decus induerint. Emicuit dudum perilluſtris eruditio in Ioanne Oecolampadio, ſed profectò clarius & luminoſius illuxiſſet, niſi Chriſtianæ hoſtiæ ſacramentum repudiaſſet. Eadem ferè nouæ ſectæ libido Zvinglium in ſacris literis apud Heluetios clarum inceſſit. Contigit & honeſtiſſima laus ex ſtudio nobilium literarum Bilibaldo Nurimbergenſi, cuius extant nonnulla opera ex Gregorio Nazianzeno piè translata, & Coſmographiæ liber ex Ptolemæo accuratius quàm antea traductus, & totius Germaniç vrbium deſcriptiones, eruditam lucem obſcuris regionibus afferentes. Quis Vadiano ex ſancto Gallò Heluetiorum inſigni pago, nouæ atq; vetuſtæ Coſmographiæ curioſus, gratias non aget? quum libellum Pomponij Melæ perutili commentatione ex breui & obſcuro, magnum illuſtremq; reddiderit? Miramur quoq; diligentiam laboremque viro regia in aula conſpicuo longè honeſtiſſimum, Cuſpiniani Viennenſis, à quo ciuili quadam facundia Germanorum & Byzantiorum Cæſarum Imperia, propinquitates, ſtemmata, mores, atque exitus referuntur. Viget apud nos eruditi nominis authoritate Copus Baſilienſis, ab exacta doctrina, felicíq; artis induſtria medicus, Franciſco Galliæ regi magnopere repetita ſæpe memoria, deſideratus. Suſpicimus etiam ingenium Conradi Goclenij, vertendi Græca docendiq; facultate, apud Belgas magnopere celebratum. Venerantur Iureconſulti noſtri Zaſium ex Harudum Conſtantia, humani iuris intelligentia, cum exactiſſimis ſcriptoribus conferendum. Floret adhuc apud nos prædulcis & grata memoria Beati Rhenani: ex eius enim ingenij liberalitate officinaq; libraria, optimarum literarum magnas opes ad nos perueniſſe conſpicimus. Sunt etiam in celebri fama Camerarius, Græcæ atq; Latinæ linguæ ita peritus, vt ſcribendo pernobilis Ciceronis imitator euaſerit: & Copernicus abſolutæ ſubtilitatis mathematicus: atq; item Albertus Crantzius, qui Danorum & Sueuorum regna ad extremum borealem Oceanum, noſtris obſcura, facundiſſimè deſcripſit. Sed qua demum veteri ſodalitio digna pietate imaginem tuam, vt Elogio noſtro coronetur expectauerim, Vrſine Gaſpar Vindelice, paucis antè annis morte præpropera nobis erepte? nobiles enim poetas læto carmine, hiſtoricos verò ſtyli grauitate ſuperabas: ſed in cumulo honeſtiſſimæ laudis, vti integer vitæ ſcelerisque purus, tranquilli animi probitate periculoſi officij munus feliciter adimplebas, quum Maximilianum ſummæ indolis adoleſcentem, Ferdinandi Cæſaris deſignati filium, patrui fortuna digniſſimum, perfectis moribus ac literis erudires. Sed cur reliquos enumerare non deſino, poſtquam inanis ſpei votum, infinitus eruditorum numerus interrumpit? offertur enim lætiſſima ſeges ab ipſa mirabili Germanici cœli fœcunditate. Occulta hercle ſiderum commutatione eueniſſe arbitramur, vt illud cœlum, moleſtis Boreæ flatibus, frigore geluq; damnatum, horrida dudum torpentiaq; ingenia mollierit ac excitarit. Neq; enim contenti ſua vetere militiæ laude; qua Martium decus Romanis gentium victoribus ereptum, ſtabili diſciplinæ ſeueritate feliciter tuentur: ipſa etiam pacis ornamenta, literas, optimasq; artes decoquenti Græciæ, ac Italiæ dormitanti (quod pudeat) abſtulerunt. Patrum ſiquidem noſtrorum memoria, architecti in primis, ac exinde pictores, ſtatuarij, ſculptores, mathematici, & peragutæ manus artifices, ac item aquileges, ſeptempedarijq; menſores, è Germania petebantur. Nec mirum quum antea inuſitatæ & portentoſæ inuentionis æreas formas excudendis libris, & formidãda bello ænea tormenta nobis attulerint. Sed hæc infeſti ſeculi fortuna, non vſq; adeò illis benigna mater, & nobis immitis extitit nouerca, vt nihil omnino ex priſtina hæreditate reliquerit. Tenemus enim adhuc (ſi fas eſt vel modeſtè gloriari, tota penè libertatis poſſeſſione ſpo-

liatis) ſyncerę & conſtantis eloquentiæ munitam arcem, qua (ſi caſtis Mnſis placet) ingenuus Romaui candoris pudor, aduerſus externos inexpugnabilis conſeruatur atq; defenditur. In hac enim ſtatione ad perenne decus, optimo cuique clui intentè vigilandum erit, vt Bembo, Sadoletoque ſigniferis, quod reliquum eſt è tanta maiorum ſubſtautia, generosè tueamur: quanquam inani miſeriarum noſtrarum ſolatio, poſtquam non iniquo iure apud nos conuulſa libertas interijt: qua vna proculdubio altrice ſtudiorum, bonas artes excitari, propagariq́ue conſpicimus.

CVVM iam cōfecto priore voluminе, quo fato functorum imagines continentur, ad ſecundum non inuita Minerua peruenerim (id enim de viuis erit) cenſuræ periculo grauius quidem, ſed ingeniorum illuſtrium religioſa commendatione iucundius, operæprecium exiſtimaui, eorum nomina profiteri, quo tabulæ pictæ in noſtro conclaui immortalibus dicaro ſpectantur. Sit hæc enim delectæ ſedis, & inſtitutl operis certa nuncupatio, vt vel hinc viri elegantes, tanquam arridentis augurij læto nomlne accepto ſuorum ingeniorum monumenta ad poſteritatem æterna proſpiciant, nec ideo grauatè morem gerere velint, honeſta mihi pariter ac ipſis & deniq; grata omnibus expetenti. Appello enim eos, qui literarum amore voluptates abdicarunt, & bona ſpe diuturnæ laudis aluntur, num laudari vel à medioeribus poetis ineptum putent? Superbè quidem Inſaniunt, ſi alienæ liberalitatis munera faſtidiant. Idcirco mihi ſatis fuerit, Italos blandè ac humaniter admonuiſſe: neq; enim eos adeò auſteros, & illiberāles fore crediderim, quin imagines ſcitè pictas ad Muſæum minimè tranſmittant. Quid enim inuerecundius, ne dicam agreſtius admitti poterit, quàm ab exemplo tot inſignium virorum omnino diſceſſiſſe, qui hoc eruditæ benignitatis officium lætiſſimè præſtiterunt? Quamobrem annotata nomina ſubdidimus, vt qui abſunt, certam ſedem benignè ſibi relictam intelligant: ſi in hac florida ac immortali corona, conſpici decorum exiſtimatint. His equidem ingenuis luſibus noſtris primus vigiliarum ſuarum fructus prædulci libatione deguſtabunt. Quid enim viuenti, ac vtiq; de ingenij virtute benemerito beatius accidere poteſt, quam repræſentata alièni iudicij teſtificatione, gloriam præſentire? Quid porrò lætius atq; iucūdius, quàm intereſſe poſteritati ſuæ, & deniq; Fatis inuitis mortem non timere? quam nemo niſi anxius ante ipſum inuidiæ laceſſentis euentum non timuit. Nomīna eorum qui adhuc viuunt & præclara fœcundi ingenij gloria perfruuntur, hæc ſunt. Imagines autem eo ſeriatim ordine ſedem obtinent, vt dignitatem omnem, vel fortunæ vel generis, ipſe vnus ætatis honos antecedat.

NOMINA EORVM QVI IN Tabulis habentur.

PETRVS BEMBVS CARDINALIS.
BAPTISTA AEGNATIVS.
IACOBVS SADOLETVS CARDINALIS.
GEORGIVS TRISSINVS.
HIERONYMVS FRACASTORIVS.
HIERONYMVS VIDA EPISCOPVS ALBANVS.
IOANNES PIERIVS VALERIANVS.
ROMVLVS AMASAEVS.
ANDREAS ALCIATVS.
MARCVS ANTONIVS FLAMINIVS.
PHILIPPVS MELANTHON.
IANVS VITALIS.
REGINALDVS POLVS CARDINALIS.
DANIEL BARBARVS.
ANTONIVS MIRANDVLA.
PHILANDER GALLVS.
HONORATVS FASITELLVS.
BASILIVS ZANCHIVS.

Sed

Sed qua ſpe alienæ benignitatis munus expectauerim, quum hæc noſtra cupiditas ad externorum imagines extendatur,niſi viri nobiles adiutent, honeſtisque votis arrideant? Nulla enim res eſt,vel non planè ardua,quæ illuſtri patrocinio non indigeat, vt rectè matureq; perfici ac impetrari poſſit. Rogabo itaq; veteres patronos, in prouincijs dignitate atq; opibus præcellentes, ſic vt eos etiam piè obteſter per communia Muſarum ſacra, vt hoc officium expeditè ac liberaliter præſtare velint. Quid enim non præſtabunt ſacrati Proceres, qui ſe alumnos amatoresque Muſarum profeſſi, nunquam veræ gloriæ nomen contempſerunt? ita vt vel ab vltima Sarmatia,qua Latinæ linguæ ſepta, Roxolanorum niuibus terminantur, mihi minimè defuturum ſperem Ioannem Dantiſcum Varmienſem Epiſcopum, qui multis legationum functus honoribus, & poetica lauro coronatus, ſuæ gentis nobilitatem ad eandem laudem accēdit,ad quam præclarè aſpirant Philippus Padneuius, Martinusq; Cromerus? Nec in hoc ædepol erudito munere collocando,ſuſpensè cunctabitur generoſus ille Muſarum hoſpes Otho Truchſes, Germaniæ decus, & ſacri Senatus ornamentum: quum eius explorata liberalitas neq; vſu conſeneſcat, neq; præterita exiſtimatione ſatietur, nec aliud quicquam niſi extra inuidiam poſitum perenneq; reſpiciat. Nec id hercle mirum,poſtquam ille alioqui multis importunus maturatæ purpuræ ſplendor,nec perſtrinxerit oculos, nec memoriæ neruos eliſerit, nec quicquam de ſyncero nobiliq; pudore vel leuiter inumbrarit. Patefecit enim innatæ virtutis ſtudia, in hoc dudum apud Vangiones conuentu longè grauiſſimo, quum ſumma authoritate præſes, ideoq; Reipub.cauſa vehementer occupatus,omnes numeros perfectæ virtutis expreſſerit:ita vt ab eo iam non paucos quidēm,ſed ex feraci ingeniorum Germania,integram per imagines lectiſſimorum virorum cohortem expectem,in qua inter tantos Græcorum authorum interpretes,diuinarumq; rerum ſcriptores inclytum poetam Georgium Logum ſodalem meum,ſi ita fas eſt,cum laurea ſigniferum exoptarim. Nec Thomam quoq; Nadaſtum,qui vnus in Pānonia,pari ſtudio Martis & Palladis antiquum decus tuetur, quenquam omnino prætermiſſurum ex his arbitror, quos inteſtini ac externi belli calamitas reliquos fecit. Iampridem enim amiſimus ſacrati ordinis Antiſtites literarum,atq; virtutis ſtudio præcellentes Ioannem Pānonium æterno poemate edito ſtabili fama commendatum,& Philippum Moræum Strigonienſem Mugaciana acie à Barbaris interfectum: & quos nuper non ſera dies nobis eripuit veteres amicos, pietate ac altitudine animi, Latinaq; facundia illuſtres, dum tota Europa maximas legationes obirent: Stephanum, inquam,Brodericum Vaccienſem,Francapanem Agrienſem,& Statilium Albæ Iuliæ Dacorum ſacerdotio inſignem. Sed florentiſſimi paulò antè Regni profectò miſeret,tanquam ſubacti,ac in fœda ſeruitute planè morientis, cum in eo egregia illa, ideoque non temerè formidata Barbaris,veterum militum ſoboles interierit,extincto nimirum Matthia rege, cuius ſummæ virtuti nuſquam fortuna defuit,pudore ingentis animi victa,ſcilicet vt mox indignata imbelles firmiſſimi regni dominos, vt ſuo more inſtabilis non iniquo iure rebellaret. Hæc eadem pari incurſu Dalmatas afflixit, apud quos valida ad capeſſendam ex literarum ſtudijs laudem,hac ætate ingenia floruerunt:ſed ab aſſiduis Barbarorum incurſionibus exturbati vetere agro,ac in extremas patrij litoris margines compulſi, tanquam de retinenda libertate deſperantes, armis literas commutaſſe videri poſſunt: ſic vt nemo dignus Elogio compareat,niſi in lucem ſtudiosè producat ciues ſuos Tranquillus Andronicus præclarus Ciceronis æmulator, dum grauiſſimarum actionum ac Othomanicæ legationis,obſcurorumq; nobis itinerum Commentaria perſcribit. Belgarum porrò ingenia mihi hercle diligenter excudet,& bona fide recenſebit,oraq; delectorum,ni fallor eruditè picta benignè largietur Antonius Perrenotus Atrebatenſium Antiſtes, modò ei adeò grauiter maximis officijs occupato, hæc ardens conficiendæ publicæ pacis cura, excolendis Muſis otium relinquat, quod certè neceſſario ſomno ſubtractū crediderim, quum iam pondera conſiliorum ingentium ex ſinu Cæſaris,nimia planè vel importuna fatiſcentis ſenis patris humeris piè ſubeundo gnauiter excipiat. Sed valebit opinor Eraſmi viri ſummi præceptoriſq; memoria, quum diſcipulorum eius inſignis globus paſſim occurreret Petro Nannio duce,quo optimarum literarum profeſſore,Louanienſium academia gloriatur. Qua in re ſe monitorem occupato Perrenoto, facilè præſtabit Cornelius Sceperus eruditi iudicij pondere, & in tantis legationibus ac illuſtri totius Europæ peregrinatione celebratus. At non hæc quoq; ſperauerim ex opulenta Gallia, quæ variæ & in-

conditæ doctrinæ aceruos aliquandiu mirata, nunc primùm quid ſit illud eximium in li-
teris,& perilluſtre decus intelligit,repudiataq; barbarie, ita Latinæ orationis puritate de-
lectatur,vt ſi quid Manes omnino ſentiunt, Budæum pariter, ac Eraſmum miſerè pudeat,
adeò agreſti & ſenticoſa via laudem vigilijs parem omnino quæſiuiſſe? Aſpirabit vtique
nobili voto luculenter Ioannes Bellaius, præclaro vetuſtæ familiæ, ac inſitæ virtutis no-
mine Pariſiorum Antiſtes,& bis merita purpura Senator ampliſſimus. Quid enim ami-
co veteri,erudita præſertim, Ideoque minimi ſumptus munera cupienti non tribuet? qui
perenni ſtudio Græcis atque Latinis Muſis ſacra facit: qui ingenia fouet, productaque in
regiam eruditi principis liberalitate, protinus exornanda in luce conſtituit? Huic igitur
non immeritò viri doctiſſimi morem gerent,benigneq; docta ora pictoribus præbebunt,
ipſeq; ante alios Perionius, vel religionis amore ſacratis incluſus ſeptis, qui Ariſtotelem
Ciceronis ore loquentem fecit, dum Strebæum pari æmulatione conſpicuum, glorioſo
certamine ſuperare contendit. Quid non tribuet ſodali Daneſius, qui Budæi præceptoris
Imaginem huc vſque tranſmiſit,vir hercle ſumma eruditione Romanoq; iudicio inſignis,
à quo propediem abſolutæ felicitatis partum expectamus? Nec puto Lazarum Baiphium,
libris de re Veſtiaria Naualique percelebrem, & Gulielmum Pellicerium explicato totius
rei herbariæ negocio,publicę vtilitati conſulentem, quicquam vetere amicitia indignum
admiſſuros. Nec deſiderio meo prorſus illudet ipſe Caſtellanus,præcellentis doctrinę me-
ritò perpetuus comes aſcitus regi, vt inter molliſſima cœnæ tempora rerum omnium o-
rigines,& euentus infiniti æ regis memoriæ recondenda repræſentet. Conſequentur & hoc
Tuſanus, in rei literariæ ſubſtantia Budæi præceptoris aſtutus hæres, quum id tantùm a-
dierit,quod certum & ſalubre videbatur,totam autem parum comptę elocutionis intem
periem effugerit. Nec ab his veſtigijs longè aberunt poetæ duo planè ſuaues & teneri,Sal-
monius Macrinus, Nicolauſq; Borbonius,& Reglus, qui pedeſtri oratione poetarum ho-
noribus adæquatur. Poſtremò & ipſe Vatablus,quanquam in celeberrimo gymnaſio ple-
nis ſubſellijs ſuperbus, ſuam vel Hebraica duritie non planè faceti oris effigiem denega-
bit. Sed ad quem modò confugiam,qui in Hiſpania præcellentium ingeniorum delectum
habeat, ac eleganti viro dignum huius non indecoræ liberalitatis officium præſtet? Inter
multos hercle,qui ſeuerioribus diuinarum rerum ac humanarum ſtudijs dediti, tanquam
Reipublicæ, priuatæque maximè vtiles iudicantur, rari occurrunt elegantium literarum
ornamentis inſignes: quòd hic omnis Latinè ſcribendi lepôre parum grauibus inani am-
bitione quæſitus, nulla omnino ſubſidia ſerijs facultatibus,ſed impedimenta nonnunquã
afferre videatur. Qua de cauſa quum vigente adhuc ſeniorum opinione,ipſi etiam totius
Hiſpaniæ proceres,hæc ſtudia tanquam importuna militiæ penitus abdicarent: hic excel-
lens cultus,quo diſciplinæ omnes exornantur, aliquantò ſerius quàm alias in terras,in Hi-
ſpaniam peruenerit: ita vt hæc terra alioqui rerum omnium ferax,acerrimorumq; in pri-
mis,& ſublimium ingeniorum altrix,quæ tot nobiles æternoſque poetas ac oratores Ro-
manæ ciuitati quondam inſeruit,hoc toto, quod ſuſpicimus illuſtris eloquentiæ honore,
penitus orbata cenſeri poſſit. Agnouêre tamen nonnulli maiorum Incuriam, Nebriſſa
monitore,ingeniaq; ſua ad hanc laudem feliciter extulerunt, in queis nuper emicuit Gar
cias Laſſus, Horatiana ſuauitate odas ſcribere ſolitus: ſed generoſè ad faſtigium euaden-
tem,dum alteram militiæ laudem ardenter apperit, mors acerba clauſit: & caſu quidem i-
gnobili,quum ad aquas Sextias ex turricula ab agreſtibus lapide caput ictus,ſpectante Cæ
ſare concidiſſet. Sed hodie procul dubio Ioannes Sepulueda Cordubenſis, ipſam eximiæ
laudis arcem obtinet,qui Græcæ peritus linguæ,& ſcientiarum propè omnium validis in-
ſtructus præſidijs, dum aſſiduè, atque ideo feliciter ſtylum exercet,eloquentiſſimus eua-
dit. Huic autem proximum accedere audimus Martinum Silicæum Carthaginenſem E-
piſcopum, qui lectiſſimis moribus ac literis, virilique ingenio & caſta facundia,dum Phi-
lippum Cæſaris filium perſanctè & ſolerter edocet,optimum Principem ad paternum de-
cus,& ad regni felicitatem inſtituit. Reliqua porrò ingenia quæ fœcunditatis egregiæ aut
maturæ frugis ſpecimen præbent,indicaturum ſcitè atq; fideliter crediderim Franciſcum
Mendoclum Cardinalem, quem accipiendis de manu ſummi Pontificis ſolemnibus Se-
natoriæ dignitatis ornamẽtis propediem expectamus. Hic enim ſupra generis antiquum
decus,ampliſſimam ex optimis literis laudem ſpectat, poiturque iam parta ex his ſtudijs
inſigni gloria, quæ nixa veræ virtutis radicibus nunquam deflorеſcet. Ea porrò ingenia.

quæ

quæ vltima terrarum Luſitania ad Oceanum nobis abſcondit, à Michaele Syluio Cardinale non diu quidem expectabimus. is enim à varia doctrina poeta cultiſſimus, ac omnis elegantiæ iucundus arbiter, ſtudia noſtra vehementer amat & laudat, patrij decoris planè cupidus, ſupra reliquos animoſæ gentis honores, hoc literatæ laudis nomen, tãquam non poſtremæ, ſi non ſummæ gloriæ minimè contemnit. At quid poſtremò ab vltima Britannia expectauerim? niſi lugubres fortaſſe imagines? quum ibi optimi paulò ante Regis importuna crudelitas, æternę laudis proceres exciſa planè virtute ſuſtulerit.

FINIS.

IN IOVIVM.

Poſtquàm relegit omnium
Prouinciarum Iouius intimos lares,
Nec inſtituta ſubſtitit
Via, vel alto territus montis iugo,
Hinc diuidentis Italos,
Illinc Iberos belliceſa Gallia,
Vel æſtuoſis Adria
Illinc procellis, hinc profundis fluctibus
Turbatus Inferi maris:
Sed inter acreis euagatus milites
Interq́ rauca cornua,
Et fuſa victorum hinc, & hinc cadauera
Non otioſa indagine
Tot inde retulit libros annalium:
Mox vtriuſque littoris
Ora remenſa, diligens felicibus
Piſcator inde retibus,
Auara quicquid ante Neptuni manus
Celauerat nobis, tulit.
Nunc inquietus patre deductus Ioue,
Animusq́ terreſtribus
Non rebus explendus, velut celeri Noto,
Elatus vbi cæleſtibus
Explere ſeſe latius poteſt:
En aureo promit penu,
Quantum ſupremo Iuppiter manu polo
Pulchri recondit: & quia
Nunquam mouere cælites queunt loco,
Vt ſuſtulit Fati dies,
Veras recepit ſingulorum imagines:
Quas dedicatas Apollini,
Muſisq́ Larium colentibus lacum,
Beata continet domus.
Has ſi videre longa te vetat via,
Aut morbus, aut ſenium graue,
Præſens libellus indicabit, aureo
Quouis monili carior.
Vos hinc remordet vlla ſi cura, arduum
Tentate cælum, poſteri
Quod ſumma virtus ſola dat recludier.

PAVLO IOVIO EPISCOPO NVCERINO, MVSARVM CVPIDINI

Ioannes Latomus.

SED quid, Paule Ioui, tibi repēdam?
Doctus non ego: nec tuo repoſtus,
Vt hoc nomine debeam, in theatro:
Quod neq; ambio, nec tamen recuſē:
Quod nemo faceret, quis hoc uideri
Non loco, niſi ruſticus, præoptet?
Grateis, Paule, tamen tibi rependo,
Communis meriti, ac honoris ergò:
Quòd doctos habeam loco parentum,
Scriptores venerer libenter omneis
Candore ingenuo fideq; ſumma,
Et quanto ingenio licet, niſi illa,
Aut ſint planè athei, aut palàm nefanda,
Quæ non ſcribere præſtitiſſet, edant.
Horum nomine, Maximo, optimoq;
Huic Paulo Iouio, hoſpiti benigno
Muſarum, & Charitum pio parenti,
Doctorumq; probiſsimo patrono,
Tantas accumulo, aggeroq; grateis
Tantas & toties manu, ſtyloq;:
Quantas & quoties pro agris receptis
Et caris pro ouibus Deo refudit
Suo Vergilius: vel ipſe Naſo
Læto pectore reddidiſſet, idem
Si de Tartareis locis Getarum
Ad caram patriam rediſſet exul.
Nam quod pulchrius, hoſpitaliusq;,
Adde ſplendidius benigniusq;

Vllis

Vllis in regionibus, vel annis,
Aut vllo abs homine, velibet potente
Factum legimus? at caret profectò
Exemplo Iouij profuſus ardor.
Quid? Si quis Phalaris, Vitelliúſue,
Aut latro impius, aut rapax daniſta
Conatus ſimile huic fuiſſet? an non
Vita ille maculam eluiſſet omnem?
Et doctos ſtudio hoc ſuo benigno
Ad perenne decus ſibi obligaſſet?
At quid nos Iouio rependere, æquum eſt?
Qui vir optimus, integerrimusq́;
Perq́; omneis adeò politus artes,
Quiq́; arteis adeò poliuit omneis,
Vt vix inuenias parem, aut ſecundum:
Non parcit ſibi, ſumptibusq́; tantùm,
Vt hîc ſaltem habitent benè ac honeſtè,
Quotquot non niſi commodè hoſpitari
(Sed quò deueniant, quis approbabit?)
Cenſura Iouij pia merentur,
Ob illa ingenij beata dona.
Non illi titulos perenniores?
An non carmina perpolitiora?
Non encomia, debitosq́; honores?
Non grateis referemus auctiores?
Non laudes cumulatius canemus?
Laus eſt, Magne Ioui, tua hæc perennis,
Et tua eſt pietas peculiaris
Hæc, quòd non modò vindices diſertos
Aſſerasq́; viros, ita vt palàm auſint
Morti oppedere, nec timere morte
Blattas ac tineas voraciores:
Sed quòd inſuper id, quod eſt caducum
Et mutabile maximè, puta oris
Dices effigiem perennitati:
Et quales fuerint velis videri,
Quos iam vix meminit fuiſſe quiſquam.
Laus hæc eſt Ioui peculiaris.
In mortem hactenus expedimus omnes
Os, denteis, calamum, manus, & vngueis,
Nos ſua quoties rapacitate,
Tollenda optima quæq́; prima, lædit:
Quid? vel vnius æſtimauit aſſis,
Tum conuitia, tum malos Iambos,
Verborumq́; malorum onuſta plauſtra?
Quin & reddimus proteruiorem
Nunc, ſed nunc fremit, ingemit, doletq́;,
Quòdne corporibus quidem necandis
Sit ſatis ſemel expediſſe telum.
Sic Ioui bone, ſic iô triumphe.
Huic morti inuideamus vſque, & vſque,
Magno quiſque animo, inuidenter omnes
De qua nunc retulit nouum triumphum
Hic noſter Iouius. Qui & ipſe quamuis
Quaſdam illi exuuias ſuas reliquit,
Quæ Deûm comitem minus decerent,
Et cœli nimis hoſpitem grauarent,
Veſpillone quidem eſt abuſus illa,
Quòd ſi quis Iouium velit videre,
Muſæum petat. eccum, in hac corona
Cum Phœbo & ſocijs vides Camœnis
Scribentem ſimul, loquentem
Quod non vlla ſatis ſtupebit ætas,
Quod tum afficiet ſtupore cœlum,
Quum curſum remorabitur dierum,
Et iam præteritos vehet recenteis,
Quid tandem illius, obſecro peremit?
Sed vt te iubeam, Ioui, valere,
Quo te nomine (ſi nouum neceſſe eſt)
Appellem, dubito. Iouis? nec illud
Auguſtum ſatis eſt, licet propinquum.
Phœbi, aut Mercurij? mereris vtrunq́;,
Et iuncto ſimul aſt vtroq́; maior.
Sed quid te vocitem? Patrem deorum?
Sed iam Iuppiter hoc præoccupauit.
Muſarum Venerem? ſat iſtud aptum,
Et quod prætulero: at nihil virile eſt.
Sed cur non puerum marem locamus,
Muſarumq́; Cupidinem vocemus?
Euge, illud lepidè, bene ac venuſtè:
Muſarumq́; Cupidinem vocemus.
Nam quis aptius, efficaciusq́;,
Tardas exacuet, trahetq́; menteis,
Vt credant lepidas, amentq́; Muſas,
Et ſic depereant furore multo?
Vt vel de media ſubinde nocte
Confeſſum veniant ſuos amores,
Ad fores vigilent licet repulſi,
Ab ijs non abeant niſi intromiſſi?
Atq́; ipſum furere arbitrentur eſſe
Sat magnum ſibi præmium laboris?
Qui flammas melius propaget iſtas,
Quàm (Muſa inuitis) Cupido veſter?
Atqui id quod facies, rogas, veneno?
Non vllo iaculóue, proculúe:
At quodam ingenioſo honoris æſtro.
Quo quiſq́; immodico feretur æſtu
Ad illa optima, Literas & Arteis?
Locum ſcilicet vt decentiorem in
Muſæo referat: quod eſt laboris,
Honor perpetuus, ſuprema meta.
At tu Magne Ioui vale perenne,
Muſarumq́; vale, vale Cupido,
Qui nobis aperis nouam hanc arenam.

783345

INDEX POETARVM NOSTRÆ AETATIS ILLVSTRIVM, QVORVM EPIGRAMMATA, PRAETER NOVA IOANNIS Latomi Bergami in ſingula Doctorum virorum Elogia, hoc in opere variè diſperſa continentur.

ACTII SYNCERI.

De Andrea Matt. Aquauiuio duo. pag. 88
Ioanne Cotta. 68
Baptiſta Platina. 23
Pogio Florentino. 14

Aldi Manutij.
De Hercule Strozza. 67

Andreæ Dactij.
De Marſilo Ficino. 57
Michaele Marulo duo. 35 Petro Crinito. 69

Antonij Amiternini.
De Marco Muſuro Cretenſe. 39

Antonij Panormitæ.
De ſeipſo. 17

Antonij Seronis.
De Benedicto Iouio. 126

Antonij Vaccæ.
De Baptiſta Pio. 122
Nicolao Machiauello. 105

Aurelij Augurelli.
De ſeipſo. 83

Baſilij Zanchij.
De Actio Syncero. 97 Andrea Naugerio. 94
Gabriele Altilio. 134 Iouiano Pontano. 61

Bernardi Bembi.
De Danthe Aldigerio. 8

Bloſij Palladij.
De Marco Antonio Caſanoua. 92

Boccarini Aretini.
De Bernardo Bibienna. 79

Brunonis Seileri.
De Ioanne Regiomontano. 141

Cæſaris Scaligeri.
De Angelo Politiano. 49 Cælio Rodigio. 184
Iacobo Fabro Stapulenſe. 132 Ioanne Cotta. 69
Marco Antonio Turriano. 73

Caroli Aretini.
De Leonardo Aretino. 14

Claudij Roſeletti.
De Chriſtophoro Longolio duo. 82

Cælij Calcagnini.
De Cælio Rhodigio. 131 Hieronymo Aleandro 118
Iouiano Pontano. 61 Ludouico Arioſto. 102

Colæ Bruni.
De Antonio Tibaldæo. 113

Conradi Lycoſthenis.
De Ludouico Viue duo. 142

Croti.
De Rutilio. 115

Cynthij Gyraldi.
De Cælio Calcagnino. 136

Danthis Aldigerij.
De ſeipſo. 8

Dardani Parmenſis.
De Iaſone Mayno. 81

Dionyſij Caronij.
De Ioanne Ruellio. 112

Domitij Palladij.
De Pomponio Læto. 50

Eliſij Calentij.
De Antonio Panhormita. 17 De ſeipſo duo. 59

Ferdinandi Balamij.
De Alberto Magno. 5
Alberto Pio Carporum principe. 100
Pandulpho Collenucio. 54

Flaminij.
De Actio Syncero. 97
Andrea Naugerio duo. 94
Auguſtino Nipho. 112
Balthaſſare Caſtellione duo. 93
Gaſpare Contareno duo. 119
Hieronymo Sauonarola. 55
Ioanne Cotta. 69 Iouiano Pontano. 62
Lampridio Cremonenſe. 118 Mario Molſa. 117

Floridi Sabini.
De Antiocho Tiberto. 65

Franchini Conſentini.
De Laurentio Valla. 18 Mario Molſa. 117

Franciſci Petrarcæ.
De ſeipſo. 9

Georgij Anſelmi.
De Mario Grapaldo. 75

Germani Brixij.
De Chriſtophoro Longolio. 82

Gilberti Cognati.
De Eraſmo Roterodamo. 114

Guidonis Poſthumi.
De Bartholomæo Coclite. 68

Herculis Strozzæ.
De Angelo Politiano. 49
Ioanne Pico Mirandulano duo. 51

Hermolai Barbari.
De Rodulpho Agricola. 42

Hieronymi Aleandri.
De ſeipſo. 117

Honorati Faſiteli.
De Franciſco Arſillo. 116 Paulo Iouio. 147

Iacobi Cardinal. Papien.
De ſeipſo. 24

Iacobi Exerichi.
De Thoma Moro. 107

Iacobi Guidij.
De Maphæo Vegio. 127

Iani Vitalis.
De Aegidio Cardinali. 103 Alberto Magno. 6
Alexandro Achillino. 72
Antonio Panhormita. 17
Balthaſſare Caſtellioneo. 93
Beſſarione Niceno. 30 Callimacho Philippo. 54
Camillo Querno Archipoeta. 99
Eraſmo Roterodamo. 114
Flauio Blondo. 19 Franciſco Arſillo. 116
Galeotto Martio. 58 Gaſpare Contareno. 120
Guidone Poſthumo. 84
Gulielmo Budæo. 116 Hieronymo Aleandro. 117
Ioanne Scoto. 2 Laurentio Medice. 44
Leone Baptiſta Alberto. 42

INDEX POETARVM.

Mario Grapaldo. 75 Petro Grauina. 89
Petro Pomponatio. 86 Petro Leonio. 46
Philippo Decio. 107 Rutilio. 115
Thoma Linacro 77 Thoma Moro. 107

Iaſonis Landi.
De Iaſone Mayno. 81

Ioannis Baptiſtæ Poſſeuini.
De Benedicto Iouio. 126
Henrico Cornelio Agrippa. 121

Ioannis Latomi Bergami.
In ſingula doctorum virorum Elogia Tumuli & Epigrammata.
De Paulo Iouio Muſarum Cupidine. 148

Ioannis Morelli.
De Eraſmo Roterodamo. 114

Ioannis Secundi Hagienſis.
De Eraſmo Roterodamo. 114
Thoma Moro. 107

Iulij Gonzagæ.
De Alberto Pio Carporum Principe. 100

Lancinij Curtij.
De Georgio Merula. 48

Leonardi Marſi.
De Baptiſta Pio. 122

Lilij Giraldi.
De Cælio Calcagnino. 136

Ludouici Arioſti.
De ſeipſo. 102

Maiorani Salentini.
De Beſſarione Niceno Cardinali. 30
Ioanne Argyropylo. 35 Ioanne Laſcare. 41

Marcelli Pallonij.
De Andrea Matthæo Aquauiuo. 88

Michaelis Marulli.
De Demetrio Chalcondyle. 38
Ioanne Pico Mirandula. 51
Theodoro Gaza. 33

Myrtei.
De Alberto Pighio Campenſe. 125
Ambroſio Monacho Camaldulenſe. 16
Andrea Marone. 87 Antonio Nebriſſenſe. 78
Aurelio Augurello. 78 Baptiſta Mantuano. 75
Bartholo. 11 Franciſco Philelpho. 21
Franciſco Mirandula. 104
Hieronymo Donato. 71 Ioanne Boccacio. 29
Ioanne Mario Catanæo. 95 Iouiano Pontano. 62
Lampridio Cremonenſe. 118 Laurentio Laurentiano. 64
Laurentio Medice. 44 Nicolao Perotto. 23
Nicolao Leoniceno. 85 Petro Crinito. 69
Philippo Beroaldo. 65 Pogio Florentino. 15
Pomponio Gaurico. 91 Lampridio. 118

Nicolai Grudij.
De Actio Syncero. 97

Nicolai Archij.
De M. Antonio Turriano. 73

Petri Bembi.
De actio Syncero. 97 Iacobo Sanazario. 97
Angelo Politiano. 50
Chriſtophoro Longolio. 82
Hercule Strozza. 67 Leonico Tomæo. 111

Petri Criniti.
De Angelo Politiano duo. 49

Petri Curſij.
De Ioanne Manardo. 100 Rutilio. 115

Petri Grauinæ.
De Actio Syncero. 96

Pierij Valeriani.
De Hermolao Barbaro. 47
Iano Parrhaſio. 69
Iouiano Pontano. 62
Michaele Marullo. 36
Theodoro Gaza. 33

Platinæ.
De Antonio Campano. 27
De ſeipſo. 23

Pogij Florentini.
De Emanuele Chryſolora. 19

Politiani.
De Antonio Campano. 27
Domitio Chalderino duo. 25
Donato Acciaiolo. 20
Marſilio Ficino. 57
Theodoro Gaza duo. 33

Pontani.
De Antonio Panhormita. 17
Gabriele Altilio. 134 Gregorio Tiphernate. 130
Michaele Marullo. 35 Pomponio Læto. 53
Bartholomæo Coclite. 68
Marullo Tarchaniota. 35
Theodora Gaza. 33

Proſperi Spiritei.
De Platina. 23

Quintiani Stoæ.
De Philippo Beroaldo. 65

Sabellici.
De ſeipſo. 63

Salmonij Macrini.
De Gulielmo Budæo. 116

Simonis Vallamberti.
De Eraſmo Roterodamo. 114
Gulielmo Budæo. 117
Iacobo Fabro, Stapulenſe. 67
Iouiano Pontano. 62

Spinelli.
De Ambroſio Monacho Camaldulenſe. 16

Stephani Doleti.
De Alberto Pio Carpenſe. 110
Chriſtophoro Longolio. 83

Stephani Dultini.
De Lancino Curtio. 74

Theodori Bezæ.
De Gulielmo Budæo duo. 117

Tibaldæi.
De Actio Syncero. 97
Guidone Poſthumo. 84
Hercule Strozza. 67
Ioanne Laſcare. 41
Michaele Marullo. 36

Tryphonis.
De Mario Melſa. 141

Veſpaſiani Strozzæ.
De Guarino Veronenſi duo. 128

Viti Coppi Seleſtadien.
De Eraſmo Roterodamo. 114

FINIS.